

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ

ІМ. В.І. ВЕРНАДСЬКОГО

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ**

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Актуальні проблеми інтелектуальної власності в інформаційній сфері

Інформаційно-аналітичний дайджест

№ 8 (серпень)

Київ 2026

Заснований Відділом з охорони інтелектуальної власності Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського у 2016 р. Видається щомісяця. Відповідальний редактор Л. Литвинова. Упорядник: Л. Литвинова. Дизайн обкладинки О. Саприкін. Адреса редакції: НБУВ, просп. Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524-19-92. E-mail: nbuvdpi@ukr.net.

Аналітичний дайджест є спеціалізованим інформаційним ресурсом, який покликаний надати актуальну та систематизовану інформацію про ключові проблеми інтелектуальної власності, особливо в контексті інтеграції України до Європейського Союзу. У зв'язку з глобалізацією економічних та правових процесів, а також зростанням значення інновацій та креативних індустрій, питання захисту інтелектуальної власності набувають особливої ваги. Основне призначення дайджесту полягає в ознайомленні широкого кола фахівців – юристів, патентних повірених, науковців, викладачів, студентів, а також усіх зацікавлених користувачів – з найновішими інформаційними джерелами, що висвітлюють сучасні тенденції та виклики у сфері інтелектуальної власності.

Публікується на умовах ліцензії Creative Commons «Attribution» («Атрибуція – Із Зазначенням Авторства») 4.0.

ЗМІСТ

Інтелектуальна власність за кордоном	2
Всесвітня організація інтелектуальної власності.....	83
Інтелектуальна власність в Україні	89
Інтелектуальна власність в мережі Інтернет	96
Інтелектуальна власність в епоху штучного інтелекту.....	109
Наука у сфері інтелектуальної власності.....	143
Законодавство з інтелектуальної власності.....	150
Спори та судові розгляди щодо порушення прав інтелектуальної власності.....	174
Сучасний стан авторського права в Україні та світі.....	225

Інтелектуальна власність за кордоном

«Світова сфера інтелектуальної власності (ІВ) насичена гучними суперечками, які демонструють, що популярність і визнання часто виявляються недостатніми для того, щоб переважати договірні зобов'язання чи зареєстровані права. Цю реальність ілюструють п'ять нещодавніх справ, кожна з яких дає окремі уроки щодо реєстрації, права власності, комерціалізації та захисту прав інтелектуальної власності...

По-перше, у Сполучених Штатах співачка Тейлор Свіфт отримала відмову від USPTO у реєстрації торгової марки на назву свого 12-го студійного альбому — «The Life of a Showgirl». Експерт визнав наявність ймовірності сплутування з «Confessions of a Showgirl» — зареєстрованим знаком, що належить Марен Вейд з 2015 року. Згодом Вейд подала позов проти Свіфт у Каліфорнії, використовуючи відмову USPTO як підставу для своїх претензій щодо порушення прав. Ця справа підкреслює, що ймовірність сплутування залишається серйозною перешкодою для реєстрації, незалежно від попередньої популярності заявника...

По-друге, в Австралії Вищий суд вирішив тривалий спір щодо торговельної марки між Кеті Перрі (Katy Perry) та Кеті Перрі (Katie Perry). У 2008 році австралійська модельєрка Кеті Джейн Тейлор (дівоче прізвище — Перрі) зареєструвала торговельну марку «KATIE PERRY» для свого бренду одягу. Коли пізніше співачка Кеті Перрі почала продавати супутні товари під торговельною маркою «KATY PERRY», вона спробувала скасувати реєстрацію торговельної марки модельєрки, посилаючись на свою власну світову популярність. Верховний суд виніс рішення на користь дизайнерки, наголосивши, що репутація торгової марки має бути пов'язана з конкретними товарами і що сама лише всесвітня популярність не може позбавити сторону її зареєстрованої інтелектуальної власності. Крім того, суд зазначив, що величезна всесвітня популярність співачки насправді зменшувала ймовірність плутанини серед споживачів, оскільки покупці навряд чи могли б сплутати світову знаменитість із місцевим виробником одягу...

По-третє, у Великій Британії компанія Estée Lauder подала позов проти засновниці бренду парфумів Джо Малоун за порушення умов договору, порушення прав на торговельну марку та недобросовісну конкуренцію. Суперечка виникла після того, як Малоун розпочала співпрацю з брендом Zara, використовуючи на упаковці продукції фразу «Створено Джо Малоун СБЕ, засновницею Jo Loves». Компанія Estée Lauder стверджувала, що це порушило угоду про продаж оригінального бізнесу Малоун від 1999 року, яка надавала їй ексклюзивні комерційні права на назву «Jo Malone», а також розмило позиціонування бренду як розкішного. Хоча законодавство Великої Британії про торговельні марки передбачає «захист власного імені», це передбачене законом право обмежується особистим використанням фізичними особами, а не комерційними суб'єктами. Ця справа, що триває, підкреслює важливість

чіткого розуміння умов продажу бізнесу, оскільки передача прав на комерційну назву за договором може суттєво обмежити майбутні підприємницькі ініціативи...

По-четверте, Вікторія Бекхем уклала мирову угоду у справі про наклеп у Вищому суді після того, як публічно заявила, що магазин сувенірів продавав підроблені автографи її чоловіка, Девіда Бекхема. Після того як подальше розслідування виявило, що підписи дійсно були справжніми, Бекхем погодилася виплатити 55 000 фунтів стерлінгів у якості відшкодування збитків та судових витрат, опублікувати офіційне вибачення та надати магазину офіційні товари з автографами. Це слугує попередженням про те, що бренди повинні ретельно перевіряти заяви про порушення прав перед тим, як вживати публічних заходів щодо захисту своїх прав...

По-п'яте, у Таїланді між корейською хіп-хоп-виконавицею Мун та тайським режисером Напуссорном Сомлітом виник спір щодо авторства музичного кліпу «Fresh Girls Stand Up». Сомліт публічно висловив незадоволення тим, що його ім'я не було зазначено в титрах як режисера, що змусило продюсерську компанію вказати його як співрежисера, чого він, однак, все одно вважав недостатнім. На свій захист Мун опублікувала логи ChatGPT, щоб довести свій творчий внесок, що порушило складні питання щодо того, як участь штучного інтелекту впливає на авторство творів та права власності...

У сукупності ці справи дають п'ять чітких уроків: ймовірність введення в оману може стати на заваді будь-якій заявці незалежно від популярності заявника; статус світової знаменитості не може переважати раніше зареєстроване право; власники бізнесу повинні бути надзвичайно обережними під час укладення договорів про передачу прав на комерційну назву; перед вжиттям заходів щодо захисту прав порушення має бути повністю підтверджено; а творчі обов'язки та політика використання штучного інтелекту повинні бути чітко задокументовані в письмовій формі до початку виробництва, щоб запобігти дороговартісним суперечкам» (*Victoria MacLeod. The Law Behind the Headlines: Key IP Principles in Five Celebrity Cases // Tilleke & Gibbins International Ltd. (<https://www.tilleke.com/insights/the-law-behind-the-headlines-key-ip-principles-in-five-celebrity-cases/>). 04.08.2026*).

«Наразі Асоціація країн Південно-Східної Азії (ASEAN) не має єдиної регіональної патентної системи, тому заявники, які прагнуть отримати захист у всіх десяти державах-членах, повинні подавати заявки та супроводжувати їх розгляд окремо в кожній юрисдикції. Сінгапур і Бруней надають патенти на винаходи та промислові зразки, але не мають еквівалента корисної моделі, тоді як Малайзія, Таїланд, В'єтнам, Індонезія, Філіппіни, Камбоджа, Лаос і М'янма пропонують як патенти на винаходи, так і захист у формі корисної моделі, «малого патенту» або «простого патенту». Патенти на винаходи, як правило, вимагають новизни, винахідницького рівня та

дотримання інших матеріальних вимог, тоді як права типу корисної моделі зазвичай вимагають новизни, але встановлюють нижчий поріг винахідницького рівня або взагалі не вимагають його, що робить їх корисною альтернативою для інкрементальних винаходів...

Для заявок, у яких заявляється пріоритет за Паризькою конвенцією, більшість країн ASEAN встановлюють 12-місячний термін подання. Терміни національної фази процедури РСТ, як правило, становлять 30 місяців у Сінгапурі, Малайзії, Таїланді, на Філіппінах, у Камбоджі та Брунеї, а також 31 місяць у В'єтнамі, Індонезії та Лаосі. М'янма наразі не є учасницею ані процедури РСТ, ані Паризької конвенції, але дозволяє заявляти 12-місячний пріоритет на підставі першої заявки, поданої в державі-члені СОР...

У більшості юрисдикцій ASEAN, де діють системи корисних моделей, заявникам дозволяється переводити заявки з категорії винаходів у категорію корисних моделей із збереженням первісної дати подання, хоча відповідні терміни відрізняються. Малайзія, як правило, вимагає перетворення протягом трьох місяців після отримання звіту про експертизу, тоді як Таїланд, В'єтнам, Філіппіни, Камбоджа та Лаос дозволяють перетворення на різних етапах до остаточного видачі патенту або відмови. Індонезія є значним винятком: заявки за процедурою РСТ не можуть бути перетворені на прості патенти, а заявки, подані за Паризькою конвенцією, як правило, можуть бути перетворені лише у разі подання запиту на експертизу по суті. Тому заявникам слід особливо ретельно обирати свою стратегію подання заявок в Індонезії. Малайзія також встановлює незвичайну вимогу, згідно з якою заявка на корисну модель має містити саме одну формулу винаходу...

Практики експертизи також відрізняються. Сінгапур і Бруней самостійно оцінюють винахідницький рівень, тоді як Камбоджа та Лаос, через обмежені внутрішні можливості з проведення експертизи, часто значною мірою покладаються на позитивні результати експертизи, отримані у провідних іноземних патентних відомствах. Заявники також можуть прискорити розгляд заяв за допомогою таких механізмів, як «Швидкісна процедура розгляду патентних заявок» (Patent Prosecution Highway) та програма співпраці ASEAN з експертизи патентів, якщо такі механізми доступні...

Мовні вимоги є ще одним важливим аспектом, який слід враховувати під час планування. Сінгапур, Малайзія, Бруней та Філіппіни приймають заявки англійською мовою, тоді як В'єтнам, Таїланд, Індонезія, Камбоджа, Лаос та М'янма вимагають перекладу на місцеву мову. У В'єтнамі, як правило, переклад на в'єтнамську мову потрібно надати під час подання заявки, тоді як у кількох інших країнах дозволяється спочатку подати заявку англійською мовою, а потім надати переклад у визначений термін. Загалом заявникам, які прагнуть отримати захист у рамках ASEAN, слід планувати подачу заявок окремо для кожної юрисдикції, беручи до уваги терміни подання заявок, тип патенту, можливості конвертації, практику експертизи, програми прискорення розгляду та вимоги щодо перекладу, а не розглядати ASEAN як єдину патентну

територію» (*Fan Zhang. Patent Application Filing in Southeast Asia — Key Points of National Patent Systems // Chang Tsi & Partners* (<https://www.changtsi.com/news/insight/17376.html>). 12.08.2026).

«Згідно з Індексом патентних перешкод, опублікованим Red Tape Index — проектом платформи регуляторної аналітики Labrynth — Бюро з патентів і торговельних марок США (USPTO) посіло останнє місце серед усіх оцінених аналогічних організацій світу за такими показниками, як **вартість, швидкість та доступність**. У порівнянні з Європейським патентним відомством (EPO), Національним управлінням інтелектуальної власності Китаю (CNIPA), Японським патентним відомством (JPO) та Корейським відомством інтелектуальної власності (KIPO) USPTO отримало сукупний бал -42,62, який залишався стабільно негативним за всіма протестованими альтернативними моделями зважування... Щодо встановлених законом зборів, США посіли друге місце за вартістю — 5 440 доларів (поступаючись лише Європейському патентному відомству (EPO) з його 14 319 доларами), при цьому продемонструвавши найповільніші терміни розгляду: у 2024 році середній термін очікування остаточного рішення становив 29,5 місяців, що на 8,3 місяця більше, ніж медіана аналогічних країн, починаючи з 2021 року. Крім того, 55,50 % патентів, виданих у США у 2024 році, отримали іноземні заявники — ця тенденція до переважання іноземних заявників зберігається з 2008 року — причому такі іноземні корпорації, як Samsung Display та TSMC, посіли п'ять із десяти перших місць серед одержувачів патентів на корисні моделі у 2025 році та отримали 63,6 % цих найвищих нагород...

У звіті також виявлено значні диспропорції та зниження рівня участі незалежних винахідників і невеликих суб'єктів господарювання в патентній сфері США. Частка виданих патентів незалежним винахідникам-фізичним особам знизилася з пікового значення 22,3 % у 1980 році до лише 5,1 % у 2025 році, причому у 2024 році незалежні винахідники отримали лише 8,2 % внутрішніх патентів. Історичні дані щодо заявок за період з 2005 по 2017 рік також показали, що великі корпоративні суб'єкти досягали середнього показника видачі патентів на рівні 58,4 % порівняно з 41,7 % для малих заявників, тоді як малі та мікропідприємства стикалися зі значно вищими показниками відмови від розгляду заявок, через що десятки тисяч заявок втрачали чинність ще до ухвалення рішення експертом... Ця корпоративна концентрація була так само очевидною у сфері нових технологій: у 2025 році корпорації отримали 12 809 патентів, пов'язаних зі штучним інтелектом, порівняно з лише 615 патентами, отриманими університетами, та 42 — фізичними особами, при цьому кількість заявок на патенти у сфері штучного інтелекту зросла у 4,1 раза порівняно з 2018 роком. Зрештою, як зазначив засновник Labrynth Стюарт Лейсі, індекс вимірює наслідки, а не причини, щоб надати політикам, винахідникам та підприємствам прозору картину доступності

системи та допомогти визначити сфери, де можна зменшити адміністративні та процедурні перешкоди» (*Rose Esfandiari. New 'Patent Friction Index' Ranks USPTO Last Among Five Peer Offices // IPWatchdog, Inc. (<https://ipwatchdog.com/2026/08/13/new-patent-friction-index-ranks-uspto-last-among-five-peer-offices/>). 13.08.2026*).

«Швидка еволюція космічного сектору — від державних космічних агентств до комерційного середовища, що охоплює орбітальні дослідження, адитивне виробництво в умовах невагомості та приватні супутникові сузір'я — зробила захист інтелектуальної власності (ІВ) дедалі важливішим. З 2014 року в космічні стартапи було інвестовано понад 280 млрд доларів, а глобальний ринок космічних технологій, за прогнозами, до 2030 року досягне 769,7 млрд доларів; при цьому кількість заявок на патенти в таких галузях, як космічний транспорт, щорічно зростає приблизно на 15%. На основних ринках — таких як США, Німеччина, Китай та Індія — патенти є важливими інструментами для залучення інвестицій, підвищення ринкової вартості компаній та створення спільних підприємств, наприклад, німецького партнерства з розвідки ISR між компаніями Rheinmetall та ICEYE або місій з постачання до МКС, що здійснюються компанією The Exploration Company...

Однак захист технічних інновацій на орбіті пов'язаний зі складними правовими проблемами через принцип територіальності, який передбачає, що національне патентне законодавство застосовується лише в межах суверенних кордонів держави — межі, яка юридично закінчується на лінії Кармана (100 кілометрів над Землею). Хоча статті I та II Договору про космічний простір 1967 року (OST) встановлюють, що космічний простір є «спільним надбанням людства» (*res communis omnium*) і забороняють його національне привласнення, стаття VIII OST створює важливий правовий міст. Вона встановлює, що держава, в реєстрі якої зареєстровано космічний об'єкт, зберігає юрисдикцію та контроль над цим об'єктом та його персоналом. Цей принцип «квазітериторіальності» поширює дію національних патентних систем на зареєстровані космічні апарати, що означає: винаходи, створені або використані на борту зареєстрованого апарата, розглядаються так, ніби вони були зроблені на території держави, що зареєструвала цей апарат, що безпосередньо стосується таких національних законів, як Німецький закон про патенти та Закон про винаходи працівників...

Незважаючи на цю екстериторіальну фікцію, безпосереднє забезпечення дотримання патентів у космосі є практично обмеженим через відсутність орбітальної поліції чи судових органів, що забезпечують дотримання права. Відповідно, ефективні стратегії у сфері інтелектуальної власності повинні бути спрямовані на наземні інтерфейси, де космічні технології розробляються, виготовляються, збираються, запускаються та управляються з комерційною метою. Оскільки космічне обладнання має проходити через обмежену кількість

глобальних стартових комплексів, забезпечення патентного захисту в ключових державах-виробниках та державах, звідки здійснюються запуски, дозволяє правовласникам припиняти несанкціоноване виробництво, постачання або експорт на Землі ще до того, як об'єкти досягнуть орбіти. Зрештою, хоча міжнародні рамки, такі як OST, та нове законодавство, як-от Космічний акт ЄС, не містять спеціальних, уніфікованих правил щодо космічних патентів, поєднання міжнародної реєстрації з стратегічним, наземним національним захистом патентів залишається найнадійнішим механізмом захисту інновацій у сфері космічних технологій» (*Lisa Dietrich. Patent protection in space - Part 1: What are the rules regarding innovation in space? // CMS Legal (<https://cms.law/en/deu/legal-updates/patent-protection-in-space-part-1-what-are-the-rules-regarding-innovation-in-space>). 11.08.2026*).

«Поняття квазітериторіальності, яке пов'язує національне законодавство із зареєстрованими космічними об'єктами відповідно до міжнародного космічного права, втрачає практичну чіткість при застосуванні до складних, багатонаціональних або високоавтономних інфраструктур, таких як приватні космічні станції, позакорабельні роботи та орбітальні виробничі об'єкти. Незалежно від того, де фізично створено винахід, патентні права, як і раніше, регулюються принципами територіальності та країни захисту. Місце винаходу, як правило, не має значення для забезпечення патентних прав; натомість захист суворо залежить від території, на якій подано заявку та заявлено про захист, — це поняття відображено в європейських колізійних нормах згідно з Регламентом «Рим II». Щодо багатонаціональних об'єктів, таких як Міжнародна космічна станція (ISS), юрисдикція є фрагментованою відповідно до Міжурядової угоди (IGA), яка прив'язує конкретне національне законодавство до окремих модулів. Відповідно, німецьке патентне право застосовується до модулів, наданих ESA або Німеччиною, але німецький космонавт, який робить винахід у модулі США, може зіткнутися з перекриванням юридичних зобов'язань — дотримуючись німецького законодавства про винаходи працівників згідно з трудовим договором, водночас залишаючись підпорядкованим законодавству США через реєстрацію модуля. Навпаки, приватні космічні станції мають менше перекриттів юрисдикцій, оскільки вони авторизовані, контролюються та зареєстровані однією державою...

Чинні міжнародні правові рамки та договори не забезпечують єдиного, обов'язкового режиму екстериторіального захисту інтелектуальної власності. Місячний договір 1979 року визначає небесні тіла як «спільну спадщину людства», але в ньому відсутні конкретні положення щодо інтелектуальної власності, і він не був ратифікований провідними космічними державами, такими як США, Росія, Китай чи Німеччина. Крім того, міжнародні патентні конвенції, що адмініструються Всесвітньою організацією інтелектуальної

власності (WIPO) та Договором про патентну співпрацю (PCT), а також регіональні органи, такі як Європейське космічне агентство (ESA) та Європейське патентне відомство (EPO), не містять спеціальних правил щодо космічних винаходів і залишаються суворо прив'язаними до наземних національних юрисдикцій. На національному рівні Сполучені Штати прийняли статтю 105 розділу 35 Зводу законів США (35 U.S.C.), яка прямо визначає, що винаходи, зроблені на космічних апаратах, зареєстрованих у США, вважаються зробленими на території Сполучених Штатів, а також ухвалили Закон про конкурентоспроможність комерційних космічних запусків (SPACE Act 2015 року), щоб дозволити приватне комерційне використання космічних ресурсів. Натомість Німеччина не включила чітких законодавчих положень щодо космосу до свого Закону про патенти, покладаючись на загальне поєднання територіального права та статті VIII Договору про космічний простір, що призвело до посилення закликів щодо оновлення національного законодавства з метою забезпечення чіткої правової визначеності для вітчизняних наукових досліджень та промисловості...

У міру того як космічний сектор дедалі ширше проникає в сфери орбітального виробництва, космічного туризму та видобутку ресурсів, чинна правова база досягає своїх меж, особливо в рідкісних випадках, пов'язаних із суто «позаземними» порушеннями патентних прав, коли на Землі не відбувається жодного комерційного використання чи експлуатації. Щоб подолати розрив між стрімким технологічним прогресом та бездержавним орбітальним середовищем, експерти та політики розглядають кілька потенційних міжнародних рішень. Серед запропонованих ініціатив — укладення обов'язкового «Космічного договору про інтелектуальну власність», аналогічного Угоді TRIPS Світової організації торгівлі; створення спеціалізованого нейтрального космічного арбітражного суду для вирішення суперечок щодо інтелектуальної власності на орбіті; а також запровадження єдиного обов'язку реєстрації космічних об'єктів, пов'язаних із винаходами, що підпадають під патентування. Узгодження національного законодавства з цими міжнародними рамками дедалі частіше розглядається як необхідний крок для усунення правових неоднозначностей та забезпечення безпечних комерційних інновацій у космосі...» (*Lisa Dietrich. Patent protection in space – Part 2: International rules for space tech // CMS Legal (<https://cms.law/en/deu/legal-updates/patent-protection-in-space-part-2-international-rules-for-space-tech>). 18.08.2026*).

«Аналіз патентного ландшафту може допомогти енергетичним компаніям приймати більш обґрунтовані рішення щодо науково-дослідних робіт та інвестицій, показуючи, в яких сферах конкуренти подають заявки на патенти, які технології стають все більш насиченими та де залишаються потенційні прогалини в інноваціях. На відміну від пошуків щодо свободи дій,

які оцінюють, чи існує ризик порушення існуючих патентів конкретним продуктом або процесом, аналіз патентного ландшафту надає ширшу стратегічну картину патентної активності в межах певної технологічної галузі. Наприклад, зростання кількості заявок на патенти на системи керування вітрогенераторами може свідчити про значний технологічний та конкурентний інтерес, тоді як відносно стабільна активність у поданні заявок на конструкцію лопатей може вказувати на менш насичену галузь із можливостями для подальшого розвитку...

Компанії можуть розпочати аналіз патентного ландшафту, використовуючи безкоштовні ресурси, такі як Espacenet та Google Patents, спочатку здійснюючи пошук за відповідними технічними ключовими словами та вивчаючи, хто подає заявки на патенти, які технології захищаються та де подаються заявки. Коди Міжнародної патентної класифікації (IPC) дозволяють потім уточнити аналіз шляхом групування патентів за дедалі більш конкретними технічними галузями, такими як, наприклад, технології вітрових турбін або виробництво паливних елементів. Поєднуючи ключові слова, класифікаційні коди та тенденції подання заявок, підприємства можуть виявити провідних конкурентів, нові технології та недостатньо розвинені галузі. Тому для компаній, що працюють у сонячній, вітровій, нафтогазовій та інших енергетичних галузях, аналіз патентного ландшафту є не просто юридичною процедурою, а стратегічним інструментом для спрямування інновацій, розподілу інвестицій та визначення комерційно перспективних напрямків досліджень» (*Joseph Todd and Craig Morrison. Fuelling IP: Navigating the Patent Landscape: An Introduction for Energy Innovators // HGF Ltd (<https://www.hgf.com/knowledge-hub/blog-posts/fuelling-ip-navigating-the-patent-landscape-an-introduction-for-energy-innovators/>). 08.2026*).

«Сімейні підприємства часто володіють надзвичайно цінною інтелектуальною власністю (ІВ), яку нерідко не беруть до уваги, наприклад, оперативним ноу-хау, прізвищами членів родини та унікальними внутрішніми процесами. Проведення проактивного та практичного аналізу ІВ є надзвичайно важливим для збереження цієї прихованої бізнес-цінності та запобігання дороговартісним суперечкам напередодні таких важливих етапів, як передача бізнесу, розширення або продаж. У сфері патентів щоденні операційні рішення у виробництві, програмному забезпеченні чи логістиці, а також інновації, розроблені співробітниками чи членами сім'ї, потребують ранньої оцінки до їх публічного оприлюднення, оскільки нескоординоване розкриття інформації може назавжди позбавити права на захист патентом або комерційною таємницею. Так само будь-які нові конфігурації продуктів, декоративні зразки або зміни у технологічних процесах мають бути ретельно перевірені перед виставками, переговорами з постачальниками або публічними презентаціями, а

підприємство має провести впорядкування прав власності, щоб гарантувати, що всі внески засновників, підрядників або членів сім'ї офіційно задокументовані...

Активи, пов'язані з торговельною маркою, — такі як прізвище родини, логотипи, слогани та зовнішній вигляд товарів у роздрібній торгівлі — часто виступають ключовими ідентифікаторами бренду і вимагають централізованого контролю в різних доменах, акаунтах у соціальних мережах та на онлайн-торгових майданчиках. Коли пов'язані підприємства, члени родини, афілійовані особи або франчайзі використовують бренд, компанія повинна встановити офіційні письмові умови ліцензування, щоб забезпечити контроль якості та чітко визначити межі права власності. Поряд із захистом бренду компанії повинні захищати своє конфіденційне ноу-хау, зокрема власні рецептури, моделі ціноутворення, списки постачальників та внутрішні інструкції, шляхом запровадження суворого контролю доступу та обмеження розкриття інформації третім особам і платформам штучного інтелекту з метою збереження статусу комерційної таємниці...

Крім того, матеріали, захищені авторським правом, такі як веб-сайти, рекламні відео та програмне забезпечення, створені зовнішніми агентствами або консультантами, можуть спричиняти складні питання щодо права власності та дозволів, що вимагають чітких договірних рамок. Управління цими активами має вирішальне значення для довгострокового корпоративного управління, а інтелектуальна власність має бути органічно інтегрована в планування спадщини, угоди купівлі-продажу та підготовку до фінансування, щоб контроль над брендом і технологіями відповідав стратегії передачі бізнесу в сім'ї. Аудит інтелектуальної власності на високому рівні може допомогти скласти перелік цих критично важливих активів, відстежувати терміни поновлення та виявляти прогалини у дотриманні вимог щодо ліцензій на програмне забезпечення та дані третіх сторін. Зрештою, такі поворотні моменти, як планування спадкоємності, зміна постачальників, раунди фінансування, запуск великих продуктів або майбутні переговори про продаж, повинні спонукати до цілеспрямованого перегляду інтелектуальної власності, перетворюючи приховані активи на захищені стратегічні інструменти, що забезпечують досягнення довгострокових бізнес-цілей родини» (*Robert B. Drozd & Janet W. Cho. Protecting Valuable IP Assets in Your Family-Owned Business // Williams Mullen* (<https://www.williamsmullen.com/insights/news/legal-news/protecting-valuable-ip-assets-your-family-owned-business>). 17.08.2026).

«Значне глобальне зростання кількості заявок на реєстрацію промислових зразків — про що свідчать рекордні показники реєстрації в Австралії та десятивідсоткове зростання кількості патентів на промислові зразки у США порівняно з попереднім роком — підкреслює, що захист естетичних аспектів став важливим корпоративним активом. Хоча

традиційно реєстрація промислових зразків домінувала у сферах моди, меблів та автомобілебудування, її дедалі частіше використовують компанії-розробники програмного забезпечення, особливо в Китаї. Зіткнувшись із суворими обмеженнями щодо патентоспроможності програмного забезпечення, ці технологічні компанії використовують права на промислові зразки для захисту візуальних та функціональних аспектів своїх продуктів, таких як користувацькі інтерфейси, набори іконок та макети екранів. Цей зсув є цілком логічним, зважаючи на зростаючий комерційний вплив транскордонної електронної комерції та результати опитування споживачів, проведеного EUIPO у 2026 році, яке показало, що 73 % споживачів готові платити більше за продукти з кращим дизайном. Цей естетичний вплив є ще сильнішим серед молодшої вікової групи до 25 років, де дизайн визначає до 80 % рішень про покупку та значною мірою формує позитивні асоціації з брендом...

Щоб успішно скористатися цією перевагою та заповнити прогалини, що залишилися після традиційних патентів на корисні моделі та торговельних марок, підприємства повинні проактивно включати захист промислових зразків у свої стратегії інтелектуальної власності. Оскільки права на промислові зразки суворо вимагають новизни, організації повинні подавати заявки на реєстрацію до будь-якого публічного оприлюднення або випуску продукту на ринок, щоб запобігти остаточному закриттю вікна захисту. Крім того, замість того щоб подавати дорогі, загальні заявки на глобальну реєстрацію, компаніям слід стратегічно орієнтувати свої заявки на промислові зразки на конкретні юрисдикції, де їхня комерційна присутність та ризики з боку конкурентів є найвищими, використовуючи особливості регіональних правових систем США, ЄС, Китаю та Австралії для захисту своїх візуальних активів» *(Jennifer Wyndham-Wheeler and Robert Wulff. Behind the designs boom - Why looks matter in modern IP protection // Griffith Hack (https://www.griffithhack.com/insights/behind-the-designs-boom-why-looks-matter-in-modern-ip-protection/). 17.08.2026).*

«Хоча засновники стартапів часто надають величезного значення своїм інноваціям, стратегія щодо інтелектуальної власності (ІВ) часто відкладається як адміністративне завдання, яким слід займатися лише після стабілізації бізнесу. Ця постійна розбіжність між оцінкою ідеї та її юридичним захистом є однією з головних причин провалу підприємств на ранніх етапах розвитку. ІВ охоплює набагато більше, ніж корпоративні торгові марки чи програмний код; вона включає власні алгоритми, аналітичні дані про клієнтів, маркетингові активи, внутрішні робочі процеси та архітектуру продуктів. Якщо ці основні фактори створення цінності залишаються незахищеними, їх можуть привласнити конкуренти або співробітники, які звільняються, що створює серйозні вразливості, які часто зривають раунди

фінансування та переговори про поглинання під час проведення інвесторами комплексної перевірки...

Ця недбалість зумовлена кількома основними хибними уявленнями та робочими звичками. Насамперед, багато стартапів з самого початку не укладають належних угод про передачу прав інтелектуальної власності з засновниками, працівниками та фрілансерами. Згідно із законодавством більшості юрисдикцій, автори зберігають право власності на свій код, дизайн та контент, якщо підписана угода прямо не передає ці права компанії, що наражає підприємства на руйнівні суперечки щодо власності у разі звільнення персоналу. Крім того, засновники часто плутають неоприлюднені ідеї з активами, що підлягають правовому захисту; абстрактні концепції не можуть бути захищені самі по собі, а статус комерційної таємниці не надається автоматично — для цього потрібні активні, задокументовані заходи щодо забезпечення конфіденційності, такі як обмеження доступу та угоди про нерозголошення. Стартапи також розглядають реєстрацію інтелектуальної власності як недоступну розкіш, надаючи пріоритет швидкому виведенню продукту на ринок, а не формальному юридичному оформленню. Однак відмова від своєчасного захисту є помилковою економією, оскільки вартість і складність відновлення вкраденої інтелектуальної власності або вирішення спорів щодо порушення прав після факту значно перевищують початкові витрати на забезпечення базових прав...

Щоб уникнути дорогих судових спорів та зберегти довіру інвесторів, стартапам потрібні не великі бюджети на юридичні послуги, а проактивні та дисципліновані робочі звички. Засновники повинні забезпечити підписання всіма учасниками комплексних угод про передачу прав інтелектуальної власності ще до початку будь-якої роботи, своєчасно зареєструвати основні торговельні марки для назв компанії та логотипів, а також запровадити суворий внутрішній контроль для захисту комерційної таємниці. Крім того, компанії повинні вести чіткий внутрішній реєстр своїх технологічних та брендових активів і налагоджувати відносини з юристами з питань інтелектуальної власності на ранньому етапі, щоб гарантувати юридичну захищеність своїх фундаментальних інновацій у міру розширення бізнесу» (*Rohitaashv Sinha. Why Do Startups Fail to Protect Their Intellectual Property? // King Stubb & Kasiva* (<https://ksandk.com/intellectual-property-rights/why-startups-fail-to-protect-intellectual-property/>). 18.08.2026).

«Емблема Червоного Хреста суворо захищена міжнародним гуманітарним правом не як торговельна марка чи символ, що належить до загального надбання, а як знак, використання якого дозволено виключно в певних випадках. Перша Женевська конвенція встановлює дві дозволені категорії використання: захисне використання для військово-медичних служб під час збройних конфліктів та ідентифікаційне використання для організацій,

що належать до Руху Червоного Хреста та Червоного Півмісяця. Будь-яке використання, що виходить за межі цих категорій, заборонено в будь-який час, незалежно від наміру чи комерційного контексту, а держави зобов'язані криміналізувати несанкціоноване приватне використання відповідно до внутрішнього законодавства. Ця абсолютна заборона відрізняється від правил інтелектуальної власності, оскільки відповідальність настає за саме використання символу, без необхідності доведення факту введення в оману, недобросовісності чи заподіяння шкоди...

На практиці заходи щодо забезпечення дотримання закону зазвичай починаються з попередження про порушення, і, оскільки закон передбачає сувору відповідальність, більшість адресатів воліють дотримуватися вимог, а не оскаржувати їх. Розробники відеоігор часто використовували червоний хрест як загальний символ здоров'я, а згодом, після отримання попереджень, змінювали його колір — серед прикладів можна назвати ігри «Prison Architect», «Left 4 Dead», «Halo» та «Fallout». Гурт Blink-182 змінив обкладинку свого альбому під тиском Американського Червоного Хреста, а компанія LEGO вивела з продажу набори на тему лікарні та замінила зображення червоного хреста. Навіть політичне використання цього символу ставало предметом судового переслідування, як-от кампанія Лейбористської партії у Великій Британії 1988 року, оскільки закон не передбачає винятків щодо висловлювань...

Підставою для такого абсолютного заборони є те, що захисна сила емблеми залежить від її загального впізнавання в екстремальних умовах. Кожне несанкціоноване використання, хай яке б невинне воно не було, створює неоднозначність і послаблює сигнал, який має бути миттєво впізнаваним для учасників бойових дій, ставлячи під загрозу медиків та працівників гуманітарних організацій, безпека яких залежить від цього символу. У збройному конфлікті навмисне неправильне використання може вважатися зрадою і навіть серйозним порушенням міжнародного права. Отже, це правило не стосується естетичного контролю; воно гарантує, що коли червоний хрест з'являється у найгірший день, він означає лише одне: нейтралітет, захист та медичну допомогу. Кожен захід щодо забезпечення дотримання цього правила слугує формою поширення інформації, нагадуючи творцям та громадськості, що емблема є недоторканною з юридичної та етичної точок зору» (*Rafael Braga da Silva. From Medkits to Punk Rock: Pop Culture and the Non-Negotiable Protection of the Red Cross Emblem // Opinio Juris* (<https://opiniojuris.org/2026/08/20/from-medkits-to-punk-rock-pop-culture-and-the-non-negotiable-protection-of-the-red-cross-emblem/>). 20.08.2026).

Австралійський Союз

«В оборонному секторі Австралії справжня оперативна стійкість фундаментально залежить від інтелектуальної власності (ІВ) та

практичного контролю, необхідного для підтримки, модифікації та відтворення передових можливостей з плином часу, а не лише від надійних ланцюгів постачання чи успішних початкових прототипів. Хоча патенти є цінними для захисту основних винаходів та залучення інвестицій, вони рідко охоплюють повний спектр оперативних можливостей, які значною мірою залежать від конфіденційного ноу-хау, методів виробництва, програмного забезпечення та практичного досвіду ключового персоналу... Малі та середні підприємства (МСП) є особливо вразливими в цих умовах; їхня залежність від зовнішніх партнерів — таких як університети, генеральні підрядники та спеціалізовані виробники — може призвести до прихованих залежностей, коли критично важливі знання, технології виробництва або права на майбутні вдосконалення ненавмисно передаються в обмін на фінансування на початковому етапі або матеріально-технічну базу. Отже, юридичне право власності на об'єкт інтелектуальної власності не означає оперативного контролю, якщо компанія не має власних експертних знань, технічних даних або договірних повноважень для самостійного виробництва, обслуговування чи адаптації технології у разі банкрутства постачальника або зміни ключового персоналу... Щоб мінімізувати ці стратегічні ризики, інноватори в оборонній галузі повинні активно захищати комерційні таємниці, чітко визначати у угодах про співпрацю, що є «фоновією», а що — «першочерговою» інтелектуальною власністю, а також впроваджувати практичні механізми забезпечення безперервності діяльності, такі як депонування вихідного коду та передача технічних даних. Зрештою, ставлення до інтелектуальної власності не як до юридичного доповнення, а як до основного стратегічного ресурсу гарантує, що організації зможуть зберегти практичні повноваження, необхідні для задоволення вимог замовників з оборонної галузі щодо довгострокового забезпечення, що дозволить Австралії підтримувати та адаптувати свої суверенні технології протягом десятиліть технологічних змін та еволюції вимог до виконання місій» *(Phil Burns. Who Controls Australia's Defence Innovation? - Why Intellectual Property Is Central to Resilience // Wrays (<https://wrays.com.au/insights/who-controls-australias-defence-innovation/>). 04.08.2026).*

«У звіті IP Australia «Australian IP Report 2026» інновації в галузі акумуляторів, критично важливі мінерали та циркулярність акумуляторів виділяються як ключові чинники, що визначають сучасний стан інтелектуальної власності в країні. Порівняння з дослідженням IP Australia за 2021 рік — в якому оцінювалися сімейства патентів, пов'язані з акумуляторами, з датами пріоритету в період з 2001 по 2018 рік — ілюструє фундаментальні зміни в цій галузі. Протягом того попереднього 18-річного періоду в патентуванні акумуляторів в Австралії домінували науково-дослідні установи на чолі з CSIRO, а також Університетом Монаша та Університетом

Вуллонгонга; технології акумуляторів, що перезаряджаються, та літієві технології становили переважну більшість заявок, а приблизно третина сімейств патентів була подана у рамках спільних заявок...

Натомість незалежний аналіз 1 324 австралійських заявок на патенти, пов'язаних з акумуляторними батареями, з датами пріоритету, починаючи з січня 2020 року, свідчить про набагато більш комерціалізований та глобально орієнтований ринок. На частку закордонних заявників припадає 95 % цих заявок, поданих після 2020 року, що свідчить про те, що міжнародні правовласники дедалі частіше розглядають Австралію як стратегічний ринок і ключову комерційну юрисдикцію, а не лише як джерело науково-дослідних розробок. Крім того, участь вітчизняних суб'єктів перейшла від домінування академічних кіл до промислового впровадження. Хоча у період 2001–2018 років лідирувала CSIRO з 35 патентними сім'ями, після 2020 року вона подала лише дві заявки, поступившись першим місцем серед вітчизняних заявників комерційним підприємствам, таким як 3ME Technology (що спеціалізується на акумуляторних системах для важкої промисловості та оборони) та Resource Conservation and Recycling Corporation (пов'язана з діяльністю Livium у сфері переробки акумуляторів), а також активним комерційним розробникам, таким як Fortescue Future Industries та Gelion Technologies...

Крім того, останні дані щодо патентів свідчать про зменшення кількості випадків офіційного спільного володіння патентами: лише 51 із 1 324 нещодавно поданих заявок стосувалися співзаявників, які не пов'язані між собою, а лише у трьох випадках серед співзаявників був представник Австралії. Загалом, ситуація з патентами на акумулятори в Австралії свідчить про дозрівання екосистеми, де фундаментальні дослідження в галузі передових електродів та хімічних властивостей літію дедалі частіше доповнюються комерційними розробками в сферах промислової електрифікації, переробки корисних копалин та циркулярної переробки. У міру того, як міжнародні та вітчизняні компанії продовжують розширювати свої портфелі по всій країні, Австралія зміцнює свою роль як активного, комерційно значущого учасника на кожному етапі глобального ланцюга створення вартості акумуляторів» (*Janelle Borham. Australian Battery Innovation in 2026: Patents, Commercialisation and Circular Economy Growth // James & Wells (https://www.jamesandwells.com/nz/australian-battery-innovation-2026-patents-commercialisation/). 04.08.2026).*

«Для ресторанів, кафе, пекарень, пабів та інших підприємств сфери гостинності торгові марки можуть бути важливими комерційними активами, а не лише додатковим засобом правового захисту. Характерна назва, логотип, особливості упаковки, слоган або навіть певні форми, кольори, звуки чи запахи можуть виконувати функцію торгової марки, ідентифікуючи комерційне джерело товарів або послуг. Реєстрація в Австралії надає власнику

виключні законодавчо закріплені права на зазначені товари та послуги і створює актив, який можна ліцензувати, передавати або продавати. Вона також спрощує захист прав від конкурентів, чії товари чи послуги можуть викликати плутанину через схожість, сприяє майбутньому розширенню бізнесу та надає впевненість франчайзі, інвесторам і потенційним покупцям. Підприємства, що не мають реєстрації, можуть бути змушені покладатися на більш складні позови відповідно до Австралійського закону про захист прав споживачів або на позови про неправомірне використання чужої репутації, що вимагають доказів репутації, плутанини та заподіяної шкоди...

Рішення австралійських судів ілюструють практичне значення цих прав. Федеральний суд визнав, що «ESTABLISHMENT 203» порушував права на зареєстрований знак «ESTABLISHMENT», а «Down-N-Out» було визнано оманливо схожим на «In-N-Out». Натомість знак «BIG JACK» мережі Hungry Jack's не порушував права на знак «BIG MAC» компанії McDonald's, хоча пов'язана з ним реклама була визнана такою, що вводить в оману. Рішення у справі «Black Star Pastry» 2026 року також підкреслило важливість подання заявок від імені справжнього власника торговельної марки, оскільки реєстрація, здійснена на ім'я неправильного власника, може бути скасована. Тому підприємства сфери гостинності повинні обирати відмітні, а не описові торговельні марки, проводити пошук перед їхнім впровадженням, подавати заявки до здійснення значних інвестицій у маркетинг та регулярно переглядати стан захисту у міру розширення бізнесу. Оскільки права на торговельні марки мають територіальний характер, реєстрація в Австралії не забезпечує автоматичного захисту за кордоном, тому підприємства, що мають міжнародні плани, повинні розробляти відповідні стратегії подання заявок для своїх цільових ринків» (*Stuart Green. Why trade marks remain a staple for Australian hospitality // Davies Collison Cave (<https://dcc.com/news-and-insights/why-trade-marks-remain-a-staple-for-australian-hospitality/>). 10.08.2026*).

«Для технологічних стартапів, що діють відповідно до законодавства Австралії, інтелектуальна власність (ІВ) — яка охоплює програмний код, торговельні марки, дані та ноу-хау — часто є найціннішим активом у балансі, тому її управління на ранніх етапах має вирішальне значення для уникнення дорогих виправних заходів під час раундів фінансування або виходу з ринку. Оскільки стратегічні рішення щодо прав власності та розкриття інформації, прийняті протягом перших кількох місяців, можуть назавжди змінити те, що підлягає захисту, та хто є власником цих прав, розробка надійної стратегії щодо ІВ є надзвичайно важливою з самого початку діяльності. Ця система охоплює п'ять ключових сфер: патенти, торговельні марки, авторське право, зареєстровані промислові зразки та конфіденційну інформацію, кожна з яких має власні механізми захисту та вимоги... Патенти забезпечують захист нових, винахідницьких технічних рішень на строк до 20

або 25 років (для певних фармацевтичних препаратів); однак вони вимагають реєстрації в IP Australia та абсолютної новизни у всьому світі, що означає: будь-яке публічне розкриття інформації через презентації, демо-версії або бета-версії, як правило, позбавляє винахід новизни. Хоча програмне забезпечення можна запатентувати за обмежених обставин, зазвичай для цього потрібно продемонструвати штучно створений стан речей, що має економічне значення, виключаючи суто абстрактні ідеї чи алгоритми. Попередня заявка забезпечує дату пріоритету на 12 місяців, після чого подається стандартна заявка...

Торговельні марки захищають ідентифікуючі елементи бренду, такі як логотипи та назви; термін їхньої дії становить десять років і може поновлюватися необмежену кількість разів; хоча існують і незареєстровані права, настійно рекомендується офіційна реєстрація в IP Australia, оскільки вона забезпечує більш надійний захист. Авторське право виникає автоматично з моменту створення твору і поширюється на вихідний код, інтерфейс користувача та документацію протягом усього життя автора плюс 70 років, при цьому реєстрація не потрібна. Зареєстровані промислові зразки захищають зовнішній вигляд або форму виробу протягом 10 років за умови, що зразок є новим і не був оприлюднений до подання заявки. Нарешті, конфіденційна інформація або комерційні таємниці захищаються безстроково на основі обов'язків дотримання конфіденційності та договірних зобов'язань, а не шляхом реєстрації...

Ключовим аспектом управління інтелектуальною власністю є розуміння питань права власності, яке суттєво варіюється залежно від відносин творця з компанією. Хоча інтелектуальна власність, створена працівниками в процесі виконання трудових обов'язків, зазвичай за замовчуванням належить роботодавцю, це можна змінити шляхом укладення прямої письмової угоди. І навпаки, типовою прогалиною є ситуація з підрядниками та фрілансерами-розробниками, які, як правило, за замовчуванням зберігають право власності на свої роботи, якщо перед початком роботи не було підписано спеціального положення про передачу прав на інтелектуальну власність (робота за наймом). Засновники повинні скористатися угодою засновників, щоб офіційно передати компанії всі активи, набуті до реєстрації. Компанії також повинні перевіряти сторонні компоненти на наявність обмежувальних ліцензій на відкрите програмне забезпечення (copyleft) та ретельно розрізняти в комерційних угодах надання прав на використання (ліцензія) та передачу повного права власності (передача прав)...

Щоб втілити ці принципи на практиці, експерти радять дотримуватися суворого переліку заходів: забезпечити, щоб кожен засновник, співробітник та підрядник підписав угоду про передачу прав на інтелектуальну власність; укласти угоди про нерозголошення інформації (NDA) перед будь-якими змістовними презентаціями чи демонстраціями; проконсультуватися з патентним повіреним щодо технічних рішень перед будь-яким публічним оприлюдненням (академічним чи іншим); провести перевірку на наявність

аналогів бренду та зареєструвати основні торговельні знаки; а також вести простий реєстр інтелектуальної власності, в якому детально зазначаються автор, дата та відповідні угоди щодо кожного об'єкта» (*James Lawrence. Intellectual Property 101 for Tech Startups // Addisons* (<https://addisons.com/article/intellectual-property-101-for-tech-startups/>). 18.08.2026).

«Організації часто створюють цінну інтелектуальну власність (ІВ) задовго до її офіційного визнання, вбудовуючи її у власні робочі процеси, набори даних, поведінку бренду, формули або операційні обхідні рішення. Однак серйозним комерційним ризиком є те, що організації не можуть управляти або захищати активи, яких вони не бачать. Формування потенціалу в галузі ІВ у всій компанії полягає не в тому, щоб перетворити кожного співробітника на юридичного експерта, а в підвищенні організаційної обізнаності, завдяки чому персонал ставитиме правильні запитання у критичні моменти. Цей фундаментальний потенціал лежить в основі трьох основних комерційних стовпів: визначення конкурентної переваги, орієнтування у конкурентній розвідці та збереження контролю під час співпраці. Підвищення обізнаності з питань ІВ змінює поведінку на всіх рівнях — спонукає вчених задуматися перед публікацією, маркетингові команди перевіряти унікальність бренду перед запуском, а засновників використовувати ІВ як проактивний бізнес-інструмент, а не як реактивний юридичний захід, про який згадують лише після того, як все вже відбулося...

Різні типи організацій потребують індивідуальних підходів до інтеграції компетенцій у сфері інтелектуальної власності безпосередньо в їхню повсякденну діяльність. Для стартапів та засновників освіта має бути практичною та орієнтованою на прийняття рішень, допомагаючи їм раціонально розподіляти обмежені бюджети для захисту найважливіших активів, водночас зберігаючи конфіденційність під час переговорів з інвесторами. У університетському та науково-дослідному середовищі компетенції у сфері інтелектуальної власності мають відповідати академічній культурі, демонструючи, що фіксація інновацій до їхньої публікації зберігає комерційні можливості, не підриваючи при цьому наукової доброчесності чи авторських прав. Для вже сформованих підприємств освіта з питань інтелектуальної власності має бути безпосередньо інтегрована в операційні процеси, такі як адаптація нових співробітників, підсумкові співбесіди, розробка нових продуктів або вихід на нові географічні ринки. На рівні керівництва та ради директорів навчання зосереджується на цінності, ризиках та можливостях використання, забезпечуючи, щоб керівники оцінювали свободу діяльності, можливості ліцензування та захист нематеріальних активів у рамках своєї ширшої корпоративної стратегії...

Зрештою, формування організаційного потенціалу в галузі інтелектуальної власності ґрунтується на безпосередньому поєднанні освіти з практичними діями в реальних умовах. Успішні програми поєднують короткі інформаційні сесії, письмові посібники, спеціалізовані семінари та доступ до консультацій фахівців, щоб сформувати спільну мову для всіх команд. Справжнім показником потенціалу в галузі ІВ є поведінка: чи регулярно співробітники фіксують зміни в проектах, перевіряють угоди про права власності підрядників, дбають про безпеку операційного ноу-хау та укладають угоди про нерозголошення перед тим, як ділитися конфіденційною інформацією. Коли організація інтегрує обізнаність щодо ІВ у свій повсякденний ритм роботи, невидимі інновації перетворюються на цілеспрямовані, захищені юридично активи, які можна безпечно масштабувати, ліцензувати або використовувати для отримання довгострокової конкурентної переваги» (*Kate Wilson. IP and Ready: Building the Capability to Spot, Scale and Keep Competitive Edge // James & Wells (<https://www.jamesandwells.com/nz/ip-capability-competitive-advantage/>). 18.08.2026*).

«У процесі транскордонної реструктуризації інтелектуальна власність часто відіграє ключову роль у реалізації вартості, проте покупці, які придбавають ІВ у ліквідаторів, стикаються з багатошаровим набором ризиків, що залежать від конкретної юрисдикції та суттєво відрізняються від ризиків, характерних для звичайних угод злиття та поглинання. Оскільки зовнішні контролери продають на умовах «як є, де є» без будь-яких гарантій з боку продавця, покупці повинні провести ретельну перевірку перед підписанням угоди — здійснити пошук у реєстрах інтелектуальної власності, перевірити ланцюжки правонаступництва та переконатися, що реєстрація не втратила чинності через несплату зборів за поновлення, що є поширеною проблемою у проблемних підприємствах... Ще одним важливим питанням є заставні права: згідно з австралійським Законом про забезпечення рухомого майна (PPSA), належним чином оформлені заставні права, як правило, переходять разом з активом, тому покупці повинні проводити перевірки за PPSA та переконатися, що ці права погашаються під час розрахунку, а не припускати, що процедура адміністративного управління призведе до їхнього припинення. Інтелектуальна власність рідко існує ізольовано; ліцензійні угоди, домовленості про спільну власність, положення про зміну контролю та обмеження щодо можливості переуступки — все це необхідно ретельно перевірити, щоб підтвердити, що актив можна використовувати в комерційних цілях після його придбання... Покупці також повинні перевірити недавню історію транзакцій з об'єктом інтелектуальної власності на предмет потенційних ризиків визнання угод недійсними — передачі пов'язаним сторонам незадовго до настання неплатоспроможності можуть бути скасовані, що призведе до розірвання ланцюга прав власності. У випадках, коли цінність

полягає в знаннях ключових співробітників, особливо в технологічних та фармацевтичних компаніях, утримання цих осіб стає критично важливим, якщо персонал був розпущений. Нарешті, процедури банкрутства проходять швидко, тому покупці мають бути готовими з надійним планом юридичної перевірки та здатністю діяти оперативно, але без необачності, усвідомлюючи, що після завершення угоди не буде продавця, до якого можна буде звернутися щодо виявлення недоліків» (*Masi Zaki and Kate Spratt. Acquiring IP from IPs: Foundational Considerations for Buyers // Bird & Bird* (<https://www.twobirds.com/en/insights/2026/australia/acquiring-ip-from-ips-foundational-considerations-for-buyers>). 21.08.2026).

Європейський Союз

«Щоб забезпечити продовольством населення планети, яке, за прогнозами, до 2050 року перевищить десять мільярдів, сільськогосподарський сектор повинен виробляти приблизно на 70 відсотків більше продовольства, ніж у 2009 році, незважаючи на скорочення площ орних земель, непередбачувані погодні умови та розриви в ланцюгах постачання. Цифрове сільське господарство стало основною технологічною відповіддю на ці глобальні виклики, ставши однією з найдинамічніших галузей подачі патентних заявок у світі, як детально описано у звіті з аналізу технологій, опублікованому Європейським патентним відомством (ЕРО). У звіті ці цифрові інновації класифіковано за чотирма ключовими секторами: рослинництво, штучні умови вирощування (такі як гідропоніка та теплиці), управління тваринництвом та допоміжна інфраструктура, така як точне зрошення та боротьба зі шкідниками. У всіх чотирьох категоріях патентна діяльність базується на фундаментальних технологіях, зокрема на датчиках, що працюють у режимі реального часу, системах візуалізації, аналітиці даних на основі штучного інтелекту, автономній робототехніці та дронах для повітряного моніторингу...

Хоча тваринництво залишається найбільшою категорією в абсолютних показниках — на неї припадає понад 23 відсотки від загальної кількості заявок — найшвидше зростання спостерігається у рослинництві (що охоплює підготовку ґрунту, посів, збирання врожаю та зменшення післязбирального псування), де кількість заявок на патентні сімейства зросла у сім разів у період з 2000 по 2022 рік. У цих секторах найбільшу частку ринку займають технології зондування та візуалізації, що призвело до подвоєння щорічної кількості міжнародних заявок на патентні сімейства — з 600 у 2013 році до понад 1 300 до 2022 року. Водночас кількість заявок, зосереджених на штучному інтелекті та аналітиці даних, різко зросла з 2018 року, нещодавно випередивши технології контролю навколишнього середовища та ставши однією з найбільш конкурентних і невизначених сфер патентних заяв...

З географічної та композиційної точок зору ситуація з подачею патентних заявок стрімко змінюється. Хоча країни-члени ЕРО мають розвинену інноваційну екосистему, що налічує майже 320 активних стартапів та університетів, найшвидше зростання кількості щорічних заявок продемонстрували азіатські заявники — понад 13 відсотків, випередивши Північну Америку приблизно у 2020 році, а Латинська Америка йде слідом за ними з показником майже 11 відсотків. Як наслідок, європейські та світові інноватори мусять розширювати свої стратегії подання заявок на ці міжнародні регіони з високими темпами зростання, щоб забезпечити собі комерційну цінність. Крім того, подання патентних заявок стало переважно корпоративним: до 2022 року на компанії припадатиме 88 відсотків усіх патентних сімейств. У цьому переповненому, вкрай корпоративному та динамічному глобальному середовищі підприємства, що розробляють технології розумного землеробства, повинні завчасно забезпечити собі проактивні та виважені патентні стратегії, щоб закріпити захищені позиції в галузі інтелектуальної власності на цільових ринках» (*Ben Hunter. The future of farming: global patent trends in digital agriculture // D Young & Co LLP (https://www.dyoung.com/en/knowledgebank/articles/global-patent-trends-digital-agriculture). 11.08.2026).*

«Несплата зборів за продовження терміну дії патенту та пов'язане з цим втрачання чинності не обов'язково означають безповоротну втрату патентних прав, оскільки в різних юрисдикціях передбачені механізми відновлення, за умови дотримання певних вимог та строків. У Великій Британії збори за продовження терміну дії патенту сплачуються щорічно після видачі патенту, починаючи з четвертої річниці дати подання заявки. У разі несплати їх можна сплатити протягом шестимісячного пільгового періоду з нарахуванням додаткової плати. Якщо пільговий період також минув, заявку на відновлення прав необхідно подати до Бюро інтелектуальної власності Великої Британії (UKIPO) протягом 19 місяців з дати, коли мав бути сплачений прострочений збір, що дорівнює 13 місяцям з моменту закінчення пільгового періоду. У Великій Британії застосовується критерій «ненавмисності», що означає: власник повинен довести, що він дійсно мав намір зберегти патент і сплатити збір, але цьому завадили обставини, наприклад, помилки у комунікації. Вкрай важливо діяти швидко протягом цього періоду, щоб запобігти виникненню прав третіх осіб; будь-яка третя особа, що діє добросовісно та розпочинає або серйозно готується розпочати діяльність, що порушує патентні права, протягом періоду втрати чинності, може законно продовжувати таку діяльність навіть після відновлення патенту...

У разі подання заявок на європейський патент збори за продовження терміну дії сплачуються щорічно до Європейського патентного відомства (ЕРО) починаючи з другої річниці дати подання заявки, а після видачі патенту — до

національних відомств, що здійснюють валідацію. У разі несплати щорічного збору його можна сплатити протягом шестимісячного пільгового періоду з нарахуванням 50 % надбавки; після закінчення цього терміну заявка вважається відкликаною. Заява про відновлення прав має бути подана протягом двох місяців після усунення причини невиконання зобов'язань і не пізніше ніж через один рік після закінчення пропущеного строку. На відміну від Великої Британії, ЕРО застосовує набагато суворіший стандарт «всієї належної обачності». Це вимагає від заявника та його представника довести, що пропущений платіж був поодиноким помилкою в рамках інакше надійної, добре функціонуючої системи, оснащеної заходами щодо мінімізації ризиків. Цей самий стандарт «всієї належної обачності» та шестимісячний пільговий період також регулюють систему єдиного патенту, яка вимагає сплати єдиного щорічного збору за продовження терміну дії патенту безпосередньо до ЕРО...

Національні патентні відомства по всій Європі дотримуються власних, відмінних один від одного, процедур щодо відновлення втрачених прав. У Франції апеляція щодо відновлення прав відповідно до статті L.612-16 Кодексу промислової власності (CPI) має бути подана до Французького патентного відомства (INPI) протягом двох місяців після усунення перешкоди та протягом одного року з моменту пропущення строку, що розраховується від закінчення шестимісячного пільгового періоду. Французька система вимагає наявності «поважної причини», якою має бути невідконтрольна патентовласнику зовнішня обставина, така як хвороба або задокументована помилка професійного представника. У Німеччині прострочені щорічні платежі можна сплатити протягом двох місяців після початкового терміну сплати без додаткової плати або протягом шести місяців із додатковою платою. Якщо ці терміни пропущено, заяву про поновлення прав відповідно до статті 123 Німецького патентного закону необхідно подати протягом двох місяців після усунення причини невиконання та протягом одного року з моменту пропущення терміну. Німеччина вимагає, щоб упущення сталося «без вини», тобто щоб була проявлена звичайна старанність без умислу чи недбалості. Німецька заява має бути подана в письмовій формі з повним, незмінним викладом фактів, який має бути негайно підтверджений, а пропущена дія має бути виконана протягом того самого двомісячного періоду...

Австрія дотримується тих самих двомісячних та однорічних строків, що й Німеччина, але Австрійський закон про патенти не розрізняє факти та докази, а це означає, що достовірність фактів має бути повністю підтверджена протягом двомісячного періоду. У Нідерландах патент може втратити чинність через несплату зборів за поновлення або невиконання специфічних для Нідерландів вимог щодо валідації чи повторної валідації, таких як подання нідерландських перекладів затверджених формул винаходу та англійських або нідерландських перекладів опису разом зі збором за валідацію. Заява про відновлення прав у Нідерландах має бути подана протягом найкоротшого з таких термінів: один рік з дати втрати чинності — що у випадку пропущених поновлень відповідає

кінцю шестимісячного пільгового періоду — або два місяці після того, як перша особа дізналася про втрату чинності. Пропущену дію необхідно виконати, а збори сплатити під час подання заяви, хоча аргументи на її підтримку можна подати не пізніше ніж через чотири тижні. Нідерландське патентне відомство (OCNL) застосовує суворий стандарт «всієї належної ретельності», вимагаючи обширної документації для доведення того, що втрата чинності була поодиноким помилкою в надійній системі. Якщо OCNL має намір відхилити заяву, призначається усне слухання в Гаазі. У разі подальшого відхилення апеляції можна подати до OCNL протягом шести тижнів, після чого можна подавати подальші судові апеляції до Окружного суду Гааги та Державної ради Нідерландів» (*Fiona Christie. Patent restoration // HGF Ltd (<https://www.hgf.com/knowledge-hub/patent-restoration/>). 08.2026*).

«Європейський ринок нутрицевтиків демонструє значне зростання: за прогнозами, його обсяг досягне 90 млрд доларів у 2026 році та перевищить 110 млрд доларів до 2030 року. Ці широко доступні роздрібні товари, що включають функціональні продукти харчування, напої та дієтичні добавки, слугують зручним рішенням «два в одному», яке органічно поєднує потреби в харчуванні з профілактикою здоров'я. Таке зростання значною мірою зумовлене старінням населення, яке надає пріоритет здоров'ю когнітивних функцій, серцево-судинної системи та кісткової тканини, а також сильною схильністю споживачів до інгредієнтів із «чистим складом» та мінімальною обробкою... Цей прибутковий ринок привернув увагу як великих транснаціональних корпорацій, так і регіональних гравців, серед яких Amway, Coca-Cola, Herbalife, Glanbia, Nestlé, Emmi AG, Arla Foods, Danone та Unilever. Наразі функціональні продукти харчування становлять найбільший сегмент ринку (36 %), охоплюючи пробіотичні молочні напої, збагачені напої та закуски, збагачені білком, тоді як, за прогнозами, найшвидше зростаючим сегментом протягом наступного десятиліття стануть дієтичні добавки. Дитячі суміші та харчування для немовлят також набирають популярності як альтернатива грудному вигодовуванню. По всій Європі сформувалися чіткі регіональні переваги: у Великій Британії пріоритетом є контроль ваги та психічне благополуччя, у Франції — краса та здоров'я шкіри, у Німеччині — добавки для зміцнення імунітету та підвищення працездатності, а в Нідерландах — попит на екологічні функціональні продукти на рослинній основі. У перспективі ринок зміщується в бік персоналізованих нутрицевтиків та екологічно відповідальних методів виробництва...

З огляду на такі стрімкі темпи інновацій, отримання патентного захисту в Європейському патентному відомстві (ЕПО) є для компаній надзвичайно важливою стратегією, що дозволяє їм убезпечити свої ринкові позиції та запобігти появі копійників. Інновації у сфері нутрицевтиків — зокрема, конкретні склади, лікарські форми, синергетичні поєднання інгредієнтів та

доведені механізми дії — можуть підлягати патентуванню, якщо їх технічний внесок виходить за межі звичайної харчової цінності. Відповідно до Європейської патентної конвенції заявники можуть використовувати формули винаходу щодо «другого медичного застосування» для захисту нещодавно відкритих терапевтичних застосувань відомих речовин, за умови, що конкретне медичне застосування є новим та винахідливим. Однак патентування в цьому секторі вимагає ретельного дотримання правових меж між терапевтичним та нетерапевтичним застосуванням. Терапевтичні застосування, що передбачають профілактику, лікування або одужання від захворювання, підлягають патентуванню як формули винаходу щодо медичного застосування. Натомість нетерапевтичні застосування, що стосуються косметичного вдосконалення, загального самопочуття або фізіологічних поліпшень, не пов'язаних із захворюваннями, повинні бути заявлені як нетерапевтичні методи або композиції. Як підкреслено в ключових рішеннях Апеляційної палати ЕРО, таких як Т 144/83, Т 1186/16 та Т 815/22, це розмежування оцінюється в кожному конкретному випадку окремо...

Отже, точне формулювання та супровід патентної заявки мають вирішальне значення для визначення того, як юридично тлумачиться застосування нутрицевтичного засобу. Щоб оптимізувати шанси на успіх, заявники повинні складати заявки, які чітко визначають конкретні цільові захворювання або патологічні стани, окреслюють конкретні групи пацієнтів або групи ризику, а також містять надійні експериментальні дані, що демонструють як біологічний механізм дії, так і фізичний терапевтичний ефект. Комплексна європейська стратегія у сфері інтелектуальної власності повинна поєднувати чітке та послідовне формулювання передбачуваного терапевтичного або нетерапевтичного застосування з проактивним аналізом свободи дій та патентного ландшафту з метою мінімізації ризиків виходу на ринок. Крім того, компаніям слід розглянути можливість подання наступальних заперечень або зауважень третіх осіб для блокування проблемних патентів конкурентів, одночасно забезпечуючи собі досвідчене юридичне представництво для орієнтування у складнощах процедур розгляду заявок та оскарження в ЕРО» (*Gamze Gezer - Voerknecht and Emily Flood. Navigating European patent law for nutraceuticals and functional foods // NLO (https://www.nlo.eu/en/news/navigating-european-patent-law-nutraceuticals-and-functional-foods). 18.08.2026*).

Китайська Народна Республіка

«Процедура анулювання торговельної марки за невикористання є важливим інструментом для підприємств, які прагнуть скасувати «блокуючі» реєстрації в Китаї, де торговельна марка, як правило, може бути анульована, якщо вона не використовувалася фактично протягом

трьох років поспіль. Хоча власники торговельних марок можуть захищати свої реєстрації, подаючи такі докази, як договори, рахунки-фактури, записи про продажі, фотографії, логістичні документи та рекламні матеріали, наявність документів, що на перший погляд виглядають автентичними, не обов'язково свідчить про фактичне комерційне використання. Наприклад, справжній рахунок-фактура може підтверджувати факт укладення угоди, не свідчаючи при цьому про те, що спірний товарний знак фактично використовувався у зв'язку з нею... Тому сторони, які оскаржують, повинні проаналізувати весь ланцюжок доказів та оцінити, чи мають заявлені операції комерційне обґрунтування. До відповідних невідповідностей можуть належати договори, укладені до моменту заснування компанії, неправильні назви компаній, розбіжності між власником торговельної марки та заявленими періодами використання, неправдоподібні відносини між сторонами або моделі та технічні характеристики продукції, що не відповідають фактичній діяльності власника. Угоди між пов'язаними компаніями також потребують ретельного аналізу, оскільки вони можуть не свідчити про справжню ринкову діяльність, хоча угоди між пов'язаними сторонами не є автоматично недійсними... Китайські органи влади та суди також дедалі скептичніше ставляться до «символічного використання», коли обмежені транзакції, як видається, були створені насамперед для збереження реєстрації, а не для відображення звичайної комерційної діяльності. Загалом у китайській практиці щодо торговельних марок дедалі більшого значення надається суті, а не формі. Власники торговельних марок повинні зберігати докази, що впливають із реальної господарської діяльності, тоді як сторони, які домагаються скасування реєстрації, повинні аналізувати корпоративну документацію, інформацію про продукцію, схеми транзакцій, взаємовідносини та ринкову активність, щоб виявити закономірності невідповідностей, які можуть підірвати інакше переконливі документальні докази» (*Joy Dong. Fighting Fake Evidence in Chinese Trademark Non-Use Cancellation Cases: Why It Matters More Than Many Brand Owners Realize // Allasya Law & IP (<https://www.allasya.com/articles/fighting-fake-evidence-chinese-trademark-non-use-cancellation-cases-why-it-matters-more>). 05.08.2026*).

«Фармацевтична галузь Китаю стрімко перетворюється з потужного виробника генериків на світового лідера в галузі інноваційних лікарських засобів. У 2025 році було затверджено 76 інноваційних лікарських засобів 1-го класу, що на 58,3 % більше, ніж у попередньому році, і є рекордним показником за всю історію; водночас було зареєстровано майже 3 000 клінічних випробувань нових лікарських засобів, а інвестиції в науково-дослідну діяльність продовжували стабільно зростати. Кількість транскордонних угод з ліцензування досягла 157 на суму 135,6 млрд доларів, що становить значну частку світового обсягу... Цей прогрес значною мірою підкріплюється комплексною п'ятикомпонентною системою захисту інтелектуальної власності,

створеною на основі переглянутих законів «Про патенти» та «Про управління лікарськими засобами», яка охоплює захист даних, отриманих у процесі регуляторного контролю, продовження терміну дії патентів, патентну взаємозалежність, судовий захист та адміністративне забезпечення дотримання законодавства.

Законодавчий захист даних наразі передбачає шести-, чотири- або трирічний термін ексклюзивності для нерозкритих фармацевтичних, неклінічних та клінічних даних, що унеможлиблює реєстрацію генериків протягом періоду захисту. Станом на 18 липня 2026 року такий захист отримали 54 лікарські засоби. Продовження терміну дії патенту компенсує час, втрачений під час регуляторного розгляду, надаючи до п'яти додаткових років; на сьогодні цією можливістю скористалися 32 лікарські засоби (включно з хімічними, біологічними препаратами та традиційними китайськими ліками)... Система патентного зв'язку дозволяє вирішувати спори до виходу генериків на ринок за допомогою Національної платформи зареєстрованої інформації про патенти на лікарські засоби, яка на сьогодні містить понад 20 000 патентних декларацій. Судовий захист було посилено завдяки Трибуналу з питань інтелектуальної власності при Верховному народному суді, який виносив послідовні рішення та застосовував штрафні відшкодування у численних справах з великою сумою позову. Адміністративне правозастосування спрямовано на боротьбу з порушеннями та підробками шляхом проведення цілеспрямованих кампаній та швидких скоординованих заходів реагування.

У сукупності ці заходи створили систему захисту інтелектуальної власності, що охоплює весь життєвий цикл, яка забезпечує баланс між стимулами для оригінальних інновацій та доступом населення до ліків. У міру подальшого вдосконалення супутніх нормативних актів система захисту інтелектуальної власності у фармацевтичній галузі Китаю переходить від етапу інституційного розвитку до етапу досягнення конкретних результатів, стимулюючи високоякісні інновації в галузі біомедицини та закладаючи міцний фундамент для того, щоб країна стала світовим лідером у фармацевтичній галузі» *(Ke Mou, Stephen Zou. A panoramic overview of China's pharmaceutical IP protection system // Legal Benchmarking Limited (<https://www.managingip.com/article/2gqbuus9g3tw0qdiljlds/a-panoramic-overview-of-chinas-pharmaceutical-ip-protection-system>). 07.08.2026).*

«Національне управління інтелектуальної власності Китаю повідомило, що у 2025 році кількість заявок на патенти на винаходи зросла на 5,43 % до 1 927 500, тоді як кількість заявок на корисні моделі різко знизилася на 16,81 % до 2 649 201 — це приблизно на 535 000 заявок менше, ніж у 2024 році. Кількість заявок на винаходи китайського походження продовжувала зростати, досягнувши у 2025 році 1 774 890, що на близько 32 % більше, ніж у 2020 році, тоді як кількість заявок на корисні моделі китайського

походження знизилася з 3 178 314 до 2 643 090 у порівнянні з попереднім роком. Заявки іноземного походження демонстрували подібні тенденції, але в значно менших обсягах: загальна кількість іноземних заявок на винаходи становила 152 610, що дорівнює приблизно 7,9 % від усіх заявок на винаходи, тоді як кількість іноземних заявок на корисні моделі склала лише 6 111, або близько 0,2 % від загальної кількості... Серед іноземних заявників Японія залишилася країною, яка подала найбільшу кількість заявок на винаходи в Китаї, хоча їхній обсяг дещо зменшився — з 47 862 у 2020 році до 43 802 у 2025 році; Сполучені Штати, що посіли друге місце, демонстрували зростання до 2024 року, після чого у 2025 році їхній показник знизився приблизно на 7 % до 36 743, тоді як Південна Корея стабільно збільшувала кількість поданих заявок до 22 774. Варто зазначити, що іноземні заявники подають дуже мало заявок на корисні моделі порівняно з їхніми заявками на винаходи — наприклад, Японія подала 43 802 заявки на винаходи проти лише 1 190 заявок на корисні моделі, а Сполучені Штати — 36 743 проти 1 019, що відображає іншу роль корисних моделей у Китаї... Китайські корисні моделі проходять формальну перевірку, а не експертизу по суті, що дозволяє прискорити процедуру видачі патенту, однак для забезпечення дотримання прав зазвичай потрібен звіт про оцінку новизни та винахідницького рівня з ретроспективним ефектом, що, можливо, пояснює їхню обмежену привабливість для іноземних заявників» (**Aaron Wininger. China 2025 Patent Filing Trends: Invention Applications Rise 5.43% as Utility Model Applications Fall 16 .81% // National Law Forum, LLC** (<https://natlawreview.com/article/china-2025-patent-filing-trends-invention-applications-rise-543-utility-model>). 17.08.2026).

«Китай перетворився на один із найбільших патентних ринків світу, проте іноземні заявники часто стикаються з відмовами, втратою прав пріоритету або визнанням патентів недійсними через унікальні регуляторні вимоги, які суттєво відрізняються від західних юрисдикцій. Щоб забезпечити собі ринкові переваги, іноземні інноватори повинні систематично проходити п'ять основних етапів процесу оформлення патенту в Китаї, починаючи з підготовки до подання заявки. На цьому початковому етапі заявники часто припускаються помилок у плануванні та дотриманні вимог, таких як ігнорування величезної китайської бази даних про місцевий рівень техніки або невиконання оцінок на основі встановлених у країні стандартів абсолютної новизни... До додаткових підводних каменів на етапі підготовки заявки належать неправильний розрахунок строків пріоритету — які суворо становлять дванадцять місяців для патентів на винаходи та корисні моделі та шість місяців для патентів на промислові зразки — а також пропущення тридцятимісячного строку для вступу в національну фазу за процедурою РСТ. Щоб уникнути цих проблем, заявники повинні впровадити багаторівневі системи відстеження термінів, забезпечувати узгодженість китайських

перекладів своїх корпоративних даних та суворо дотримуватися китайських правил конфіденційної експертизи перед розкриттям будь-яких технологій або інновацій, розроблених партнерами, за кордоном. Крім того, вибір кваліфікованих місцевих китайських патентних агентів є надзвичайно важливим для узгодження стратегій ранньої подачі заявок із місцевими критеріями експертизи...

На етапі офіційного подання заявки основною проблемою є неякісні, дослівні переклади іноземних патентних документів, які часто спотворюють обсяг охорони формули винаходу або спричиняють семантичну неоднозначність. Крім того, іноземні суб'єкти часто порушують жорсткі вимоги до формату документів та креслень, встановлені Китайським національним управлінням з інтелектуальної власності (CNIPA), неправильно здійснюють сплату зборів у різних часових поясах або намагаються внести незаконні активні поправки «поза межами терміну», які обмежені вузьким двомісячним періодом від дати подання заявки та не можуть виходити за межі початкового розкриття інформації... Переходячи до етапу змістовної експертизи, заявники часто не надають відповіді на повідомлення від відомства у встановлений чотиримісячний термін. А коли все-таки надають відповідь, багато хто з них спирається на західні шаблони аргументації, які не враховують конкретних зауважень експерта, не розуміючи унікального китайського «триетапного методу» оцінки винахідницького рівня. Ця методологія вимагає доведення неочевидності шляхом чіткого визначення найближчого рівня техніки, виділення вирішеної технічної проблеми та встановлення того, що сукупність рівня техніки не надає технічного вчення щодо заявленого рішення. Для успішного супроводу заявок місцеві агенти повинні керувати всією комунікацією з експертами, а будь-які зміни до формули винаходу повинні суворо відповідати технічним межам оригінальної специфікації, щоб уникнути відмов через вихід за межі формули винаходу...

Після затвердження патенту на етапі видачі та підтримки виникають процедурні та адміністративні ризики. Заявники повинні завершити реєстраційні формальності та сплатити необхідні збори протягом двох місяців з моменту отримання повідомлення про видачу патенту, а також створити надійну довгострокову систему обліку, щоб забезпечити своєчасну сплату щорічних зборів протягом усього терміну дії патенту. Своєчасне внесення до реєстру CNIPA інформації про злиття та поглинання компаній або зміни адреси також має вирішальне значення для запобігання помилкам у доставці офіційних повідомлень. У разі відмови у видачі патенту етап повторного розгляду після відмови є важливим адміністративним засобом правового захисту, але для цього необхідно подати офіційну заяву у стислі тримісячні терміни... У цих клопотаннях мають бути детально викладені конкретні юридичні та технічні заперечення, а не загальні твердження щодо патентоспроможності, при цьому заявникам суворо заборонено вносити новий технічний зміст або подавати з запізненням докази, яких не було в початковій заявці. Якщо повторний розгляд

не дасть позитивного результату, заявники мають шестимісячний термін для порушення подальшого адміністративного судового розгляду. Зрештою, іноземні інноватори можуть максимально підвищити рівень схвалення своїх заявок у Китаї, приділяючи першочергову увагу ретельній підготовці до подання заявки, залучаючи кваліфікованих місцевих патентних консультантів для точного перекладу та встановлюючи суворі, централізовані протоколи щодо дотримання строків та управління документацією, щоб зберегти свої цінні глобальні портфелі інтелектуальної власності» (*He Eric Zhao. Specialist chapter: Common pitfalls for foreign applicants in Chinese patent prosecution and practical avoidance strategies // LBR trading as Centellic (<https://www.iam-media.com/review/the-patent-prosecution-review/2027/article/specialist-chapter-common-pitfalls-foreign-applicants-in-chinese-patent-prosecution-and-practical-avoidance-strategies>). 17.08.2026*).

Китайська Республіка (Тайвань)

«На Тайвані діє система реєстрації торговельних марок за принципом «перший заявник», тому раннє оформлення реєстрації має особливе значення для підприємств, що виходять на ринок. Заявки можуть охоплювати кілька класів товарів і послуг, але стосуватися лише однієї торговельної марки; оскільки Тайвань не є учасником Мадридської міжнародної системи реєстрації торговельних марок, іноземні підприємства повинні подавати заявки безпосередньо до Тайванського відомства інтелектуальної власності (ТІРО). Подання заявки протягом шести місяців після подання первинної іноземної заявки дозволяє зберегти пріоритет. Тайвань забезпечує захист як традиційних знаків, таких як слова та логотипи, так і нетрадиційних знаків, включаючи звуки, кольори, форми, рухи, голограми, візерунки та запахи. Хоча торговельні марки можна використовувати без реєстрації, виключні права, як правило, залежать від реєстрації, при цьому обмежений захист надається лише загальновідомим знакам, знакам, що охороняються авторським правом, або знакам, які добросовісно використовувалися раніше...

Розгляд заявки в ТІРО зазвичай займає від восьми до десяти місяців, хоча в випадках, що відповідають відповідним критеріям, застосування прискореної та експрес-процедур може суттєво скоротити терміни розгляду. Заявки перевіряються на відповідність формальним вимогам, наявність розрізнювальної здатності, описовий характер, наявність оманливих ознак та конфлікти з попередніми правами. Після затвердження та реєстрації треті особи мають три місяці на подання заперечення, а процедури визнання недійсними залишаються доступними й після цього за певних умов. Заявники, чиї заявки було відхилено, можуть подавати адміністративні апеляції та згодом звертатися до суду...

Реєстрація залишається чинною протягом 10 років і може поновлюватися необмежену кількість разів. Для поновлення не потрібна заява про використання, але три роки поспіль безпідставного невикористання можуть стати підставою для анулювання реєстрації. Передача прав та ліцензії не потребують реєстрації для того, щоб бути дійсними між сторонами, але реєстрація в ТІРО необхідна для того, щоб вони мали силу щодо третіх осіб. Порухення прав на торговельну марку може призвести як до цивільної, так і до кримінальної відповідальності, а заходи правового захисту включають судові заборони, знищення товарів та обладнання, що порушують права, а також фінансову компенсацію, розраховану за різними встановленими законом методами...

Для підприємств, особливо іноземних компаній, головний стратегічний урок полягає в тому, що реєстрацію слід здійснити до публічного запуску бренду на Тайвані, щоб зменшити ризик незаконного захоплення торговельної марки. Заявки повинні охоплювати як поточні продукти, так і розумно передбачуване розширення асортименту, а стратегії міжнародної реєстрації повинні враховувати той факт, що Тайвань не є учасником Мадридської системи. Оскільки права на торговельні марки можуть поновлюватися необмежену кількість разів і мають високі шанси на захист у судах Тайваню, реєстрацію слід інтегрувати в планування виходу на ринок та запуску продукту, а не розглядати як пізніший адміністративний крок» (*Winona Chen, Yi-Min Lu. Taiwan: first-to-file rules put early trademark protection in focus // LBR trading as Centellic* (<https://www.worldtrademarkreview.com/review/the-trademark-prosecution-review/2027/article/taiwan-first-file-rules-put-early-trademark-protection-in-focus>). 10.08.2026).

Королівство Камбоджа

«Законодавство Камбоджі про торговельні марки офіційно дозволяє зацікавленій стороні вимагати анулювання зареєстрованої торговельної марки, яка не використовувалася її власником або ліцензіатом протягом п'яти років поспіль, що відображає загальний принцип, згідно з яким права на торговельну марку повинні відповідати фактичному комерційному використанню, а не пасивному зберіганню. Однак на практиці низка особливостей правової системи Камбоджі робить процедуру анулювання за невикористання складною та непередбачуваною. Найважливіше те, що власники торговельних марок можуть подати «Афідавіт про невикористання» (Affidavit of Non-Use) після п'ятої річниці реєстрації або поновлення, просто зазначивши, що невикористання зумовлене обґрунтованими обставинами та що вони мають намір використовувати знак у майбутньому. Чинні правила не вимагають надання переконливих доказів щодо цих обставин, конкретних планів щодо майбутнього використання або

підготовчої комерційної діяльності, що дозволяє зареєстрованим знакам, які не використовуються, залишатися чинними здебільшого завдяки формальним заявам...

У Камбоджі також відсутні суворі стандарти щодо підтвердження використання торговельних марок, що означає, що докази не завжди можуть чітко підтвердити фактичне комерційне використання власником або уповноваженим ліцензіатом. Ще одним слабким місцем є забезпечення дотримання прав: хоча теоретично торговельні марки можуть бути вилучені, якщо власники не подають необхідну афідавітну заяву про використання або невикористання, за повідомленнями, Камбоджійське відомство інтелектуальної власності рідко вилучає реєстрації з власної ініціативи. Навіть у разі скасування реєстрації знака через таке невиконання зобов'язань власники мають 60 днів для подання клопотання про поновлення реєстрації, що ще більше послаблює здатність реєстру усунути неактивні права...

Ці недоліки сприяють накопиченню торговельних марок, знижують точність реєстру торговельних марок і можуть створювати зайві перешкоди та витрати для підприємств, які намагаються вийти на ринок Камбоджі. Стартапи та іноземні компанії можуть зіткнутися з тим, що їхні заявки будуть заблоковані через реєстрації, які існують лише на папері, що змусить їх домовлятися про згоду, придбавати торговельні марки, змінювати бренди або застосовувати інші стратегії. Як наслідок, хоча скасування реєстрації за невикористанням існує на законодавчому рівні, покладатися на нього в Камбоджі залишається порівняно ризикованим. Тому підприємства, які стикаються з блокуючою реєстрацією, що не використовується, повинні розглядати паралельні варіанти, такі як отримання листа-згоди, ведення переговорів щодо передачі прав або розробка альтернативної стратегії подання заявок та брендингу, а не розглядати анулювання як єдине рішення» (*Tran Thi Anh Thi. Trademark Cancellation on the Ground of Non-Use in Cambodia // Investip Theme (<https://investip.vn/en/trademark-cancellation-on-the-ground-of-non-use-in-cambodia/>). 13.08.2026*).

Королівство Таїланд

«У міру того як вимоги ESG (Екологічні, соціальні та управлінські аспекти) змінюють ринок упаковки Таїланду — оцінюваний у 2025 році приблизно в 15,68 млрд доларів США — бренди дедалі частіше переходять на мінімалістичні дизайни з мінімальним використанням пластику, такі як пляшки для води без етикеток, на яких застосовуються тиснення, лазерний друк або QR-коди. З огляду на те, що країна щорічно виробляє приблизно 5,68 млн тонн пластикових відходів і переробляє лише 19 відсотків, регуляторні органи заохочують цей перехід. Однак виникла правова парадоксальна ситуація: оскільки сама упаковка стає основним

ідентифікатором бренду, такі мінімалістичні дизайни виявляються надзвичайно складними для захисту в рамках тайського законодавства про інтелектуальну власність...

Ця проблема особливо гостро постає в контексті Закону Таїланду про торговельні марки, який застосовує консервативний підхід до оцінки тривимірних форм. Щоб форма була визнана розпізнавальною, вона не повинна бути природною формою товару, необхідною для досягнення технічного результату, або додавати цінності продукту. Згідно з цими вимогами, проста пляшка для води з ледь помітними контурами, як правило, не визнається ідентифікатором джерела походження. Хоча доведення «набутої розпізнавальної здатності» за допомогою обширних даних про продажі та рекламу є теоретично можливим, це покладає на нових учасників ринку нереалістичне та надмірне доказове навантаження. Патенти на промислові зразки пропонують недосконалу альтернативу, але оскільки багато брендів обирають схожі мінімалістичні рішення, нова упаковка часто не відповідає суворим вимогам щодо новизни. Крім того, патенти на промислові зразки обмежені десятирічним терміном дії та мають вузьку сферу захисту, що дозволяє конкурентам вносити незначні косметичні зміни, щоб легко уникнути порушення прав...

Щоб подолати ці структурні обмеження, бренди повинні впровадити багаторівневу, інтегровану стратегію захисту інтелектуальної власності. Замість того, щоб покладатися на подання лише однієї заявки, компаніям слід поєднувати заявки на реєстрацію торговельних марок та промислових зразків із позовами про недобросовісну конкуренцію за принципом «пассінг-офф» (passing off) на основі загального права, які залишаються доступними відповідно до Закону про торговельні марки та Цивільного та комерційного кодексу. З моменту виходу на ринок бренди повинні систематично збирати актуальні докази впізнаваності серед споживачів, такі як активність у соціальних мережах та дані про продажі, що стосуються конкретної упаковки, щоб сформувати надійну доказову базу. Зрештою, хоча рекомендації Департаменту інтелектуальної власності з часом мають еволюціонувати, щоб врахувати інновації у сфері екологічної упаковки, на даний момент бренди повинні покладатися на диверсифікований, проактивний підхід до формування портфеля прав, щоб захистити свої мінімалістичні дизайни» (*Nuttaphol Arammuang. Green Packaging, Gray Areas: The Challenges of Protecting Minimalist Packaging Under Thai IP Law // Tilleke & Gibbins International Ltd. (<https://www.tilleke.com/insights/green-packaging-gray-areas-the-challenges-of-protecting-minimalist-packaging-under-thai-ip-law/>). 06.08.2026*).

«Сучасна сільськогосподарська техніка — зокрема трактори та комбайни — еволюціонувала від суто механічного обладнання до технологічно залежних систем, що базуються на вбудованому програмному

забезпеченні, електронних блоках управління, датчиках та цифровій діагностиці. Хоча ці досягнення сприяють підвищенню точності ведення сільського господарства та загальної продуктивності, вони також обмежують можливості ремонту техніки, змушуючи фермерів та незалежних технічних фахівців звертатися до офіційних дилерів навіть для проведення планового технічного обслуговування. Згідно з традиційними принципами інтелектуальної власності, такими як стаття 36 Закону Таїланду про патенти, авторизований продаж фізичного продукту вичерпує виключні права власника патенту, дозволяючи власнику використовувати, перепродавати або обслуговувати цей виріб. Однак, оскільки сучасна техніка вимагає доступу до пропрієтарного програмного забезпечення, оновлень вбудованого програмного забезпечення та обмежених діагностичних інструментів, що знаходяться у розпорядженні виробників, традиційне вичерпання патентних прав забезпечує обмежений захист споживачам, які прагнуть повною мірою реалізувати свої права власності...

Цей конфлікт є центральним у глобальній дискусії щодо «права на ремонт», про що свідчить значна угода від 8 липня 2026 року між Федеральною торговельною комісією США, п'ятьма штатами та компанією Deere & Company. Ця десятирічна угода, укладена з метою врегулювання звинувачень у незаконних обмеженнях на ремонт, зобов'язує компанію Deere надавати фермерам та незалежним ремонтним майстерням ті самі діагностичні ресурси та програмні можливості, що й авторизованим дилерам. Цей випадок підкреслює, що хоча фізичне володіння традиційно передбачало можливість ремонту товару, цифрові засоби контролю кардинально змінили динаміку володіння. У Таїланді, де з 2020 року перебуває на розгляді проект поправки до Закону про патенти, запропоновані реформи поширюють принцип вичерпання патентних прав на патенти на промислові зразки поряд із патентами на винаходи та дрібні патенти; однак у проекті досі не визначено чітко правові межі між дозволеним ремонтом та несанкціонованою реконструкцією. Крім того, сторонні постачальники ремонтних послуг у Таїланді стикаються з постійним ризиком порушення прав, якщо запасні частини закуповуються без дозволу власника патенту...

Зрештою, суперечності між управлінням програмним забезпеченням та технічним обслуговуванням обладнання виходять за межі сільського господарства й охоплюють автономні транспортні засоби, медичні пристрої на базі штучного інтелекту, промислове обладнання та побутову електроніку. У цих взаємопов'язаних секторах суперечки щодо ремонту дедалі частіше зачіпають кілька правових сфер, зокрема патентне право, авторське право, право на комерційну таємницю, договірне право та антимонопольне законодавство. Оскільки фізичні товари стають невіддільними від програмного забезпечення та мережевих послуг, законодавці в Таїланді та в усьому світі стикаються зі складним завданням модернізації законодавства про інтелектуальну власність, щоб захистити технологічні інновації, не обмежуючи

при цьому несправедливо можливості споживачів обслуговувати та ремонтувати товари, які вони законно придбали» (*Suebsiri Taweepon and Thanat Sophonthammakhun. Technology, Ownership, and the Right to Repair: Rethinking Patent Exhaustion in Thailand // Tilleke & Gibbins* (<https://www.tilleke.com/insights/technology-ownership-and-the-right-to-repair-rethinking-patent-exhaustion-in-thailand/>). 13.08.2026).

Нова Зеландія

«У швидко зростаючому аерокосмічному секторі Нової Зеландії для залучення інвестицій недостатньо лише перспективного продукту та талановитої команди; необхідна зріла, добре структурована стратегія щодо інтелектуальної власності (ІВ). Для технологічних стартапів нематеріальні активи часто становлять переважну частину вартості підприємства. Під час проведення комплексної перевірки інвестори оцінюють ІВ не лише як юридичну гарантію, а й як стратегічний інструмент, що знижує ризики конкуренції, створює надійний ринковий стримуючий фактор та сприяє отриманню довгострокових доходів завдяки ліцензуванню, ринковій ексклюзивності та підвищеним оцінкам вартості при поглинанні. Отже, аерокосмічні компанії повинні узгодити свою стратегію щодо ІВ безпосередньо зі своїми ширшими комерційними цілями, щоб продемонструвати готовність до залучення інвестицій...

Щоб задовольнити вимоги інвесторів під час проведення комплексної перевірки (due diligence), компанії повинні надати чіткі відповіді на кілька фундаментальних питань. По-перше, вони повинні чітко пояснити, як їхній портфель інтелектуальної власності захищає їхні основні конкурентні переваги, такі як власні рішення щодо економії витрат або підвищення продуктивності, а також визначити, чи мають їхні технології міжгалузеве застосування на суміжних ринках, таких як автомобільна або енергетична галузі. По-друге, компанії повинні надати вичерпний аудит усіх зареєстрованих і незареєстрованих активів — включаючи патенти, торговельні марки, промислові зразки, комерційні таємниці та програмне забезпечення — разом із зазначенням їхнього географічного охоплення. Територіальний захист вимагає ретельного планування в аерокосмічній галузі, де забезпечення дотримання прав за межами національних кордонів або в орбітальних умовах пов'язане з унікальними юридичними складнощами. По-третє, вирішальне значення має безперервний ланцюг правонаступництва: інвестори вимагають чіткої документації, що підтверджує, що договірна сторона володіє всією відповідною інтелектуальною власністю, а також гарантує, що угоди з працівниками, партнерами та підрядниками чітко передають права, оскільки оплата розробки, виконаної третіми сторонами, не надає права власності автоматично. Нарешті, компанії повинні демонструвати проактивне управління «свободою дій» (FTO),

надаючи докази проведення пошуків патентів конкурентів та плани мінімізації ризиків, такі як потенційні обхідні рішення або стратегії ліцензування...

Підготовка до залучення інвестицій також вимагає розвінчання кількох поширених хибних уявлень щодо інтелектуальної власності. Поширеним міфом є те, що компанії на ранніх етапах розвитку повинні уникати отримання прав інтелектуальної власності, якщо у них немає коштів на судові спори; насправді ж головна цінність інтелектуальної власності на ранніх етапах полягає в запобіжному ефекті, комерційній гнучкості та підтримці оцінки вартості, а не в активному захисті прав у суді. Аналогічно, хоча видані патенти забезпечують можливість негайного примусового виконання, заявки, що знаходяться на розгляді, надають стратегічну гнучкість, оскільки обсяг формули винаходу можна адаптувати під час розгляду, щоб протидіяти новим продуктам конкурентів. Крім того, хоча самостійний програмний код виключений з патентоспроможності, винаходи, реалізовані за допомогою програмного забезпечення, які керують апаратним забезпеченням або взаємодіють з ним — що часто трапляється в аерокосмічних системах — повністю підпадають під патентний захист. Нарешті, хоча комерційні таємниці є альтернативою патентам, вони не є «простим» варіантом; вони вимагають суворого технічного, юридичного та організаційного контролю і стають марними, якщо технологію можна реконструювати шляхом зворотного інжинірингу. Забезпечуючи сувору конфіденційність за допомогою угод про нерозголошення, встановлюючи чітку приналежність прав власності та пов'язуючи свою інтелектуальну власність безпосередньо з ринковою реалізацією, стартапи аерокосмічної галузі можуть успішно пройти процедуру комплексної перевірки інвесторів та забезпечити необхідний капітал для зростання» (*Jonathan Lucas. Preparing for Investment in Aerospace: The IP Factor // James & Wells* (<https://www.jamesandwells.com/nz/aerospace-investment-ip-strategy/>). 03.08.2026).

«Бренди моди та розкоші зазвичай виділяють значні бюджети на маркетинг — від створення бренду до реклами та співпраці з інфлюенсерами — щоб сформувати впізнавану візуальну ідентичність та наратив, які сприяють лояльності споживачів. Незважаючи на це, інтелектуальна власність (ІВ) часто відводиться на другий план як юридична функція, замість того щоб визнаватися сукупністю нематеріальних активів, створених і вдосконалених саме завдяки цим маркетинговим витратам. Ці активи, зокрема назви брендів, логотипи, характерна естетика (торговельне оформлення) і навіть кольори, виступають як символи майстерності та цінностей компанії, що виділяють її на ринку...

Однак новозеландські модні бренди часто нехтують необхідністю захисту цих активів за допомогою надійних стратегій у сфері інтелектуальної власності, таких як положення про конфіденційність, угоди про виробництво та співпраця

з інфлюенсерами. Одне з найважливіших упущень стосується територіального характеру прав інтелектуальної власності: торговельна марка, зареєстрована виключно в Новій Зеландії, не захищає бренд у ключових експортних або виробничих центрах, таких як Австралія, Китай чи США. Без спеціальної стратегії захисту інтелектуальної власності, узгодженої з планами комерційної експансії, підприємства ризикують, що конкуренти незаконно привласнять їхні назви або використовуватимуть схожі до ступеня змішування знаки в іноземних юрисдикціях, що потенційно може перешкодити виходу на ці ринки або спричинити дорогі судові спори...

Переосмислення витрат на інтелектуальну власність з юридичних витрат на стратегічні інвестиції має вирішальне значення для збереження довгострокової цінності. Незважаючи на обмеженість ресурсів, незначні початкові інвестиції, необхідні для оформлення та реєстрації прав, є мізерними порівняно з руйнівними наслідками недбалого ставлення до інтелектуальної власності. Нездатність захистити ці активи може призвести до спорів щодо порушення прав, зробити існуючі маркетингові матеріали та упаковку непридатними для використання, спричинити повну втрату доступу до ринку, зашкодити репутації та призвести до значних витрат на юридичні послуги — фактично знівельовавши цінність, створену кожним доларом, раніше витраченим на маркетинг» (*Emma Rehman. Cut from the same cloth: Why marketing and IP spend should match // Buddle Findlay* (<https://www.buddlefindlay.com/insights/cut-from-the-same-cloth-why-marketing-and-ip-spend-should-match/>). 10.08.2026).

«Сигналізація про інтелектуальну власність — у технічному контексті зазвичай іменована «маркуванням» — це економічно ефективна комерційна стратегія, в рамках якої підприємство чітко та послідовно демонструє свої права інтелектуальної власності на своєму веб-сайті, у презентаціях, тендерних пропозиціях, маркетингових матеріалах та супровідній документації до продукції. Ефективна сигналізація — це не просто юридична формальність, а засіб, що виконує три основні бізнес-функції: вона діє як безпосередній стримуючий фактор для конкурентів, заспокоює клієнтів та інвесторів щодо реальної цінності компанії та створює чіткий ланцюжок доказів на випадок майбутніх порушень або копіювання. Включаючи в повсякденні ділові документи непомітні та ненав'язливі нижній колонтитул, водяні знаки або символи, компанії можуть миттєво зробити свої нематеріальні активи видимими, не підриваючи при цьому своїх маркетингових повідомлень і не використовуючи громіздкого юридичного жаргону...

Всебічна стратегія позначення прав інтелектуальної власності охоплює різні форми інтелектуальної власності за допомогою цілеспрямованих і точних заходів. Щодо захисту бренду, використання символу [™] вказує на незареєстровану торговельну марку, тоді як символ [®] має використовуватися

виключно для знаків, які пройшли офіційну реєстрацію. Послідовне позначення торговельних марок сприяє підвищенню впізнаваності нових назв на ринку, запобігає перетворенню знака на загальний термін та підкреслює, що бренд відрізняється від самого продукту чи послуги, що пропонуються. При позначенні офіційних прав на технології короткі та точні формулювання — такі як «заявка на патент у Новій Зеландії подана» або «діють права на зареєстрований промисловий зразок» — можуть змусити конкурентів задуматися, перш ніж копіювати, тим самим зберігаючи лідерство інноватора на ринку. Однак точність має першочергове значення; надмірні заяви або неправильне використання таких термінів, як «запатентовано», коли термін дії заявки закінчився або патент ще не видано, можуть ввести ринок в оману та наражати компанію на юридичні санкції та шкоду репутації...

Конкретні комерційні умови вимагають індивідуальних підходів до позначення інформації, щоб запобігти витоку активів та зберегти конкурентні переваги. Відповіді на тендери та документи з пропозиціями часто містять конфіденційні дані, системи та ноу-хау, які можуть бути легко незаконно привласнені; позначення цих матеріалів чіткими нижньою колонкою про конфіденційність, водяними знаками та повідомленнями, що підкреслюють захищені права, гарантує, що оцінювачі визнають власника єдиним законним постачальником. Щодо творчих матеріалів, зокрема маркетингових ресурсів, фотографій та текстів веб-сайтів, стандартні нижньоколонкові примітки про авторські права (наприклад, «© [Назва компанії] 2026. Усі права захищені») чітко встановлюють право власності, що значно полегшує доведення у суді факту навмисного або «грубого» порушення у разі копіювання контенту. Аналогічно, у франчайзингових системах комплексне позначення у навчальних матеріалах, операційних посібниках та цифрових шаблонах підсилює узгодженість мережі, водночас чітко роз'яснюючи франчайзі, за використання яких саме власних ноу-хау вони платять. Зрештою, впровадження позначення прав інтелектуальної власності перед запуском веб-сайту або подачею пропозиції є недорогим, але високоефективним заходом, що зміцнює забезпечення та посилює ринкові позиції компанії» (*Kate Wilson. IP Signalling and the Art of Marking Your Territory // James & Wells* (<https://www.jamesandwells.com/nz/ip-signalling-intellectual-property-protection/>). 25.08.2026).

Об'єднані Арабські Емірати

«В Об'єднаних Арабських Еміратах суперечки між бізнес-партнерами щодо назв компаній, логотипів, профілів у соціальних мережах та брендингу часто виникають, коли один із партнерів залишає компанію для створення конкурентного підприємства, залишає собі цифрові активи або заявляє про особисте право власності на бренд. Вирішення цих суперечок

починається з перевірки юридичного права власності, а не з посилання на неформальне використання в бізнесі, оскільки права залежать від того, хто зареєстрований у Міністерстві економіки та туризму, а також від положень партнерських угод або офіційних договорів про передачу прав. Відповідно до Федерального декрету-закону № 36 від 2021 року про торговельні марки, будь-яка передача або переуступка торговельної марки повинна бути офіційно зареєстрована та опублікована, щоб мати силу щодо третіх осіб. Крім того, якщо партнеру раніше було дозволено використовувати торговельну марку, така домовленість має відповідати встановленим законом вимогам щодо ліцензування, передбаченим статтями 30 та 31, які вимагають, щоб ліцензії були оформлені в письмовій формі та належним чином завірені нотаріально, з чітким визначенням території, строку дії, контролю якості та порядку розпорядження активами бренду після припинення дії ліцензії, тоді як стаття 34 забороняє ліцензіатам передавати або субліцензувати права без явного дозволу...

У разі несанкціонованого використання надзвичайно важливо оперативно зібрати докази — зокрема, реєстраційні свідоцтва, партнерські договори, листування, фінансові документи, що свідчать про незаконне використання бренду, та скріншоти цифрових каналів, які порушують права — до того, як партнер-порушник зможе видалити або змінити цифрові сліди. Маючи на руках належну документацію, власники торговельних марок в ОАЕ можуть скористатися кількома послідовними юридичними заходами. Процес зазвичай починається з офіційного юридичного повідомлення з вимогою негайного припинення несанкціонованого використання торговельної марки, що часто дозволяє вирішити питання без втручання суду. Якщо неправомірне використання завдає безпосередньої та тривалої шкоди, власник може звернутися до магістрату з питань скороченого судочинства зі проханням про вжиття термінових захисних заходів відповідно до статті 47 — потенційно без попереднього виклику протилежної сторони — з метою збереження доказів, фіксації факту порушення або вилучення товарів, що порушують права, та отриманого від них доходу. Згодом власник може подати цивільний позов відповідно до статті 48 з метою стягнення компенсації за фактичні фінансові збитки, втрачені комерційні можливості та шкоду репутації. У особливо тяжких випадках, пов'язаних із недобросовісністю, навмисною імітацією або підробкою, може бути порушено кримінальне провадження відповідно до статті 49, яка передбачає покарання у вигляді позбавлення волі та штрафи в розмірі від 100 000 до 1 мільйона дирхамів ОАЕ. Зрештою, комерційні партнери повинні з самого початку чітко оформити реєстрацію торговельних марок, офіційні письмові умови ліцензування та надійні положення про припинення співпраці, щоб захистити корпоративні активи до того, як відносини розірвуться» (*Awatif Al Khouri. Business Partner Using Your Trademark in the UAE: Legal Options Explained // Chambers and Partners*

(<https://chambers.com/articles/business-partner-using-your-trademark-in-the-uae-legal-options-explained>). 16.08.2026).

Республіка Індія

«Прагнення Індії до військової самодостатності в рамках ініціативи «Atmanirbharta» й досі стримується гострою дилемою, пов'язаною з правами інтелектуальної власності (ПІВ). Хоча Індія розвинула потужні внутрішні виробничі потужності та можливості системної інтеграції, вона часто не володіє базовими технологіями — такими як проектні дані, вихідні коди, технічні креслення та технології матеріалів — що лежать в основі її військових платформ. Історично склалося так, що програми з виробництва літаків за ліцензією, такі як МіГ-21, «Ягуар» та Су-30МКІ, дозволили досягти високого рівня вітчизняного виробництва, але надали Індії мінімальний контроль над основними архітектурними рішеннями. Ця проблема ще більше загострилася внаслідок провалу спільного з Росією проєкту «Винищувач п'ятого покоління» (FGFA); Індія вийшла з проєкту у 2017–2018 роках, вклавши 295 мільйонів доларів, через розбіжності щодо обміну технологіями, що змусило ВПС Індії розглянути можливість придбання російських винищувачів Су-57 як тимчасового рішення, оскільки до появи власного винищувача АМСА залишаються ще роки. Навіть високонезалежний індійський винищувач «Tejas Mk1» покладається на іноземні компоненти, зокрема двигуни американської компанії «General Electric», британські катапультні крісла та ізраїльські радары, що обмежує абсолютний суверенітет у проектуванні. Аналогічно, місцеві програми з виробництва вертольотів, такі як «Dhruv» і «Prachand», покладаються на спільні технології, зокрема на двигун «Shakti», створений на основі силової установки «Ardiden» компанії «Safran»...

Ця модель часткової технологічної автономії поширюється не лише на аерокосмічну галузь, а й на сухопутні та морські сфери. Ліцензійне виробництво танків Т-72 і Т-90 дозволило розбудувати виробничі потужності, але не забезпечило права власності на конструкцію, тоді як основний бойовий танк «Арджун», розроблений власними силами, оснащений німецьким двигуном MTU та коробкою передач Renk, виробництво яких на сьогодні припинено. Аналогічно, військові кораблі, що будуються на індійських верфях, значною мірою залежать від імпортованих силових установок, датчиків та систем управління боєм...

Щоб подолати розрив між виробництвом та володінням технологіями, Індія запровадила політику компенсаційних зобов'язань у сфері оборони в рамках Процедури оборонних закупівель (DPP) 2005 року. Ця політика вимагала від іноземних постачальників реінвестувати 30 % від вартості контрактів, що перевищують певний поріг — який у 2016 році було підвищено з 300 крор рупій до 2 000 крор рупій — у місцеву оборонну промисловість з

метою сприяння передачі технологій. Однак ця політика виявилася неефективною, оскільки виробники оригінального обладнання (ОЕМ) відмовилися віддавати свої «найцінніші» технології, такі як двигуни винищувачів та сучасні радіолокаційні системи, щоб захистити своє домінування на світовому ринку. Як наслідок, політика компенсаційних угод була непомітно виключена з проекту DAP-2026. Зрештою, хоча оборонна промислова база Індії стала цілком спроможною збирати та інтегрувати сучасні військові платформи, справжній технологічний суверенітет залишається недосяжним. Щоб досягти справжньої самодостатності, індійські політики повинні перейти від ліцензованого виробництва за кресленнями до самостійної вітчизняної розробки критично важливих базових технологій» (*Rahul Bedi. Building Without Owning: India's Defence Intellectual Property Rights Dilemma // Foundation for Independent Journalism (FIJ) (<https://thewire.in/security/building-without-owning-indias-defence-intellectual-property-rights-dilemma>). 07.08.2026*).

«Етикетка товару є важливим активом бренду, що вирізняє товари на фізичних та онлайн-ринках, тому її правовий захист відповідно до Закону Індії про торговельні марки 1999 року (у поєднанні з Правилами щодо торговельних марок 2017 року) є надзвичайно важливим для збереження ділової репутації компанії. Відповідно до розділу 2(zb) Закону, торговельна марка може охоплювати будь-який знак, що може бути зображений графічно та відрізняє товари або послуги, включаючи поєднання назв, логотипів, кольорів, форм та упаковки. Для успішної реєстрації етикетки товару знак повинен мати достатню розпізнаваність. Хоча знаки, що мають вроджену розпізнаваність (такі як вигадані слова або унікальні символи), зареєструвати досить просто, описові або загальні елементи можуть отримати захист лише в тому випадку, якщо вони набули розпізнаваності завдяки широкому комерційному використанню та визнанню на ринку. Коли етикетка подається як комбінований знак — що поєднує кілька візуальних та текстових елементів — розпізнаваність оцінюється на основі загального враження, яке вона створює, а не на основі її окремих складових. Важливо, що реєстрація комбінованої етикетки як цілого не забезпечує автоматичного захисту її окремих елементів; підприємства, які прагнуть отримати захист для окремих назв або логотипів, повинні подавати окремі, самостійні заявки на кожну з них...

Процес реєстрації торговельної марки в Індії надає власникам виключні законодавчо закріплені права на використання їхньої марки щодо визначених товарів і послуг, забезпечуючи набагато потужніші правові засоби захисту, ніж позов за загальним правом про недобросовісну конкуренцію (passing off), який вимагає більшого тягаря доказування щодо накопиченої ділової репутації та введення в оману. Заявки подаються до Реєстру торговельних марок із використанням Ніццької класифікації, яка поділяє товари та послуги на 45

класів (зокрема, з 1 січня 2026 року відбудеться оновлення до 13-го видання, в якому було перекласифіковано кілька категорій). Після формальної та змістовної експертизи Реєстр може висунути заперечення, на які заявники повинні відповісти протягом 30 днів. Після схвалення знак публікується в «Журналі торговельних марок» для чотиримісячного періоду оскарження; якщо заперечень не надходить, реєстрація надається на десять років з дати подання заявки та може поновлюватися необмежену кількість разів. Для регульованих галузей, таких як фармацевтика, харчова промисловість або косметика, законодавчі вимоги — наприклад, переліки інгредієнтів та попередження щодо безпеки — повинні бути вказані на упаковці, але не можуть претендувати на статус відмітних елементів торговельної марки...

Захист прав на торговельну марку від порушень передбачає оцінку того, чи є знак конкурента оманливо схожим і чи може він спричинити плутанину серед споживачів. Індійські суди застосовують «правило проти розчленування», оцінюючи комбіновані знаки в цілому, а не розбиваючи їх на частини, водночас враховуючи домінуючі ознаки та доктрину «початкової плутанини». Ця сувора система захисту прав нещодавно проявилася у справі «Lacoste проти Crocodile International» (2026), де Вищий суд Делі виніс постійну судову заборону щодо оманливо схожого знака у вигляді крокодила на упаковці. Зареєстровані власники можуть застосовувати цивільно-правові засоби захисту — зокрема попередні судові заборони, відшкодування збитків та вилучення товарів, що порушують права, — або домагатися кримінального покарання у справах про підробку. З огляду на те, що розгляд заявки, яка не оскаржується, зазвичай займає від 14 до 16 місяців, підприємствам рекомендується проводити ретельні пошуки на наявність конфліктів, своєчасно подавати заявки як на комбіновані знаки, так і на основні окремі елементи, а також розглядати можливість подання міжнародних заявок через Мадридський протокол для забезпечення всебічного захисту бренду» (*Ashneet Hanspal and Sheena Khan. How to Protect Product Labels Under Indian Trademark Law // Ahlawat & Associates (<https://www.ahlawatassociates.com/blog/protect-product-label-trademark-in-india>). 07.08.2026*).

«...Згідно зі спільним звітом Ради з просування торгівлі Індії (TPCI) та юридичної фірми «RNA Technology and IP Attorneys», індійські експортери, які прагнуть сталого зростання, повинні застосовувати комплексну стратегію, що поєднує захист інтелектуальної власності (ІВ) з ефективним використанням угод про вільну торгівлю, митним оформленням, дотриманням нормативних вимог та контролем ланцюгів постачання. У звіті зазначається, що в міру розширення діяльності компаній у таких регіонах, як Північна Америка, Європа, Близький Схід, Африка, Південно-Східна Азія та Латинська Америка, ІВ перестає бути лише юридичною проблемою і стає ключовим бізнес-активом, що впливає на доступ

до ринків, оцінку вартості, партнерські відносини та довгострокову конкурентоспроможність. Без належної підготовки компанії ризикують зіткнутися з серйозними наслідками, зокрема незаконним використанням торговельних марок, позовами про порушення патентних прав, конфіскацією товарів на митниці, підробкою продукції, крадіжкою комерційних таємниць та дороговартісними заходами з ребрендингу...

Щоб мінімізувати ці ризики, у звіті підприємствам настійно рекомендується впровадити проактивну та структуровану стратегію у сфері інтелектуальної власності ще до виходу на ринок. Це передбачає раннє виявлення ключових об'єктів інтелектуальної власності, оцінку прогалин у правах власності та захисті, визначення доступності торговельних марок, а також встановлення чітких пріоритетів щодо подання заявок на патенти, торговельні марки та захист комерційної таємниці. Відсутність своєчасних дій може призвести до втрати можливостей та остаточної втрати цінних прав. Ці висновки були висвітлені під час саміту «India IP Advantage Summit 2026», організованого TPCI. Голова TPCI Мохіт Сінгла визнав, що, хоча кількість патентних заявок, поданих до Індійського патентного відомства, стабільно зростала — з 58 503 у 2020–2021 роках до 143 729 у 2025–2026 роках — все ще залишаються виклики щодо комерціалізації, забезпечення дотримання прав та глобального визнання індійських інновацій. Він наголосив на необхідності створення міцного портфеля патентів, що належать індійським компаніям, у таких секторах, як штучний інтелект, напівпровідники, фармацевтика та споживчі бренди, щоб закріпити позиції Індії у глобальній економіці знань...» *(Adoption of IP protection, FTA utilisation key to exporters' success, says report // THE PUBLISHING PVT LTD. (https://www.thehindubusinessline.com/economy/adoption-of-ip-protection-fta-utilisation-key-to-exporters-success-says-report/article71312852.ece). 08.08.2026).*

«Реєстр торговельних марок Індії, що підпорядковується CGPDТМ (Управління генерального контролера з питань патентів, промислових зразків та торговельних марок), запровадив широкий спектр реформ, спрямованих на створення більш швидкої, прозорої, безпечної та технологічно орієнтованої системи реєстрації торговельних марок. Серед основних змін — запуск оновленого публічного порталу пошуку торговельних марок у липні 2026 року, більша автоматизація процесів експертизи, реєстрації та поновлення, інструменти відстеження заявок у режимі реального часу, цифрові підписи на основі веб-браузера та електронний підпис на базі Aadhaar як альтернативу сертифікату цифрового підпису (DSC), консолідовані звіти про експертизу та експертиза з використанням технологій. У січні 2026 року Індія також прийняла 13-те видання Ніццької класифікації, що дозволило покращити відповідність міжнародним стандартам, зокрема щодо класифікації, пов'язаної з новими технологіями, такими як штучний інтелект... Додаткові реформи

включають розширення інформаційних панелей з відкритими даними, оновлення процедур щодо загальновідомих знаків, чіткіші практичні рекомендації, показники ефективності та підзвітності для посадових осіб Реєстру, нагадування про терміни та заходи щодо скорочення затримок у розгляді заперечень проти торговельних марок. Реєстр також посилив міжнародне співробітництво з ВОІВ та іноземними відомствами з інтелектуальної власності, попередив заявників про несанкціонованих постачальників послуг у сфері торговельних марок та запустив портал, на якому роз'яснюються вимоги щодо гербового збору за довіреність у різних юрисдикціях Індії... Незважаючи на цей прогрес, користувачі й надалі повідомляють про такі проблеми, як повторна та затримка перевірки одноразового пароля (ОТР), надмірно складні САРТСНА, повільний пошук та низька продуктивність веб-сайту, постійні затримки у розгляді справ та обмежена прозорість відстеження міжнародних реєстрацій із зазначенням Індії. Отже, подальше вдосконалення цифрової інфраструктури, процедур автентифікації, інтерфейсів та системи відстеження міжнародних заявок могло б підвищити ефективність та доступність екосистеми торговельних марок Індії, яка постійно розвивається» **(Mohit Wadhwa, Shumi Wasandi, Rinkoo Kakkar, Tiyasa Banerjee. Recent developments at the Indian trademarks registry: Digitisation, transparency, and efficiency // Bar and Bench (<https://www.barandbench.com/law-firms/view-point/recent-developments-at-the-indian-trade-marks-registry-digitisation-transparency-and-efficiency>). 10.08.2026).**

«Торговельна марка є найважливішим комерційним активом підприємства, проте копіювання брендів в Індії — від оманливо схожих фізичних товарів до підробок в електронній комерції та реєстрації доменів з недобросовісними намірами — підриває довіру споживачів та розмиває розпізнаваність бренду. Відповідно до основних положень Закону про торговельні марки 1999 року та Правил щодо торговельних марок 2017 року зареєстровані власники можуть порушувати справи про порушення прав згідно зі статтею 29, коли неавторизована сторона використовує ідентичний або оманливо схожий знак у спосіб, що може спричинити плутанину серед громадськості. Оманлива схожість оцінюється на основі фонетичної, візуальної та концептуальної подібності, як це було встановлено у справі «Cadila Healthcare Ltd. проти Cadila Pharmaceuticals Ltd.» (2001). Крім того, загальновідомі знаки користуються розширеним захистом навіть щодо товарів, що не є подібними, якщо їхня усталена репутація в Індії зазнає шкоди, тоді як незареєстровані знаки повинні покладатися на засіб правового захисту за загальним правом щодо неправомірного використання (passing off) відповідно до статті 27(2), довівши наявність ділової репутації, введення в оману та наслідкові збитки...

У зв'язку з поширенням у мережі випадків незаконного використання торговельних марок шляхом кіберсквоттингу з метою перенаправлення веб-трафіку індійські суди розглядають доменні імена аналогічно до торговельних марок, застосовуючи принципи боротьби з недобросовісним використанням, як це було підтверджено у справі «Satyam Infoway Ltd. проти Sifynet Solutions Pvt. Ltd.» (2004). У разі спорів, що стосуються таких розширень, як .in, .co.in або .Bharat, Національна інтернет-біржа Індії (NIXI) застосовує Політику вирішення спорів щодо доменних імен .IN (INDRP) для врегулювання конфліктів без цивільного судочинства. У разі виявлення порушення власники торговельних марок повинні негайно зібрати фізичні та цифрові докази, перш ніж надіслати офіційне повідомлення з вимогою припинити порушення. З адміністративної точки зору власники повинні подати заяву про оскарження протягом чотирьох місяців з моменту публікації знака, що порушує права, у «Журналі торговельних марок», або домагатися скасування реєстрації, якщо знак уже зареєстровано. Цивільні судові провадження відповідно до статті 135 забезпечують основний доступ до судових заборон та відшкодування збитків, тоді як статті 103 та 104 передбачають кримінальні санкції за активне підроблення. Зрештою, ефективний захист бренду вимагає проактивного та постійного моніторингу — включаючи практику спостереження за торговими марками у фізичних, електронних та цифрових каналах — поряд із оперативними юридичними заходами, перш ніж плутанина на ринку поглибитися» (*Sheena Khan, G Dayaanita. What to Do When Someone Copies Your Brand in India: A Trademark Dispute Guide // Ahlawat & Associates* (<https://www.ahlawatassociates.com/blog/trademark-dispute-in-india>). 12.08.2026).

«Управління генерального контролера з питань патентів, промислових зразків та торговельних марок (CGPDTM) опублікувало Проект посібника з практики та процедур Патентного відомства (2026 р.), розпочавши 30-денний період громадських консультацій, протягом якого зацікавлені сторони можуть подавати свої зауваження та відгуки. Опублікований 20 серпня 2026 року, цей проект є першим комплексним переглядом посібника з практики Патентного відомства Індії з 2019 року. Оновлений посібник не має на меті створення нового матеріального права, а спрямований на об'єднання суттєвих законодавчих змін, оновлень процедур, судових прецедентів та інструкцій щодо експертизи в єдину довідкову базу для повсякденної патентної діяльності...

Головною особливістю нового посібника є врахування в ньому останніх змін у законодавстві та нормативно-правових актах, зокрема Правил щодо патентів (з поправками) 2024 року, Закону «Jan Vishwas» 2023 року та Закону «ШАНТІ» 2025 року. Проект також враховує останні судові рішення індійських судів, що впливають на стандарти експертизи патентів та процедурні тлумачення. Щодо технологічного сектору, посібник містить посилання на

«Керівні принципи експертизи винаходів, пов'язаних з комп'ютерами» 2025 року, а також відображає останні рекомендації щодо використання штучного інтелекту в робочих процесах експертизи патентів, приводячи практику відомства у відповідність до зростаючої ролі ІІІ в управлінні інтелектуальною власністю...

Крім того, у проекті значна увага приділяється поточній модернізації та цифровізації управління патентами, де викладено оновлені протоколи електронної подачі заявок, автоматизованих робочих процесів та обробки заявок із використанням ІТ-технологій — ці зміни мають особливе значення для міжнародних заявників, які дистанційно управляють індійськими патентними портфелями. 30-денний період консультацій, який проходить паралельно з коротшим 15-денним періодом консультацій щодо переглянутого практичного посібника для Відділу торговельних марок, надає фахівцям та зацікавленим сторонам галузі можливість проаналізувати проект з огляду на останні законодавчі реформи, цифрові робочі процеси та керівні принципи експертизи до того, як посібник буде остаточно затверджено...» (*Elizabeth Jordan. India proposes new patent practice manual as IP Office seeks stakeholder input // The Patent Lawyer Magazine (<https://patentlawyermagazine.com/india-proposes-new-patent-practice-manual-as-ip-office-seeks-stakeholder-input/>). 24.08.2026*).

«Відповідно до Закону Індії про патенти 1970 року, патент надає винахіднику обмежене право забороняти іншим виготовляти, використовувати або продавати захищений винахід, але не кожна нова ідея підлягає патентуванню. Як правило, винахід має бути новим продуктом або процесом, що містить винахідницький рівень і придатний для промислового застосування. В Індії застосовується суворий критерій новизни, тому публічне розкриття інформації в будь-якій точці світу до подання заявки може призвести до втрати новизни, за винятком обмежених законодавчих винятків, а не широкого пільгового періоду. Тому заявники на отримання патенту зазвичай повинні подавати заявку до публічної презентації, продажу або іншого розкриття своїх винаходів...

Навіть винаходи, що відповідають критеріям новизни, винахідницького рівня та промислової застосовності, можуть бути виключені відповідно до розділу 3. До об'єктів, що не підлягають патентуванню, належать несерйозні винаходи або такі, що суперечать законам природи; винаходи, що суперечать громадському порядку чи моралі; відкриття природних явищ; певні нові форми відомих речовин без необхідного підвищення ефективності; прості суміші або перегруповання відомих компонентів; сільськогосподарські та садівничі методи; методи медичного лікування та діагностики; більшість рослин і тварин, а також суто біологічні процеси, математичні та бізнес-методи, комп'ютерні програми як такі, художні та літературні твори, розумові методи та правила

ігор, способи подання інформації, топографії інтегральних схем та традиційні знання. Фармацевтичні винаходи підлягають особливо ретельному розгляду відповідно до норми щодо нових форм відомих речовин, що була підкріплена рішенням Верховного суду у справі «Novartis»...

Винаходи, пов'язані з програмним забезпеченням, вимагають особливо ретельного аналізу. Хоча розділ 3(k) виключає комп'ютерні програми «як такі», винахід, що стосується програмного забезпечення, потенційно може відповідати критеріям, якщо він забезпечує справжній технічний ефект або внесок, що виходить за межі звичайної роботи програмного забезпечення, наприклад, покращення управління пам'яттю комп'ютера або керування фізичним обладнанням чи процесами. Тому формулювання пунктів формули винаходу та конкретні технічні факти мають особливе значення...

Патентний захист також слід відрізнити від захисту зареєстрованих промислових зразків. Індійські патенти захищають функціональні та технічні винаходи і, як правило, діють до 20 років, тоді як реєстрація відповідно до Закону про промислові зразки 2000 року захищає візуальні ознаки, такі як форма, візерунок та орнамент, протягом перших десяти років, з можливістю продовження на п'ять років. Товар може потенційно претендувати на обидві форми захисту, якщо його технічні та естетичні ознаки незалежно одна від одної відповідають відповідним вимогам. Загалом, підприємствам слід оцінити патентоспроможність та відповідну форму захисту інтелектуальної власності до оприлюднення інформації, щоб заявки та формули винаходів можна було ефективно структурувати» (*What Can Be Patented In India: A Practical Guide // Ahlawat & Associates* (<https://www.ahlawatassociates.com/blog/what-can-be-patented-in-india>). 24.08.2026).

«...Індійський Закон про захист сортів рослин та прав фермерів 2001 року (Закон PPV&FR) встановлює унікальну систему інтелектуальної власності типу «sui generis», покликану забезпечити баланс між комерційними інтересами селекціонерів та історичними правами фермерів на збереження, розвиток та обмін генетичними ресурсами рослин. В основі цього законодавчого балансу лежить стаття 39, яка закріплює «привілей фермера». Це положення дозволяє фермерам зберігати, використовувати, висівати, повторно висівати, обмінюватися, ділитися або продавати сільськогосподарську продукцію, включаючи насіння захищеного сорту, так само, як і до прийняття Закону. Однак ця привілея не є абсолютною; вона прямо забороняє продаж «брендованого насіння», яке визначається як насіння, упаковане або марковане таким чином, щоб вказати, що воно належить до захищеного сорту. Це важливе розмежування гарантує, що, хоча фермери можуть вільно торгувати небрендованим насінням, збереженим на фермі, комерційні селекціонери зберігають виключний контроль над брендованою комерціалізацією своїх зареєстрованих сортів...

Окрім збереження насіння, цей закон надає фермерам широкі повноваження, дозволяючи їм безкоштовно реєструвати власні традиційно збережені або нещодавно виведені сорти, вимагати компенсації, якщо насіння селекціонера не відповідає заявленим характеристикам, а також забезпечує захист від ненавмисного порушення прав та відшкодування судових витрат у регуляторних провадженнях. Практична напруга між виключними правами селекціонерів та привілеями фермерів була яскраво продемонстрована у гучній суперечці щодо сорту картоплі FL 2027 компанії PepsiCo, в якій компанія порушила справу про порушення прав проти місцевих фермерів. У історичному рішенні, ухваленому в серпні 2026 року, Верховний суд Індії роз'яснив правові межі цього конфлікту. Суд постановив, що рішення селекціонера щодо захисту своїх зареєстрованих прав шляхом судового розгляду про порушення прав не є автоматично зловмисною або хижацькою поведінкою, яка б давала підстави для скасування реєстрації селекціонера. Водночас Суд підкреслив, що фермери, які стикаються з такими позовами, мають повне право посилатися на передбачені законом засоби захисту та гарантії, передбачені статтею 39...

Зрештою, Закон про PPV&FR та нещодавня судова практика Верховного суду свідчать про те, що привілей фермера не є ані загальним імунітетом від позовів про порушення прав, ані незначним винятком. Натомість це суттєвий правовий механізм, який дозволяє комерційним селекціонерам захищати свої майнові права з метою стимулювання офіційних інновацій у сільському господарстві, одночасно забезпечуючи збереження традиційних сільськогосподарських практик, суверенітету у сфері насіння та засобів до існування індійських фермерів» (*Aashita Khandelwal. Farmers' Rights Under India's Plant Variety Protection Regime: Understanding the Scope of the Farmer's Privilege // King Stubb & Kasiva (<https://ksandk.com/intellectual-property-rights/farmers-rights-ppvfr-act-section-39-privilege/>). 24.08.2026*).

«Згідно зі статтею 22 Закону Індії про промислові зразки 2000 року, передбачено законодавчі рамки для захисту зареєстрованих промислових зразків — які охоплюють візуальні ознаки форми, конфігурації, візерунка або орнаменту, застосованих до виробу — від несанкціонованого комерційного використання. Цей захист, який діє протягом максимум п'ятнадцяти років, забезпечує збереження естетичної привабливості виробу, а не його функціональних чи механічних аспектів. Піратство промислових зразків має місце, коли третя особа без згоди зареєстрованого власника застосовує промисловий зразок або його шахрайську чи очевидну імітацію до виробу, що належить до зареєстрованого класу, з метою продажу, або імпортує, публікує чи виставляє такі вироби на продаж... Для захисту цих прав власник повинен обрати один із двох альтернативних способів правового захисту: вимагати передбачену законом компенсацію, розмір якої обмежений 25 000 рупій за кожне порушення з загальним максимальним розміром 50 000 рупій за

кожен промисловий зразок, або подати цивільний позов про відшкодування фактичних збитків та видачу судового наказу, для якого не встановлено законодавчого фінансового обмеження. Такі позови мають подаватися до окружного суду або суду вищої інстанції; однак, якщо відповідач посиляється на статтю 22(3) з метою оскарження дійсності промислового зразка на таких підставах, як попередня публікація або відсутність новизни, розгляд справи може бути передано до Вищого суду... При розгляді справ про піратство суди оцінюють загальне візуальне враження, щоб визначити, чи має місце очевидна імітація, а не зосереджуються на незначних відмінностях; водночас відповідачі можуть також стверджувати, що ці ознаки є суто функціональними або виходять за межі сфери реєстрації. Крім того, захист промислового зразка може співіснувати з правами на торговельну марку або правами щодо недобросовісної конкуренції, якщо візуальні ознаки товару набули значення, що дозволяє ідентифікувати джерело походження... Отже, коли підприємства виявляють скопійовані промислові зразки, вони повинні систематично перевіряти чинність своєї реєстрації, зберігати докази порушення, ретельно порівнювати візуальні ознаки, оцінювати міцність власного промислового зразка з огляду на потенційні заперечення щодо його дійсності та стратегічно обирати найбільш доцільний правовий засіб захисту для збереження своєї конкурентної переваги» *(Himanshu Deora. When Designs Are Stolen: Understanding Remedies for Design Piracy Under Section 22 of the Designs Act, 2000 // King Stubb & Kasiva (<https://ksandk.com/intellectual-property-rights/what-is-design-piracy-section-22-designs-act/>). 26.08.2026).*

Республіка Корея

«Міністерство інтелектуальної власності Південної Кореї (MOIP) оголосило про запуск «Проекту підтримки промислових інновацій на основі великих даних про патенти до 2026 року» — ініціативи, покликаної зміцнити технологічну конкурентоспроможність та сформувати національні стратегії досліджень і розробок (R&D) у ключових секторах майбутнього зростання, зокрема у сферах штучного інтелекту (ШІ), космосу та біотехнологій. Під керівництвом міністра Кім Йон Суна MOIP використовує цей проєкт для аналізу величезних обсягів патентних даних на запит міністерств, відповідальних за НДДКР, з метою виявлення глобальних технологічних тенденцій та конкурентного середовища для розробки ефективних дорожніх карт...

У рамках циклу 2026 року аналіз сектору штучного інтелекту буде інтенсивно зосереджений на патентах, що належать консорціуму SAIL — некомерційному об'єднанню, заснованому провідними американськими компаніями, зокрема Anthropic, Microsoft, Meta та IBM, — з метою виявлення потенційних ризиків технологічної залежності та вивчення загроз з різних

точок зору. Крім того, міністерство планує проаналізувати фізичний ланцюг постачання у сфері штучного інтелекту, щоб визначити перспективні напрямки для вітчизняних науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт. У космічному секторі в рамках проекту буде досліджено конвергенцію космічної галузі з передовими технологіями, такими як робототехніка, штучний інтелект та напівпровідники, а також стратегії розробки біофармацевтичних препаратів та харчових продуктів, придатних для використання в космічних умовах. Біотехнологічний компонент буде спрямований на глобальні блокбастерні ліки, термін дії патентів на які незабаром закінчиться, та препарати для лікування ожиріння на основі GLP-1, з метою надання вітчизняним компаніям стратегічних рекомендацій щодо розробки біосимілярних препаратів...

Генеральний директор Бюро політики інтелектуальної власності Кім Іль Гю наголосив, що великі дані про патенти є важливим джерелом для розуміння технологічних тенденцій та майбутнього галузей, і заявив, що завдяки глибокому аналізу цих ключових секторів Корея прагне забезпечити собі вирішальну конкурентну перевагу у глобальній боротьбі за технологічне лідерство» (*Exploring Future Growth Strategies for AI, Space, and Bio Through Patent Big Data – MOIP // Talal Abu-Ghazaleh Global* (<https://www.agip-news.com/news.aspx?id=78798&lang=en>). 03.08.2026).

«Зміни до Закону Республіки Корея «Про сприяння винаходам», внесені у 2024 році, суттєво спростили порядок набуття роботодавцями прав на винаходи працівників завдяки запровадженню механізму автоматичного переходу прав. За попередньою системою, навіть якщо трудовий договір містив попереднє положення про перехід прав, роботодавці були зобов'язані проходити окрему офіційну процедуру повідомлення щодо кожного винаходу після отримання звіту працівника про винахід. Згідно зі зміненням Законом, якщо трудовий договір або внутрішні правила компанії заздалегідь передбачають перехід прав, права на винахід працівника автоматично переходять до роботодавця після завершення розробки винаходу. Це усуває необхідність у проведенні окремих адміністративних процедур переходу прав, що дозволяє компаніям оптимізувати внутрішнє управління інтелектуальною власністю...

Однак запровадження автоматичного переходу прав не скасовує передбаченого законом обов'язку роботодавця виплачувати «розумну винагороду» працівникам-винахідникам. Закон про заохочення винаходів передбачає розумну винагороду за винаходи працівників у цілому, але не вимагає окремих виплат за конкретні адміністративні етапи, такі як передача прав, подання заявки, видача патенту або впровадження. Відповідно, компанії, які раніше пропонували фіксовані «премії за передачу прав», пов'язані зі старою процедурою офіційного повідомлення, тепер можуть переглянути ці виплати, потенційно інтегруючи їх у ширші глобальні програми

винагородження винахідників, орієнтовані на етапи подання заявки або видачі патенту. Оцінюючи, чи є глобальна або уніфікована політика винагороди юридично «розумною» в Кореї, органи влади враховують загальний рівень винагороди, економічну вигоду, яку роботодавець отримує від винаходу, індивідуальний внесок винахідника, а також справедливість і прозорість, з якими ця політика була встановлена та реалізується...

При розробці практичної системи винагороди компаніям слід уникати створення надмірно складних формул для прогнозування майбутньої комерційної вартості кожного винаходу на етапі подання заявки. Більш ефективним підходом є застосування стандартизованих базових правил винагороди як загального принципу, зберігаючи при цьому внутрішній механізм індивідуального розгляду для рідкісних винаходів, що мають винятково високу цінність, або у випадках, коли винахідник висловлює обґрунтовані занепокоєння щодо адекватності винагороди. Крім того, компанії повинні проявляти обережність щодо колишніх співробітників та змін у політиці. Згідно з корейським законодавством, винагорода за винаходи співробітників відрізняється від дискреційних соціальних пільг, а це означає, що політика, яка категорично виключає колишніх співробітників з числа отримувачів винагород — наприклад, вимога до винахідника залишатися на роботі до моменту видачі патенту — пов'язана зі значним юридичним ризиком. Нарешті, якщо компанія вирішує змінити існуючу систему винагород, наприклад, скасувавши традиційні премії за спадкоємність, вона повинна дотримуватися процедурних вимог корейського трудового законодавства, щоб гарантувати, що ці зміни не стануть недопустимим несприятливим доповненням до трудового регламенту» (*Jae-hwan SIM. Key Considerations for Employee-Invention Compensation Following Korea's Introduction of Automatic Succession* // *NAM IP Group* (https://www.nampat.co.kr/en/board/practice_notes/read/751). 10.08.2026).

«У міру загострення технологічної конкуренції у стратегічних секторах, таких як виробництво напівпровідників та оборонна промисловість, покладатися виключно на превентивні заходи експортного контролю недостатньо; для боротьби з транскордонним витоком технологій та порушенням патентних прав необхідні надійні адміністративні заходи, що застосовуються постфактум. У Південній Кореї Корейська торгова комісія (КТС) та Митна служба Кореї пропонують як вітчизняним, так і іноземним компаніям швидкі та ефективні альтернативи тривалим цивільним судовим процесам. Розслідування КТС може бути розпочате протягом 20 днів і завершене приблизно за шість місяців, що значно швидше, ніж 16 місяців або більше, які вимагає Міжнародна торгова комісія США, і не передбачає жодного порогу щодо «вітчизняної промисловості», що дозволяє іноземним правовласникам подавати клопотання через місцевих

представників... Юрисдикція КТС в широкому сенсі охоплює імпорту, експорту та внутрішнє виробництво товарів для експорту, що порушують права інтелектуальної власності або комерційну таємницю, тоді як Митна служба Кореї дозволяє правовласникам заздалегідь реєструвати свої права інтелектуальної власності для призупинення митного оформлення товарів, щодо яких є підозра у порушенні прав. Ці оперативні заходи можуть серйозно порушити роботу транснаціональних ланцюгів постачання, як це було продемонстровано у 2026 році під час патентного спору щодо акумуляторів, який поставив під загрозу експорт готових автомобілів через претензію на рівні комплектуючих. КТС володіє широкими повноваженнями щодо проведення розслідувань за власною ініціативою та може накладати суворі санкції, зокрема призупинення продажу, знищення товарів та адміністративні штрафи у розмірі до 30 відсотків від вартості угоди... Окрім безпосередніх санкцій, ці режими слугують стратегічним важелем для досягнення домовленостей щодо ліцензування, хоча робота з ними вимагає ретельної уваги до дійсності патентів, оскільки внесені згодом зміни до формули винаходу можуть спонукати суди скасувати рішення КТС. Оскільки технологічні спори часто перетинаються з багаторівневими нормативно-правовими рамками, що охоплюють заходи захисту стратегічних технологій на національному рівні, експортний контроль та перевірки безпеки іноземних інвестицій, транснаціональні корпорації повинні розробляти комплексні транскордонні стратегії реагування, що враховують перетин юрисдикцій та унікальні процесуальні особливості адміністративних механізмів правозастосування Південної Кореї» (*Hyeong Joon Kim, Seung Woo Son, Oh Jun Yoon, Yong Sun Choi, Keejeong Kim, Kwang Seok Song, Nan Hyung Kim and Won Jae Lee. A New Front in Technology Export and Import Controls: Protecting Intellectual Property Through the Korea Trade Commission and Korea Customs Service // Yulchon LLC (<https://www.yulchon.com/en/resources/publications/newsletter-view/44811/page.do>). 19.08.2026*).

Соціалістична Республіка В'єтнам

«...Закон В'єтнаму про інтелектуальну власність, вперше прийнятий у 2005 році та востаннє змінений у 2025 році, було оновлено з метою посилення заходів щодо забезпечення дотримання прав та приведення його у відповідність до міжнародних зобов'язань, таких як СРТР та EVFTA. Згідно з чинним законодавством, патентний захист не поширюється на відкриття, математичні методи, бізнес-правила, комп'ютерні програми, способи подання інформації, сорти рослин і породи тварин, суто біологічні виробничі процеси, а також медичні методи, включаючи перше та друге медичне застосування... Це створює особливі труднощі для заявників, які прагнуть захистити медичні застосування або методи, оскільки формули винаходу, що

стосуються таких об'єктів, можуть не визнаватися патентоспроможними, а пізніші зміни у формулах винаходу, що стосуються продукту або способу, можуть виходити за межі початкового розкриття або не відповідати критеріям винахідницького рівня. Комп'ютерні програми можуть бути захищені, якщо вони представлені як винаходи, реалізовані за допомогою комп'ютера, що забезпечують технічні ефекти, які виходять за межі звичайної взаємодії програми з комп'ютером, такі як керування фізичним процесом, підвищення точності моделі штучного інтелекту або забезпечення керованої взаємодії людини з машиною...

Зміни 2022 та 2025 років також внесли важливі процедурні та матеріально-правові зміни. Сфера застосування поняття «рівний рівень техніки» тепер включає раніше подані патентні заявки, опубліковані після відповідної дати подання, а до розкриття інформації правовласником або несанкціонованого розкриття застосовується 12-місячний пільговий період. Новий механізм оскарження дозволяє третім особам оскаржувати патентну заявку протягом шести місяців після публікації або трьох місяців у разі прискореної експертизи, а також вимагає надання офіційних відповідей... Закон також передбачає вичерпні підстави для відмови у видачі патенту або його анулювання, зокрема неповне розкриття інформації, розширення формули винаходу, незаконне подання заявки, недотримання правил контролю безпеки та нерозкриття походження генетичних ресурсів. Винаходи, створені людьми з використанням штучного інтелекту, підлягають патентуванню лише за умови, що людина зробила істотний внесок, причому встановлено чіткі критерії визнання авторства винаходу та вимагається участь людини у визначенні проблеми, виборі вхідних даних, доопрацюванні та прийнятті остаточного рішення. Винаходи, що містять державні таємниці, пов'язані з національною обороною та безпекою, створені у В'єтнамі, можуть подаватися за кордон лише з дозволу компетентних органів... Для прискорення розгляду заявки заявники можуть звернутися з проханням про використання результатів експертизи по суті, проведеної окремими іноземними патентними відомствами, що скорочує термін експертизи з 12 до 8 місяців, або подати заявку на прискорену експертизу для стратегічних технологій чи винаходів, що комерційно використовуються, що скорочує термін експертизи до трьох місяців. До додаткових механізмів прискорення належать програма співпраці ASEAN з питань патентної експертизи та пілотні програми PPH у співпраці з JPO, KIPO, а також програма спільного пошуку та експертизи з IPOS, хоча їхня ефективність є різною...» (*TT Huyen Tran and H Son Dang. Vietnam: key eligibility and regulatory considerations for foreign applicants // LBR trading as Centellic* (<https://www.iam-media.com/index.php/review/the-patent-prosecution-review/2027/article/vietnam-key-eligibility-and-regulatory-considerations-foreign-applicants>). 17.08.2026).

«У першому півріччі 2026 року Відомство інтелектуальної власності успішно ліквідувало багаторічні затримки, опрацювавши більше заявок, ніж було отримано, та видавши майже 40 000 документів про охорону, що ознаменувало стратегічний перехід від простого встановлення прав до активної комерціалізації та використання активів інтелектуальної власності (ІВ). Щоб підтримати цю динаміку в умовах зростання кількості заявок на 20,7 % порівняно з попереднім роком, відомство значно оптимізувало свою діяльність, скоротивши кількість адміністративних процедур з 57 до 31, зменшивши загальний час обробки на 55 % та істотно знизивши витрати на дотримання вимог... Ця операційна ефективність додатково підкріплюється потужною цифровою трансформацією: на сьогодні 80 % заявок обробляються в режимі онлайн, а штучний інтелект інтегрується в процеси пошуку та експертизи з метою запобігання виникненню заторів у майбутньому. Надалі національна стратегія у сфері інтелектуальної власності зосереджується на трьох основних напрямках: сприяння комерціалізації активів інтелектуальної власності, посилення захисту прав у цифровому середовищі та прискорення системної цифрової трансформації... Завдяки постійному вдосконаленню законодавчої бази та директиві Політбюро від червня 2026 року щодо посилення роботи у сфері інтелектуальної власності з метою соціально-економічного розвитку ці зусилля спрямовані на перетворення інтелектуальної власності з простої правової гарантії на повноцінний комерційний ресурс, який стимулює інновації, підтримує ділову діяльність та зміцнює національну конкурентоспроможність» (*Making intellectual property a resource for development // Nhan Dan (People) Newspaper (<https://en.nhandan.vn/making-intellectual-property-a-resource-for-development-post165964.html>). 27.08.2026*).

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Такі великі спортивні події, як Чемпіонат світу з футболу FIFA 2026™ та Ігри Співдружності 2026 року в Глазго, підкреслюють надзвичайно важливу та значущу роль інтелектуальної власності (ІВ) у захисті репутації, збільшенні комерційних доходів та збереженні технічних інновацій. На Іграх Співдружності всебічний захист торговельних марок забезпечує безпеку основних активів брендової ідентичності, зокрема назви «Commonwealth Games» (UK00002252159) та офіційного логотипу турніру (UK00004115267). Зареєстрований у 14 різних класах — від одягу, медіа-трансляцій, металів до сувенірної продукції — цей логотип гарантує організаційному комітету абсолютний контроль над його комерційним використанням, що дозволяє монетизувати захід за допомогою ліцензій на офіційну сувенірну продукцію та запобігає несанкціонованому використанню третіми сторонами. Аналогічно, талісман «Finnie» (UK00004237003) захищений

завдяки численним заявкам на реєстрацію торговельних марок, що охоплюють характерні пози, а також варіанти у відтінках сірого та кольорові варіанти, що забезпечує захист як комерційних прав, так і візуальної цілісності персонажа...

Окрім ідентичності бренду, міцна система захисту інтелектуальної власності є основою ширшої фінансової та технічної інфраструктури заходу. Відомі спонсори інвестують значні кошти в довгострокові партнерські відносини лише тоді, коли вони впевнені, що ексклюзивні права на використання бренду будуть суворо захищені від несанкціонованого використання, що дозволить зберегти цінність їхніх інвестицій та убезпечити їх від шкоди репутації. Крім того, технологічна основа сучасного спорту — від телетрансляцій у форматі ультрависокої чіткості та систем підрахунку очок у реальному часі до носимих пристроїв для відстеження спортивних показників та запатентованих датчиків для м'ячів — покладається на захист авторських прав та патентів для захисту інвестицій у дослідження та розробки. Зрештою, комплексне управління інтелектуальною власністю, продемонстроване на прикладі «Глазго-2026», дає важливий урок для підприємств, письменників та творчих діячів у всіх секторах: проактивне забезпечення захисту торговельних марок, авторських прав та патентів є необхідною умовою для перетворення творчих зусиль на стійку комерційну цінність, яку можна захистити» (*Euan Duncan. What Glasgow 2026 can teach us about protecting intellectual property // Morton Fraser MacRoberts LLP (<https://www.mfmac.com/insights/manufacturing-media-technology/what-glasgow-2026-can-teach-us-about-protecting-intellectual-property/>). 03.08.2026*).

«На відміну від зареєстрованих форм інтелектуальної власності, таких як патенти, торговельні марки та промислові зразки, комерційні таємниці повністю базуються на непублічній конфіденційності, з якої випливає їхня комерційна цінність. Охоплюючи технічні дані (формули, вихідний код, алгоритми), комерційну інформацію (ціни, списки клієнтів) та оперативне ноу-хау, комерційні таємниці не потребують офіційної реєстрації, не передбачають постійних зборів за поновлення і теоретично можуть зберігати чинність необмежений час, доки відповідна інформація залишається таємницею. Однак у разі виникнення спору щодо незаконного отримання, використання або розголошення інформації законодавство — наприклад, Положення про комерційні таємниці Великої Британії 2018 року або Директива ЄС про комерційні таємниці — вимагає від власника довести в суді, що інформація була справді таємною, мала економічну цінність завдяки цій таємності та охоронялася активними й обґрунтованими заходами захисту. Засобами правового захисту у разі незаконного привласнення можуть бути цивільні судові заборони, відшкодування фінансових збитків, постанови про знищення інформації або навіть кримінальне переслідування у тяжких випадках крадіжки чи зловживання комп'ютерними технологіями...»

Вибір між захистом комерційної таємниці та патентуванням є фундаментальним стратегічним рішенням для інноваційних підприємств. У той час як патент надає законодавчо закріплену монополію на строк до 20 років в обмін на повне публічне розкриття інформації, комерційна таємниця повністю уникає публічного оприлюднення та забезпечує безстроковий захист, що робить її ідеальним варіантом для внутрішніх процесів, алгоритмів або методів виробництва, які конкурентам важко реконструювати або виявити самостійно. Навпаки, патентування краще підходить для споживчих товарів, які можна легко оглянути або скопіювати після виходу на ринок, або у випадках, коли компанія прагне монетизувати винахід за допомогою ліцензування чи податкових пільг, таких як «патентна коробка». На практиці багато організацій застосовують багаторівневу стратегію захисту інтелектуальної власності, патентуючи видиму основну частину винаходу, водночас зберігаючи параметри базових процесів та виробничі ноу-хау як конфіденційні комерційні таємниці...

Оскільки захист комерційної таємниці миттєво втрачає силу в разі публічного розкриття, самостійного виявлення або реверсивного інжинірингу, підприємства повинні дотримуватися суворих внутрішніх контрольних заходів для збереження таємниці та формування чіткого ланцюжка доказів. Ефективне управління вимагає поєднання правових заходів (суворих угод про нерозголошення та положень про заборону конкуренції для співробітників, постачальників та підрядників), технічних засобів захисту (зашифрованих баз даних, захисту пароллями та обмежень доступу на основі ролей) та організаційних протоколів (регулярного навчання персоналу та вичерпних журналів аудиту, що детально фіксують, хто отримує доступ до конфіденційних даних). Крім того, введення конфіденційної комерційної інформації в загальнодоступні інструменти штучного інтелекту створює серйозний новий ризик, оскільки системи навчання ШІ можуть засвоювати запити користувачів і порушувати конфіденційність інформації. Зрештою, оскільки випадкове розкриття або крадіжка з боку співробітників, які звільняються, можуть назавжди позбавити комерційну таємницю її правового статусу та економічної цінності, для захисту цих незареєстрованих активів необхідні проактивне управління та раннє виявлення під керівництвом фахівців з інтелектуальної власності» *(What are trade secrets & how can they be protected? // Murgitroyd & Company (https://www.murgitroyd.com/insights/patents/a-guide-to-trade-secrets). 04.08.2026).*

«Процес отримання патентного захисту складається з трьох чітко визначених етапів: подання заявки, опублікування та видачі патенту. Початковий етап подання заявки починається з моменту подання патентної заявки — що містить резюме, детальний технічний опис, креслення та формулу винаходу — до відомства з інтелектуальної власності, наприклад UKIPO, що

фіксує дату пріоритету винаходу. Оскільки після подання заявки додавати нову технічну інформацію неможливо, заявники повинні заздалегідь провести пошук за рівнем техніки, щоб перевірити новизну та винахідницький рівень винаходу. З комерційної точки зору подання заявки дозволяє заявнику використовувати такі терміни, як «патент у процесі реєстрації», що підвищує довіру на ринку та приваблює інвесторів. Однак заявники повинні враховувати пов'язані з цим довгострокові фінансові зобов'язання, включаючи витрати, що залежать від конкретної юрисдикції. Оскільки патент, виданий в одній країні, діє лише на території цієї країни, підприємства, що орієнтуються на закордонні ринки, повинні спланувати стратегію міжнародного подання заявки до її оприлюднення, використовуючи окремі національні відомства або регіональні механізми, такі як Європейське патентне відомство (ЕРО) та система унітарного патенту...

Другий етап — опублікування — відбувається автоматично приблизно через 18 місяців після дати первинної подачі заявки (або дати пріоритету). Опублікування робить деталі заявки частиною публічного реєстру, інформуючи галузь про заявлені права. Приблизно в цей час заявник повинен подати запит на проведення експертизи по суті, під час якої патентний експерт оцінює, чи відповідає винахід основним критеріям новизни, винахідницького рівня та промислової застосовності. Якщо експерт висуває заперечення, заявник може навести контраргументи, подати поправки до формули винаходу або вирішити відмовитися від заявки. Тривалість етапу експертизи значно варіюється залежно від технологічної складності; розгляд простого механічного пристрою може відбуватися швидко, тоді як у складних галузях, таких як виробництво напівпровідників, терміни експертизи часто подовжуються й можуть тривати кілька років...

Останній етап — видача патенту — настає, коли експерт переконається, що всі правові критерії виконано. Після видачі патенту заявка оприлюднюється в остаточній редакції, видається свідоцтво, а патентовласник набуває юридичну монополію, що підлягає примусовому виконанню, яка дозволяє йому забороняти третім особам виробляти, використовувати, продавати, пропонувати до продажу або імпортувати винахід. У багатьох юрисдикціях отримання патенту також дає власнику право вимагати відшкодування збитків з ретроактивною дією за порушення прав, що відбулися в період між датою опублікування та датою видачі патенту. Щоб зберегти ці виключні права, власники патентів повинні активно стежити за ринком на предмет потенційних порушень, захищатися від оскаржень третіх осіб або процедур скасування патенту після його видачі, а також сплачувати щорічні збори за продовження терміну дії патенту (ануїтети). У Великій Британії сплата цих зборів за продовження починається через чотири роки після дати подання заявки — навіть якщо патент ще перебуває на розгляді — і щороку поступово збільшується протягом максимального 20-річного терміну» *(Filed, published & granted patents: What's the difference? // Murgitroyd & Company*

(<https://www.murgitroyd.com/insights/patents/filed-published-granted-patents-whats-the-difference>). 10.08.2026).

«Опублікування Корпоративного плану Відомство інтелектуальної власності на 2026–2027 роки знаменує останній рік чинної трирічної стратегії Відомство інтелектуальної власності Великої Британії (UKIPO), спрямованої на модернізацію системи інтелектуальної власності (ІВ) країни з метою сприяння інноваціям та економічному зростанню. Завдяки додатковим ресурсам, отриманим у результаті нещодавнього коригування розміру зборів, стратегія UKIPO значною мірою зосереджена на п'яти основних напрямках: просуванні Програми трансформації «One IPO», зміцненні системи ІВ Великої Британії в ключових сферах політики, підтримці малих та середніх підприємств (МСП) у комерціалізації активів ІВ, підвищенні організаційного потенціалу та впровадженні штучного інтелекту для підвищення операційної ефективності та покращення якості обслуговування клієнтів...

В основі плану лежить Програма трансформації «One IPO», яка є наймасштабнішою реорганізацією інфраструктури інтелектуальної власності Великої Британії за останнє покоління. Ця програма, розроблена з метою заміни застарілих ІТ-систем на єдину цифрову платформу, досягла важливої віхи у 2025–2026 роках із запуском нової служби патентування, яка дозволяє користувачам подавати заявки на патенти, керувати ними та поновлювати їх через захищені онлайн-облікові записи. У 2026–2027 роках UKIPO надасть пріоритет вдосконаленню цієї патентної платформи з урахуванням відгуків користувачів, одночасно систематично виводячи з експлуатації застарілі системи. Паралельно з цим UKIPO розпочинає етап розробки сервісів у сфері торговельних марок, спираючись на технології, створені для патентів, щоб у перспективі забезпечити управління різними правами інтелектуальної власності через єдиний спільний інтерфейс...

З практичної точки зору, UKIPO визнає, що перехід на нову систему — ускладнений великим обсягом заявок — спричинив операційні збої та затримки в обробці. Хоча наразі вживаються заходи для пом'якшення наслідків, правовласники та фахівці галузі повинні очікувати на подальші зміни, все більший акцент на використанні цифрових облікових записів замість паперових процесів, а також розширення експериментів з адміністративними інструментами, що базуються на штучному інтелекті. Паралельно з цифровою трансформацією UKIPO просуває кілька важливих політичних ініціатив, зокрема законодавчу роботу щодо штучного інтелекту та авторського права, реформи стосовно патентів, необхідних для стандартів (SEP), та законодавства про промислові зразки, а також посилення заходів щодо боротьби зі злочинами у сфері інтелектуальної власності та підробкою. Зрештою, хоча короткострокові операційні труднощі, ймовірно, залишаться, підхід UKIPO, орієнтований на цифрові технології, має на меті створити інтегровану, стійку

екосистему інтелектуальної власності, здатну підтримувати довгострокове економічне зростання» (*Will Sander and Jennifer Stratfold. UKIPO Corporate Plan 2026–27: transformation moves from ambition to delivery // Keystone Law* (<https://keystonelaw.com/keynotes/ukipo-corporate-plan-2026-27-transformation-moves-from-ambition-to-delivery/>). 11.08.2026).

Сполучені Штати Америки

«Відомство з патентів і торговельних марок США (USPTO) опублікувало свій останній звіт «Інтелектуальна власність та економіка США у 2024 році», у якому підкреслюється незамінна роль галузей, що спираються на патенти, торговельні марки та авторські права, у стимулюванні економічного зростання країни. За даними відомства, 128 конкретних галузей, що інтенсивно використовують інтелектуальну власність — серед яких виробництво, оптова та роздрібна торгівля, а також професійні послуги — минулого року внесли, за оцінками, 11,4 трлн доларів у валовий внутрішній продукт США, що фактично становить 44 відсотки загального ВВП країни. Ці галузі також є величезними роботодавцями, забезпечуючи прямі робочі місця для 49,6 млн американців (33 % від загальної зайнятості) та створюючи достатню економічну активність для підтримки непрямої зайнятості ще 11 % робочої сили, що означає, що галузі, які інтенсивно використовують інтелектуальну власність, загалом забезпечують 44 % усіх робочих місць у США...

У звіті зазначається, що інформаційні послуги та виробництво є секторами, де залежність від інтелектуальної власності є найвищою: на них припадає понад 90 % обсягу виробництва та понад 80 % зайнятості у відповідних галузях. Працівники цих галузей також отримують значно вищу заробітну плату; середній тижневий заробіток у галузях з високим рівнем використання інтелектуальної власності на 53 % вищий, ніж в інших секторах, причому працівники, чия діяльність зосереджена на авторському праві та патентах на корисні моделі, отримують надбавки до 130 % та 90 % відповідно — цей показник зріс на 13 % за останнє десятиліття. Крім того, дані підкреслюють домінуючу роль компаній, що базуються на інтелектуальній власності, у світовій торгівлі: 76 із визначених експортних галузей покладаються на інтелектуальну власність і сукупно забезпечують 81,5 % усього експорту товарів із США...» (*IP-intensive Industries Provide Better Paying Jobs, Employ One-third of Total Workforce and Account for 44% of US GDP: New USPTO Study // Talal Abu-Ghazaleh Global* (<https://www.agip-news.com/news.aspx?id=78802&lang=en>). 04.08.2026).

«Щоб патент США був дійсним, у ньому має бути правильно вказано справжню фізичну особу або осіб, які розробили винахід, оскільки нещодавні судові рішення підтвердили, що системи штучного інтелекту не можуть бути визначені як винахідники. Хоча помилкове включення або пропуск винахідника є підставою для визнання патенту недійсним, такі помилки можна виправити за умови, що вони були допущені без наміру введення в оману, а всі сторони отримали відповідне повідомлення та можливість висловити свою думку. Визначення авторства винаходу залежить від «задуму» — формування чіткої та стійкої ідеї щодо повного та функціонального винаходу — включаючи кожен ознаку, яку планується запатентувати...

Спільне авторство винаходу визнається законодавством США навіть у тих випадках, коли співвинахідники фізично не працювали разом або не зробили рівноцінний внесок, за умови, що кожен із них зробив істотний внесок у розробку концепції винаходу в цілому, на який подано заявку. Однак такі дії, як просто втілення ідеї в життя, виконання рутинних інженерних робіт, проведення стандартних випробувань або внесення незначного вкладу, не вважаються винахідництвом. Дуже важливо відрізнити цей суворий правовий стандарт від академічного авторства, де наукові керівники або технічні фахівці можуть бути вказані в списку авторів з ввічливості, незалежно від їхнього концептуального внеску...

Наслідки неналежного визначення винахідників можуть бути серйозними: це може призвести до неоднозначності щодо права власності та позбавити права подавати позов про порушення прав. Показовим прикладом є справа «Ethicon Inc. проти U.S. Surgical Corp.», у якій через невключення до справи законного співвинахідника цей винахідник зміг надати відповідачу ретроактивну ексклюзивну ліцензію. Оскільки винахідник відмовився приєднатися до позову проти свого ліцензіата, позов позивача було повністю відхилено. Це підкреслює, чому компанії повинні вирішувати питання авторства винаходів на ранньому етапі — в ідеалі до досягнення комерційного успіху або кадрових змін — та негайно забезпечити підписані договори про передачу прав від усіх потенційних винахідників, а не покладатися виключно на існуючі кадрові політики, які лише нечітко обіцяють майбутню передачу прав. Під час подання попередніх заявок, у яких, як правило, відсутні офіційні формули винаходу, визначення винахідників є особливо складним завданням; найкраща практика полягає в тому, щоб охопити якомога ширше коло осіб, які могли зробити внесок у створення об'єкта винаходу, отримати від них угоди про передачу прав, а згодом переглянути склад винахідників після складання конкретних формул винаходу для остаточної заявки. Зрештою, забезпечення правильного визначення складу винахідників вимагає ретельного аналізу, заснованого на фактах, з метою збереження чинності патенту, цілісності прав власності та можливості їхнього примусового виконання» **(Kassim M. Ferris. Patent Inventorship: Key Considerations // Miller Nash**

(<https://www.millernash.com/industry-news/patent-inventorship-key-considerations>). 05.08.2026).

«Затримки з реєстрацією торговельних марок часто приписують Відомству з патентів і торговельних марок США, але основною причиною перебоїв у бізнесі зазвичай є затримки у прийнятті внутрішніх рішень. Проблеми з торговельними марками зазвичай виникають поступово — наприклад, реєстрація не охоплює нові продукти, залишаються невирішеними потенційні конфлікти, спостерігається непослідовне використання бренду або неповна документація щодо права власності — і залишаються непоміченими, доки фінансування, поглинання, розширення або запуск продукту не створюють нагальної потреби. Угоди виявляють ці слабкі місця під час проведення комплексної перевірки, тоді як запуск продукту робить проблеми, пов'язані з запізненням у реєстрації торговельних марок, дедалі дорожчими, оскільки на той момент вже розпочато роботу над упаковкою, рекламою, дистрибуцією та залученням клієнтів... Хоча процедури та терміни USPTO, як правило, є передбачуваними, внутрішня координація між юридичними, маркетинговими та продуктовими командами, а також керівництвом може бути набагато менш передбачуваною, особливо коли відсутня усталена система вирішення конфліктів пріоритетів. Тому рішення полягає не просто в тому, щоб подавати заявки раніше, а в тому, щоб раніше розпочинати стратегічні обговорення шляхом регулярного перегляду портфеля, послідовних процедур перевірки на відсутність конфліктів, точного обліку прав власності та передачі прав, а також чітких процесів ескалації та прийняття рішень. Якщо розглядати управління торговими марками як постійну бізнес-функцію, а не як реактивне юридичне завдання, це дозволить зберегти гнучкість, зменшити труднощі під час укладення угод, запобігти дорогому ребрендингу та сприятиме більш ефективному проведенню запусків та укладанню угод» (**Richard Rimer. Why Trademark Issues Slow Deals and Launches More Than the USPTO Ever Will // Offit Kurman, Attorneys At Law** (<https://www.offitkurman.com/offit-kurman-blogs/trademark-delays-start-before-uspto-process>). 06.08.2026).

«Підробка перетворилася на витончений глобальний бізнес, який, за оцінками, становить 2–3 % світового імпорту та перевищує 450 млрд доларів у обсязі торгівлі. Хоча традиційні неякісні підробки залишаються широко поширеними, нові форми створюють більш складні правові та правоохоронні виклики. «Культура підробок» передбачає товари за нижчою ціною, які імітують зовнішній вигляд, упаковку або дизайн відомих брендів, не обов'язково безпосередньо копіюючи їхні торговельні марки, що викликає питання щодо можливої плутанини споживачів, коли покупці можуть свідомо обирати дешевші замітники... Судові справи за участю компаній Mondelez та

Aldi, Lululemon та Costco, а також J.M. Smucker та Trader Joe's ілюструють, як бренди дедалі частіше покладаються не лише на законодавство про торговельні марки, а й на захист зовнішнього вигляду товару, патенти на промислові зразки та позови щодо неправдивої реклами. Водночас високоякісні «суперпідробки» можуть бути важкими для виявлення навіть для експертів та служб автентифікації, що зміщує увагу на відповідальність платформ з перепродажу, як це продемонстрував судовий процес Nike проти StockX щодо підроблених кросівок, які пройшли процедуру автентифікації на цій платформі... Проблема підробки товарів поширилася не лише на споживчі товари, а й на фармацевтичну продукцію, де наслідки можуть становити загрозу для життя. Незаконні інтернет-аптеки можуть розповсюджувати ліки, що містять неправильні інгредієнти, дозування або небезпечні речовини, зокрема фентаніл. Випадки, пов'язані з підробленими препаратами компанії «Gilead» для лікування ВІЛ та підробленим оксикодоном, що призвели до летальних наслідків, свідчать про те, що боротьба з підробкою фармацевтичної продукції дедалі більше перетинається з боротьбою зі серйозними кримінальними злочинами та наркотиками... Загалом ці зміни ставлять під сумнів традиційну орієнтацію законодавства про торговельні марки на запобігання введенню споживачів в оману, що вимагає від брендів, торговельних майданчиків, регуляторних органів та судів адаптувати свої підходи, оскільки виявляти підробки стає дедалі складніше, а потенційні збитки поширюються не лише на комерційні втрати, а й на сферу громадського здоров'я та безпеки» (*Thomas Nolan. Trends in IP counterfeiting — Confusion about confusion // Reuters (<https://www.reuters.com/legal/litigation/trends-ip-counterfeiting-confusion-about-confusion--pracin-2026-08-10/>). 10.08.2026*).

«NASA оголосило про відбір 18 проектів для першої фази своєї програми «Інноваційні передові концепції NASA» (NIAC) на 2026 рік, виділивши загалом 3,2 мільйона доларів на підтримку перспективних аерокосмічних проектів. Відібрані концепції охоплюють такі технології, як дослідження далекого космосу, місячна інфраструктура, автономна робототехніка, передові системи рушійних установок, супутники та нові наукові прилади. Хоча ці проекти все ще перебувають на стадії концептуального опрацювання та техніко-економічного обґрунтування, деякі з них з часом можуть привести до створення практичних технологій та комерційного застосування. У міру просування розробки новатори повинні приділяти увагу питанням інтелектуальної власності поряд із технічними дослідженнями, визначаючи винахідницькі внески, документуючи досягнення та координуючи подання патентних заявок з публічним оприлюдненням інформації... Оскільки дослідження, що фінансуються з федерального бюджету, можуть підпадати під дію конкретних правил, що регулюють питання власності на патенти та їх комерціалізацію, зокрема, залежно від умов

фінансування, — Закону Бей-Доула та пов'язаних з ним нормативних актів, — завчасне планування у сфері інтелектуальної власності може допомогти дослідникам захистити свої інновації, дотримуватися федеральних вимог та розширити можливості для комерціалізації та практичного впровадження» (*Ningxi Sun. Protecting Innovation: Intellectual Property Considerations for NASA's 2026 Innovative Technology Concepts // Knobbe Martens (<https://www.knobbe.com/blog/protecting-innovation-intellectual-property-considerations-for-nasas-2026-innovative-technology-concepts/>). 10.08.2026*).

«Сполучені Штати входять до числа небагатьох країн, які дозволяють видавати патенти на корисні моделі сортів рослин — така політика сприяла інтенсивній корпоративній консолідації в аграрному секторі. Сьогодні лише дві корпорації контролюють понад 70 відсотків продажів насіння кукурудзи та сої в США, а чотири компанії домінують на майже 94 відсотках ринку бавовняного насіння. Історично насіння розглядалося як спільні ресурси, що розроблялися переважно державними установами та університетами, що сприяло генетичному різноманіттю та стійкості сільськогосподарських культур... Однак розширення прав інтелектуальної власності на живі організми дозволило агрохімічним компаніям створювати запатентовані ознаки, патентувати сорти насіння та на законних підставах забороняти фермерам зберігати насіння, а дослідникам — використовувати його для селекції. Ця відсутність конкуренції призвела до різкого зростання цін — з 1990 року ціни на генетично модифіковане насіння злетіли на 463 відсотки, тоді як ціни на сільськогосподарську продукцію зросли лише на 56 відсотків. Крім того, дослідження показують, що домінуючі насіннєві компанії поглинають державні сільськогосподарські субсидії, підвищуючи ціни на насіння на 0,5 відсотка за кожен 1 відсоток збільшення державної допомоги сільському господарству, фактично перенаправляючи гроші платників податків, призначені для допомоги фермерам, у корпоративні прибутки...

Окрім фінансового тиску на виробників, агресивне застосування патентних прав та обмежувальні ліцензійні угоди суттєво гальмують незалежні наукові дослідження. Хоча основна засада патентного права передбачає повне оприлюднення інформації, щоб інновації можна було зрозуміти та вдосконалити, великі насіннєві корпорації регулярно погрожують незалежним та університетським дослідникам судовими позовами про порушення прав за аналіз генетики захищених культур. Як наслідок, незалежні селекціонери не мають можливості розробляти нові сорти, і ані науковці з академічних кіл, ані федеральний уряд не можуть всебічно оцінити, чи є життєво важливі комерційні продовольчі та волокнисті культури вразливими до нових патогенів та шкідників...

Потенційний переломний момент настав у травні 2026 року, коли Антимонопольний відділ Міністерства юстиції втрутився у патентний спір між

компанією «Corteva» та стартапом у галузі генної інженерії «Inari». У своїх документах Міністерство юстиції стверджувало, що патенти на насіння активно гальмують сільськогосподарські дослідження та конкуренцію, наголошуючи на тому, що корпораціям не слід дозволяти обмежувати доступ громадськості чи конкурентів до секвенування генетичного матеріалу, зданого на зберігання під час процесу розкриття інформації про патент. Якщо суд підтримає цю позицію, це може суттєво обмежити можливості домінуючих агропромислових компаній у виключенні конкурентів, що дасть змогу незалежним дослідникам вивчати комерційні сорти, знизить витрати американських фермерів на насіння та відновить широкий науковий доступ до генетичного загального надбання» **(Julie Dawson, Kiki Hubbard and Paulina Jenney. How Everyone Pays the Cost for Patents on Seeds, and Private Companies Get Rich From Keeping Them Secret // Civil Eats (<https://civileats.com/2026/08/10/seed-patents-farmers-taxpayer-subsidies/>). 10.08.2026).**

«У міру того, як компанії дедалі частіше співпрацюють із сторонніми виробниками, постачальниками програмного забезпечення та науковими партнерами, рішення про те, чи захищати інновацію за допомогою патентів чи комерційної таємниці, стало надзвичайно важливим стратегічним викликом. Важливість цього рішення ще більше підкреслюється зростанням кількості судових спорів в обох сферах: кількість поданих патентних заявок суттєво збільшилася, а кількість федеральних судових позовів щодо комерційної таємниці, поданих відповідно до Закону про захист комерційних таємниць, зросла на 20 відсотків. По суті, ці дві правові системи слугують різним комерційним цілям: патент є публічною угодою, яка надає обмежене в часі право на виключення конкурентів в обмін на повне розкриття винаходу, тоді як комерційна таємниця захищає непублічну, комерційно цінну інформацію на необмежений термін за умови, що власник вживає розумних заходів для збереження її таємності. Хоча підприємства часто за замовчуванням обирають комерційні таємниці, щоб уникнути початкових витрат на патентування, сама лише вартість не повинна визначати стратегію. Захист комерційної таємниці є в принципі нестійким, якщо інновація стає відомою внаслідок використання клієнтами, подання документів до регуляторних органів або стандартного реверс-інжинірингу, а для забезпечення дотримання прав на комерційну таємницю в судовому процесі необхідні переконливі докази того, що інформація була належним чином відокремлена, захищена та зберігалася в таємниці...

Визначення відповідної форми захисту значною мірою залежить від того, як технологія комерціалізується, та від того, чи можна її легко реконструювати шляхом зворотного проектування. Патентний захист, як правило, є найнадійнішим варіантом для видимих, підданих тестуванню активів — таких як механічні компоненти, товари широкого вжитку та медичні пристрої — а

також для інноваційних платформ та терапевтичних засобів, де на кону стоять високі ставки, і де надійні виключні права є необхідними для забезпечення ліцензування, партнерства та фінансування з боку інвесторів. Головною перевагою патентів у спорах з конкурентами є те, що порушення прав визначається виключно обсягом формули винаходу, а це означає, що незалежна розробка конкурентом не є обґрунтованим аргументом на захист. Навпаки, захист комерційної таємниці краще підходить для внутрішніх інновацій, які можна монетизувати, не розкриваючи їх, зокрема виробничі параметри, вихідний код серверної частини, моделі ціноутворення для клієнтів, «негативне ноу-хау» та власні активи штучного інтелекту, такі як навчальні дані та ваги моделей. Комерційна таємниця також є вигідною, коли об'єкт інновації стикається з високими перешкодами щодо патентоспроможності, запобігаючи небажаному результату — публічному інформуванню конкурентів через опубліковану заявку, яка в кінцевому підсумку буде відхилена...

Щоб зменшити невизначеність, підприємства можуть зберегти можливість вибору, подавши в США заявку на отримання нетимчасового патенту з проханням про непублікацію. Такий підхід дозволяє заявнику конфіденційно опрацьовувати формулу винаходу, оцінювати доступний обсяг формули та рівень техніки, а також відмовитися від заявки до видачі патенту, якщо перспективи патентоспроможності є слабкими, тим самим зберігаючи комерційну таємницю в таємниці. Зрештою, замість вибору єдиного механізму для всього підприємства найефективнішим підходом є багаторівнева стратегія. Патентуючи продукти, доступні для зовнішнього огляду, та основні архітектури, одночасно захищаючи внутрішні формули, виробничі процеси та внутрішні алгоритми за допомогою надійних угод про конфіденційність та технічних засобів контролю доступу, компанії можуть узгодити захист своєї інтелектуальної власності безпосередньо зі своїми комерційними цілями та бюджетними реаліями» (*Jacek M. Wnuk. Rise in IP Litigation Brings Patent vs. Trade Secret Strategy Back Into Focus // National Law Forum LLC (<https://natlawreview.com/article/rise-ip-litigation-brings-patent-vs-trade-secret-strategy-back-focus>). 12.08.2026*).

«У 2025 році американська патентна система видала понад 300 000 патентів, проте лише десять найбільших корпорацій отримали 36 054 з них, а на 300 найбільших компаній припадало майже половина, тоді як незалежні американські винахідники та підприємці отримали лише 16 715 — трохи більше 5 відсотків — що свідчить про те, що інновації дедалі частіше передаються на аутсорсинг через застарілі процеси, бюрократичні перепони та систему, яка надає перевагу великим корпораціям... Тому «Labrynth» — платформа, що надає послуги у сфері штучного інтелекту та аналізу нормативно-правової бази, яка стоїть за індексом «Red Tape Index», — запустила «Patent Friction Index» — новий рейтинговий показник, за яким США

набрали на 42,62 бали менше, ніж медіана показників Європи, Китаю, Японії та Південної Кореї за такими критеріями, як вартість, швидкість, участь незалежних винахідників та частка виданих патентів іноземним заявникам. Фізичні особи отримали лише 8,2 % внутрішніх патентів у США (порівняно з 19,8 % у Південній Кореї), корпоративні організації зараз отримують 18,5 патентів на кожен, виданий фізичній особі (у порівнянні з співвідношенням 4:1 у 1976 році), а розрив є ще більш разючим у сфері штучного інтелекту, де компанії отримали 305 патентів на кожен, виданий незалежному винахіднику. У США прийняття рішень триває найдовше серед п'яти досліджених відомств — у середньому 29,5 місяців проти 12,9 місяців у Японії — а офіційні збори за 120 місяців становлять загалом 5 440 доларів (вище, ніж у Японії, Південній Кореї та Китаї, хоча й значно нижче, ніж у Європі), тоді як загальні витрати, включаючи послуги адвокатів, зазвичай сягають 35 000–75 000 доларів; понад 55 відсотків патентів у США також видаються іноземним заявникам... Засновник компанії Labrynth Стюарт Лейсі стверджує, що коли процедура отримання захисту займає вдсятеро більше часу й коштує вдсятеро дорожче, ніж слід, найбільше це відбивається на підприємцях, і цей індекс покликаний надати політикам чіткіше уявлення про те, в яких сферах систему можна зробити швидшою, дешевшою та доступнішою, не відлякуючи при цьому міжнародних заявників» (*U.S. Patent System Stacked Against American Entrepreneurs, New Index Finds // The Manila Times* (<https://www.manilatimes.net/2026/08/13/tmt-newswire/globenewswire/us-patent-system-stacked-against-american-entrepreneurs-new-index-finds/2404821>). 13.08.2026).

«Урегулювання спору щодо торговельної марки часто є початком тривалих договірних зобов'язань, а не завершенням справи. Підприємствам слід приділяти особливу увагу термінам ребрендингу, переконуючись, що будь-який узгоджений період поступового виведення з обігу реалістично враховує упаковку, запаси, веб-сайти, дистриб'юторів, маркетингові матеріали та сторонні платформи. Угоди про врегулювання можуть також передбачати передачу доменних імен, акаунтів у соціальних мережах та інших цифрових активів, тому перед підписанням слід визначити питання власності, доступу до акаунтів, вимог реєстратора та технічних обов'язків... У випадках, коли сторони домовляються про спільне використання торгової марки, а не про її припинення, вони повинні й надалі дотримуватися обмежень, що стосуються географічного охоплення, товарів, каналів збуту, логотипів, застережень або інших елементів брендингу, особливо під час виведення на ринок нових товарів або розширення бізнесу. Компанії також повинні підтримувати систему контролю за виконанням зобов'язань за угодою та дотриманням термінів і забезпечити, щоб відповідний персонал у сферах маркетингу, продажів, юридичних питань та ІТ розумів діючі обмеження. Ефективне управління після

укладення угоди зменшує ризик того, що вирішений спір щодо торговельної марки знову переросте у позов про порушення прав або порушення умов договору, а також допомагає забезпечити, щоб угода надавала обом сторонам дієву основу для подальшої діяльності» (*Laura Lamansky. What Happens After a Trademark Settles? Key Provisions Businesses Often Overlook // Michael Best & Friedrich LLP (https://www.michaelbest.com/insights/what-happens-after-a-trademark-settles-key-provisions-businesses-often-overlook-102nhsd/). 13.08.2026).*

«Сезон покупок до початку навчального року є улюбленою мішенню для фальсифікаторів, які через соціальні мережі та інтернет-магазини експлуатують батьків, які шукають доступні та модні товари. Ці підроблені товари — це далеко не просто нешкідливі копії: вони становлять серйозну загрозу для здоров'я та безпеки, оскільки не проходять обов'язкові випробування на безпеку. В результаті з'являються небезпечні товари, такі як рюкзаки, що містять свинець, електроніка, заражена шкідливим програмним забезпеченням, та захисне спорядження, яке не відповідає вимогам безпеки... Для боротьби з цим Служба митної та прикордонної охорони США (CBP) у співпраці з Торговою палатою США та міжвідомчими оперативними групами активно виявляє та притягує до відповідальності порушників торговельного законодавства; лише у 2025 фінансовому році CBP вилучила понад 79,4 мільйона підроблених товарів на суму понад 7,4 мільярда доларів. Окрім безпосередньої фізичної небезпеки, глобальна торгівля підробками — обсяг якої, за оцінками Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD), становить 467 млрд доларів — завдає величезної економічної шкоди через втрату доходів, робочих місць та податкових надходжень, а також часто фінансує транснаціональні злочинні організації, що займаються контрабандою наркотиків, торгівлею людьми та примусовою працею...

З метою захисту своїх сімей та підтримки законного бізнесу Торгова палата та CBP радять споживачам дотримуватися більш розсудливих звичок під час покупок. Покупці повинні з великою обережністю ставитися до цін, які здаються занадто вигідними, щоб бути правдивими, і купувати товари лише у перевірених, офіційних продавців, а не в незнайомих сторонніх інтернет-магазинах. Також надзвичайно важливо ретельно перевіряти опис товару на наявність тривожних ознак, таких як помилки в написанні назв брендів, неякісна упаковка або відсутність сертифікатів безпеки, а також переконатися в безпеці URL-адреси веб-сайту перед введенням платіжної інформації. Нарешті, споживачам рекомендується активно повідомляти про будь-які підозрілі товари чи продавців через портал e-Allegations CBP або Національний центр з прав інтелектуальної власності, щоб допомогти перервати ці незаконні та небезпечні ланцюги постачання...» (*Adam Sulewski. How to Avoid Counterfeits This Back-to-School Season // U.S. Chamber of Commerce*

(<https://www.uschamber.com/intellectual-property/how-to-avoid-counterfeits-this-back-to-school-season>). 13.08.2026).

«Міжнародний індекс інтелектуальної власності Американської торгової палати за 2026 рік, який оцінює захист інтелектуальної власності у 55 країнах, підкреслює, що міцні системи інтелектуальної власності забезпечують значні соціально-економічні вигоди, що виходять за межі ефективного законодавства та правозастосування. У статистичному додатку до індексу виявлено стійкий взаємозв'язок між надійним захистом інтелектуальної власності та підвищенням рівня інновацій, інвестицій, конкурентоспроможності та технологічної готовності. Економіки з міцними системами захисту інтелектуальної власності на 44 % привабливіші для іноземних інвестицій, на 53 % частіше залучають венчурний капітал та приватний акціонерний капітал, на 66 % частіше створюють інноваційні продукти та на 46 % краще підготовлені до впровадження передових технологій, таких як штучний інтелект, блокчейн та 5G... Ці переваги поширюються також на конкретні сектори: у країнах з надійним захистом інтелектуальної власності ймовірність проведення клінічних випробувань у галузі онкології вища більш ніж у 14 разів, обсяг онлайн- та мобільного контенту, що створюється там, удвічі більший, а ймовірність подання міжнародних заявок на реєстрацію торговельних марок вища на 41 %... Загалом у звіті наводиться аргументація на користь того, що надійний захист інтелектуальної власності є стратегічним економічним активом, який може допомогти країнам залучати капітал та експертизу, підтримувати підприємців і творців, прискорювати наукові дослідження та технологічний розвиток, створювати конкурентоспроможні на міжнародному рівні бренди та зміцнювати свої позиції у глобальній економіці, що дедалі більше ґрунтується на знаннях» (Kelly Anderson. *Want More Growth? Start With Stronger IP Protection* // *U.S. Chamber of Commerce* (<https://www.uschamber.com/intellectual-property/want-more-growth-start-with-stronger-ip-protection>). 13.08.2026).

«Управління польових операцій (OFO) Митної та прикордонної служби США (CBP) завершило операції з забезпечення правопорядку в рамках Чемпіонату світу з футболу 2026 року™, в ході яких пріоритетним завданням було перехоплення незаконних вантажів та боротьба з порушеннями прав інтелектуальної власності у всіх пунктах в'їзду до США. Станом на 20 липня 2026 року в результаті цільової кампанії було вилучено 2 246 партій, що загалом становили 476 903 підроблені товари, орієнтовна рекомендована виробником роздрібна ціна (MSRP) яких становила 33 112 031 доларів. За словами заступниці виконавчого комісара OFO Дайан

Дж. Сабатіно, ця операція мала вирішальне значення для забезпечення економічної безпеки, запобігання надходженню незаконних доходів до злочинних угруповань та боротьби з транснаціональними організаціями, що отримують прибуток від примусової праці. Серед найбільших вилучених партій — понад 18 000 неліцензованих футболок мексиканської збірної загальною вартістю понад 2,7 млн доларів за MSRP, майже 68 000 підроблених іграшок-талісманів ФІФА загальною вартістю понад 2,3 млн доларів та понад 13 000 підроблених футболок Adidas загальною вартістю понад 1,8 млн доларів...

В основі цієї кампанії з забезпечення дотримання законодавства лежали передові методи відбору вантажів, обмін оперативною інформацією та тісна координація з власниками торговельних марок. З метою сприяння дотриманню торговельних вимог на додаток до активних перевірок СВР запровадила COMPASS — інтерактивного віртуального помічника, доступного на всіх веб-сайтах СВР. З моменту запуску 1 квітня 2026 року COMPASS відповів на понад 85 000 запитів щодо вимог до ввезення вантажів, нормативних актів у сфері інтелектуальної власності та протоколів перевірки, що дозволило імпортерам та брокерам дотримуватися законодавства США, а фахівцям прикордонної служби — зосередитися безпосередньо на пріоритетних завданнях правозастосування» *(CBP OFO concludes FIFA World Cup 2026™ enforcement, protects US consumers // U.S. Customs and Border Protection (CBP) (<https://www.cbp.gov/newsroom/national-media-release/cbp-ofo-concludes-fifa-world-cup-2026-enforcement-protects-us>). 14.08.2026).*

«Багато організацій розглядають процедуру отримання патентів, моніторинг патентного портфеля та захист прав як ізольовані сфери, якими керують розрізнені команди, що робить їх небезпечно пасивними у разі виникнення загроз з боку конкурентів. Щоб максимізувати вартість підприємства, далекоглядні компанії інтегрують ці етапи в єдиний безперервний процес, приймаючи на ранніх етапах рішення щодо формулювання формули винаходу, які передбачають потенційні суперечки через кілька років. Це вимагає визначення комерційної мети патенту ще до подання заявки — чи то прив'язка пунктів формули винаходу до продукту конкурента, чи то підтримка різноманітних варіантів реалізації для захисту революційних технологій у міру розвитку ринку... Крім того, залежні пункти формули винаходу слід розглядати як критично важливі запасні позиції, призначені для того, щоб витримати оскарження дійсності після видачі патенту, а не як звичайні доповнення. Складання надійних описів винаходу є не менш важливим для міжнародних портфелів; наприклад, оскільки Європейське патентне відомство (ЕПО) застосовує набагато суворіші стандарти письмового розкриття інформації, ніж Сполучені Штати, опис, підготовлений виключно для практики США, може поставити європейські аналоги в уразливе становище під

час процедур оскарження в ЕРО та суттєво обмежити подальші можливості звуження формули винаходу...

Щоб зберегти ефективну позицію, компанії також повинні інтегрувати свої аналітичні інструменти таким чином, щоб автоматизований моніторинг конкурентів та аналіз свободи дій активно формували стратегії подання заявок та оскарження. Проактивне орієнтування у мінливих процедурних механізмах — таких як новий документ USPTO щодо попереднього розпорядження про проведення одностороннього перегляду, який надає 30-денний термін для оскарження рішень до їхнього офіційного затвердження — приносить переваги організаціям, готовим діяти оперативно... Для підприємств, що ведуть діяльність на глобальному рівні, механізми, що діють за межами США, такі як дев'ятимісячні централізовані процедури оскарження в ЕРО та стратегічне позиціонування в рамках Єдиного патентного суду (UPC), становлять економічно вигідну альтернативу внутрішнім судовим процесам. Зрештою, реалізація інтегрованої патентної стратегії не вимагає наявності великого юридичного відділу, а скоріше — цілеспрямованої координації з боку призначеного радника або внутрішнього менеджера, який координує роботу спеціалізованих зовнішніх юристів, забезпечуючи постійний обмін інформацією між підрозділами, що займаються подачею заявок, моніторингом та захистом прав, з метою мінімізації витрат на реагування на судові спори» (*Ryan Schermerhorn. Patent Filers Should Anticipate Disputes at the Earliest Stages // Bloomberg Industry Group, Inc. (<https://news.bloomberglaw.com/us-law-week/patent-filers-should-anticipate-disputes-at-the-earliest-stages>). 14.08.2026*).

«Протягом століть патентна система ґрунтувалася на фундаментальній угоді: надання винахідникам обмеженої комерційної монополії в обмін на публічне оприлюднення їхніх інновацій. Однак досягнення у сфері штучного інтелекту та сучасної аналітики даних змінили цю динаміку, перетворивши глобальні патентні реєстри на одне з найбагатших у світі відкритих сховищ технологічної інформації. Замість того, щоб залучати команди юристів та інженерів для ручного аналізу окремих заявок, системи штучного інтелекту тепер можуть обробляти та зіставляти мільйони патентних документів разом із науковими статтями, даними про інвестиції та тенденціями найму персоналу. Це дозволяє конкурентам, інвесторам та іноземним урядам отримувати стратегічну інформацію на макrorівні, виявляючи корпоративні пріоритети в галузі досліджень і розробок, неоприлюднені плани розвитку продуктів, технічні вузькі місця, інституційну співпрацю та міграцію талантів без необхідності доступу до секретних даних або закритих систем...

Ця трансформація створює значні виклики у сфері національної безпеки та політики, демонструючи, що критично важливу технологічну інформацію не обов'язково отримувати шляхом кібервиторгнень чи промислового шпигунства, якщо вона вже є у відкритому доступі. Ця реальність порушує нагальні питання

щодо того, чи залишаються традиційні норми розкриття патентів — такі як стандартний 18-місячний період конфіденційності до публікації — ефективними в технологічних секторах, що стрімко розвиваються. Щоб уникнути такого розкриття інформації, компанії повинні розглядати патентні портфелі як стратегічні комунікації, а не як рутинні юридичні документи. Організації повинні переоцінити баланс між патентами та комерційною таємницею, віддаючи перевагу збереженню таємниці в тих випадках, коли інновації не піддаються легкому реверсному інжинірингу, та водночас активно застосовуючи аналітику на основі штучного інтелекту для проведення «червоних атак» на власні заявки та виявлення ненавмисних стратегічних сигналів. Зрештою, оскільки штучний інтелект продовжує масштабно видобувати інформацію на рівні патентних портфелів, оприлюднення патентів має розглядатися як важливий комерційний актив і як потенційна стратегічна вразливість» (*Paul Keller & Anne Elise Herold Li & Andrew J. Freyer. Every Patent Is a Spy Report: How Patent Filings Are Now the World's Largest Open-Source Intelligence Database // IPWatchdog, Inc. (<https://ipwatchdog.com/2026/08/16/every-patent-spy-report-how-patent-filings-are-now-worlds-largest-open-source-intelligence-database/>). 16.08.2026*).

«Досвідчені експерти з патентів Відомства з патентів і торговельних марок США (USPTO) повідомляють, що нещодавно підвищені стандарти продуктивності, запроваджені відповідно до рекомендацій Відомства з управління персоналом з метою обмеження завищення оцінок, змушують співробітників працювати без оплати понаднормово у вихідні та поспішати з технічними оцінками, щоб уникнути негативних оцінок ефективності роботи або звільнення. Згідно з переглянутими рамками на 2026 фінансовий рік, поріг для оцінки «задовільно» було підвищено до 90–99 %, що вимагає від експертів досягнення 100 % або більше за показником продуктивності, щоб отримати оцінку «відмінно»... Оскільки основні обов'язки, не пов'язані з експертизою, такі як навчання, адміністративні наради та оновлення політик, не враховуються в цих робочих годинах, а загальна оцінка експерта визначається найнижчим балом за критичний елемент, співробітники застерігають, що тиск з метою виконання надмірно високих квот змушує їх жертвувати ретельністю заради швидкості, що збільшує ризик видачі патентів низької якості, які можуть бути оскаржені як недійсні...

Хоча директор USPTO Джон Сквайрс високо оцінив зміну політики за те, що вона надала імпульс роботі та сприяла скороченню затримок у розгляді заявок — підкресливши, що кількість первинних повідомлень від відомства вперше за майже десятиліття перевищила кількість нових поданих заявок — експерти описують ситуацію, що набирає обертів, як «парадокс затримок». Щоб дотриматися показників ефективності, експерти надають пріоритет видачі первинних висновків щодо щойно поданих заявок, водночас нехтуючи старими,

незавершеними справами, які вже знаходяться в їхньому реєстрі. Як наслідок, хоча заявники отримують перше повідомлення швидше, загальний термін розгляду традиційних справ збільшився з 26,3 до 29,3 місяців, а термін розгляду справ, що передбачають запити на додаткову експертизу, зріс до 33,6 місяців, що значно подовжує час, необхідний для остаточного видачі патенту або ухвалення рішення...

Ці системні виробничі навантаження ще більше посилюються оперативними вузькими місцями, мінливими адміністративними вказівками та гострою нестачею допоміжного персоналу. Зокрема, нестача експертів з перевірки юридичних документів, відповідальних за виправлення заяв та реєстрацію відповідей заявників, призвела до адміністративних помилок та затримок у розгляді справ, тоді як короткочасні політичні заходи — такі як нещодавно скасоване правило, що зобов'язувало закривати найстарішу справу в реєстрі протягом 14 днів — порушили звичний робочий процес... На тлі проблем, пов'язаних з інтеграцією штучного інтелекту в масштабах всього відомства та недостатньою комунікацією з керівництвом, експерти повідомляють про сильне вигорання та посилення тривоги, пов'язаної з роботою, і застерігають, що надання пріоритету швидкому отриманню кількісних результатів над методологічною ретельністю підриває як стабільність кадрового складу, так і цілісність патентної системи» (*Nino Paoli. Patent Examiners Warn Quotas Risk Quality, Increase Burnout // Bloomberg Industry Group, Inc. (<https://news.bloomberglaw.com/us-law-week/patent-examiners-warn-quotas-risk-quality-increase-burnout>). 17.08.2026*).

«Відомство з патентів і торговельних марок США (USPTO) змінює свій підхід до оскарження патентів після їх видачі, що може сприяти зміцненню стабільності виданих патентів. Директор USPTO Джон Сквайрс повернув собі прямі повноваження щодо прийняття рішень про порушення таких процедур, як міжсторонній перегляд (IPR), замінивши попередню модель, за якою рішення про порушення таких процедур ухвалювали колеги Ради з розгляду патентних спорів та апеляцій (РТАВ). Ця зміна має на меті забезпечити більшу послідовність, підзвітність та координацію політики, особливо для власників патентів, які неодноразово стикалися з оскарженнями одних і тих самих пунктів формули винаходу...

Запропоновані правила USPTO йдуть ще далі, обмежуючи серійні та паралельні оскарження. Відомство може відмовити у розгляді нової справи про перегляд прав на патент (IPR), якщо патентний пункт вже пройшов повну перевірку дійсності в РТАВ, федеральному суді, Міжнародній торговельній комісії або в ході одностороннього перегляду. Ця пропозиція також розширить дію принципу *estoppel*, вимагаючи від заявників щодо IPR погодитися не висувати певні аргументи щодо передбачуваності або очевидності в інших інстанціях після початку розгляду. Ці зміни можуть зробити патенти, які

витримали початкове оскарження дійсності, більш цінними для ліцензування, інвестицій та придбання, одночасно зменшуючи витрати та невизначеність, пов'язані з повторюваними адміністративними оскарженнями...

Ці реформи також змінять стратегію ведення судових спорів. Потенційні позивачі можуть відчувати тиск, щоб подавати клопотання про перегляд прав інтелектуальної власності раніше, координувати захист або розглядати можливості звернення до федеральних судів до того, як патент стане більш захищеним від адміністративного перегляду. Як наслідок, більше спорів може залишатися на розгляді в окружних судах, де судові процеси, як правило, тривають довше і є дорожчими. Критики особливо стурбовані питанням непрактикуючих суб'єктів, стверджуючи, що патенти, які пройшли один розгляд, може стати складно оскаржити в адміністративному порядку, що створить більший тиск на обвинувачених у порушенні прав щодо укладення мирової угоди. Натомість прихильники вважають ці реформи необхідним захистом від повторюваних оскаржень, які накладають непропорційні витрати на винахідників та власників патентів...

Хоча остаточні правила ще не затверджені, передача повноважень від відповідних установ директору USPTO вже набула чинності і свідчить про посилення акценту на патентній визначеності та обмеженні серійних оскаржень. Тому власникам патентів слід переоцінити свої портфелі, задокументувати комерціалізацію та використання важливих патентів, приділити особливу увагу патентам, які вже пройшли процедури перевірки дійсності, а також розглянути, як стратегії продовження дії патентів та ліцензування вписуються в мінливі умови перегляду патентів після їх видачі» (*Andrea L. Arndt. A New Era for Patent Review: How Inventors Will Be Affected by the USPTO Director's Reclaiming of Authority in Challenges // Dickinson Wright (<https://intellectualproperty.dwlaw.com/2026/08/18/a-new-era-for-patent-review/>). 18.08.2026*).

«У мінливому контексті патентного права США, що характеризується підвищеним порогом для дискреційної відмови у задоволенні клопотань про перегляд у суперечці між сторонами (IPR), заявники дедалі частіше використовують другий компонент прецеденту «*Advanced Bionics, LLC v. MED-EL Elektromedizinische Geräte GmbH*» для забезпечення порушення провадження у справі. Цей стратегічний підхід вимагає доведення того, що Відомство з патентів і торговельних марок США (USPTO) під час первинної експертизи допустило помилку, що має істотне значення для патентоспроможності оскаржуваних формул винаходу... За керівництва директора USPTO Джона Сквайрса, як це проілюстровано у рішенні у справі «*Magnolia Medical Technologies, Inc. v. Kurin, Inc.*», виправлення таких помилок під час експертизи має першочергове значення для суспільних інтересів. Отже, надання переконливих доказів істотної помилки

може переважати інші фактори, які традиційно сприяють відмові на власний розсуд, включаючи фактори Фінтіва та усталені очікування, навіть у випадку патентів, що діють вже майже два десятиліття. Хоча в жовтні 2025 року USPTO перейшло на винесення ухвал у спрощеному порядку без детального письмового обґрунтування, сформувалася солідна судова практика, яка висвітлює конкретні категорії помилок експертів, що успішно переконують директора...

Найбільш поширена категорія істотних помилок пов'язана з доведенням того, що експерт пропустив важливий рівень техніки. Заявники зазвичай доводять це шляхом ретельного аналізу якості початкового пошуку рівня техніки, виявляючи такі недоліки, як недостатній час на пошук, пропущені або неправильно написані ключові слова, помилкові класифікаційні коди, а також відсутність врахування стратегій пошуку з аналогічних зарубіжних заявок. Крім того, заявники можуть продемонструвати, що відповідні посилання були фактично поховані в об'ємній Заяві про розкриття інформації (IDS), яка часто містить сотні або тисячі документів, де просте парафування експерта не вказує на суттєве розглядання. Опосередковані докази недостатньої ретельності, такі як незвично скорочена історія розгляду або перше рішення про видачу патенту без будь-яких попередніх відмов, також були прямо визнані Директором як вагомий показник суттєвої помилки експерта...

Окрім повністю проігнорованих джерел, істотну помилку можна встановити, продемонструвавши, що USPTO неправильно зрозуміло або не врахувало чіткі вказівки джерела, яке вже було включено до матеріалів справи. Це включає доведення того, що експерт неправильно зрозумів технічні терміни або спирався на нерелевантні розкриття інформації, щоб задовольнити формулу винаходу. Заявники також досягають успіху, виявляючи невідповідності між пов'язаними справами, наприклад, демонструючи, що інший експерт застосував проігнорований рівень техніки під час розгляду батьківської, дочірньої або іноземної аналогічної заявки. Аналогічно, істотна помилка доводиться, коли обґрунтування експерта щодо дозволу прямо суперечить попереднім рішенням Рада з розгляду патентних спорів та апеляцій (РТАВ) або Федерального апеляційного суду щодо пов'язаних патентів...

Для фахівців, які займаються паралельними судовими процесами та захистом портфеля прав, ці зміни надають практичні рекомендації щодо структурування заяв щодо прав інтелектуальної власності. Щоб успішно подолати дискреційну відмову, фахівці повинні ретельно аналізувати історію розгляду заяв, порівнюючи пошукові запити експерта та терміни з міжнародними заявками, щоб виявити прогалини в аналізі. Коли письмових матеріалів недостатньо, слід використовувати експертні висновки, щоб заповнити технічні прогалини та точно проілюструвати, у чому полягала недосконалість оцінки експерта. Юристи також повинні ретельно вивчати IDS, оскаржувати узагальнювальні повідомлення про дозвіл на реєстрацію та активно зосереджуватися на швидких, безспірних передачах прав від

батьківської заявки до дочірньої. У міру того, як клопотання, які успішно подолали ці пороги дискреційного відмови, просуваються до остаточних письмових рішень, їхні результати продовжуватимуть формувати стратегії РТАВ, підкреслюючи необхідність інтегрування комплексних аргументів щодо суті справи та дискреційної відмови з самого початку судового розгляду» (*Aude S. Peden. Navigating IPR Discretionary Denial White Waters with Examiner Error: A Practitioner's Guide // National Law Forum, LLC* (<https://natlawreview.com/article/navigating-ipr-discretionary-denial-white-waters-examiner-error-practitioners-guide>). 18.08.2026).

«Витік інтелектуальної власності (ІВ) означає несанкціоноване розкриття, передачу або оприлюднення інформації, що є власністю компанії, — зокрема комерційних таємниць, патентів, торговельних марок, авторських прав та конфіденційних бізнес-процесів — стороннім особам. На відміну від порушення прав інтелектуальної власності, яке полягає у відтворенні або використанні захищених творів зовнішніми суб'єктами, витік ІВ, як правило, є наслідком недоліків внутрішнього контролю і може відбуватися як випадково, так і навмисно. Загалом, за оцінками, крадіжка ІВ щорічно завдає економіці США збитків у розмірі від 225 до 600 мільярдів доларів...

Існує п'ять основних векторів, через які відбувається витік інтелектуальної власності. Головною причиною є недбалість співробітників: дослідження показують, що кожен десятий співробітник кожні шість місяців допускає витік конфіденційних даних через такі дії, як надсилання файлів на особисті електронні адреси, використання слабких паролів або зберігання даних у незахищених хмарних папках. Внутрішні загрози пов'язані з навмисним викраденням даних незадоволеними або звільненими співробітниками, причому збитки від інцидентів, спричинених внутрішніми особами, у середньому становлять 15 мільйонів доларів за кожен випадок. Кібератаки, зокрема фішинг та програми-вимагачі, швидко виявляють та викрадають цифрові сховища інтелектуальної власності. Ризики, пов'язані зі сторонніми організаціями, виникають, коли постачальники, підрядники або зовнішні юридичні радники зі слабкими заходами безпеки розкривають спільну конфіденційну інформацію. Нарешті, несанкціоновані інструменти генеративної штучної інтелекту (ШІ) становлять новий вектор загрози, оскільки співробітники, які вставляють конфіденційні дані у загальнодоступні запити ШІ, ризикують, що ця інформація буде збережена або використана постачальниками послуг для навчання моделей...

Наслідки витоку інтелектуальної власності мають фінансовий, юридичний, конкурентний та репутаційний характер. У 2024 році середня вартість витоку даних сягнула 4,88 млн доларів, однак втрата комерційних таємниць або інформації про патенти, що ще не подані на реєстрацію, може

призвести до набагато більших збитків через втрату патентоспроможності та дорогі судові процеси. Відповідно до Закону США «Про захист комерційних таємниць» (Defend Trade Secrets Act, DTSA), незаконне привласнення комерційної таємниці може призвести до застосування запобіжних заходів, стягнення відшкодування за безпідставне збагачення та штрафних збитків у розмірі до подвійної суми присудженої компенсації за умисні дії, а також до потенційних кримінальних санкцій згідно із Законом про економічне шпигунство. З точки зору конкуренції витік інформації дозволяє конкурентам копіювати запатентовані процеси та підривати ринкові переваги, а з точки зору репутації — підриває довіру партнерів, інвесторів та клієнтів...

Запобігання витоку інтелектуальної власності вимагає багаторівневої системи захисту. Організації повинні впроваджувати модель «Zero Trust Network Access» та контроль доступу на основі ролей, заснований на принципі мінімальних привілеїв, забезпечуючи негайне позбавлення доступу співробітників, які звільняються, одразу після подання ними попередження. Власні активи повинні бути офіційно класифіковані та захищені за допомогою шифрування як під час передачі (TLS), так і під час зберігання (AES-256). З юридичної точки зору компанії повинні застосовувати конкретні угоди про нерозголошення, чіткі договірні положення щодо передачі прав на інтелектуальну власність та права на аудит постачальників. Організації також повинні проводити навчання співробітників на основі сценаріїв, використовувати інструменти запобігання втраті даних (DLP) для моніторингу незвичайних переміщень файлів та підтримувати централізовану систему управління портфелем інтелектуальної власності для відстеження прав власності, доступу та ключових дат поновлення...

У разі витоку інформації надзвичайно важливим є оперативне реагування під керівництвом головного юрисконсульта. Організації повинні негайно локалізувати ризик, зберегти докази, залучити зовнішніх юристів для захисту адвокатської таємниці, оцінити масштаби порушення, виконати обов'язкові зобов'язання щодо розкриття інформації відповідно до чинного законодавства, такого як GDPR або правила SEC, а також звернутися за терміновим судовим заборонаю Відповідно до Закону про захист комерційних таємниць (DTSA)...» **(Jana Haberkern. How to Prevent Intellectual Property Leakage: Causes, Risks, and What Legal Teams Need to Know // DiliTrust (<https://www.dilitrust.com/intellectual-property-leakage/>). 18.08.2026).**

«Хоча фестивалі є тимчасовими заходами, їхня інтелектуальна власність може зберігати свою цінність протягом усього року та перетворюватися на довгострокові комерційні активи. Вдала назва фестивалю може стати впізнаваним брендом, пов'язаним із певним досвідом, тому захист торговельної марки є важливим для збереження репутації, ділової репутації та відмітності. Фестиваль «Glastonbury» ілюструє цей підхід за

допомогою торговельних марок, що охоплюють такі назви, як «Glastonbury» та «Glasto», а також символ Pyramid Stage, поряд із правилами, розробленими для запобігання спробам відвідувачів або підприємств натякати на несанкціоновані комерційні зв'язки через соціальні мережі та інший рекламний контент...

Фестивальна атрибутика — ще один важливий аспект інтелектуальної власності фестивалю. Офіційний одяг, плакати та інші товари приносять дохід, водночас розширюючи впізнаваність бренду та надаючи відвідувачам можливість зберегти матеріальні спогади про свої враження. Захист торговельних марок та авторських прав допомагає організаторам гарантувати, що такі товари й надалі асоціюватимуться саме з фестивалем та офіційними ліцензіатами, а не з підробниками чи неавторизованими продавцями...

Фестивалі також передбачають складні механізми регулювання авторських прав та ліцензування. Музика, виступи, художні твори, фотографії та трансляції можуть залучати багатьох правовласників, а дозволи на виконання твору наживо не обов'язково дають право на його запис, трансляцію чи комерційне використання. Тому контент, створений аудиторією, може спричиняти додаткові проблеми з авторським правом, особливо у разі його монетизації. «Burning Man» аналогічно контролює використання торговельних марок, фотографій та медіа, встановлюючи обмеження на комерційне використання, що відображають його принцип декомодифікації, водночас дозволяючи учасникам ділитися особистими враженнями...

Загалом, інтелектуальна власність фестивалю виходить далеко за межі назви чи логотипу. Торгові марки захищають ідентичність бренду, авторське право — творчі матеріали, а ліцензійні угоди регулюють виконання, записи та інші види використання. За умови ефективного управління ці права дають фестивалям змогу зберігати свою ідентичність, контролювати комерційні асоціації, підтримувати продаж сувенірної продукції та медійну діяльність, а також створювати цінність ще довго після завершення самого заходу» (*Everyday IP: The Intellectual Property behind summer festivals // Dennemeyer – The IP Group* (<https://www.dennemeyer.com/blog/posts/everyday-ip-the-intellectual-property-behind-summer-festivals>). 20.08.2026).

«Через територіальні обмеження патентних формул у США може бути складно запатентувати та забезпечити дотримання прав на технології, пов'язані з ремонтом та складанням орбітального обладнання в космосі. У цій публікації розглядаються стратегії складання формул, які з більшою ймовірністю можна буде захистити в судовому порядку, а також наводяться останні події у сфері інтелектуальної власності в секторі космічних центрів обробки даних, що активно розвивається, зокрема інформація про виданий патент на орбітальні центри обробки даних із серверними модулями та коментарі експертів щодо використання Закону про космос (Space Act) та стратегії формулювання патентних формул для захисту виробничих процесів,

що здійснюються в космосі... Оскільки порушення патентних прав згідно із законодавством США, як правило, передбачає виготовлення, використання або продаж запатентованих виробів на території Сполучених Штатів, захист діяльності, що здійснюється в космосі, пов'язаний з особливими викликами — особливо це стосується таких технологій, як орбітальні центри обробки даних, ремонт у космосі та складання у космосі. Тому рекомендовано адаптувати формулу винаходу з урахуванням того, які частини модульної системи виготовляються та збираються на Землі перед запуском, щоб сфера дії формули винаходу була прив'язана до діяльності на Землі... Щодо методів ремонту в космосі, у документі пропонується формулювати формули винаходів щодо методів з орієнтацією на етапи, що ініціюються або контролюються наземними системами — наприклад, формулювати формули винаходів таким чином, щоб вони охоплювали дії, спричинені інструкціями, надісланими з наземного процесора, а не етапи, що виконуються самостійно на орбіті. Завдяки прив'язці обсягу формул винаходів до наземних операцій ці формули можуть бути застосовані щодо виробників та операторів відповідних космічних технологій» (*Harper L. Beasley. U.S. Patent Claim Strategies for In-Space Repair and Orbital Assembly Technologies // Knobbe Martens* (<https://www.knobbe.com/blog/u-s-patent-claim-strategies-for-in-space-repair-and-orbital-assembly-technologies/>). 21.08.2026).

Сполучені Штати Мексики

«Чемпіонат світу з футболу FIFA — це багатомільярдне комерційне підприємство, яке спирається на надзвичайно продуману стратегію у сфері інтелектуальної власності (ІВ). Щодо турніру 2026 року, який проходитиме в Мексиці, США та Канаді, ця стратегія значною мірою базується на великому глобальному портфелі торговельних марок. Ключові терміни, такі як «FIFA», «World Cup» та «Copa del Mundo», зареєстровані в декількох класах Ніццької класифікації, а Мексиканський інститут промислової власності (IMPI) активно забезпечує їх територіальний захист. Аналогічно, сам фізичний трофей Чемпіонату світу з футболу FIFA захищений за допомогою багаторівневої правової системи, що включає тривимірні торговельні марки та авторські права, з метою запобігання несанкціонованому комерційному відтворенню та збереження ексклюзивності бренду FIFA...

Однією з головних проблем для FIFA є боротьба з «амбуш-маркетингом» — практикою, коли компанії, що не є спонсорами, намагаються асоціювати себе з турніром і знижують цінність офіційного спонсорства, вартість якого сягає сотень мільйонів доларів. Щоб захистити ці ексклюзивні партнерські відносини, країни-господарі зазвичай запроваджують суворі місцеві нормативні акти та створюють «чисті зони» з комерційними обмеженнями навколо стадіонів. Для чемпіонату 2026 року до Федерального закону Мексики про

захист промислової власності було внесено статтю 386, розділ II, підпункт е), яка чітко визначає як адміністративне правопорушення вчинення дій, що спричиняють плутанину серед громадськості або створюють помилкове враження про офіційне спонсорство масового заходу. Це надає ІМРІ конкретний правовий механізм для санкціонування амбуш-маркетингу навіть без прямого використання зареєстрованих торговельних марок FIFA ...

Комерційна екосистема турніру також перетинається з надзвичайно цінними правами гравців на їхній імідж. Характерні особисті елементи — зокрема імена, жести та буквено-цифрові позначення, такі як «CR7» Кріштіану Роналду, — захищаються та монетизуються за допомогою ліцензування та рекламних контрактів. Однак індивідуальна рекламна діяльність гравців регулюється правилами турніру, контрактами з національними федераціями та угодами про участь, щоб уникнути конфлікту з комерційною ексклюзивністю, гарантованою офіційним спонсором FIFA...

Крім того, права на телетрансляції та аудіовізуальні права є найбільшим джерелом доходів FIFA, обсяги яких у комерційному циклі 2023–2026 років досягнуть рекордних показників. З метою захисту цих активів від цифрового піратства та піратства в сфері IPTV FIFA координує міжнародні судові позови та використовує сучасні засоби моніторингу та блокування. У Мексиці використання цих аудіовізуальних прав також має узгоджуватися з режимом подій, що становлять суспільний інтерес, передбаченим Федеральним законом про телекомунікації та телерадіомовлення, який контролюється Федеральним інститутом телекомунікацій і вимагає, щоб певні ключові матчі, зокрема матчі національної збірної Мексики, транслювалися на безкоштовному телебаченні. Зрештою, ця складна правова архітектура, що охоплює торговельні марки, авторські права та права на телерадіомовлення, є основою фінансової життєздатності та загального функціонування цього глобального спортивного шоу» (*Patricia Kaim. 2026 World Cup: IP Strategy and the World's Largest Sports Event // Mexico Business Company (https://mexicobusiness.news/policyandeconomy/news/2026-world-cup-ip-strategy-and-worlds-largest-sports-event). 05.08.2026).*

Турецька Республіка

«Виняток «Bolar» спочатку був розроблений для того, щоб виробники генериків та біосимілярів могли завершити підготовку до регуляторних вимог до закінчення терміну дії патенту, щоб одразу після цього вийти на ринок. Пропонований «Фармацевтичний пакет» ЄС значно розширить ці можливості. Стаття 85 переглянутої Фармацевтичної директиви охоплюватиме не лише регуляторні дослідження, а й оцінку медичних технологій, процедури ціноутворення та відшкодування витрат, відповідні практичні вимоги та подання заявок на участь у державних закупівлях. До видів діяльності, що

підпадають під захист, можуть належати виробництво, пропозиція, продаж, постачання, зберігання, імпорту, використання та придбання запатентованих лікарських засобів, причому постачальники та надавачі послуг, які є третіми сторонами, також потенційно зможуть скористатися цим винятком...

Туреччина вже застосовує порівняно широке виключення за принципом «Bolar», поширюючи його не лише на підготовку досьє для отримання дозволу на продаж, а й на ціноутворення, дозволи на продаж та інші регуляторні заходи, пов'язані з відшкодуванням витрат. Турецькі суди, як правило, не розглядають сам дозвіл на продаж або затверджену ціну як доказ неминучого виведення на ринок препарату, що порушує права. Однак вони дотримуються важливого розмежування між підготовкою до регуляторних процедур та комерційною діяльністю. Зокрема, подання заявок на включення до системи відшкодування витрат у Туреччині може розглядатися як пропозиція щодо продажу і, отже, не підпадає під виняток за справою «Bolar», що відображає той факт, що приблизно 95 % лікарських засобів постачаються саме через цей канал відшкодування витрат. Участь у державних тендерах має ще більш очевидний комерційний характер, оскільки в них, як правило, вказуються конкретні продукти, кількості, ціни та умови постачання з метою укладення контрактів на постачання...

Це розмежування викликає питання щодо того, чи є запропоноване розширення ЄС сумісним з Угодою ТРІПС. У рішенні СОТ у справі «Canada – Patent Protection of Pharmaceutical Products» виняток типу «Bolar» було визнано допустимим відповідно до статті 30 лише за умови, що він залишається обмеженим, не створює необґрунтованих перешкод для нормального використання патенту та не завдає необґрунтованої шкоди законним інтересам власників патентів, водночас враховуючи інтереси третіх осіб. Такі комерційні дії, як обов'язкові пропозиції про придбання акцій, можуть створювати безпосередні наслідки для конкуренції ще до закінчення терміну дії патенту або додаткового сертифіката на захист, навіть якщо фактична поставка відбувається пізніше, що потенційно ускладнює їх кваліфікацію як обмеженого винятку...» (*Selin Sinem Erciyas. Bolar beyond regulatory preparation: EU Pharma Package, Türkiye's experience, and TRIPS compliance // Gün + Partners Avukatlık Bürosu (<https://gun.av.tr/insights/updates/bolar-beyond-regulatory-preparation-eu-pharma-package-turkiye-s-experience-and-trips-compliance>). 03.08.2026*).

«У першому півріччі Турецьке відомство з патентів і торговельних марок (Turkpatent) зафіксувало зростання кількості внутрішніх заявок на патенти на 31 % — до 4 641 — завдяки ініціативам, спрямованим на підтримку Національної технологічної ініціативи Анкари, тоді як кількість заявок на корисні моделі зросла на 23 % — до 2 021. Протягом цього періоду відомство також отримало 76 215 заявок на реєстрацію торговельних марок, 16 567 заявок на реєстрацію промислових зразків та 173

заявки на реєстрацію географічних зазначень. Кількість реєстрацій також зросла: кількість внутрішніх патентів збільшилася на 13 % до 1 726, кількість реєстрацій корисних моделей підскочила на 53 % до 1 395, а відомство зареєструвало 49 694 торговельні марки, 11 608 промислових зразків та 66 географічних зазначень... Загалом кількість заявок на реєстрацію прав на промислову власність у країні склала 99 617, з яких було зареєстровано 64 489. Крім того, кількість турецьких географічних зазначень, визнаних у ЄС, досягла 46 завдяки нещодавньому включенню до переліку «репи з Адани» та «пастрами з Кайсері», тоді як процеси реєстрації інших продуктів тривають» **(Turkish patent office handles over 4,600 patent applications in H1 // Hürriyet Daily News (<https://www.hurriyetdailynews.com/turkish-patent-office-handles-over-4-600-patent-applications-in-h1-225480>). 11.08.2026).**

Федеративна Республіка Бразилія

«Національний інститут промислової власності Бразилії (INPI) представив свій Стратегічний план на 2027–2036 роки, замінивши попередню чотирирічну модель планування на десятирічну програму, покликану покращити довгострокове управління та передбачуваність системи інтелектуальної власності Бразилії. Ця концепція, розроблена на основі порівняльного аналізу, семінарів та консультацій із персоналом INPI та зовнішніми зацікавленими сторонами, поєднує десятирічний Стратегічний план із послідовними чотирирічними бізнес-планами та щорічними планами дій, а перегляд у середині циклу заплановано на 2031 рік... Сім стратегічних цілей спрямовані на підвищення швидкості та якості експертизи патентів і торговельних марок за рахунок вдосконалення процесів, цифрової трансформації та штучного інтелекту; посилення підбору та утримання кадрів; збільшення адміністративної та фінансової автономії INPI; підвищення обізнаності громадськості та розширення регіонального доступу до інтелектуальної власності; посилення міжнародної ролі Бразилії через BOIB, співпрацю «South-South» та потенційні ініціативи MERCOSUR; заохочення комерціалізації інтелектуальної власності через послуги з оцінки та використання активів інтелектуальної власності як застави за кредитами; а також модернізацію нормативно-правової бази Бразилії, включаючи Закон про промислову власність, боротьбу з піратством та вирішення адміністративних спорів... План також передбачає створення адміністративного суду другої інстанції. Оскільки ця стратегія має рекомендаційний, а не обов'язковий характер, конкретні цілі, терміни та бюджети будуть визначені в рамках подальших бізнес-планів та планів дій. Тому підприємствам та правовласникам слід стежити за ходом її реалізації, зокрема за заходами, що впливають на терміни розгляду заяв, скорочення обсягу незавершених справ, впровадження штучного інтелекту та більш широкі інституційні й законодавчі реформи»

(Viviane Trojan. Brazilian PTO Publishes 2027–2036 Strategic Plan: What It Means for Users of Brazil's IP System // Kasznar Leonardos (<https://www.kasznarleonardos.com/en/brazilian-pto-publishes-2027-2036-strategic-plan-what-it-means-for-users-of-brazils-ip-system/>). 19.08.2026).

Федеративна Республіка Нігерія

«По всій Африці багаті традиції ремесел, сільського господарства та місцевих знань дали початок унікальним продуктам високої цінності; однак такі країни, як Нігерія, часто не можуть повною мірою реалізувати економічну цінність цих творінь. Відомі регіональні товари — такі як «Ijebu Garri», рис «Ofada», «Kilishi», «Benue Yam», «Adire» та шкіра «Kano» — тісно пов'язані зі своїми географічними коренями, проте залишаються вразливими до підробки, неправдивого представлення та комерційної експлуатації через розрізнені місцеві заходи правового захисту. Для захисту цих активів, створених громадами, механізми інтелектуальної власності, такі як географічні зазначення (GI) та більш суворі найменування походження (АО), є важливими інструментами для пов'язування репутації продукту з географічною ідентичністю та забезпечення того, щоб економічні вигоди залишалися у громадах походження...»

Відповідно до статті 22(1) Угоди ТРІПС СОТ, географічне зазначення визначає товар, якість, репутація або інші характеристики якого значною мірою зумовлені його географічним походженням завдяки поєднанню природних факторів (таких як клімат і ґрунт) та людських факторів (таких як традиційні знання та технології виробництва). Окрім запобігання введенню споживачів в оману та недобросовісній конкуренції, географічні зазначення слугують цінними економічними рушіями, що дають виробникам змогу встановлювати вищі ціни, виходити на нішеві ринки та сприяти розвитку сільських територій. Однак, оскільки Угода ТРІПС встановлює лише базові зобов'язання, не створюючи універсального реєстру, практична ефективність захисту географічних зазначень повністю залежить від впровадження відповідного національного законодавства...

Назви походження, що регулюються Женевським актом Лісабонської угоди, представляють собою більш спеціалізований і суворий рівень захисту. На відміну від більш широких географічних зазначень, назва походження вимагає, щоб відмітні якості продукту впливали виключно або переважно з його географічного середовища, зазвичай передбачаючи, що кожен етап виробництва, переробки та приготування має відбуватися повністю в межах визначеної місцевості. Зрештою, створення надійних національних правових рамок як для географічних зазначень, так і для найменувань походження має вирішальне значення для Нігерії та всього континенту, оскільки дозволяє перетворити культурну спадщину та досвід поколінь на юридично захищені

активи, що зберігають місцеву власність та сприяють сталому економічному зростанню» (Somadina Eugene Okorie. *Protecting geographical indications of Nigeria origin: 'A proper national investment'* // *GUARDIAN Newspapers* (<https://guardian.ng/opinion/columnists/protecting-geographical-indications-of-nigeria-origin-a-proper-national-investment/>). 08.08.2026).

«Американські компанії, що виходять на ринок Нігерії, повинні надати пріоритет захисту інтелектуальної власності (ІВ) ще до початку комерційної діяльності, а не розглядати це як другорядне питання... Оскільки в Нігерії діє принцип «першості подання заявки», затримка з реєстрацією може призвести до втрати прав на користь суб'єктів, які подали заявку першими, незалежно від попереднього використання компанією цих об'єктів на глобальному рівні. Ця проактивна стратегія є надзвичайно важливою в Нігерії — країні з економікою, що стрімко зростає, та правовою інфраструктурою, яка модернізується, зокрема завдяки нещодавно оновленому Закону про авторське право 2022 року. Система ІВ Нігерії інтегрована у глобальну структуру через міжнародні договори, хоча й застосовуються конкретні національні процедури... На практиці це означає, що заявки на реєстрацію торговельних марок необхідно подавати безпосередньо до національного реєстру до початку будь-якого публічного просування; патенти можна отримати шляхом подання заявок у рамках Міжнародного договору про патентну співпрацю (РСТ); а авторські права виграють від місцевої реєстрації, що зміцнює правові презумпції у разі спорів... Водночас комерційні таємниці вимагають укладення суворих внутрішніх угод про конфіденційність із місцевими партнерами. Забезпечивши ці заходи захисту на ранньому етапі під керівництвом досвідченого юридичного радника, компанії зможуть впевнено захищати свої бренди, надавати ліцензії на свої технології та створити міцну правову основу на динамічному ринку Нігерії...» (Amara Oparah. *Nigeria Is Building the Next Global Economy: Is Your Intellectual Property Ready for It?* // *IPWatchdog, Inc.* (<https://ipwatchdog.com/2026/08/25/nigeria-is-building-the-next-global-economy-is-your-intellectual-property-ready-for-it/>). 25.08.2026).

Японська Держава

«Несанкціонований витік високоякісних сільськогосподарських сортів, виведених в Японії, — таких як виноград «Шайн Мускат», полуниця «Беніхоппе», а також різні сорти цитрусових і батату — до Китаю та Південної Кореї завдав величезної економічної шкоди сільськогосподарському сектору Японії. Площі, на яких вирощуються ці викрадені сорти в сусідніх країнах, часто значно перевищують площі, відведені під їхнє вирощування в самій Японії, що призводить до втрат у розмірі

мільярдів ієн у вигляді ліцензійних зборів — наприклад, лише за сорт «Шайн Мускат» ці втрати оцінюються в 20 млрд ієн. Це широкомасштабне порушення прав інтелектуальної власності (ІВ) безпосередньо підриває амбітну мету Японії щодо збільшення експорту сільськогосподарської та рибної продукції до 5 трлн ієн до 2030 року... Щоб подолати цю кризу, японська Дієта неодноразово вносила зміни до Закону про захист сортів рослин та насіння. Ці законодавчі реформи, спричинені загадковим витоком цитрусового сорту «Асукі» до його офіційної реєстрації на внутрішньому ринку, усунули критичну вразливість, через яку селекціонери не мали юридичних прав у період очікування реєстрації. Оновлені закони обмежують експорт сортів, що знаходяться на стадії реєстрації, подовжують термін дії прав селекціонерів на десять років та скасовують традиційну «доктрину вичерпання прав», дозволяючи розробникам законно забороняти вирощування їхнього насіння та саджанців у несанкціонованих зарубіжних регіонах, передбачаючи суворі кримінальні санкції за порушення...

Незважаючи на ці зміни у внутрішньому законодавстві, запобігання міжнародним витокам залишається надзвичайно складним завданням через складність глобальних правових механізмів та перешкоди у забезпеченні дотримання законодавства. Хоча міжнародний захист сортів рослин регулюється Конвенцією UPOV 91, селекціонери мусять реєструвати свої сорти в окремих іноземних державах у суворі терміни; пропущені терміни або затримки з розглядом заявок — як-от багаторічне очікування розгляду заявки на реєстрацію цитрусового сорту «Бені Принцес» з префектури Ехіме в Китаї — роблять сорти вкрай вразливими. Крім того, обов'язкове місцеве випробувальне вирощування, необхідне для реєстрації за кордоном, саме по собі визнано потенційним джерелом витоків. Щоб пом'якшити правові та мовні складнощі, пов'язані із забезпеченням дотримання прав за межами країни, уряд Японії планує створити спеціальний адміністративний орган з питань прав селекціонерів...» (*Shida Tomio. Can New Law End Outflow of Japanese Agricultural Brands? // Nippon Communications Foundation (<https://www.nippon.com/en/in-depth/d01250/>). 06.08.2026*).

Всесвітня організація інтелектуальної власності

«Всесвітні кочові ігри» — захід, що проводиться раз на два роки та присвячений кочовій культурі й традиційним видам спорту, які беруть свій початок у традиціях Центральної Азії, — з моменту свого дебюту в 2014 році в Киргизстані перетворилися на велике міжнародне зібрання. Зараз Ігри проводяться вшосте — у 2026 році вони повернуться до Киргизстану після проведення в Туреччині та Казахстані — і в них беруть участь тисячі

спортсменів із близько 100 країн, які змагаються у таких дисциплінах, як стрільба з лука верхи, боротьба на поясах, інтелектуальні настільні ігри та кінні види спорту, такі як кок-бору. Визнані Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй та внесені до Реєстру нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО, Ігри слугують глобальною платформою для міжкультурного діалогу та живої культурної спадщини, демонструючи, що традиційні форми культурного самовираження (ТСЕ) — зокрема традиційні танці, усні епоси, ремесла та ігри — це не статичні історичні артефакти, а динамічні, еволюційні практики, що мають життєво важливе значення для ідентичності сучасних спільнот...

Зростаюча популярність Ігор також висуває на перший план питання інтелектуальної власності (ІВ). Для захисту самого заходу активно використовуються стандартні інструменти ІВ, зокрема реєстрація торговельних марок для назви Ігор, брендингу та офіційної сувенірної продукції, а також захист авторських прав на церемонії відкриття, музику, фотографії та телетрансляції. Однак традиційні рамки ІВ мають значні обмеження щодо захисту традиційних форм самовираження, що належать громаді. Оскільки основні режими ІВ побудовані навколо ідентифікованих окремих авторів, нових творів та обмежених термінів захисту, вони часто не здатні запобігти комерційному незаконному привласненню, несанкціонованому відтворенню або експлуатації без винагороди традиційних тканин, священних символів та культурних виступів третіми сторонами...

З метою усунення цих системних недоліків низка країн внесла зміни до свого національного законодавства про інтелектуальну власність або створила спеціалізовані системи захисту «*suī generis*» для традиційних знань та форм культурного самовираження. На міжнародному рівні держави-члени Всесвітньої організації інтелектуальної власності активно проводять переговори щодо текстів у рамках Міжурядового комітету з інтелектуальної власності та генетичних ресурсів, традиційних знань і фольклору (IGC) з метою укладення обов'язкових міжнародних правових документів. Оскільки Всесвітні ігри кочівників продовжують демонструвати традиції предків на світовій арені, вони підкреслюють нагальну потребу у збалансованих правових рамках, які захищають права корінних народів та місцевих громад, водночас забезпечуючи процвітання їхньої культурної спадщини» (*Daphne Zografos-Johnsson. Traditional cultural expressions and the World Nomad Games // WIPO (<https://www.wipo.int/en/web/wipo-magazine/articles/traditional-cultural-expressions-and-the-world-nomad-games-104816>). 04.08.2026*).

«Економічний звіт «FRAND Economics: Valuation Methods in Licensing Standard Essential Patents» (Економіка FRAND: методи оцінки вартості при ліцензуванні патентів, необхідних для дотримання стандартів) присвячений дослідженню того, як ефективно визначати справедливі,

розумні та недискримінаційні (FRAND) умови ліцензування патентів, необхідних для дотримання стандартів (SEP). У ньому підкреслюється, що використання структурованих методологій оцінки сприяє більшій прозорості та об'єктивності, полегшує проведення комерційних переговорів та допомагає у вирішенні ліцензійних спорів. Зрештою, створення таких структурованих рамок допомагає підтримувати збалансовану систему стимулів, яка одночасно винагороджує технологічних інноваторів та підтримує виробників у секторах стандартизованих технологій» (*FRAND Economics: Valuation Methods in Licensing Standard Essential Patents* // WIPO (<https://www.wipo.int/publications/en/details.jsp?id=4854>). 04.08.2026).

«Порівняння звітів Всесвітньої організації інтелектуальної власності (BOIB) про патенти за 2024 та 2026 роки показує, що генеративний штучний інтелект (GenAI) стрімко перейшов у фазу технологічної зрілості та комерційної актуальності. Кількість патентних сімейств у сфері GenAI з 2024 по 2025 рік приблизно подвоїлася — з близько 18 862 до 37 808. Лише за ці два роки було опубліковано понад 56 000 сімейств патентів на GenAI, що перевищило сукупний обсяг за все попереднє десятиліття. Китай залишається світовим лідером у цій сфері, опублікувавши понад 43 000 сімейств патентів у 2024 та 2025 роках. Тим часом Японія піднялася на третє місце у світовому рейтингу, значною мірою завдяки компанії SoftBank, яка стала найбільшим у світі окремим власником патентів у сфері GenAI з майже 3 000 сімейств. Хоча Сполучені Штати продемонстрували середньорічний темп зростання на рівні 92 відсотків, а компанія Alphabet є провідним вітчизняним власником патентів, міжнародні заявки становлять лише дев'ять відсотків від загальної патентної активності у сфері GenAI. Оскільки багато азійських компаній подавали патенти переважно на внутрішньому ринку, західні фірми стикаються з майбутніми викликами щодо свободи використання та вимогами щодо ліцензування, оскільки ці висококонцентровані іноземні портфелі патентів дозрівають і націоналізуються за кордоном...

Це стрімке зростання супроводжується технічним переходом до агентного ШІ — систем, здатних до автономного планування, багатоетапного виконання та адаптації в режимі реального часу, — причому компанії Alphabet та Nvidia лідирують у подачі перших патентних заявок. Одночасно з цим поява високоефективних моделей з відкритою вагою призвела до комерціалізації загальних архітектур моделей, перенісши головну конкурентну перевагу на самі навчальні набори даних. Інноватори зараз беруть участь у «золотій лихоманці даних», де успіх залежить від забезпечення власних, ретельно відібраних та юридично захищених навчальних даних. Оскільки правові інструменти для захисту цих активів залишаються недосконалими, патентні юристи повинні консультувати клієнтів щодо багаторівневої стратегії роботи з даними, яка поєднує протоколи щодо комерційної таємниці, договірні

обмеження та технічні засоби контролю доступу. Така увага до походження даних є особливо важливою в галузях біологічних наук та охорони здоров'я, де патентування GenAI розвивалося повільніше та нерівномірно, але де ця технологія дедалі частіше використовується для відкриття нових ліків та проектування білків. Оскільки упереджені навчальні дані можуть зірвати клінічні випробування або звести нанівець перспективні лікарські препарати, якість інтегрованих джерел даних є життєво важливою, хоча регуляторна та судова відповідальність за помилки у даних залишається значною мірою недорозвиненою...» (*Antoinette F. Konski. Global AI Patent Surge: Trends, Dominance, and Strategy // National Law Forum, LLC* (<https://natlawreview.com/article/global-ai-patent-surge-trends-dominance-and-strategy>). 12.08.2026).

«ВОІВ внесла низку змін до своїх послуг з вирішення спорів щодо доменних імен, які впливають на те, як власники торговельних марок можуть вирішувати спори за процедурою UDRP та щодо доменів .uk. По-перше, організація суттєво знизила вартість відкликання скарги за процедурою UDRP після розкриття справжньої особи реєстранта. У справах, що стосуються до п'яти доменів, раніше ВОІВ утримувала 500 доларів США з реєстраційного збору в розмірі 1 500 доларів США у разі відкликання скарги, але тепер вона утримуватиме лише 100 доларів США. Це робить відкликання скарги більш доцільним, коли розкриття інформації показує, що реєстрант має законний інтерес до домену, що дозволяє власникам торговельних марок уникнути ведення слабких справ після того, як стає доступною раніше прихована інформація про власника...»

ВОІВ також запровадила прискорену процедуру UDRP для розгляду термінових спорів. За плату в розмірі 4 000 доларів США справи, що відповідають критеріям, мають бути розглянуті протягом приблизно одного місяця, причому рішення у першій зареєстрованій справі було ухвалено за 26 днів. Прискорена процедура доповнює, а не замінює звичайне провадження за UDRP і може бути особливо корисною у випадках, коли домени використовуються з метою активного зловживання або коли бренд стикається з ситуацією, коли час має вирішальне значення для запуску продукту. Деякі процесуальні строки, зокрема 20-денний термін для надання відповіді, залишаються незмінними, а прискорене провадження обмежується справами, що стосуються не більше п'яти доменних імен та розглядаються комісією у складі одного члена...

Нарешті, з 7 липня 2026 року ВОІВ перейняла від Nominet управління службою вирішення спорів щодо доменних імен .uk у рамках більш широкої технологічної модернізації реєстру. Суттєві положення політики щодо спорів за доменом .uk, структура експертів, механізми медіації та оскарження залишаються незмінними, але нові справи тепер необхідно подавати та

оплачувати через BOIB, а рішення ставатимуть доступними через базу даних BOIB. Загалом ці зміни надають власникам торговельних марок більшу гнучкість завдяки здешевленим процедурам відкликання, швидшому вирішенню термінових справ за процедурою UDRP та централізованій процедурі подання заяв до BOIB щодо спорів за доменом .uk» (*Lewis Wright. A closer look at the 2026 changes to WIPO's domain dispute services and their implications for brand owners // LBR trading as Centellic* (<https://www.worldtrademarkreview.com/article/closer-look-the-2026-changes-wipos-domain-dispute-services-and-their-implications-brand-owners>). 13.08.2026).

«За видовищною стороною професійного спорту ховається динамічна екосистема технологічних інновацій, яку дедалі частіше відстежують і аналізують за допомогою даних про інтелектуальну власність (ІВ). Так само, як аналіз даних революціонував управління спортом та пошук талантів — про що яскраво свідчить підхід «Moneyball» — записи про ІВ тепер слугують стратегічним активом для оцінки того, як спортивні технології еволюціонують від концепції до виходу на ринок. У період з 2016 по 2025 рік спортивний сектор значно випередив середні світові показники інновацій, створивши понад 65 700 сімейств патентів, 1,25 мільйона торговельних марок та 70 000 заявок на промислові зразки. Середньорічні темпи зростання кількості патентів, торговельних марок та промислових зразків у сфері спорту майже вдвічі перевищили відповідні середні світові показники, виявляючи чіткі тенденції в різних дисциплінах: гольф лідирує за кількістю патентів, сектор тренажерних залів та фітнесу домінує у заявках на промислові зразки завдяки акценту на естетиці та ергономії, а плавання демонструє потужну динаміку в усіх трьох категоріях інтелектуальної власності...»

З географічної точки зору, ситуація у сфері спортивних інновацій віддзеркалює більш широкі глобальні економічні тенденції. Азія лідирує за кількістю патентів та промислових зразків завдяки потужній базі виробництва та технологічного розвитку, тоді як Європа випереджає інших у сфері реєстрації торговельних марок, що відображає її щільну мережу спортивних клубів та комерційних брендів. Крім того, спортивна економіка розширилася далеко за межі традиційного спортивного спорядження та змагань. Гіганти у сфері технологій та розваг, такі як Apple, Amazon та Disney, зараз реєструють численні торговельні марки, пов'язані зі спортом, що підкреслює глибоку інтеграцію цього сектору з медіа, прямими трансляціями, цифровими фітнес-екосистемами та платформами для взаємодії з уболівальниками...

Одним із головних рушіїв цих постійних інновацій є поширення «розумного» спортивного спорядження, в якому вбудовані датчики та можливості підключення перетворюють традиційне спорядження на інтелектуальні системи збору даних. Такі інновації, як м'ячі, оснащені датчиками, стрімко переходять від використання на рівні елітних професіоналів

до масового та споживчого застосування, що нагадує широке поширення носимих фітнес-трекерів. Крім того, дані про інтелектуальну власність свідчать про наявність екосистеми в параспорті, що характеризується високою інтенсивністю наукових досліджень, де академічні установи відіграють вирішальну роль у розробці складних допоміжних технологій. Зрештою, аналіз цих тенденцій у сфері інтелектуальної власності показує, що спорт слугує динамічною лабораторією для технологічного прогресу, стимулюючи інновації в матеріалознавстві, сенсорних технологіях та цифрових платформах, які часто поширюються на ширші сектори охорони здоров'я, фітнесу та розваг» (*Christopher Harrison. Tracking innovation in sport: intellectual property on and off the field // WIPO (https://www.wipo.int/en/web/wipo-magazine/articles/tracking-innovation-in-sport-intellectual-property-on-and-off-the-field-100093). 19.08.2026).*

«Всесвітня організація інтелектуальної власності (WIPO) оголосила про запуск програми «WIPO IP Diagnostics for the Fashion Industry» — нової галузевої адаптації свого інструменту самооцінки, розробленого для того, щоб допомогти малим підприємствам, творцям, дизайнерам та постачальникам послуг у секторі моди краще розуміти свою інтелектуальну власність та ефективно нею керувати...

Цей інструмент пропонує користувачам відповісти на низку запитань, що охоплюють ключові сфери їхньої діяльності, зокрема інновації та креативність, брендинг, співпрацю з постачальниками креативних та інноваційних послуг, а також розвиток і розширення бізнесу. На основі наданих відповідей інструмент автоматично формує індивідуальний звіт, у якому визначаються потенційні об'єкти інтелектуальної власності, надаються попередні рекомендації щодо того, як ці об'єкти можуть сприяти підвищенню вартості бізнесу, а також висвітлюються потенційні ризики та можливості, що можуть вплинути на бізнес-стратегію...

Ця ініціатива є відповіддю на те, що індустрія моди значною мірою покладається на креативність, інновації, оригінальні дизайни та сильні бренди, а також на широке співробітництво, яке охоплює різноманітні сфери творчої та ділової діяльності. Розуміючи суть інтелектуальної власності, пов'язаної з цими активами, підприємства можуть приймати більш обґрунтовані рішення під час розробки продукції, співпраці з партнерами та розширення своєї діяльності. ВОІВ закликає зацікавлені сторони у всій індустрії моди скористатися новим інструментом для більш ефективного виявлення, захисту, управління та використання своїх активів інтелектуальної власності...» (*WIPO Launches New IP Diagnostics Tool for the Fashion Industry // WIPO (https://www.wipo.int/en/web/business/w/news/2026/wipo-launches-new-ip-diagnostics-tool-for-the-fashion-industry). 21.08.2026).*

«У 2026 році Мадридська система Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) зазнала значних змін, що розширили її сферу дії та змінили стратегії управління портфелями для власників міжнародних торговельних марок. Важливою віхою стало приєднання Саудівської Аравії до Мадридського протоколу, яке набуде чинності 8 жовтня 2026 року. Це приєднання значно полегшує діяльність підприємств та фахівців, дозволяючи їм включати Саудівську Аравію до міжнародних реєстрацій, тим самим уникаючи дорогих і складних процедурних вимог, які традиційно необхідні для безпосередньої подачі заявок на національному рівні — таких як надання нотаріально завірених та апостильованих довіреностей під час подання заявки, завірених документів про пріоритет та завірених перекладів арабською мовою. З інших новин: з 1 серпня 2026 року Джерсі стало незалежною країною-учасницею Мадридської системи, що означає, що зазначення Сполученого Королівства більше не поширює захист автоматично на Джерсі. Крім того, на початку цього року до системи приєдналася Гренада...

З урахуванням цих нових членів Мадридська система налічує 117 членів, що охоплюють 133 країни та становлять понад 80 відсотків світової торгівлі. ВОІВ продовжує співпрацювати з потенційними державами-членами з метою сприяння подальшому приєднанню до системи, одночасно здійснюючи її модернізацію, цифровізацію та вдосконалення адміністративних процесів... Ці зміни відкривають цінні практичні можливості для власників торговельних марок, зокрема можливість подавати додаткові зазначення щодо новододаних юрисдикцій до існуючих міжнародних реєстрацій, що дозволяє суттєво заощадити час та кошти. Експерти наголошують, що управління міжнародними торговельними марками не слід розглядати як завдання, яке можна «встановити й забути». Натомість підприємства повинні регулярно переглядати свої портфелі, щоб визначити, чи слід поширювати захист на ринки, що нещодавно приєдналися, такі як Саудівська Аравія, забезпечити чітке охоплення на таких територіях, як Джерсі, узгодити діючі позначення з поточними комерційними операціями, а також відстежувати зміни в розмірах національних зборів та процедурних вимог для забезпечення надійного глобального захисту бренду...»
(Riet van den Ende. *Keeping Up with the Madrid System: New Members, New Opportunities* // MBIP (<https://www.mbip.com.au/blog/keeping-up-with-the-madrid-system-new-members-new-opportunities/>). 28.08.2026).

Інтелектуальна власність в Україні

«...Ситуація, коли конкурент, продавець на маркетплейсі чи колишній партнер без дозволу використовує назву, логотип або схоже позначення бренду, знайома багатьом підприємцям, і для ефективного захисту прав на торговельну марку важливо діяти послідовно: зафіксувати порушення, перевірити обсяг власних прав, спробувати досудове

врегулювання і лише за потреби звертатися до суду чи інших механізмів. Порухенням вважається використання ідентичного або схожого до ступеня змішування позначення щодо товарів чи послуг, для яких зареєстрована марка, або споріднених з ними, у рекламі, на вивісках, у доменах, соцмережах, маркетплейсах, а також виробництво, імпорт, зберігання чи продаж товарів із чужим позначенням, тоді як не є порушенням використання в інших класах МКТП (якщо не шкодить відомій марці), добросовісне згадування в порівняльній рекламі чи оглядах, використання власного імені чи описових термінів; ключовим критерієм є ймовірність змішування споживачем, що оцінюється за фонетичною, графічною та семантичною схожістю позначень і однорідністю товарів... Першим кроком є фіксація доказів, особливо онлайн: скріншоти з датою, часом і URL, збереження HTML-коду сторінки, контрольна закупівля з чеком і фіксація дати виявлення, після чого перевіряють реєстрацію марки в Україні чи за Мадридською системою, охоплення потрібних класів, чинність свідоцтва та особу власника, а також наявність заявок порушника на схожі позначення. Досудове врегулювання починається з претензії, яка містить відомості про права, опис порушення з доказами, правове обґрунтування, вимогу припинити дії у визначений строк, вилучити контрафакт і відшкодувати збитки, а для інтернет-порушень ефективними є скарги до адміністрації маркетплейсів і соцмереж; якщо існує ризик імпорту контрафакту, марку вносять до митного реєстру об'єктів інтелектуальної власності... У суді можна вимагати припинення використання, вилучення та знищення продукції, відшкодування збитків чи компенсації, а тривалість і вартість спору залежать від складності, доказів, експертиз і інстанцій. Для мінімізації ризиків варто зареєструвати марку в усіх релевантних класах, розглянути міжнародну охорону, моніторити заявки та використання бренду, а також оформлювати договори з працівниками і партнерами; юридичний аудит допомагає оцінити права, докази, перспективи та витрати, щоб вибудувати стратегію від виявлення порушення до його припинення. За відсутності реєстрації захист можливий через недобросовісну конкуренцію чи авторське право на елементи бренду, компенсація визначається індивідуально, схожість не завжди є порушенням (залежить від ризику змішування), строки позовної давності існують, але зволікати не варто, претензія не завжди обов'язкова, а при іноземному порушнику стратегія залежить від юрисдикції та поширення прав...» ***(Що робити, якщо Вашу торговельну марку використовує конкурент: захист прав на ТМ // IP EYE (<https://ip-eye.ua/shho-robyty-yakshho-vashu-torgovelnu-marku-vykorystovuye-konkurent-zahyst-prav-na-tm/>). 10.08.2026).***

«Велика Британія постачає Україні пристрій електронної боротьби «Stone Cloak» розміром з планшет, призначений для того, щоб допомогти ракетам обходити російські засоби ППО, а також надає права на інтелектуальну власність, щоб Україна могла виробляти цю технологію на

власній території та ближче до лінії фронту. В обмін на передачу ноу-хау Велика Британія отримує практичний досвід завдяки випробуванню своєї технології в умовах реальних бойових дій...

Хоча очікується, що кількість подібних угод про обмін інтелектуальною власністю та ліцензування — наприклад, щодо наземної техніки — зростатиме, надзвичайно чутливі державні таємниці та більш складні системи озброєння залишатимуться поза межами таких угод через складні обмеження, пов'язані з обміном інтелектуальною власністю. Крім того, союзники часто воліють інтегрувати власні бібліотеки загроз та алгоритми, а не покладатися на готові системи. Зрештою, хоча випробування власних систем озброєння в умовах активних конфліктів дає важливий зворотний зв'язок, експерти застерігають, що така практика має бути ретельно збалансована, щоб не сприяти розпалюванню опосередкованих воєн, що вимагає від держав зважування короткострокової стратегічної підтримки проти потенційних довгострокових геополітичних наслідків» (*Tom Sables. Uncloaked secrets: How sharing the UK's kit-building keys might unlock new dangers // BFBS Forces News (<https://www.forcesnews.com/ukraine/stone-cloak-british-device-helping-ukraines-missiles-hide-russias-air-defences>). 11.08.2026*).

«В Україні виник суспільний резонанс через спробу зареєструвати торговельну марку «НА ЩИТІ евакуація полеглих», назва якої співзвучна з офіційним гуманітарним проєктом Збройних Сил України з пошуку та евакуації тіл загиблих воїнів. У 2025 році відповідні заявки подала ГО «Центральна військова рада», однак, за даними Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ), діловодство за ними було припинено, а самі заявки відкликано, тому охоронного статусу позначення не набуло і зареєстровано бути не може...

Особи, вказані як співзасновники громадської організації, а також зазначений у заявках представник Даніїл Шматков публічно заперечили свою актуальну причетність до подання документів, заявивши про несанкціоноване використання персональних даних та електронних кабінетів, після чого Шматков подав клопотання про припинення представництва та відкликання заявок. Сам гуманітарний проєкт «На щиті» виник у 2022 році за ініціативи ветерана Леоніда Остальцева та волонтерки Тати Кеплер на заміну радянському позначенню «Вантаж 200», а оригінальний авторський шрифт для напису створила художниця Маріша Кеплер...

В УКРНОІВІ наголосили на неприпустимості будь-якого комерційного паразитування на військовій символіці, подвигу захисників та пам'яті полеглих героїв, зауваживши, що факт подання заявки не означає набуття прав власності. Щоб остаточно убезпечити символ від недобросовісних дій та юридично закріпити його статус, волонтери планують оформити авторські права на оригінальний шрифт і шеврон «На щиті» з подальшою їх передачею

Міністерству оборони України...» *(Тетяна Веремєєва. "На щиті" намагалися привласнити: що відомо про скандал довкола гуманітарної місії // LLC «UBT MEDIA» (<https://www.rbc.ua/rus/news/na-shchiti-namagalisyaprivlasniti-shcho-1786547504.html>). 12.08.2026).*

«Сучасне поле бою в Україні, насичене тисячами FPV-дронів і двостороннім радіоелектронним куполом, докорінно змінило вимоги до бронетехніки: традиційні машини, спроектовані за логікою надійного шасі з балістичним захистом і додатковим обладнанням як «броньоване таксі», виявилися вразливими рухомими цілями, тоді як українські інженери сформували нову філософію — тактичні рухомі платформи, де радіоелектронний захист, зв'язок, навігація та балістика інтегруються одночасно з нульової точки як єдиний цифровий організм... Інтеграція сучасних систем, таких як комплекси РЕБ і активного захисту, автоматизовані турелі, розвідувальні дрони, захищені канали зв'язку та ситуаційна обізнаність, на старих конструкціях породжує конфлікти живлення, охолодження та електромагнітної сумісності, тому платформи мають бути відкритими, адаптивними до різних конфігурацій (розвідка, евакуація тощо) без переробки та здатними приймати будь-які сертифіковані державою компоненти. Україна накопичила унікальний практичний досвід через тісну співпрацю виробників, військових і польових ремонтних бригад із надшвидким циклом від виявлення проблеми до впровадження інновацій за дні чи тижні, проте цей масив знань існує переважно у вигляді окремих рішень, напрацювань КБ і неформальних протоколів, не трансформований у інституційні стандарти... Поки Україна воює, інші країни системно вивчають і капіталізують цей досвід: Південна Корея збільшила оборонний експорт на 60% до \$15,4 млрд у 2025 році, інтегруючи антидронні сітки в свої платформи, а Ізраїль із концепцією «перевірено в бою» досяг рекордних \$19,2 млрд... Ключовий виклик для України — формалізувати вимоги до платформ нового покоління як живі держстандарти, що оновлюються разом із загрозами, кодифікувати бойовий досвід у обов'язкові специфікації, забезпечити довгострокові контракти для інвестицій в інновації та міжнародну валідацію, пропонуючи союзникам не лише машини, а задокументований досвід як частину продукту, інакше країна ризикує стати постачальником знань для чужих брендів ціною власної крові» *(Геннадій Хіргій. Патент на війну. Як Україні не втратити авторство на свій бойовий досвід // ТОВ «ВИДАВНИЧИЙ ДІМ «МЕДІА-ДК» (<https://biz.nv.ua/ukr/sviy-biznes/ukrajinska-zbroya-novi-standarti-viyni-ta-dosvid-dlya-svitu-50631890.html>). 13.08.2026).*

«Звичайна державна реєстрація торговельної марки забезпечує лише базовий рівень охорони, обмежений територією країни реєстрації та

конкретними класами Міжнародної класифікації товарів і послуг, зазначеними у свідоцтві, тоді як статус добре відомої торговельної марки, відомий також як загальновідома марка, відкриває принципово вищий рівень ринкової безпеки та капіталізації бренду, захищаючи його навіть у тих юрисдикціях і класах, де формальної реєстрації немає. Цей інститут ґрунтується на міжнародних стандартах, зокрема статті 6bis Паризької конвенції про охорону промислової власності та статті 16 Угоди TRIPS, які зобов'язують держави охороняти такі знаки без національної реєстрації, а в Україні регулюється статтею 25 Закону «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», надаючи посилену охорону з дати встановлення відомості... У Європейському Союзі за статтею 8(5) Регламенту про торговельну марку ЄС марки з репутацією захищені навіть щодо неспоріднених товарів, а в США — Законом Ленхема та Федеральним законом про розмивання торговельних марок, що охоплює як послаблення (blurring), так і паплюження (tarnishment). Світові гіганти на кшталт Adidas, Gucci чи Lamborghini використовують цей статус як потужний додатковий рівень захисту: він діє поза межами зареєстрованих класів, слугує зброєю проти сквотерів, які намагаються зареєструвати відомі знаки в нових країнах, і безпосередньо підвищує капіталізацію бренду як ліквідного нематеріального активу... Водночас надмірна популярність без належного супроводу може стати пасткою через явище генерициду, коли торговельні марки на кшталт «целофан», «термос» чи «вазелін» перетворюються на загальні назви товарів і втрачають виключні права. Переваги статусу включають охорону на будь-які товари й послуги, можливість ретроактивного встановлення відомості на минулу дату, безстроковість дії, поки марка залишається відомою, і прямий вплив на вартість бренду, проте процес є трудомістким і витратним, вимагаючи соціологічних опитувань, збору значного масиву доказів і не видається автоматично за заявою... В Україні первинне визнання здійснюється Апеляційною палатою Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій, тоді як суди розглядають спори щодо вже встановленого статусу, що підтверджено постановою Великої Палати Верховного Суду від 17 квітня 2024 року у справі про торговельну марку «Цитрамон», яка закрила можливість первинного визнання безпосередньо судом. Процедура складається з підготовки та подання заяви з доказовою базою, розгляду колегією палати та винесення рішення з затвердженням наказом офісу, а критерії доказування охоплюють ступінь відомості серед споживачів і фахівців, тривалість, обсяг і географію використання та реклами, історію реєстрацій, успішний захист прав і комерційну цінність, причому особливу вагу мають незалежні соціологічні опитування... Таким чином, набуття статусу добре відомої торговельної марки є найвищим рівнем охорони бренду, що виходить за межі класів, строків і навіть формальних реєстрацій, перетворюючи успішний бізнес на юридичний «Олімп» інтелектуальної власності...» *(Дмитро Літнарівич. Добре відома*

торговельна марка: статус, визнання та переваги // DS Solutions (DSS) (<https://ds.solutions/dobre-vidoma-torgovelnna-marka/>). 10.08.2026).

«...Реєстрація торговельної марки є ключовим інструментом захисту бренду, оскільки сама ідея, назва чи слоган не надають прав, і охорона виникає лише після офіційної реєстрації, що особливо важливо при виході на іноземні ринки як засіб управління ризиками. В Україні торговельні марки реєструє УКРНОІВІ, і свідоцтво діє виключно на національній території, тоді як у Європейському Союзі одна заявка до EUIPO забезпечує єдину торговельну марку ЄС (EUTM), яка захищає бренд у всіх 27 країнах-членах, тому української реєстрації недостатньо для експорту, а європейська не діє в Україні, і охорона потрібна в кожній юрисдикції окремо... Процедура реєстрації в ЄС включає попередню перевірку в базах на схожість, вибір класів за Ніццькою класифікацією, підготовку зображення та переліку товарів і послуг, подання заявки з фіксацією дати пріоритету, формальну експертизу та перевірку розрізняльної здатності, публікацію, тримісячний період заперечень від власників раніших прав і видачу свідоцтва на 10 років із необмеженим поновленням. Вартість в ЄС становить 850 євро за перший клас (з додатковими зборами за наступні), тоді як в Україні збори значно нижчі, але строки реєстрації довші — 18–24 місяці проти 4–6 місяців у ЄС. Якщо бренд уже зайнятий, можливі ребрендинг, переговори про передачу прав чи згоду, співіснування за умови різних ринків або оскарження невживаних позначень... Після реєстрації необхідний постійний моніторинг нових заявок для своєчасних заперечень, а захист включає досудові претензії, судові позови, внесення до митного реєстру та скарги на маркетплейсах. Типові помилки, такі як відсутність попереднього пошуку, неправильний вибір класів, описові назви без розрізняльної здатності, відсутність стратегії чи міжнародної охорони, призводять до відмов, втрати часу й коштів, як у випадках мережі «Галя Балувана», відмови EUIPO в реєстрації OPENAI та GPT через описовість, багаторічного спору «Фармак» і «Дарниця» за «Корвалол» чи вимушеного ребрендингу Burger King в Австралії на Hungry Jack's... Домен і торговельна марка є взаємодоповнюючими інструментами: домен закріплює адресу сайту, але не дає прав на бренд, а марка захищає позначення, проте не резервує домен, і для коротких імен у зоні .UA потрібна реєстрація торговельної марки. Загалом реєстрація перетворює бренд на актив, який можна ліцензувати, продати чи використати для залучення інвестицій, тому варто заздалегідь визначити ринки, перевірити позначення, обрати класи, зареєструвати там, де планується діяльність, і надалі відстежувати порушення, що значно дешевше за ребрендинг чи судові спори...» (Анатолій Сівоздрав. Торговельна марка в Україні та ЄС: як захистити бренд під час масштабування // ТОВ МінфінМедіа (<https://minfin.com.ua/ua/2026/08/20/180062718/>). 20.08.2026).

«Однією з найпоширеніших підстав для відмови в реєстрації торговельної марки є наявність раніше зареєстрованого або заявленого позначення, яке є тотожним або схожим із новим брендом до ступеня змішування. Як пояснює юристка з інтелектуальної власності Аліна Пархута, оцінка схожості двох марок не обмежується простим візуальним зіставленням назв, а базується на аналізі трьох основних критеріїв: фонетичного (за звучанням та вимовою), графічного (за написанням і зовнішнім виглядом) та семантичного (за змістом і значенням). У разі аналізу комбінованих торговельних марок оцінюється як загальне сприйняття позначення, так і його окремі елементи з урахуванням їхньої розрізняльної здатності.

Законодавство не містить чітких математичних параметрів чи відсотків для визначення межі схожості, тому вирішальним чинником є ймовірність сплутування. Ідеться про ризик того, що пересічний споживач помилково визначить походження товарів чи послуг — наприклад, вважатиме, що товари виробляє одна й та сама компанія, припустить наявність між власниками марок корпоративних зв'язків або сприйме нову назву як дочірню лінійку вже відомого бренду. Зокрема, зміна чи додавання лише однієї літери (як у випадку порівняння назв «ЛОДЖІК» та «ЛОДЖІКА» для однієї категорії товарів) не усуває схожості за звучанням і загальним сприйняттям, що створює підстави для відмови в реєстрації.

Головною помилкою багатьох підприємців є перевірка реєстрів лише на наявність повністю ідентичних назв, тоді як законною перешкодою для виходу на ринок може стати будь-яке схоже за звучанням, написанням чи сутністю позначення, заявлене для тотожних або споріднених товарів і послуг. Щоб запобігти збиткам і уникнути вимушеного ребрендингу після запусків рекламних кампаній, виготовлення упаковки та створення сайтів, фахівці наполягають на проведенні комплексного попереднього пошуку торговельної марки, який дозволяє об'єктивно оцінити перспективи її реєстрації ще на етапі розробки концепції бренду» *(Лілія Подоляк. Чому ваш бренд можуть не зареєструвати - пояснення юристки // Інформаційне агентство «Українські Національні Новини» (<https://unn.ua/news/chomu-vash-brend-mozhut-ne-zareiestruvaty-poiasnennia-yurystky>). 20.08.2026).*

«...У сучасній глобальній економіці знань інтелектуальна власність (ІР) перетворилася на головний драйвер капіталізації бізнесу, про що свідчить зростання частки нематеріальних активів у ринковій вартості компаній із рейтингу S&P 500 до 92%. Проте саме по собі отримання патенту чи свідоцтва є лише стартом і не гарантує зростання ВВП: реальна економічна цінність виникає тільки завдяки комерціалізації — ліцензуванню, передачі майнових прав, франчайзингу або масштабуванню власного високотехнологічного виробництва... Для України в умовах війни та повоєнної відбудови це питання є критично важливим, адже попри високу природну

здатність генерувати винаходи, в країні зберігається суттєвий розрив між науковими розробками та ринком. Головними перешкодами є запізнiле оформлення ІР-прав, сприйняття інтелектуальної власності суто як юридичного формалізму замість фінансового активу, а також застарілі підходи в академічному середовищі, де університети досі орієнтуються на кількість публікацій чи «паперових» патентів, замість залучення приватних інвестицій, продажу ліцензій та запуску спін-офів...

З метою трансформації інноваційного середовища в Україні активно розбудовується цілісна екосистема: на базі UKRHOIBI діють National IP&Innovations Hub і мережа Центрів підтримки технологій та інновацій (TISC), засновано Український альянс трансферу технологій (UTTA), а програми на кшталт Lab2Market допомагають науковцям знаходити інвесторів і партнерів. Світовий досвід таких гігантів, як ARM та Qualcomm, демонструє надзвичайну ефективність бізнес-моделей, побудованих на продажу ліцензій та технологічних стандартів, і вітчизняні компанії вже доводять життєздатність цього підходу... Успішні кейси Ajax Systems, MacPaw та виробника товарів для тварин COLLAR свідчать, що системний міжнародний захист ІР, власного софту та дизайну дозволяє масштабувати бізнес на десятки й сотні країн у найрізноманітніших галузях. Отже, ключовий стратегічний пріоритет України полягає в інтеграції комерціалізації інтелектуальної власності в державну економічну політику, оскільки глобальний світ купує не абстрактні ідеї, а готові технологічні продукти та права на їх використання...» *(Олена Орлюк. Ідеї не наповнюють бюджет — це робить комерціалізація інтелектуальної власності // ТОВ Бізнесгрупи (<https://www.kyivpost.com/uk/opinion/83156>). 27.08.2026).*

Інтелектуальна власність в мережі Інтернет

«Коли власник торгової марки виявляє веб-сайт, що порушує його права, ефективне забезпечення дотримання прав залежить від того, чи вдасться встановити, який саме постачальник послуг фактично контролює відповідну частину сайту. Реєстратори доменів здійснюють реєстрацію доменних імен і можуть призупиняти дію або передавати домени в окремих випадках, наприклад, після успішного завершення процедури UDRP. Постачальники послуг веб-хостингу зберігають і надають доступ до вмісту веб-сайтів, тому зазвичай саме вони є найбільш підходящим адресатом запитів щодо видалення матеріалів, що порушують права, або блокування сайту... Провайдери DNS перенаправляють користувачів на веб-сайт, але, як правило, не контролюють його вміст, тоді як такі сервіси, як Cloudflare, часто забезпечують безпеку, доставку вмісту та функції підвищення продуктивності,

не розміщуючи при цьому сам матеріал, що обмежує їхню здатність видаляти його. Оскільки ці організації виконують різні ролі, надсилання запиту на видалення не тому провайдеру може спричинити зайві затримки. Тому власники брендів повинні спочатку з'ясувати, хто контролює домен, розміщує контент та забезпечує інфраструктуру підтримки, а потім спрямувати свої зусилля щодо захисту прав на того провайдера, який має практичну та юридичну можливість усунути порушення» (*Laura Lamansky. Cloudflare, Registrars, and Web Hosts: Understanding the Different Players in Online Brand Enforcement* // *Michael Best & Friedrich LLP* (<https://www.michaelbest.com/insights/cloudflare-registrars-and-web-hosts-understanding-the-different-players-in-onl-102ngbi/>). 05.08.2026).

«Тему суттєво посилила свою програму захисту інтелектуальної власності (ІВ), яка тепер охоплює як ретельну перевірку продавців і власні технології скринінгу, так і постійний моніторинг після розміщення товарів, співпрацю з брендами та партнерські відносини в галузі. У своєму «Звіті про захист інтелектуальної власності за 2026 рік», що охоплює період з червня 2025 року по травень 2026 року, платформа повідомила, що потроїла кількість брендів, що перебувають під проактивним моніторингом, до понад 15 000. Тему категорично забороняє продаж товарів, що порушують права інтелектуальної власності, через свої угоди з продавцями та Політику щодо інтелектуальної власності, які передбачають штрафні санкції за порушення та для повторних порушників. Компанія виявляє та видаляє оголошення, що підозрюються у порушенні прав, використовуючи поєднання передових власних технологій та експертів-рецензентів на різних етапах — до приєднання продавця, до публікації оголошення та після його оприлюднення. Її база даних для виявлення зараз містить понад 47 мільйонів зображень та 9,5 мільйона ключових слів, що свідчить про дев'ятикратне збільшення охоплення зображень за рік, внаслідок чого кількість проактивних видалень перевищує кількість реактивних видалень у співвідношенні 331 до 1...

Тему перевіряє всіх нових продавців, зіставляючи дані про реєстрацію компанії, відомості про юридичного представника та операційні дані з даними сторонніх джерел, відхиляючи понад 40 % заявників. Контроль триває й після підключення продавців до платформи, і за цей період платформа заблокувала понад 16 000 магазинів за неодноразові порушення прав інтелектуальної власності. Правовласники можуть повідомляти про підозри щодо порушень через Портал інтелектуальної власності або реєструвати свої торговельні марки та інші об'єкти інтелектуальної власності на Порталі реєстрації брендів для прискорення захисту прав; скарги, як правило, розглядаються в середньому менше ніж за 24 години... У рамках ініціативи «Brand Guardian», запущеної у квітні 2024 року, Тему безпосередньо співпрацює з понад 3 000 брендів, зокрема з близько 500 малих та середніх підприємств, надаючи їм проактивний

моніторинг, спеціалізовану підтримку та прискорені процедури видалення контенту, незалежно від того, чи продають вони товари на платформі. Тему також блокує пошукові запити за такими термінами, як «fake», «dupe» та «counterfeit», не видаючи результатів і замість цього відображаючи попередження, при цьому щодня перехоплюючи понад 80 000 таких пошукових запитів. Компанія майже подвоїла свою співпрацю з галузевими асоціаціями до понад 130, зокрема приєднавшись до Міжнародної коаліції проти підробки та співпрацюючи з INTA, UNIFAB, ACG та INDICAM, серед інших...

Компанія Temu розглядає захист інтелектуальної власності як постійно мінливе завдання, що стосується всієї галузі, і заявляє, що продовжуватиме інвестувати в активні заходи запобігання, більш тісну співпрацю з брендами та просвітницьку роботу серед споживачів у міру того, як змінюються торгові майданчики та тактики порушення прав інтелектуальної власності» (*How Temu protects brands and enforces IP rights // Legal Benchmarking Limited (<https://www.managingip.com/article/2gqtdp0i050u9co3lpszkt/trademarks/how-temu-protects-brands-and-enforces-ip-rights>). 10.08.2026*).

Україна

«Програмне забезпечення в сучасному бізнесі виступає не лише технологічним інструментом, а самостійним нематеріальним активом зі значною економічною вартістю, особливо в межах груп компаній, де права на нього передаються між юридичними особами шляхом відчуження майнових прав інтелектуальної власності, ліцензування, надання права користування або створення продукту на замовлення. Навіть формальна пов'язаність сторін не звільняє від необхідності належного юридичного оформлення таких операцій та обґрунтування їх економічних умов. Згідно із Законом України «Про авторське право і суміжні права» комп'ютерна програма визначається як набір інструкцій у формі, придатній для зчитування комп'ютером (у вихідному або об'єктному кодах), і правова охорона поширюється саме на оригінальну форму вираження програми, а не на ідеї, принципи, графічний інтерфейс, алгоритми, логічні схеми чи мови програмування. Законним користувачем вважається особа, яка правомірно володіє копією програми...

Для ІТ-сфери критично важливим є чітке визначення власника прав на код, дизайн, графіку та інші елементи, оскільки це безпосередньо впливає на отримання прибутку та умови використання. У європейській практиці материнські компанії зазвичай передають права інтелектуальної власності, включно з програмним забезпеченням, дочірнім структурам через внутрішньогрупові угоди (intercompany transfer) та ліцензії. Основними договірними механізмами є ліцензійний договір, що визначає дозволені способи використання, строк і територію; договір відчуження майнових прав,

який потребує підтвердження ланцюга прав від розробників, працівників і підрядників, а також акта приймання-передавання; та договір на створення програмного забезпечення на замовлення з розподілом прав на результати праці. У будь-якому договорі необхідно ідентифікувати конкретні об'єкти, обсяг переданих і залишених прав, сфери та території використання, характер ліцензії (виключна чи невиключна, з правом субліцензування чи без), відповідальність сторін, гарантії, строки дії та підстави припинення...

Окремою перевагою внутрішньогрупового передавання є можливість встановлення винагороди у формі роялті як інструменту розподілу доходів, проте такі умови мають відповідати фактичному використанню прав та вимогам законодавства, включно з правилами трансфертного ціноутворення та оподаткування. На практиці поширеною проблемою є відсутність належного документального оформлення, коли компанії обмежуються лише наданням доступу до кодів чи облікових даних, що створює правову невизначеність щодо обсягу прав і провокує корпоративні, податкові та майнові спори. Оскільки програмне забезпечення становить цінний нематеріальний актив, його передавання вимагає ретельного юридичного супроводу для підтвердження прав, мінімізації ризиків і забезпечення стабільності групи компаній...» *(Віта Приходько. Передавання програмного забезпечення між пов'язаними компаніями: корпоративні, податкові та IP-ризики // Юридична практика (<https://pravo.ua/peredacha-prohramnoho-zabezpechennia-mizh-pov-iazanyu-kompaniiamy-korporativni-podatkovyi-ta-ip-ryzyky/>). 25.08.2026).*

Австралійський Союз

«IP Australia переглянула свої рекомендації щодо експертизи патентів на винаходи, що реалізуються за допомогою комп'ютера (СІ), з урахуванням відгуків зацікавлених сторін щодо механізму, запровадженого в березні 2026 року у відповідь на рішення Повного федерального суду у справі *Aristocrat Technologies*. Переглянуті рекомендації, опубліковані 3 липня 2026 року, мають на меті уточнити різницю між простим маніпулюванням абстрактною ідеєю на комп'ютері, що, як правило, не підлягає патентуванню, та реалізацією абстрактної ідеї за допомогою обчислювальних засобів для створення штучного стану речей та корисного результату, що може кваліфікуватися як об'єкт, здатний підлягати патентуванню. IP Australia вилучила згадки про те, що СІ потребують «відповідного штучного ефекту» або «чогось більшого», після того як зацікавлені сторони зазначили, що ці вирази не мають прямої судової сили. Проте основний принцип залишається незмінним: метод, який в іншому випадку не підлягає патентуванню, не стає патентоспроможним лише тому, що він реалізується за допомогою комп'ютера...

Оновлена концепція також роз'яснює попередній шлях до визнання винаходів, що стосуються нових фізичних комп'ютеризованих продуктів або систем, такими, що відповідають критеріям патентоспроможності. У випадках, коли фізичні ознаки самі по собі визначають патентоспроможний об'єкт, експертам не потрібно застосовувати додаткові фактори, передбачені цією концепцією. Хоча експерти повинні враховувати загальновідомі знання під час проведення такої оцінки, це не має стати окремим дослідженням новизни чи винахідницького рівня. Винаходи, що не відповідають критеріям за цим попереднім шляхом, будуть піддані подальшому аналізу формули винаходу в цілому та взаємозв'язків між її ознаками... Інші зміни передбачають, що експерти повинні зосередитися на аргументації у справі *Aristocrat '25*, уникати розбиття формул винаходу на окремі компоненти, застосовувати критерій «переваги ймовірностей» та більш ретельно спиратися на відповідні рішення Федерального суду й оновлені приклади. Загалом ці зміни забезпечують більшу ясність і можуть дозволити більшій кількості винаходів, що стосуються СІ, подолати поріг патентоспроможності, особливо тим, що пов'язані з новими фізичними комп'ютеризованими системами, хоча програмне забезпечення та інші винаходи, що базуються на абстрактних ідеях, ймовірно, й надалі піддаватимуться ретельному аналізу» (*Lawrence Wong, Nik Ramchand. Australian Patent Office further revises examination guidelines on computer implemented inventions // Davies Collison Cave (<https://dcc.com/news-and-insights/australian-patent-office-further-revises-examination-guidelines-on-computer-implemented-inventions/>). 12.08.2026*).

Європейський Союз

«Нідерланди забезпечують комплексну екосистему інтелектуальної власності, яка поєднує автоматичне виникнення прав, механізми реєстрації, фінансові стимули та ефективне забезпечення дотримання прав. Програмне забезпечення в першу чергу захищається авторським правом, яке виникає автоматично з моменту створення коду і, як правило, діє протягом усього життя автора плюс 70 років. Оскільки довести дату створення твору може бути складно, Відомство з інтелектуальної власності Бенелюксу (BOIP) пропонує i-DEPOT — недорогу цифрову марку часу, яка не створює прав інтелектуальної власності, але надає доказ існування твору на певну дату. Тим часом торгові марки в країнах Бенілюксу підпорядковуються принципу «першості подання заявки», що робить важливою ранню реєстрацію через BOIP та забезпечує одночасний захист у Бельгії, Нідерландах та Люксембурзі. Патенти можна отримати на національному рівні через Нідерландське агентство з питань підприємництва (RVO) або в ширшому масштабі за допомогою європейських процедур, а винаходи, пов'язані з програмним

забезпеченням, можуть відповідати вимогам, якщо вони вирішують справжні технічні проблеми.

Нідерландська система також використовує фінансові стимули для заохочення інновацій. У рамках програми «Innovation Box» прибуток від інтелектуальної власності, що відповідає критеріям, оподатковується за ефективною ставкою корпоративного податку близько 9 % порівняно зі стандартною ставкою 25,8 %, хоча переваги значною мірою зосереджені серед великих корпорацій: згідно з опитуванням преси 2026 року, компанії ASML, Booking.com та MSD отримали 91 % від 2,9 млрд євро пільг за програмою «Innovation Box», наданих у 2025 році. Підприємства також можуть скористатися Фондом підтримки МСП при Європейському відомстві з інтелектуальної власності (EUIPO), який може відшкодувати до 75 % певних зборів, пов'язаних із торговельними марками, промисловими зразками та патентами, та до 90 % витрат на діагностику інтелектуальної власності, хоча через обмежений бюджет деякі ваучери швидко вичерпуються...

Забезпечення дотримання прав у Нідерландах поєднує приватні та державні механізми. Такі організації, як Stichting BREIN, активно борються з онлайн-піратством, тоді як митні органи в Роттердамі використовують сучасні засоби перевірки для виявлення контрафактних товарів та товарів, що порушують права на торговельні марки. Забезпечення дотримання прав, як правило, покладається на правовласників, причому цивільні судові процеси вважаються кращим варіантом, ніж кримінальне переслідування. Суди можуть виносити постанови про заборону, вилучення доказів, знищення товарів, що порушують права, присудження компенсації та конфіскацію прибутку, тоді як сторони, що програли справу, можуть бути змушені сплатити значні судові витрати за принципом «хто програв — той платить». Умисна торгівля підробленими товарами також може призвести до кримінальних санкцій. Окремо слід зазначити, що потенційні штрафи за Законом ЄС про штучний інтелект у розмірі до 35 млн євро або 7 % від глобального обороту стосуються заборонених практик у сфері штучного інтелекту, а не звичайних порушень авторських прав чи патентів...» (*Intellectual property protection and enforcement in the Netherlands: Lessons for Vietnam // Vietnam.vn* (<https://www.vietnam.vn/en/bao-ho-va-thuc-thi-quyen-so-huu-tri-tue-tai-ha-lan-kinh-nghiem-cho-viet-nam>). 18.08.2026).

«Відомство Європейського Союзу з інтелектуальної власності (EUIPO) запустило повністю оновлений веб-сайт Мережі інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPN) з метою поліпшення користувацького досвіду, доступності та узгодження з його Стратегічним планом SP2030. Модернізована платформа має спрощений макет, оптимізований як для настільних комп'ютерів, так і для мобільних пристроїв, що робить навігацію значно інтуїтивнішою. Серед основних оновлень —

повністю перероблена сторінка «Європейські проекти співпраці» (ЕСР), яка тепер містить новий розділ «Віртуальні спільноти», а також вдосконалені розділи «Інструменти» та «Практика», що забезпечують прямий доступ до Репозиторію законодавства та практики у сфері інтелектуальної власності... Крім того, з урахуванням відгуків користувачів сторінки «Новини» та «Події» було об'єднано в єдиний розділ, оснащений новими опціями фільтрування та функцією пошуку за вільним текстом, що дозволяє користувачам легко знаходити новини щодо конкретних країн. Щоб забезпечити плавний перехід, старий та оновлений веб-сайти працюватимуть паралельно протягом обмеженого періоду» (*New EUIPN website launched // European Union Intellectual Property Office (<https://www.tmdn.org/publicwebsite/#/news/2795234>). 26.08.2026*).

Республіка Індія

«Відповідно до індійського законодавства про інтелектуальну власність, програмне забезпечення може одночасно підпадати під захист за двома паралельними режимами: Законом про авторське право 1957 року та Законом про патенти 1970 року. Хоча жоден із цих законів формально не визначає поняття «програмне забезпечення», експерти та суди розглядають код як «літературний твір» для цілей авторського права, а технічні реалізації оцінюють у рамках патентного режиму. Оскільки авторське право автоматично захищає написаний код як вираз, тоді як патент захищає базову технічну реалізацію від використання третіми особами, визначення відповідної форми захисту залежить від того, що робить програмне забезпечення, чи створює воно технічний ефект та як воно структуровано...

Захист авторських прав настає автоматично з моменту створення оригінального вихідного коду або об'єктного коду та їх закріплення на матеріальному носії, не вимагає попередньої реєстрації та триває протягом усього життя автора плюс 60 років. Відповідно до розділу 2(ffc) та розділу 2(o) Закону про авторське право, комп'ютерні програми класифікуються як літературні твори, що надає власникам виключні права на відтворення, адаптацію та окреме право, передбачене розділом 14(b), на продаж або комерційну оренду копій. Хоча реєстрація в Бюро з авторських прав не є обов'язковою для набуття прав, вона надає презумпцію доказу власності відповідно до розділу 48 у судових провадженнях. Заяви відповідно до Правил 70 Правил про авторське право 2013 року вимагають подання перших та останніх 10 сторінок нередатованого вихідного коду (або повного коду, якщо його обсяг не перевищує 20 сторінок), а також оригіналу Свідоцтва про відсутність заперечень (NOC) від автора, якщо твір реєструє компанія або роботодавець. Однак авторське право захищає лише конкретне буквальне

вираження, залишаючи незахищеними базову логіку, алгоритми та функціональні методи...

Натомість патентний захист забезпечує захист функціональної та технічної реалізації винаходу протягом 20 років з дати подання заявки, але лише за умови, що програмне забезпечення відповідає законодавчим виняткам, передбаченим у розділі 3(k) Закону про патенти 1970 року. Розділ 3(k) виключає математичні методи, бізнес-методи, алгоритми та «комп'ютерні програми як такі». Хоча бізнес-методи підпадають під абсолютну законодавчу заборону незалежно від їх технічної цінності, кваліфікатор «як такі» дозволяє патентувати винаходи, пов'язані з програмним забезпеченням, якщо вони демонструють «технічний ефект» або «технічний внесок», що виходить за межі звичайного виконання на комп'ютері. Як було встановлено в знакових рішеннях, таких як справа «Ferid Allani проти Union of India», та підтверджено в подальших постановах Вищого суду щодо компаній Raytheon, Microsoft, Ab Initio та BlackBerry, а також у Керівних принципах Патентного відомства 2025 року щодо винаходів, пов'язаних з комп'ютерами (CRI), патентоспроможність не вимагає обов'язково наявності нового апаратного забезпечення. Натомість формули винаходів, які помітно підвищують швидкість обробки даних, посилюють безпеку, оптимізують архітектуру систем зберігання даних або забезпечують керування фізичними системами, такими як пристрої Інтернету речей (IoT), можуть відповідати вимогам розділу 3(k), за умови, що вони також відповідають загальним законодавчим вимогам щодо новизни та винахідницького рівня...

На практиці підприємства повинні оцінювати своє програмне забезпечення, розглядаючи кожную заявку окремо. Застосування, що обмежуються суто бізнес-логікою, користувацькими інтерфейсами або автоматизованими адміністративними завданнями, підпадають лише під захист авторського права. Навпаки, рішення, що забезпечують вимірювані поліпшення на системному рівні або взаємодію з апаратним забезпеченням, заслуговують на патентний захист поряд із відповідним авторським правом. Коли патентоспроможність залишається невизначеною, заявники можуть подати попередню патентну заявку, щоб забезпечити дату пріоритету до публічного розкриття інформації — яке, інакше, знищило б новизну згідно з індійським законодавством — що надає 12-місячний термін для доопрацювання повної специфікації та чіткого формулювання технічного внеску» (*Software Inventions: Patent or Copyright? // Intepat (<https://www.intepat.com/blog/software-inventions-patent-or-copyright>). 28.08.2026*).

Республіка Корея

«Південна Корея активізує зусилля з боротьби зі зростаючою глобальною торгівлею підробленими косметичними продуктами «К-

beauty», оскільки косметична галузь перетворюється на багатомільярдний міжнародний ринок. Підроблені товари, що з'являються на таких платформах, як Amazon, eBay та TikTok Shop, становлять загрозу як для безпеки споживачів, так і для репутації корейських брендів, що спонукає владу розробляти багаторівневу стратегію боротьби з цим явищем. За допомогою інструментів моніторингу на основі штучного інтелекту здійснюється сканування глобальних онлайн-торгових майданчиків, виявлення підозрілих оголошень та сприяння їх видаленню... У 2025 році було вилучено понад 36 000 підроблених косметичних засобів, а в першому півріччі 2026 року було перехоплено ще 20 000; водночас Південна Корея розширила співпрацю з провідними платформами електронної комерції з метою посилення правозастосування. Уряд також запроваджує державну систему автентифікації брендів, реєструючи сертифіковані торговельні марки в понад 70 країнах для підтримки розслідувань, адміністративних заходів та митних втручань за кордоном. У поєднанні з діяльністю закордонних центрів з питань інтелектуальної власності та дипломатичним співробітництвом ці заходи свідчать про те, що Південна Корея дедалі більше наголошує на захисті K-beauty за допомогою скоординованих технологічних, правових та транскордонних заходів з забезпечення дотримання законодавства» (*Jhoo Dong-chan. Gov't to register state-certified trademarks worldwide to stop counterfeit cosmetics // The Korea Times (<https://www.koreatimes.co.kr/amp/southkorea/law-crime/20260810/govt-to-register-state-certified-trademarks-worldwide-to-stop-counterfeit-cosmetics>). 10.08.2026*).

«Завдавши серйозного удару по мережах незаконного цифрового розповсюдження, Міністерство культури, спорту та туризму Кореї у співпраці з Національним агентством поліції Кореї, Інтерполом та компанією Naver Webtoon ліквідувало три великі піратські веб-сайти, що діяли з Північної Африки, заарештувавши головного оператора сайту та повністю заклавши ці незаконні портали. Мережа, що складалася з спеціалізованих платформ для піратського розповсюдження веб-коміксів та веб-романів, а також агрегатора, діяла з липня 2024 року та незаконно копіювала й розповсюджувала 83 688 творів, захищених авторським правом, зокрема 30 926 веб-коміксів та 5 202 веб-романів, серед яких — хіт «The Trauma Code»... Корейські культурні експортні продукти становили близько 57 відсотків піратського матеріалу, завдаючи творчій індустрії щорічних збитків, які, за оцінками, становлять 20 мільярдів вон (14,2 мільйона доларів США); ці платформи виступали в ролі первинних розповсюджувачів, збираючи, скануючи та перекладаючи на англійську мову платний корейський контент, після чого вторинні піратські сайти ще більше посилювали завдану шкоду... Розслідування, розпочате в березні після того, як система моніторингу Naver Webtoon виявила автоматичне копіювання контенту, стало першим значним

успіхом нового підрозділу міністерства — Спеціальної судової поліції з питань авторського права (створеного 30 червня) — та було проведено з використанням каналу I-SOP Інтерполу; скоординовані дії за участю фахівця Інтерполу зі Сінгапуру, представника корейської поліції в Північній Африці та місцевих органів влади призвели до закриття домену та арешту в середині липня, що стало продовженням аналогічної операції у В'єтнамі. Представники влади наголосили, що в міру зростання світового авторитету корейського контенту способи порушення авторських прав стають дедалі витонченішими, і пообіцяли посилити міжнародну співпрацю з метою захисту корейських авторських прав» (*Jhoo Dong-chan. North African operator busted in global crackdown on \$14 mil. K-content piracy ring // The Korea Times* (<https://www.koreatimes.co.kr/southkorea/law-crime/20260813/north-african-operator-busted-in-global-crackdown-on-14-mil-k-content-piracy-ring>). 13.08.2026).

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Компанії, що займаються розробкою програмного забезпечення, часто діють поспішно і можуть не звертати уваги на питання інтелектуальної власності, вважаючи, що одного авторського права достатньо, переконуючись, що програмне забезпечення не підлягає патентуванню, або неправильно використовуючи ліцензії з відкритим кодом. Насправді програмне забезпечення можна захистити за допомогою поєднання авторського права, патентів, торговельних марок, зареєстрованих промислових зразків, комерційних таємниць та договорів, залежно від того, що саме робить програмне забезпечення та як воно створює комерційну цінність. Хоча авторське право захищає код і документацію, воно не захищає лежачі в основі ідеї чи технічні процеси, тому патенти можуть бути доступні для винаходів, реалізованих за допомогою комп'ютера, які забезпечують справжній технічний внесок, особливо у Великій Британії та Європі, де програмне забезпечення «як таке» виключається, але технічні рішення можуть відповідати вимогам. Підприємствам слід визначити, які саме елементи фактично створюють цінність — код, алгоритми, набори даних, користувацькі інтерфейси чи бренд — і захищати їх відповідно, а не застосовувати універсальний підхід...

Програмне забезпечення з відкритим кодом вимагає ретельної уваги, оскільки ліцензії варіюються від ліберальних до обмежувальних, що впливає на те, як код можна використовувати, модифікувати або комерціалізувати, і компанії повинні вести облік компонентів та їхніх ліцензій. Питання власності є ще одним критично важливим аспектом: оплата послуг підрядника не означає автоматичного передання прав, тому необхідні чіткі письмові угоди про

передачу прав інтелектуальної власності, особливо для стартапів, спін-офів та спільних проєктів. Конфіденційною інформацією та комерційними таємницями також потрібно активно керувати за допомогою контрольованого доступу, угод про нерозголошення та обережного оприлюднення інформації, особливо якщо розглядається можливість отримання патентного захисту. Ефективна стратегія щодо інтелектуальної власності на програмне забезпечення має відповідати бізнес-моделі — чи то SaaS, вбудовані системи, корпоративне ліцензування чи інструменти штучного інтелекту — і бути готовою до перевірки інвесторами, оскільки потенційні покупці запитуватимуть, хто написав код, чи належить він компанії, які існують зобов'язання щодо відкритого коду та чи забезпечено захист конфіденційності й торговельних марок. Практичний висновок полягає в тому, щоб оцінити весь спектр прав інтелектуальної власності, визначити право власності до досягнення комерційного успіху та вирішити ці питання на ранньому етапі, оскільки їх легше вирішити до випуску продукту або початку переговорів щодо фінансування» (*Gary Whiting. Software dos and don'ts: Patents, Copyright and Licensing // Venner Shipley* (<https://www.vennershipley.com/insights-events/software-dos-and-donts/>). 03.08.2026).

Сполучені Штати Америки

«В результаті скоординованої серії шахрайських запитів на видалення на підставі Закону про авторське право в цифрову епоху (DMCA) з результатів пошуку Google були тимчасово видалені новинні статті, в яких висловлювалася критика на адресу Майкла Карбонари, кандидата в Конгрес від Республіканської партії. Фальшиві скарги були спрямовані проти матеріалів таких ЗМІ, як WLRN, Florida Politics та громадської радіостанції штату Мічиган WCMU. У цих статтях детально описувалися зв'язки Карбонари з галуззю центрів обробки даних, зокрема його визнана участь у будівництві центру обробки даних у Мічигані, проти якого наразі ведеться судовий процес за створення громадських незручностей через постійний шум. Це цілеспрямоване видалення відбулося саме під час дострокового голосування на республіканських праймеріз у Флориді 18 серпня, що викликало осуд з боку адвоката з Мічигану Корі Сільверштейна, який спеціалізується на Першій поправці до Конституції США. Він назвав цей інцидент «абсолютною цензурою» та зловживанням законом про авторське право, спрямованим на придушення своєчасного висвітлення новин...

У цих шахрайських скаргах безпідставно стверджувалося, що новинні статті порушують авторські права на матеріали інших видань. У одному випадку у скарзі, поданій проти статті «Florida Politics», безпідставно стверджувалося, що вона порушує авторські права на репортаж WLRN, хоча WLRN підтвердило, що ніколи не давало дозволу на подання цієї скарги.

Запити надсилалися від імені кількох маловідомих і, судячи з усього, неіснуючих компаній, зокрема Reynolds Media Group, Pedrick Enterprises, Davenport Enterprises, Juvers Media Corporation, Ispier Enterprises та Palker Enterprises. Хоча спочатку Google видалив ці статті з результатів пошуку, після того, як компанію поінформували про шахрайство, вона відновила деякі з них; однак після наступних скарг кілька статей знову зникли. Ні Google, ні передвиборчий штаб Карбонари не відповіли одразу на запити про коментарі щодо цієї ситуації, а у звіті не вказано, хто саме був відповідальним за подання цих шахрайських скарг» (*Drew Wilson. Shadowy copyright claims scrubbed Michael Carbonara stories from Google // Extensive Enterprises Media* (<https://floridapolitics.com/archives/811733-shadowy-copyright-claims-scrubbed-michael-carbonara-stories-from-google/>). 05.08.2026).

«Акаунт Білого дому в TikTok нещодавно знову розпалив суперечку з поп-суперзіркою Тейлор Свіфт, використавши її музику, захищену авторським правом, у рекламних публікаціях у соціальних мережах. У першому відео президент Дональд Трамп і перша леді Меланія Трамп дивилися на феєрверк під пісню Свіфт «august», а під ним був розміщений глузливий підпис від «Команди Трампа», в якому передбачалася її реакція... Звук швидко вимкнули після того, як через повідомлення про порушення авторських прав трек було заблоковано у США, що викликало бурхливу радість серед шанувальників Свіфт у коментарях. У відповідь команда Білого дому, що відповідає за соціальні мережі, опублікувала ще одне відео з піснею Свіфт «Red», жартома зазначивши, що співачка написала цілий альбом про колір Республіканської партії. Ця онлайн-перепалка свідчить про відновлення публічної напруги між Трампом і Свіфт після того, як вона підтримала Камалу Гарріс...» (*Greg Evans. Team Trump Trolls Taylor Swift With Song Use Before Copyright Claim Brings Silence // Deadline Hollywood, LLC.* (<https://deadline.com/2026/08/taylor-swift-donald-trump-august-tik-tok-1237029309/>). 08.08.2026).

«У липні 2024 року Бюро з авторських прав США запровадило систему групової реєстрації оновлень новинних веб-сайтів (GRNW), що надає новинним організаціям ефективний механізм реєстрації сайтів, які часто оновлюються, як колективних творів шляхом подання ідентифікаційних матеріалів замість повного вмісту сайту. На виконання пропозиції, висунутої у травні 2026 року щодо вдосконалення критеріїв придатності, Бюро опублікувало остаточне положення, яке набирає чинності негайно, і яке визначає «новинний веб-сайт» як платформу, призначену насамперед для поширення письмової інформації про поточні події на місцевому, національному або міжнародному рівнях... Ця поправка містить

конкретні уточнення щодо критеріїв відповідності вимогам: веб-сайт повинен лише висвітлювати різноманітні теми, його основною функцією має бути висвітлення поточних подій, а новинний контент повинен регулярно оновлюватися. Встановивши ці чіткі параметри, Управління прагне покращити керованість опцією GRNW та спростити процес реєстрації для правовласників» *(US Copyright Office Issues Final Rule Amending the Group Registration of Updates to a News Website // Talal Abu-Ghazaleh Global (<https://www.agip-news.com/news.aspx?id=78818&lang=en>)). 16.08.2026).*

Федеративна Республіка Бразилія

«Нещодавня проміжна апеляція, подана до Апеляційного суду Сан-Паулу, знову привертає увагу до добре відомої суперечки в бразильській індустрії розваг. Телевізійна мережа наразі оскаржує рішення суду нижчої інстанції, яке зобов'язує її оприлюднити конфіденційні внутрішні договори, бухгалтерські документи та дані про доходи. Ці документи вимагає актор, який має намір використати їх для обґрунтування позову щодо «супутніх прав» (*direitos conexos*) у зв'язку з тривалим повторним показом аудіовізуального твору. Телерадіокомпанія стверджує, що таке широке розкриття інформації є непропорційним та передчасним, заявляючи, що надання будь-яких документів має бути обмеженим і здійснюватися під наглядом призначеного судом експерта на етапі збору доказів, а не шляхом попереднього оприлюднення конфіденційних внутрішніх даних...

Ця судова суперечка є яскравою ілюстрацією фундаментального структурного розриву між системами винагороди в Бразилії та Сполучених Штатах. У США система винагороди виконавців за повторні покази глибоко інтегрована в комерційну архітектуру галузі через такі організації, як SAG-AFTRA. Колективні договори встановлюють чіткі формули, що пов'язують резидуальні виплати з такими факторами, як періоди показу, медіаформати та рівні стримінгових послуг, забезпечуючи автоматичний і регулярний надходження платежів, а також передбачаючи обов'язкові права на аудит. Натомість, хоча бразильське законодавство про авторське право визнає існування суміжних прав, у ньому відсутня така комплексна інфраструктура, яка б забезпечувала автоматичне виконання зобов'язань щодо виплат. Як наслідок, процес забезпечення дотримання прав у Бразилії часто змушує окремих виконавців з нуля відновлювати вартість своїх прав через судові процеси. Замість того, щоб отримувати регулярні резидентні виплати, актори змушені подавати позови, щоб отримати фінансові дані, необхідні лише для доведення своїх вимог — це системна вада, яка перетворює те, що мало б бути рутинною комерційною операцією, на суперечливу судову процедуру» *(Fernanda Magalhães. Two systems, one question: who pays actors when a show*

airs again? // Daniel Law (<https://www.daniel.com.br/en/articles/two-systems-one-question-who-pays-actors-when-a-show-airs-again/>). 07.08.2026).

Японська Держава

«Японія висловила уряду США занепокоєння щодо несанкціонованого використання японських ігрових та аніме-образів в офіційних публікаціях у соціальних мережах. Акаунти уряду США використовували персонажів та зображення, пов'язані з такими відомими франшизами, як Pokemon, Mario, Naruto, у публікаціях про імміграційний контроль, місію NASA «Artemis II» та політичні повідомлення, зокрема у деяких матеріалах, створених за допомогою штучного інтелекту. Згідно з повідомленнями, Міністерство закордонних справ Японії неодноразово зверталось до посольства США в Токіо, наголошуючи на тому, що державні установи також повинні отримувати дозвіл від авторів на використання об'єктів інтелектуальної власності, що підлягають захисту... Японські чиновники попередили, що таке використання може потенційно порушувати авторські права та зашкодити репутації чи іміджу відповідних франшиз. Правовласники також відмежувалися від цих публікацій; наприклад, компанія «The Pokémon Company» заявила, що вона не брала участі у створенні відео Міністерства внутрішньої безпеки США та не давала дозволу на використання своєї інтелектуальної власності в ньому» (*Jessica Filby. Japan warns US government to stop using Nintendo and Pokemon in memes // dexerto (<https://www.dexerto.com/gaming/japan-warns-us-government-to-stop-using-nintendo-and-pokemon-in-memes-3395882/>). 07.08.2026).*

Інтелектуальна власність в епоху штучного інтелекту

«...Лабораторії штучного інтелекту дедалі активніше займаються масштабним скупкою та руйнівним скануванням старих друкованих книг з метою створення навчальних даних для великих мовних моделей (LLM) — практика, яку критики називають антилюдською та прирівнюють до крадіжки інтелектуальної власності, що зумовлена «техноутопічним» переконанням, нібито технологія має переважати всі інші цінності. Ця ініціатива, відома як «збір книг у промислових масштабах», виходить далеко за межі окремих придбань; з'явилися спеціалізовані посередники, такі як ISBNdb, які сприяють оформленню оптових замовлень на суму до мільйона рідкісних, вичерпаних або нецифрових книг у продавців з усього світу спеціально для клієнтів у сфері штучного інтелекту, хоча деякі з них відступили через

негативну реакцію громадськості... Прикладом такого безпринципного підходу є «Project Panama» компанії Anthropic, в рамках якого, за повідомленнями, компанія перейшла від використання піратських електронних книг до таємного придбання, сканування та знищення паперових книг для навчання свого чат-бота Claude — це було зроблено з метою обходу законів про авторське право. Хоча нещодавнє судове рішення вказувало на те, що придбання книг для навчання може кваліфікуватися як «добросовісне використання», що призвело до укладення угоди з авторами на суму 1,5 млрд доларів, спостерігачі стверджують, що такі штрафи є лише бізнес-витратами, які не здатні стримати великі технологічні компанії від експлуатації людської творчості з метою отримання прибутку... У відповідь на те, що вони вважають неетичною комерціалізацією людської мудрості, прихильники закликають людей активно купувати ці старі паперові книги, щоб гарантувати їхню автентичність, дистанціюватися від компаній, що розробляють штучний інтелект і не дотримуються цінностей, орієнтованих на людину, та віддавати перевагу традиційним, нецифровим методам набуття знань, а не покладатися на такі інструменти, як ChatGPT чи Claude» (*Andrew McDiarmid. It's Time to Buy Old Books Before AI Destroys Them // Walter Bradley Center for Natural and Artificial Intelligence* (<https://mindmatters.ai/2026/08/its-time-to-buy-old-books-before-ai-destroys-them/>). 02.08.2026).

«...Основним принципом сучасного законодавства про інтелектуальну власність є те, що для захисту авторських прав обов'язково потрібен людський автор — це правило було остаточно закріплено в березні 2026 року, коли Верховний суд США відмовився розглядати апеляцію комп'ютерного вченого Стівена Талера щодо мистецтва, створеного машиною. Отже, контент, створений виключно за допомогою ШІ на основі підказок, не може бути об'єктом виключного права власності будь-кого, і конкуренти можуть вільно його копіювати. Хоча відсутність виключного права може не мати значення для тимчасових активів, таких як незначні публікації в соціальних мережах, вона створює серйозні комерційні ризики для основних бізнес-активів, таких як логотипи, упаковка та візуальні матеріали великих рекламних кампаній, де виключне право власності є життєво важливим. Щоб забезпечити захист авторських прав на твори, створені за допомогою штучного інтелекту, підприємства повинні продемонструвати суттєве втручання людини — наприклад, вибір, редагування або перекомпонування результатів — оскільки саме по собі написання детальних підказок не є творчим контролем над виразними елементами кінцевого твору...

Окрім питання власності на результати, розвиток штучного інтелекту супроводжується численними судовими спорами щодо даних для навчання. Видавництва, студії та наукові організації порушили гучні судові справи —

зокрема, за участю The New York Times, Disney та Encyclopaedia Britannica — щоб оскаржити те, чи є навчання моделей ШІ на творах, захищених авторським правом, «добросовісним використанням» згідно з законодавством США. Оскільки це ключове юридичне питання залишається невирішеним, підприємства, які створюють контент за допомогою цих комерційних інструментів, стикаються зі значним ризиком юридичних наслідків у майбутньому через судовий спір, який вони не ініціювали і не можуть контролювати...

У відповідь на ці виклики Європейський Союз запровадив законодавчий підхід у вигляді Закону про штучний інтелект (AI Act). Цей нормативний акт, який набуде чинності 2 серпня 2026 року та буде контролюватися Управлінням ЄС з питань штучного інтелекту, зобов'язує розробників штучного інтелекту загального призначення публікувати детальні описи своїх навчальних наборів даних та дотримуватися технічних механізмів «відмови» щодо аналізу текстів та даних. Крім того, резолюція Європейського парламенту від березня 2026 року має на меті розширити ці правила розкриття інформації та застосовувати законодавство ЄС про авторське право екстериторіально до будь-якої моделі, що надходить на ринок ЄС, незалежно від місця її навчання. Ця міжнародна регуляторна тенденція також впливає на країни, що не входять до ЄС, такі як Сербія; хоча сербське законодавство наразі дотримується консенсусу щодо того, що авторство належить виключно фізичним особам, країна готує проєкт Закону про штучний інтелект за зразком Закону ЄС про штучний інтелект, який, як очікується, буде ухвалено до кінця 2026 року...

Щоб подолати розрив між бізнес-припущеннями та мінливими правовими реаліями, компанії повинні проактивно адаптувати свою практику у сфері інтелектуальної власності. У договорах із клієнтами та постачальниками слід чітко визначити дозволені способи використання ШІ, вказувати, коли застосовується ШІ, та розподіляти відповідальність за потенційні порушення або відсутність можливості захисту. Крім того, організації повинні систематично документувати творчий внесок людини на всіх етапах своїх робочих процесів з проектування, усвідомлюючи, що захист авторських прав не може бути отриманий ретроактивно після того, як незахищений об'єкт, створений за допомогою ШІ, здобуде комерційний успіх» (*Luka Đurić. Autorsko pravo i veštačka inteligencija: kome pripada ono što je stvorila mašina? // Motika & Partners (<https://www.motika.co.rs/articles/autorsko-pravo-i-ve%C5%A1ta%C4%8Dka-inteligencija-kome-pripada-ono-%C5%A1to-je-stvorila-ma%C5%A1ina>). 06.08.2026*).

«Стрімке зростання глобальної електронної комерції, торгових майданчиків у соціальних мережах та цифрових рекламних каналів значно підвищило вразливість брендів, через що традиційні методи ручної перевірки та реактивні підходи до видалення порушень, на кшталт гри

«бий крота», стали застарілими у боротьбі з витонченими, автоматизованими зловмисниками. Щоб ефективно протидіяти цим сучасним загрозам, організації повинні перейти на технології, вбудовані в штучний інтелект, та гібридний інтелект на всьому життєвому циклі захисту бренду — від початкової перевірки торговельних марок до постійного моніторингу ринку. Аналізуючи фонетичні, семантичні та візуальні подібності у глобальних наборах даних, системи на базі штучного інтелекту можуть виявляти потенційні конфлікти на ранніх етапах процесу перевірки, перетворюючи відділи інтелектуальної власності з реактивних центрів витрат на стратегічні центри, що сприяють прийняттю комерційних рішень. На відміну від застарілих систем, які лише «додають» функції штучного інтелекту, справжня платформа, вбудована в штучний інтелект, може обробляти складні візуальні та контекстні дані — такі як замасковані фрагменти зображень — для автоматизації понад 50 % повторюваних завдань, звільняючи експертів-людей, щоб вони могли зосередитися на проактивному управлінні ризиками та запобіганні загрозам у режимі реального часу...

Цей технологічний зсув також вимагає від галузі захисту брендів відмовитися від «показників для самозадоволення», таких як суто кількісні показники видалених оголошень, і зосередитися на реальній рентабельності інвестицій (ROI) та стабільності онлайн-каналів. Завдяки інноваціям на основі штучного інтелекту, таким як Cleanliness Score™, що кількісно оцінює фактичний відсоток справжніх, не порушуючих права оголошень серед найбільш помітних результатів пошуку за пріоритетними ключовими словами, бренди можуть виміряти справжню «чистоту» своїх мереж онлайн-розповсюдження. Групуючи ризики та зосереджуючись на впливових центрах дистрибуції, а не на окремих зловмисниках, команди з захисту брендів можуть безпосередньо пов'язати заходи з боротьби з порушеннями з фінансовими результатами, демонструючи вищому керівництву, як заходи з безпеки захищають довіру споживачів та забезпечують доходи. Зрештою, об'єднання управління портфелем, проактивних заходів з боротьби з порушеннями та комерціалізації в єдиний інтегрований інформаційний центр дозволяє компаніям вийти за межі нескінченного мінімізування ризиків та активно формувати майбутнє, вільне від порушень» (*Matteo Amerio. AI in Trademark and Brand Protection: Mapping the Journey from Insight to Impact // The AI Journal* (<https://aijourn.com/ai-in-trademark-and-brand-protection-mapping-the-journey-from-insight-to-impact/>). 13.08.2026).

«...На тлі зростання негативного ставлення до штучного інтелекту серед геймерів юристка у сфері відеоігор Хейлі Маклін повідомляє, що багато видавничих студій дедалі частіше включають у свої контракти пункти про заборону використання «генеративного ШІ». Те, що спочатку було практикою серед видавців, які прагнуть уникнути ризиків, поширилося й

на менші студії, які намагаються уникнути юридичної відповідальності та негативної реакції гравців, що спонукало Маклін порадити студіям повністю відмовитися від використання генеративного ШІ... Окрім негативної реакції споживачів, існують значні ризики, пов'язані з авторським правом, оскільки контент, повністю створений ШІ, не має людського авторства і не захищений авторським правом. Якщо розробники не будуть достатньо переробляти матеріали, створені ШІ, за допомогою людських зусиль — на відміну від розробників гри «Tomb Raider: Legacy of Atlantis», які взяли на себе зобов'язання вдосконалювати матеріали, створені за допомогою ШІ, силами художників-людей, — вони не матимуть права власності на них, а це означає, що інші потенційно зможуть копіювати та повторно використовувати ці матеріали без жодних санкцій... Маклін прогнозує, що, намагаючись скоротити витрати за допомогою штучного інтелекту, великі компанії, ймовірно, стануть недбалими у забезпеченні людського внеску у творчий процес, що в майбутньому призведе до судових позовів, коли вони спробують застосувати захист авторських прав до творів, створених за допомогою штучного інтелекту швидше та дешевше» *(Jack Goodall. Anti-AI clauses now commonplace in game dev, says video game lawyer, and copyright law “wants humans making art” // PC Guide (<https://www.pcguide.com/news/anti-ai-clauses-now-commonplace-in-game-dev-says-video-game-lawyer-and-copyright-law-wants-humans-making-art/>). 17.08.2026).*

«...Глобальний ландшафт патентної стратегії зазнає фундаментальних змін, стаючи в значній мірі контекстуальним та залежним від того, хто створив винахід, як його було розроблено, де його вироблятимуть та як уряди регулюють відповідну технологію. Основним рушієм цієї трансформації є стрімка інтеграція генеративної штучної інтелігенції на етапи генерування ідей та оптимізації в процесі досліджень і розробок. Оскільки основні патентні юрисдикції суворо вимагають, щоб винахідниками були фізичні особи, неконтрольоване використання інструментів штучного інтелекту на етапі розробки концепції може серйозно поставити під загрозу авторство винаходу, патентоспроможність та конфіденційність комерційної таємниці. Щоб управляти цими ризиками, керівники у сфері інтелектуальної власності повинні впроваджувати проактивні внутрішні запобіжні заходи, такі як оновлення форм розкриття інформації про винаходи для ретельного документування інструментів штучного інтелекту, підказок та результатів, одночасно запроваджуючи суворі заборони на введення конфіденційних власницьких даних у публічні платформи штучного інтелекту, орієнтовані на споживачів...

Ця стратегічна переорієнтація ще більше ускладнюється ескалацією геополітичної напруженості, яка змусила уряди надавати значні субсидії та локалізувати критично важливі технології — такі як напівпровідники та

квантові обчислення — одночасно посилюючи експортний контроль та обмеження з питань безпеки. Ці зміни в політиці змушують компанії переносити свої виробничі потужності та ланцюги постачання, що вимагає відповідного коригування місць подання міжнародних патентних заявок. Водночас посилення контролю над технологіями змушує деякі компанії покладатися на комерційні таємниці, а не на подання патентних заявок, або ж звертатися за спеціальними ліцензіями на подання заявок за кордоном, розпорядженнями про непублікацію та ретельно планувати послідовність дій перед поданням заявок за кордоном. Щоб адаптуватися до цих мінливих умов, патентні стратегії повинні виходити за межі традиційних ринків і орієнтуватися на технологічні центри Південної та Південно-Східної Азії, що стрімко розвиваються. Наприклад, Індія стала шостою за величиною юрисдикцією у світі за кількістю поданих заявок після значного зростання їхньої кількості, тоді як такі країни, як Сінгапур, Малайзія, Таїланд, Індонезія, Філіппіни та В'єтнам, стають дедалі важливішими для конкретних ланцюгів постачання — від передових технологій упаковки напівпровідників до виробництва акумуляторів для електромобілів...

Нарешті, європейські патентні стратегії тепер повинні офіційно враховувати системи єдиного патенту (UP) та Єдиного патентного суду (UPC), які перетворилися з експериментальних механізмів на надзвичайно активні стратегічні інструменти. З огляду на те, що майже 30 % виданих європейських патентів перетворюються на єдині патенти, а UPC демонструє високу ефективність у забезпеченні дотримання прав — часто ухвалюючи рішення про попередні судові заборони протягом десяти–шістнадцяти тижнів — організації повинні приймати ретельно обдумані рішення на рівні патентного портфеля. Замість застосування загальних правил керівники у сфері інтелектуальної власності повинні оцінювати, які патенти слід виключити з системи, щоб запобігти централізованим атакам з метою анулювання, а які можуть отримати переваги від централізованого забезпечення дотримання прав. Зрештою, в епоху, коли технології, геополітика та міжнародні правові системи одночасно зазнають змін, керівники у сфері інтелектуальної власності повинні відмовитися від традиційних підходів до подання заявок і постійно вдосконалювати свої патентні портфелі, щоб вони точно відображали фізичні та політичні умови, в яких функціонують їхні підприємства» (*Akanksha Dahiya. Patent strategy needs a rethink: Four trends IP leaders should be watching // FPA Patent Attorneys (<https://www.fpapatents.com/news-insights/insights/patent-strategy-needs-a-rethink-four-trends-ip-leaders-should-be-watching/>). 17.08.2026*).

«Швидка інтеграція інструментів генеративного штучного інтелекту (ШІ) у повсякденну ділову діяльність випередила корпоративні політики, договори з постачальниками та стратегії щодо інтелектуальної власності, що наражає компанії на значні юридичні ризики, які часто вирішуються

лише після виникнення спору. Однією з головних проблем є питання власності на результати роботи, виконаної за допомогою ШІ, оскільки захист авторських прав суворо вимагає людського авторства. Щоб запобігти суперечкам щодо права власності, підприємства повинні документувати рівень редакційного втручання людини, застосованого до результатів роботи ШІ, та оновлювати угоди з клієнтами, щоб чітко врегулювати питання використання ШІ, замість того щоб покладатися на застарілі стандартні положення про передачу прав інтелектуальної власності. Крім того, стандартні угоди про використання програмного забезпечення не враховують процеси навчання та інференції ШІ; тому організації, які ліцензують ці інструменти, повинні ретельно узгоджувати обмеження, щоб гарантувати, що їхні власні запити або завантажені файли не використовуються для навчання базових моделей постачальника, а також уточнювати умови використання даних зі своїми власними клієнтами...

Інші критичні вразливості стосуються захисту торговельних марок, конфіденційності та дотримання нормативних вимог. Хоча номінативне справедливе використання дозволяє посилається на торговельні марки третіх сторін або конкурентів, масштаби автоматизованого створення маркетингового контенту за допомогою штучного інтелекту підвищують ризик введення споживачів в оману щодо приналежності, що робить юридичну експертизу перед розповсюдженням контенту вкрай необхідною. Крім того, співробітники, які використовують безкоштовні інструменти ШІ, призначені для споживачів, можуть ненавмисно розкрити комерційні таємниці та конфіденційну інформацію через підказки, що підкреслює необхідність внутрішніх політик, які чітко обмежують використання несанкціонованих інструментів та вимагають використання безпечних сервісів корпоративного рівня. Нарешті, підприємствам доводиться орієнтуватися у швидкозмінному та фрагментованому нормативно-правовому середовищі, яке дедалі частіше вимагає прозорості та права на відмову від використання ШІ під час найму, підбору персоналу або прийняття рішень, спрямованих на споживачів. Зрештою, більшість юридичних ризиків, пов'язаних із ШІ, виникають через те, що цю нову технологію розглядають як традиційне програмне забезпечення, але ретельний аналіз контрактів із постачальниками, угод із клієнтами та внутрішніх політик використання зазвичай є достатнім для усунення цих основних прогалин у дотриманні вимог» (*Jeffrey R. Glassman. AI Tools in the Workplace: Contract and IP Issues Every Business Should Address // Ervin Cohen & Jessup LLP (<https://www.ecjlaw.com/ecj-blog/ai-tools-in-the-workplace-contract-and-ip-issues-every-business-should-address-by-jeffrey-r-glassman>). 18.08.2026*).

«Давнє переконання, що художня творчість є виключно людським — ба навіть духовним — заняттям, зараз ставиться під сумнів, оскільки

штучний інтелект вторгся в одну з найпервісніших форм самовираження людства: музику. Генеративний ШІ відтворює голоси давно померлих артистів, що іноді спричиняє судові позови з боку їхніх спадкоємців, тоді як пісні, створені ШІ, заповнили стрімінгові сервіси — за оцінками одного з досліджень, дохід від такої музики зросте зі 100 мільйонів доларів у 2023 році до близько 4 мільярдів доларів до 2028 року. Артисти протестують проти очевидних прогалин у законодавстві, піднімаючи питання про те, чи не випередила технологія міжнародне регулювання у сфері музики...

Хоча у національних судах тривають судові процеси щодо авторських прав на суму в мільйони доларів проти виробників музики, створеної за допомогою штучного інтелекту, ані національні регуляторні органи, ані міжнародна спільнота не розробили спеціальних правил щодо такої музики. Натомість до нових обставин необхідно застосовувати існуючі договори, насамперед Бернську конвенцію, Угоду TRIPS, Договір BOIV про авторське право (WCT) та Договір BOIV про виконавські виступи та фонограми (WPPT). Бернська конвенція, до якої входять 182 держави-учасниці, гарантує авторам мінімальні права, зокрема на відтворення, публічне виконання, мовлення, адаптацію та моральні права. Дві особливості мають особливе значення для музики, створеної штучним інтелектом: захист застосовується автоматично без реєстрації, проте забезпечення дотримання прав залишається територіальним, що означає, що один і той самий акт навчання штучного інтелекту або його результат може трактуватися по-різному в різних юрисдикціях, створюючи ризик фрагментації. Угода TRIPS, WPPT та WCT доповнюють цю систему, інтегруючи стандарти Бернської конвенції в систему Світової організації торгівлі, посилюючи забезпечення дотримання прав, уточнюючи права в цифровому середовищі та захищаючи права виконавців і виробників фонограм...

Режим договору забезпечує багаторівневий захист композиторів, виконавців та продюсерів, але був прийнятий до появи штучного інтелекту і порушує нові питання. Потенційне порушення відбувається на двох етапах. На етапі «введення даних» навчання штучного інтелекту зазвичай передбачає копіювання творів, що охороняються авторським правом, у набори даних, що, ймовірно, порушує виключне право авторів на надання дозволу на відтворення «будь-яким способом або у будь-якій формі». На етапі «виходу» моделі можуть генерувати пісні, що суттєво відтворюють захищені вирази, хоча при цьому виникають складні доказові та доктринальні питання: наскільки схоже є занадто схожим, чи результати копіюють захищені вирази або лише імітують жанр, стиль чи якість голосу, та як позивачі можуть довести залежність від конкретних творів, коли дані для навчання є непрозорими. Ці виклики є особливо гострими у музиці, де схожість може впливати з поширених акордових прогресій або жанрових конвенцій. На результати також впливатимуть національні доктрини, такі як особисті права на впізнавані

голоси, хоча опора на внутрішні судові прецеденти може призвести до створення фрагментованої системи регулювання...

Ще одна «сіра зона» стосується законних винятків. Міжнародне авторське право не передбачає загальних пільг для аналізу текстів і даних або навчання штучного інтелекту; натомість національні винятки повинні відповідати «триступеневому тесту» Бернської конвенції — вони мають обмежуватися певними особливими випадками, не суперечити звичайному використанню творів та не завдавати необґрунтованої шкоди законним інтересам правовласників. Вузьке виняткове положення для наукових досліджень було б легше обґрунтувати, ніж таке, що дозволяє комерційним розробникам використовувати цілі каталоги без згоди, особливо там, де ринки ліцензування тільки формуються, а системи штучного інтелекту можуть витіснити тих самих творців, чийми творами їх навчали. Міжнародне право залишає державам значний простір для розбіжностей...

Якщо дивитися в майбутнє, то найреалістичнішим шляхом, ймовірно, буде не створення єдиної комплексної системи регулювання у сфері музики на основі штучного інтелекту, а поступові реформи, адаптовані до технологій, що стрімко розвиваються. ВОІВ могла б поступово розробляти стандарти м'якого права, а з часом — і норми міжнародних договорів щодо прозорості наборів даних, практики ліцензування та захисту виконавців, тоді як держави могли б поєднувати будь-які винятки щодо аналізу текстів та даних з вимогами щодо законного доступу, механізмами відмови від участі та колективним ліцензуванням. Суди та законодавчі органи могли б прийняти правила перенесення тягаря доказування, які зобов'язували б провайдерів розкривати докази щодо навчання та фільтрування, щойно позивач переконливо доведе, що його каталог був використаний. Зрештою, хоча тривають дискусії щодо того, чи може музика, створена ШІ, сама по собі користуватися захистом авторського права, законодавство про авторське право завжди ґрунтувалося на передумові, що людська творчість заслуговує на визнання та захист — припущення, яке зараз ставиться під сумнів, оскільки ШІ не лише розширює межі людської творчості, а й потенційно конкурує з нею. Якщо законодавство має переглянути цю передумову, воно повинно гарантувати, що технологічний прогрес не дозволить ШІ затьмарювати або експлуатувати людську художню творчість» (*Lara Manbeck, Abhijeet Shrivastava. Hey Soulless Sister: Regulating AI Music Under International Copyright Law // Opinio Juris* (<https://opiniojuris.org/2026/08/26/hey-soulless-sister-regulating-ai-music-under-international-copyright-law/>). 28.08.2026).

Австралійський Союз

«Стрімкий розвиток штучного інтелекту (ШІ) суттєво вплинув на сектор інтелектуальної власності (ІВ), запропонувавши інструменти, здатні

швидко аналізувати великі обсяги даних, складати попередні проекти документів, виявляти потенційні зразки попереднього рівня техніки та оптимізувати адміністративні робочі процеси. Хоча ці можливості забезпечують безперечне підвищення ефективності, покладання на ШІ без належного людського нагляду створює значні правові та стратегічні ризики. Генеративні моделі ШІ працюють, прогножуючи лінгвістичні закономірності на основі навчальних даних, а не на основі глибокого розуміння правової доктрини. Як наслідок, ці системи можуть генерувати досконалі, надзвичайно авторитетні результати, які містять критичні фактичні помилки, неправильно трактують правові висновки або посиляються на неіснуючі джерела — це недолік, який може мати катастрофічні наслідки у сфері права інтелектуальної власності, де результати залежать від суворого дотримання процедур, нюансів юрисдикції та тонких фактичних відмінностей...

Складання опису патенту висвітлює як корисність, так і обмеження генеративної штучної інтелекту. Для складання переконливого патенту, який можна захистити в суді, потрібен досвідчений патентний повірений, який зможе глибоко проаналізувати основний технічний внесок винаходу, розглянути альтернативні варіанти реалізації та передбачити майбутні комерційні стратегії шляхом активного діалогу з винахідниками. Нефахівці або винахідники, які покладаються виключно на ШІ при складанні описів, ризикують отримати документи, що виглядають професійно, але не описують належним чином суть винаходу, опускають важливі запасні варіанти або містять недоліки в письмовому описі та реалізації, які неможливо виправити на пізніших етапах патентного розгляду чи судового розгляду. Крім того, введення конфіденційних технічних деталей на незахищені платформи ШІ створює серйозні ризики для конфіденційності, що може ненавмисно знищити новизну винаходу ще до офіційного подання патентної заявки...

Зрештою, хоча ШІ стає дедалі більш незамінною складовою сучасної практики у сфері інтелектуальної власності, він найкраще працює як допоміжний інструмент для прискорення виконання рутинних завдань, а не як заміна професійного юридичного судження. Новітні системи інтегрують корпоративні механізми контролю та інструменти пошуку для підвищення точності, але людський досвід залишається надзвичайно важливим для оцінки нюансів, запобігання прихованим помилкам у формулюваннях та орієнтування у процесі прийняття стратегічних рішень. Майбутнє практики у сфері інтелектуальної власності полягає не в заміні юридичних фахівців автоматизованими системами, а в наданні можливості досвідченим юристам — які повинні й надалі твердо тримати кермо в своїх руках — відповідально та ефективно використовувати штучний інтелект» (*Ramon Tozer. AI in IP - Are We There Yet? // Davies Collison Cave (<https://dcc.com/news-and-insights/ai-in-ip-are-we-there-yet/>). 03.08.2026*).

«Зростаюче використання штучного інтелекту для створення винаходів, зокрема у біотехнологічному та фармацевтичному секторах, порушило важливі питання щодо того, чи підбивають рішення, згенеровані ШІ, оцінку «винахідницького рівня» в Європейському патентному відомстві (ЕРО). Згідно з усталеним підходом ЕРО «проблема-рішення», винахідницький рівень оцінюється шляхом визначення того, що гіпотетичний фахівець «зробив би, а не міг би зробити», з огляду на рівень техніки. У цих рамках ризик використання або розкриття інформації про ШІ часто переоцінюється. По-перше, залишається незрозумілим, чи досяг ШІ того рівня, щоб стати повсякденним інструментом для фахівця у біотехнологічній чи фармацевтичній галузях. По-друге, у більшості оприлюднених матеріалів щодо ШІ відсутні точні деталі — такі як навчальні дані, стратегії маркування та параметри моделі — необхідні для точного відтворення моделі, а це означає, що навіть незначні відхилення дадуть цілком інші результати. Отже, хоча фахівець і міг би спробувати відтворити методологію дослідження, це не означає, що він дійшов би до ідентичного рішення або використовував би інструмент точно таким самим чином...

Крім того, прогнози, згенеровані штучним інтелектом, такі як структури білків або нові мішені для лікарських препаратів, не є надійними за своєю суттю і не дають автоматично високих очікувань щодо успіху. ЕРО ставиться до цих результатів так само, як і до інших даних, отриманих *in silico*, зазвичай вимагаючи підтверджуючих даних фізичних експериментів для встановлення технічної достовірності в галузі наук про життя. Хоча іноді може застосовуватися нижчий поріг «спробуй і подивись», коли пропозицію можна легко перевірити, результатам ШІ часто бракує достатньо конкретної або надійної основи для рутинного тестування, особливо якщо модель не може пояснити, як вона дійшла своїх висновків...

Оскільки аналіз винахідницького рівня, що проводиться ЕРО, є суто об'єктивним, він не залежить від того, як саме було створено винахід; використання ШІ не робить винахід автоматично очевидним, як і не надає йому винахідницького характеру за своєю суттю. Щоб успішно орієнтуватися в цій ситуації, заявникам слід розглянути можливість використання власних внутрішніх інструментів, недоступних для широкої громадськості, або підкреслити нестандартні, творчі аспекти використання загальнодоступних моделей. Найголовніше, що новатори повинні й надалі підкріплювати винаходи, створені за допомогою ШІ, реальними експериментальними даними, зокрема тими, що демонструють несподівані або непередбачувані технічні ефекти. Хоча основний правовий критерій ЕРО навряд чи зміниться найближчим часом, інтеграція ШІ додає ще один рівень складності, який визначатиме, як саме аргументувати винахідницький рівень у Європі» **(Ella Grren. AI and inventive step: does machine-generated mean obvious? // Carpmals**

& Ransford LLP (<https://www.carpmaels.com/ai-and-inventive-step-does-machine-generated-mean-obvious-2/>). 03.08.2026).

«Французький альянс видавців APIG (Alliance de la Presse d'Information Générale) подав скаргу до французького антимонопольного органу з проханням винести рішення щодо того, чи потребують нещодавно запущені Google функції пошуку на основі штучного інтелекту — «AI Overviews» та «AI Mode» — окремих переговорів щодо ліцензування. З моменту їхнього запуску у Франції 22 липня APIG стверджує, що ці функції порушують юридично зобов'язуючі домовленості, укладені в червні 2022 року, які вимагають від Google вести переговори в дусі доброї волі та розпочинати окремі переговори щодо будь-якої нової послуги, що використовує захищений контент преси відповідно до французького закону про суміжні права 2019 року. Ця скарга є продовженням попередніх регуляторних заходів, зокрема штрафу в розмірі 500 млн євро, накладеного у 2021 році за відмову вести переговори в дусі доброї волі, та штрафу в розмірі 250 млн євро, накладеного в березні 2024 року після того, як французький орган з питань конкуренції встановив, що штучний інтелект Google, Bard (нині Gemini), використовував контент видавців для навчання без належного повідомлення...»

Причиною нинішнього спору є побоювання видавців, що поширення відповідей, генерованих штучним інтелектом, призведе до зменшення трафіку та видимості новинних веб-сайтів. Google заперечує це, стверджуючи, що ці функції ШІ допомагають користувачам досліджувати складні питання, при цьому надаючи зовнішні посилання на веб-сайти, і вказує на налаштування в Search Console, яке дозволяє видавцям відмовитися від функцій пошуку на основі ШІ без впливу на їхні традиційні позиції в пошуковій видачі. Ця регуляторна суперечка у Франції є частиною ширшого глобального конфлікту; у грудні 2025 року Європейська комісія розпочала антимонопольне розслідування щодо справедливості умов Google стосовно функцій «AI Overviews» та «AI Mode», а видавці в інших країнах подали позови проти Google за використання творів, захищених авторським правом, для навчання моделі Gemini. Зрештою, рішення французького регулятора допоможе визначити, чи створить генеративний пошук окремий канал платного ліцензування для видавців, чи залишиться частиною традиційного обміну контентом за видимість у пошуку» (*French Publishers Challenge Google AI Search Over Content Licensing // TechnologyAdvice* (<https://www.techrepublic.com/article/news-french-publishers-google-ai-search-emea-france/>). 12.08.2026).

«По всій Європі незалежні та антикварні книгопродавці отримують нетипові, згенеровані алгоритмами масові замовлення на тисячі

друкованих видань, що свідчить про існування міжнародного ланцюга поставок, призначеного для забезпечення моделей генеративного штучного інтелекту. Книгопродавці в Ірландії, Нідерландах, Німеччині, Іспанії та Великій Британії повідомляють про отримання автоматизованих запитів, що не враховують ціну, від анонімних суб'єктів та посередників — таких як 2077AI та Zoom Books — які орієнтуються на різноплановий вибір нехудожніх та наукових видань. Ці операції, що керуються автоматизованими ботами, які сканують глобальні бази даних ISBN для виявлення прогалин у навчальних корпусах ШІ, особливо цінують видання, випущені до 2022 року, які не «забруднені» синтетичним текстом, згенерованим ШІ, або техніками «отруєння даних»...

Ця операція використовує суттєву правову розбіжність між європейською та американською системами авторського права. Згідно з законодавством США, рішення федерального суду від червня 2025 року у справі «Бартц проти Anthropic» встановило, що придбання фізичних книг, розбирання їх на окремі сторінки та сканування для створення наборів даних для навчання штучного інтелекту є трансформативним «добросовісним використанням», яке захищається доктриною першого продажу. Натомість Європейський Союз діє в рамках закритої системи винятків з авторського права. Згідно з Директивою ЄС про авторське право на єдиному цифровому ринку (DSM) та національним законодавством — таким як німецький Закон про авторське право (UrhG) — відтворення та сканування фізичних книг для комерційного навчання моделей без дозволу є незаконним, а європейська доктрина першого продажу дозволяє лише фізичний перепродаж, а не цифрове копіювання. Щоб обійти ці обмеження, покупці збирають великі партії книг у місцевих європейських пунктах збору, а потім відправляють їх через Атлантику, де фізичні книги можна подрібнити, відсканувати та імпортувати під захистом законодавства США...

Цей трансатлантичний «трубопровід» створює серйозні культурні та регуляторні виклики. Коли рідкісні, вичерпані або малотиражні книги придбаваються та фізично знищуються для сканування, вони перетворюються з доступних суспільних благ на приватні корпоративні набори даних, які неможливо переглядати. Хоча Закон ЄС про штучний інтелект містить положення, що вимагають дотримання вимог щодо цифрового аналізу тексту та даних (TDM) та можливості відмови від резервування, він не регулює прямо фізичне придбання та сканування друкованих видань, що спонукає Європейську комісію збирати докази щодо необхідності модернізації правових рамок. Тим часом європейські книгопродавці стикаються з етичною дилемою: хоча початковий фізичний продаж залишається законним, виконання цих непрозорих, прибуткових замовлень фактично робить їх несвідомою початковою ланкою ланцюга постачання, який спустошує бібліотечні полиці та перетворює людську культуру на приватні дані для навчання алгоритмів» (*Earl Bensen. AI Bots Are Stripping European Booksellers' Shelves; EU Copyright Law*

«Щоб відповідати вимогам Закону ЄС про штучний інтелект, компанія Anthropic, що займається розробкою штучного інтелекту, оголосила, що додасть невидимий водяний знак до тексту, згенерованого її чат-ботом Claude, що викликало широке обурення, особливо в LinkedIn, де нещодавно запроваджено опцію позначення контенту, згенерованого штучним інтелектом, після того, як дослідження показало, що понад третина публікацій на платформі були створені штучним інтелектом. Реакції були різними: деякі користувачі розробили обхідні шляхи (хоча копіювання в звичайний текст не працює, оскільки водяний знак вбудований у передбачення слів моделі та потребує повного переписування), інші скасували свої підписки на Claude, а менший табір стверджував, що контент, написаний штучним інтелектом, слід просто прийняти як факт життя...

Під онлайн-супереччю криється набагато важливіше питання, остаточна відповідь на яке може знищити мільярди євро вартості, створеної за останні роки: закони про інтелектуальну власність та авторське право були розроблені для захисту людських творінь, тож що відбувається, коли машина щось створює або сприяє його створенню? Кому належить контент, згенерований машиною, і скільки людського втручання потрібно, щоб він кваліфікувався як «людський»?

Дослідник авторського права Деніел Джервейс з юридичного факультету Вандербільта частково розглянув це питання у впливовій статті 2019 року, дійшовши висновку, що твори, в яких відсутній людський творчий вибір, належать до суспільного надбання та не охороняються авторським правом. Зовсім недавно він запропонував структуру, що значною мірою ґрунтується на чинному законодавстві про авторське право, для вирішення складнішого питання про те, чи достатньо людина внесла свій внесок, поряд з машиною, щоб авторське право було закріплено.

Застосовуючи це до конкретних сценаріїв, Джервейс зазначає, що якщо хтось використовує Клода для написання допису в LinkedIn та публікує його дослівно, ніхто не володіє текстом. Чи має значення право власності, залежить від контексту: для випадкових дописів, написання блогів чи академічних статей авторське право рідко є фінансовим мотиватором, але для професійних письменників, журналістів та авторів пісень відповідь є критично важливою. Аналогічно, якщо хтось передає запис інтерв'ю, дослідження та статті до LLM та просить його створити статтю в його стилі, він все одно не володіє результатом — насправді, в деяких країнах записаний промовець може мати авторське право на свої усні слова, а це означає, що публікація статті, створеної штучним інтелектом, може порушити права промовця. Видавець також не може

отримати авторські права на таку статтю, оскільки взагалі немає права на передачу. Розміщення свого імені на контенті, створеному штучним інтелектом, рівнозначне позначці походження, що означає відповідальність за нього, створюючи потенційну відповідальність без надання будь-яких прав власності...» (*Alejandro Tauber. Does copyright protect your AI-generated content in Europe? Let's find out // EUobserver (<https://euobserver.com/232898/interview-does-copyright-protect-your-ai-generated-content-in-europe-lets-find-out>). 20.08.2026*).

«Європейська комісія вперше скористалася своїми новими повноваженнями щодо забезпечення дотримання законодавства про штучний інтелект, вимагаючи від провідних розробників надати інформацію щодо кібербезпеки, безпеки та дотримання авторських прав, — повідомила Euractiv комісар з питань технологій Хенна Вірккунен. Це стало першим кроком ЄС у напрямку забезпечення виконання Закону про штучний інтелект лише через кілька тижнів після гучних інцидентів у сфері кібербезпеки, що сталися в кількох провідних лабораторіях зі штучного інтелекту. Закон вимагає від розробників потужних моделей оцінювати та мінімізувати потенційні ризики. Хоча Вірккунен не назвала імен компаній, про які йдеться, вона підтвердила, що деякі розробники найсучасніших моделей штучного інтелекту отримали такі запити, зазначивши, що не всі провайдери були охоплені цими заходами, оскільки протягом останніх місяців Комісія вже підтримувала тісний діалог з деякими з них. Компанії Anthropic, OpenAI, Google, Meta та Mistral не відповіли одразу на запитання, чи зверталися до них з відповідними запитами... Вірккунен пояснила, що ЄС прагне переконатися, що лабораторії запровадили надійні заходи з кібербезпеки та захисту фізичної інфраструктури для своїх моделей, приділяючи особливу увагу тому, як вони мінімізують ризики, щоб запобігти викраденню моделі людьми або штучним інтелектом, який обсяг доступу вони надають зовнішнім експертам з оцінки моделей, як вони виконують зовнішні рекомендації щодо безпеки та як контролюють використання моделі після того, як штучний інтелект стає загальнодоступним... Окремо органи ЄС, відповідальні за контроль за штучним інтелектом, звернулися до понад 30 компаній, що працюють у сфері ШІ, з проханням детально описати, як вони дотримуються європейських правил авторського права, згідно з якими лабораторії повинні надавати зведення даних, використаних для навчання своїх моделей, хоча багато з них досі надавали лише неповні відомості або взагалі не надавали їх. Європейська комісія звернулася до тих компаній, які не опублікували необхідну форму з даними для навчання або не відповіли на неофіційні запити, а компанії юридично зобов'язані надавати інформацію, необхідну для забезпечення нагляду за виконанням Закону про штучний інтелект; за запитами, на які не надано відповіді, можуть послідувати додаткові вимоги, що можуть призвести до

накладення штрафів...» (*Maximilian Henning. EU orders leading AI labs to detail security practices // Euractiv (<https://www.euractiv.com/news/exclusive-eu-orders-leading-ai-labs-to-detail-security-practices/>). 26.08.2026*).

Китайська Народна Республіка

«...Як країна, що володіє, за оцінками, 60 відсотками світових патентів у сфері штучного інтелекту (ШІ), Китай зарекомендував себе як найбільший і найважливіший ринок інтелектуальної власності, пов'язаної з ШІ, у світі. Щоб забезпечити розробникам більшу впевненість, Національне управління інтелектуальної власності Китаю (CNIPA) запровадило вдосконалені стандарти, зокрема цільові «Рекомендації щодо подання патентних заявок на винаходи, пов'язані зі ШІ». Для заявників, які орієнтуються в цій сфері, головним викликом є подолання перешкод щодо патентоспроможності відповідно до китайського патентного законодавства. Зокрема, стаття 25 виключає з-під захисту абстрактні математичні моделі, правила навчання та обчислювальні алгоритми, тоді як стаття 2(2) вимагає, щоб заявлений винахід становив конкретне «технічне рішення». Щоб забезпечити відповідність критеріям патентоспроможності, алгоритмічні особливості повинні бути глибоко інтегровані в конкретні промислові процеси — наприклад, використання нейронної мережі для виявлення дефектів напівпровідникових пластин, а не для загального розпізнавання зображень — або повинні очевидно покращувати внутрішні операції та розподіл ресурсів самої комп'ютерної системи, використовуючи закони природи для вирішення технічної проблеми...

Крім того, вимоги щодо підтвердження винахідницького рівня для патентів на штучний інтелект у Китаї стають дедалі суворішими, оскільки просте застосування відомої моделі штучного інтелекту в новій галузі (наприклад, адаптація алгоритму підрахунку фруктів для ідентифікації морських суден) не вважається винахідницьким, якщо базовий робочий процес глибокого навчання залишається незмінним. Щоб довести винахідницький рівень, заявники повинні продемонструвати суттєві модифікації алгоритму або параметрів моделі, які забезпечують кількісно вимірюване поліпшення продуктивності, наприклад, підвищену точність розпізнавання або обчислювальну ефективність, підкріплені порівняльними експериментальними даними. Водночас заявники повинні виконати вимоги щодо розкриття інформації, передбачені статтею 26(3), шляхом «розкриття чорної скриньки» ШІ. Хоча розкриття власницького вихідного коду не є обов'язковим, у описі має бути достатньо детально пояснено внутрішню архітектуру моделі, методологію навчання та відповідні характеристики даних, щоб фахівець у цій галузі міг відтворити технічні результати, уникаючи при цьому нечітких функціональних формулювань, які лише вказують на бажаний результат...

Нарешті, стратегії щодо патентування штучного інтелекту в Китаї повинні відповідати суворим нормам щодо дотримання вимог до даних та визнання авторства винаходів. Згідно зі статтею 5 Закону про патенти, заявки підлягають відхиленню, якщо технологія, що лежить в їх основі, базується на даних, отриманих незаконним шляхом, порушує конфіденційність користувачів або викликає серйозні етичні проблеми. Щодо авторства винаходів, Китай дотримується позиції, що винахідниками можуть бути визнані лише фізичні особи, що означає, що заявки на патенти, повністю створені штучним інтелектом (наприклад, ті, що пов'язані з DABUS), не приймаються, хоча винахідники-люди можуть патентувати винаходи, створені за допомогою штучного інтелекту, якщо вони зробили істотний творчий внесок у розробку технології. Для транснаціональних компаній успішне оформлення патенту в Китаї вимагає складання опису, який відходить від суто алгоритмічної новизни, що користується перевагою в інших юрисдикціях; натомість успішні патенти повинні чітко детально описувати конкретну технічну проблему, конкретне фізичне рішення та взаємодію між алгоритмічними та апаратними характеристиками» (*Wei Pan and Qixin Zhang. Specialist chapter: Emerging examination trends on patenting AI-related inventions in China // LBR trading as Centellic* (<https://www.iam-media.com/index.php/review/the-patent-prosecution-review/2027/article/specialist-chapter-emerging-examination-trends-patenting-ai-related-inventions-in-china>). 17.08.2026).

Китайська Республіка (Тайвань)

«Триваюче розслідування, яке проводять тайванські прокурори щодо онлайн-відео, в якому за допомогою штучного інтелекту (ШІ) відтворено голос президента Вільяма Лая, підкреслює зростаючі правові та суспільні виклики, пов'язані з реалістичною технологією «дівфейків». Хоча законна політична сатира, дубляж та пародії користуються надійним захистом у рамках свободи вираження поглядів, навмисне видавання себе за іншу особу, що вводить громадськість в оману або завдає шкоди, переходить у сферу незаконності. Згідно з Кримінальним кодексом Тайваню, аудіо- та відеозаписи, що свідчать про умисел, класифікуються як «квазіприватні документи». Відповідно, створення або поширення несанкціонованих імітацій за допомогою ШІ, які мають доказову цінність, неправомірно привласнюють чийсь особу та становлять ризик заподіяння шкоди, може кваліфікуватися як підробка або використання підроблених квазіприватних документів. Однак кримінальна відповідальність не визначається лише схожістю голосу чи наявністю позначки «ШІ»; суди повинні комплексно оцінювати намір творця, контекст публікації та те, чи може цей контент ввести аудиторію в оману, змусивши її повірити в його автентичність...

Окрім кримінального права, несанкціоноване клонування голосу порушує цивільні особисті права, законодавство про дифамацію та Закон про захист персональних даних. Хоча Цивільний кодекс прямо не визнає самостійного права на власний голос, ідентифіковані голосові характеристики та голосові відбитки захищаються в рамках загальних особистих прав, що дозволяє потерпілим вимагати судових заборон та стягувати відшкодування за суттєві порушення. Крім того, оскільки ідентифіковані голосові відбитки є персональними даними, їхнє несанкціоноване збирання та обробка порушують встановлені законом вимоги щодо захисту даних. Ці проблеми відображають ширші внутрішні та глобальні тенденції, такі як попередні випадки використання «діпфейків», спрямованих проти політичних діячів, наприклад, Ко Вень-цзе на Тайвані, а також міжнародні зусилля таких артистів, як Тейлор Свіфт, щодо захисту голосової ідентичності за допомогою законодавства про торговельні марки...

Хоча нещодавно прийнятий на Тайвані «Основний закон про штучний інтелект» передбачає прозорість та зобов'язує державні органи привести суперечливі нормативні акти у відповідність протягом двох років, він поки що не встановлює прямих законодавчих санкцій за матеріали, створені штучним інтелектом, що не мають відповідного маркування. Щоб усунути ці прогалини в законодавстві, не гальмуючи при цьому технологічних інновацій та свободи слова, органи влади та онлайн-платформи повинні співпрацювати з метою впровадження цифрових водяних знаків, механізмів перевірки походження, прозорої модерації контенту та доступних каналів повідомлення про порушення. Зрештою, для досягнення балансу між інноваціями та людською гідністю необхідне принципове, політично нейтральне правозастосування поряд із підвищенням рівня обізнаності громадськості щодо штучного інтелекту, що забезпечить рівне застосування правових норм щодо оманливого видавання себе за іншу особу як до державних службовців, так і до пересічних громадян» (*Su Wei-cheng. AI fakes need new legal criteria // The Taipei Times* (<https://www.taipeitimes.com/News/editorials/archives/2026/08/10/2003862212>). 10.08.2026).

Малайзія

«Експерт з інтелектуальної власності Вішарад Венугопал Маннадіар, засновник і генеральний директор компанії Brandguard, попередив, що підприємства часто помилково вважають, ніби придбання доступу до платформ штучного інтелекту або генерація запитів дає їм право власності на отриманий контент, плутаючи прості ліцензійні угоди з наявністю захисних засобів інтелектуальної власності (ІВ), що підлягають примусовому виконанню. Виступаючи під час публічних консультацій Малайзійської корпорації з інтелектуальної власності (MyIPO) щодо

запропонованих поправок до Закону про авторське право 1987 року — процесу, що стосується підходу до творів, створених ШІ, та навчальних даних — Маннадіар пояснив, що законодавство про авторське право ґрунтується на ідентифікованому авторстві та оригінальних творчих зусиллях, а це означає, що захист результатів, створених виключно машиною, залишається вкрай невизначеним. Він радить організаціям орієнтуватися в цій ситуації, ставлячи три ключові запитання: чи дійсно існує авторське право на отриманий результат; хто конкретно є власником будь-якого дійсного людського внеску на підставі трудових договорів або договорів з підрядниками; та чи безпечно використовувати цей контент, зазначаючи, що дозвіл, наданий постачальником ШІ, не обов'язково захищає від претензій третіх осіб щодо порушення прав, якщо результат схожий на існуючі захищені твори...

Щоб мінімізувати ці ризики, Маннадіар закликає компанії впроваджувати багаторівневу стратегію захисту інтелектуальної власності, яка виходить за межі авторського права та передбачає використання торговельних марок, реєстрацій промислових зразків та документації щодо розробки. Центральним елементом цього підходу є концепція суттєвої участі людини; він стверджує, що авторство визначається творчим контролем, який здійснюється під час редагування, вдосконалення та відбору, а не тривалістю часу, витраченого на надання підказок. Отже, ідеальний робочий процес передбачає суворе трактування ШІ як помічника, тоді як остаточні рішення щодо вираження приймають люди. Це призводить до рекомендованої ним практичної моделі «створювати, перевіряти та контролювати»: забезпечення творчості під керівництвом людини, проведення перевірок на наявність юридичних ризиків та захист активів за допомогою офіційних договорів, реєстрацій та надійних записів, а не лише збереження скріншотів підказок. Передбачаючи зростання кількості суперечок, пов'язаних із синтезованими голосами, крадіжкою зображень та стилістичною імітацією, Маннадіар наголошує на відповідальності щодо вибору інструментів та комерційної вигоди. Він виступає за офіційні корпоративні політики використання ШІ та конкретні законодавчі реформи, щоб розмежувати твори, створені за допомогою ШІ, та твори, згенеровані переважно ШІ, збалансувавши стимули для інновацій із заходами захисту від піратства, щоб гарантувати, що творці-люди залишатимуться центральною ланкою економічного ланцюга створення вартості» (*T.C. Khor. Don't confuse AI access with copyright ownership, businesses told // Sun Media Corporation Sdn Bhd. (<https://thesun.my/news/dont-confuse-ai-access-with-copyright-ownership-businesses-told/>). 04.08.2026*).

Нова Зеландія

«Оскільки генеративні моделі штучного інтелекту навчаються на величезних обсягах матеріалів, захищених авторським правом, як в

Інтернеті, так і поза ним, у світі розгорілася дискусія щодо того, чи повинні розробники ШІ виплачувати компенсацію авторам. У Новій Зеландії Кабінет міністрів доручив міністру торгівлі та захисту прав споживачів до 31 березня 2027 року підготувати звіт щодо можливої правової бази в галузі авторського права для генеративного ШІ. Критики стверджують, що Новій Зеландії слід уникати наслідування правової моделі США, де знакова справа «Bartz v Anthropic PBC» проілюструвала тривалу боротьбу між авторами та компаніями, що розробляють ШІ. У цій справі автори, які представляли понад 400 000 творців та 15 000 видавців, подали позов проти компанії Anthropic за копіювання їхніх книг з метою навчання моделі «Claude»... Хоча компанія Anthropic уклала угоду щодо використання понад семи мільйонів піратських книг на суму 1,5 мільярда доларів — що становить лише 5 000 доларів на одного автора — суд зрештою постановив, що сканування та навчання на основі законно придбаних книг є «добросовісним використанням». Це рішення віддзеркалює прецедент Google Books, який дозволяє несанкціоноване копіювання з метою трансформації та пошуку, хоча критики зазначають, що це позбавляє авторів цінних можливостей для ліцензування...

На відміну від Сполучених Штатів, Нова Зеландія спирається на значно вужчі рамки «добросовісного використання» (fair dealing), а не «добросовісного споживання» (fair use), через що дуже мало ймовірно, що методи навчання компанії Anthropic були б дозволені на території країни. У той час як компанії, що займаються штучним інтелектом, активно лобіюють уряди різних країн світу з метою встановлення винятків щодо аналізу текстів та даних (TDM), які б дозволили навчання без ліцензії, такі країни, як Австралія та Велика Британія, активно чинять опір цим змінам. Після сильного спротиву з боку місцевих творчих галузей обидві країни відмовилися від пропозиції щодо винятків TDM, причому генеральний прокурор Австралії Мішель Роуланд наголосила, що правові гарантії мають залишатися в силі, щоб забезпечити творчим працівникам можливість скористатися перевагами штучного інтелекту. Ця позиція на користь творців знаходить відгук у новозеландському документі «Керівництво щодо відповідального використання штучного інтелекту для бізнесу», опублікованому Міністерством бізнесу, інновацій та зайнятості в липні 2025 року, в якому зазначається, що справедливе зазначення авторства та винагорода творців сприяють постійному створенню нових творів, необхідних для подальшого вдосконалення штучного інтелекту...» (*Alex Sims. Copyright law review targets AI training and creator compensation // Newsroom (<https://newsroom.co.nz/2026/08/19/nz-copyright-law-review-targets-ai-training-and-creator-compensation/>). 19.08.2026*).

Республіка Індія

«...Індійська індустрія програмного забезпечення дедалі частіше застосовує генеративну штучну інтелекцію, що породжує складні питання щодо того, кому належить код, написаний постачальниками, коли інструменти штучного інтелекту допомагають у розробці. Згідно з індійським Законом про авторське право, програмне забезпечення захищається як літературний твір, але авторське право захищає лише оригінальне вираження, а не ідеї чи функціональність, а оригінальність вимагає людських навичок та судження. У договорах про аутсорсинг співробітники постачальника є авторами та першими власниками коду, якщо тільки договір не передає права замовнику, оскільки відносини з постачальниками розглядаються як «договори про надання послуг», а не як «трудові договори». Нечіткі положення можуть обійтися дорого, як показано у справі «Pine Labs проти Gemalto», де відсутність конкретних умов щодо строку дії та території призвела до повернення прав через п'ять років...»

Поширення розробки з використанням штучного інтелекту ще більше ускладнює питання авторства. Індійське законодавство досі виходить із припущення про існування людського автора, і тривають суперечки щодо того, чи можна вважати розробника, продавця або постачальника інструменту ШІ особою, яка «спричинила створення твору». Такі справи, як «Suryast» та DABUS, свідчать про те, що суди та патентні відомства розглядають ШІ як інструмент, а не як автора. Це залишає без відповіді питання про те, чи взагалі код, згенерований ШІ, підлягає авторському праву, чи охорона поширюється лише на частини, відредаговані людиною, та чи накладають навчальні дані та ліцензії з відкритим кодом зобов'язання на кінцевих користувачів. У нещодавньому рішенні Вищого суду Делі у справі «ANI проти OpenAI» було визнано, що використання контенту, захищеного авторським правом, для навчання великих мовних моделей (LLM) може кваліфікуватися як добросовісне використання, але не було вирішено питання про те, кому належать результати, згенеровані ШІ. Як наслідок, чіткі договірні угоди, що визначають право власності, розкриття інформації про використання ШІ та умови ліцензування, стають необхідними для забезпечення прав у разі аутсорсингу робіт з розробки програмного забезпечення...» **(Ashneet Hanspal and Sheena Khan. *AI-Assisted Software Development in India and the Evolving Question of Copyright Ownership* // Ahlawat (<https://www.ahlawatassociates.com/blog/software-copyright-ai-india-outsourcing-market>). 05.08.2026).**

«Згідно зі спільним звітом компаній SS Rana & Co та FICCI під назвою «Авторське право в епоху штучного інтелекту», правова та регуляторна база, що регулює питання штучного інтелекту та авторського

права, продовжуватиме поступово розвиватися завдяки судовій практиці та співпраці представників галузі, а не внаслідок якоїсь однієї вирішальної події. З огляду на те, що в Індії та в усьому світі досі тривають важливі судові справи, у звіті наголошується, що видавці повинні впроваджувати проактивні заходи внутрішнього управління для контролю над новими юридичними та комерційними ризиками. Зокрема, видавці повинні вести ретельний облік, включати в договори чіткі положення, що стосуються саме штучного інтелекту, та вимагати прозорого розкриття інформації про використання інструментів штучного інтелекту в процесі написання та редагування текстів... Хоча генеративний ШІ відкриває значні можливості — зокрема, підвищення ефективності, покращення виявлення контенту та нові доходи від ліцензування — ці переваги необхідно зрівноважувати з необхідністю збереження прав творців та наукової доброчесності. Цей баланс є особливо важливим, оскільки ШІ дедалі частіше використовується для написання чернеток та редагування текстів, що порушує складні питання щодо авторства. Як підкреслила Сара Нассар із Всесвітньої організації інтелектуальної власності, видавці тепер повинні оцінювати, яка частина рукопису є результатом справжнього творчого вибору людини, а яка — результатом роботи машини, особливо з огляду на те, що на ринок виходять книги, повністю створені ШІ... З огляду на те, що Індія наразі посідає третє місце у світі за кількістю наукових публікацій, у звіті робиться висновок, що запровадження надійних внутрішніх процедур забезпечить на цей час вкрай необхідну визначеність та підзвітність, водночас даючи змогу накопичити практичний досвід, необхідний для формування майбутньої політики у сфері авторського права» *(Publishers Must Adapt To Evolving AI Copyright Framework // Rediff.com India Ltd (https://www.rediff.com/business/report/publishers-manage-ai-use-risks-and-copyright-report/20260810.htm). 10.08.2026).*

Республіка Корея

«Південна Корея дозволить реєструвати музичні твори, створені за допомогою штучного інтелекту, для отримання авторських прав, якщо автори-люди зможуть довести свій істотний творчий внесок, наприклад, у написанні текстів, композиції або аранжуванні твору. Згідно з новими стандартами Корейської асоціації авторських прав на музику (КОМСА), пісні, повністю згенеровані штучним інтелектом на основі простих підказок, як і раніше, не підлягатимуть реєстрації. Ця політика є відходом від попередньої небажаності КОМСА реєструвати твори, створені за допомогою штучного інтелекту, і має на меті визнання нових творчих практик, зберігаючи при цьому принцип авторства людини... Заявники повинні вказати, які саме інструменти штучного інтелекту вони використовували, та пояснити їхню роль у творчому процесі, тоді як КОМСА може вимагати надати такі докази, як файли проєкту,

історію редагувань, запити та журнали генерації, для перевірки людського внеску. Неправдиві заяви або твори, які згодом виявляться повністю створеними штучним інтелектом, можуть призвести до призупинення виплати роялті, зобов'язань щодо повернення коштів, розірвання угод та, можливо, додаткових фінансових санкцій. Ця політика є першою офіційною системою Південної Кореї, спрямованою на включення музики, створеної за допомогою штучного інтелекту, до існуючої системи реєстрації авторських прав» **(Saadet Gokce. South Korea to allow AI-assisted songs to be registered for copyright // Anadolu Ajansı (<https://www.aa.com.tr/en/asia-pacific/south-korea-to-allow-ai-assisted-songs-to-be-registered-for-copyright/4019752>). 06.08.2026).**

Республіка Сінгапур

«Штучний інтелект робить інновації швидшими, дешевшими та простішими для відтворення, зміщуючи конкурентну перевагу від простого першості у впровадженні інновацій у бік створення та захисту активів, які конкуренти не можуть легко скопіювати. Згідно з даними Управління інтелектуальної власності Сінгапуру (IPOS), інтелектуальну власність (ІВ) слід тому розглядати не лише як юридичне питання, а як основну бізнес-стратегію. Дослідження IPOS показало, що наявність прав ІВ у сінгапурських компаніях пов'язана зі зростанням річного прибутку на одиницю інвестованого капіталу на 20,8% та річного прибутку на одного працівника на 21,7%... Генеральний директор IPOS Тан Конг Хві виділяє три важливі стратегії: використання інтелектуальної власності та нематеріальних активів для демонстрації довгострокової цінності інвесторам і партнерам; захист конкурентних переваг під час виходу на міжнародні ринки; а також виявлення менш помітних активів, таких як власні дані, алгоритми, робочі процеси та спеціалізовані ноу-хау. Сінгапурська компанія Астха, що спеціалізується на технологіях у сфері охорони здоров'я, ілюструє цей підхід, інтегруючи захист інтелектуальної власності у свої науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи з самого початку, використовуючи торговельні марки, комерційні таємниці, власні клінічні набори даних та наукову експертизу поряд з офіційним патентним захистом... Ця стратегія допомогла компанії залучити партнерів, захистити свої інновації на різних ринках, прискорити комерціалізацію та зосередити дослідження на справді нових технологіях, не порушуючи при цьому прав інших. Оскільки штучний інтелект порушує нові питання щодо власності на дані, контенту, створеного за допомогою штучного інтелекту, та комерціалізації, підприємствам дедалі частіше доводиться враховувати аспекти інтелектуальної власності на всіх етапах інноваційної діяльності та розширення бізнесу, а не залишати їх виключно на розсуд юридичних підрозділів...» **(How a smarter IP strategy helps businesses stay competitive in the AI economy // SPH Media Limited**

(<https://www.businesstimes.com.sg/singapore/how-smarter-ip-strategy-helps-businesses-stay-competitive-ai-economy-ipos>). 13.08.2026).

Республіка Філіппіни

«...Відповідно до Кодексу про інтелектуальну власність Філіппін та «Керівних принципів щодо розгляду питань штучного інтелекту», опублікованих у липні 2025 року Відомством інтелектуальної власності Філіппін (IPOPHL), патентний захист залишається суворо пов'язаним із людським авторством винаходу. Оскільки штучний інтелект не має юридичної особи, правоздатності та права виступати позивачем або відповідачем у суді, системи штучного інтелекту не можуть бути юридично визнані винахідниками або власниками патентів. Проте винаходи, створені за допомогою ШІ, залишаються патентоспроможними, якщо фізична особа надає керівні вказівки, концепцію та здійснює творчий контроль над технічним рішенням. Цей стандарт відповідає міжнародним прецедентам, таким як рішення у справі «Thaler» у США, Великій Британії та Австралії, в яких DABUS було відхилено як винахідника, а також рекомендаціям Відомство з патентів і торгових марок США (USPTO), які розглядають системи ШІ лише як обчислювальні інструменти, що використовуються винахідниками-людьми...»

Інновації у сфері штучного інтелекту на Філіппінах також регулюються мінливим і багатогранним нормативно-правовим середовищем. У лютому 2026 року Верховний суд Філіппін затвердив рамки управління, які передбачають, що впровадження штучного інтелекту має залишатися орієнтованим на людину та пропорційним, водночас покладаючи на користувачів особисту юридичну відповідальність за результати, згенеровані штучним інтелектом. Одночасно Національна комісія з питань конфіденційності забезпечує суворе дотримання принципів прозорості, підзвітності та справедливості відповідно до Закону про захист персональних даних протягом усього життєвого циклу систем штучного інтелекту, що обробляють персональні дані. Інноватори також повинні враховувати перетин різних сфер інтелектуальної власності; оскільки патентний захист не захищає від претензій щодо авторських прав, що виникають у зв'язку з навчальними наборами даних або згенерованими медіаматеріалами, організації часто застосовують гібридні стратегії, що поєднують подання патентних заявок на технічні процеси із захистом комерційної таємниці щодо власних ваг моделей, алгоритмів та наборів даних...

Що стосується патентоспроможності, то хоча стаття 22.2 Кодексу про інтелектуальну власність виключає з-під захисту самостійні комп'ютерні програми, винаходи у сфері штучного інтелекту, реалізовані за допомогою комп'ютера, підлягають патентуванню, якщо вони забезпечують конкретне технічне рішення технічної проблеми. IPOPHL оцінює ці заявки,

використовуючи п'ятиетапний аналіз формули винаходу: перевірка відповідності предмета винаходу вимогам законодавства, забезпечення того, щоб опис містив конкретні технічні концепції, підтвердження того, що формула винаходу не монополізує абстрактні алгоритми чи математичні формули, забезпечення відповідності законодавчо встановленим класам продуктів або процесів та суспільної моралі, а також перевірка наявності відчутних технічних ефектів у реальному світі. Оцінюючи винахідницький рівень за допомогою стандартного підходу «проблема-рішення», експерти відхиляють заявки, які лише виконують рутинну автоматизацію, адаптують відоме програмне забезпечення до різних галузей або замінюють стандартні апаратні функції програмним забезпеченням, не демонструючи при цьому неочевидного технічного характеру...

Нарешті, забезпечення дотримання патентних прав у контексті штучного інтелекту створює нові доказові та процесуальні перешкоди в рамках філіппінського законодавства. Хоча факт порушення можна встановити на підставі буквального порушення або доктрини еквівалентів — з використанням критеріїв «потрійної ідентичності», «несуттєвої відмінності» або «всіх елементів» — виявлення та доведення несанкціонованого використання в непрозорих алгоритмах або закритих центрах обробки даних створює серйозні доказові виклики без спеціалізованих механізмів розкриття інформації. Крім того, існуючі правові рамки не дозволяють чітко розмежувати пряму та опосередковану відповідальність між розробниками програмного забезпечення, операторами систем та кінцевими користувачами, які надають вхідні дані. У міру того, як системи штучного інтелекту стають дедалі більш автономними та глибоко інтегрованими в комерційний розвиток, вирішення цих питань щодо авторства винаходу, доказування та розподілу відповідальності визначатиме майбутнє патентної юриспруденції Філіппін» (*Anthony W Dee, Ma Patricia B Paz-Jacoba, Joachim Alfonso P Dompur and Paolo Rafael D Mawis. Philippines: inventorship and patentability of AI-assisted inventions // LBR trading as Centellic* (<https://www.iam-media.com/review/the-patent-litigation-review/2027/article/philippines-inventorship-and-patentability-of-ai-assisted-inventions>). 17.08.2026).

«...У 2025 році на Філіппінах було зафіксовано рекордний рівень подачі заявок на об'єкти інтелектуальної власності: загальна кількість заявок зросла на 2,0 % до 53 231, що було зумовлено значним зростанням кількості патентів, корисних моделей та промислових зразків. У сфері патентів лідирували заявки від нерезидентів — особливо у фармацевтиці та цифрових комунікаціях, — тоді як у сфері корисних моделей та промислових зразків переважали заявки від резидентів, що свідчить про зростаюче національне усвідомлення важливості захисту інтелектуальної власності. Для підтримки цієї екосистеми, що розширюється, Відомство інтелектуальної

власності Філіппін (IPORHL) реалізувало різні ініціативи, спрямовані на забезпечення доступності патентування для фізичних осіб, малих підприємств, жінок та молоді, включаючи безоплатну допомогу та університетські програми трансферу технологій. Адаптуючись до сучасних технологічних змін, IPORHL також запровадило «Керівні принципи щодо експертизи винаходів, створених за допомогою штучного інтелекту», в яких роз'яснено, що, хоча штучний інтелект не може бути зазначений як винахідник через відсутність у нього правосуб'єктності, винаходи, створені за допомогою штучного інтелекту, підлягають патентуванню за умови, що вони демонструють чіткий технічний внесок або ефект, що виходить за межі абстрактних функцій...

Згідно з законодавством Філіппін, патенти видаються на нові, винахідницькі та промислово застосовні технічні рішення, при цьому прямо виключаються абстрактні ідеї, бізнес-методи, методи лікування та комп'ютерні програми як такі, а також передбачаються конкретні обмеження щодо нових форм відомих лікарських засобів. Серйозною пасткою для заявників є сувора вимога щодо новизни, пов'язана з публічним розкриттям інформації; будь-яке попереднє публічне розкриття інформації позбавляє винахід новизни, якщо воно не відбувається протягом 12-місячного пільгового періоду для розкриттів, здійснених винахідником або похідних від нього. Отже, винахідники повинні подавати заявки негайно після будь-якої публічної презентації або публікації, щоб уникнути втрати своїх патентних прав...

Щоб ефективніше орієнтуватися в процесі експертизи, заявники можуть скористатися прискореними процедурами, такими як «Програма прискореного розгляду патентних заявок» (PPH) у співпраці з партнерськими відомствами у США, Європі, Японії та Південній Кореї, або регіональною програмою «Співпраця ASEAN у сфері патентної експертизи» (ASPEC). Обидві програми використовують позитивні результати експертизи, отримані від відповідних відомств, щоб значно скоротити типовий термін очікування, що становить від двох до трьох років, завдяки чому звіт про експертизу часто надається ще протягом того ж року. Сприяючи створенню інклюзивної екосистеми інтелектуальної власності та надаючи надійну підтримку й прискорені процедури, IPORHL прагне допомогти винахідникам та установам успішно комерціалізувати свої інновації, що в кінцевому підсумку сприятиме національному економічному та технологічному розвитку...» (*Rowanie A Nakan, Ritz Angelica R Alejandro and Bianca Marie J Angela M Rañola. Philippines: questions on patent prosecution in the AI age // LBR trading as Centellic* (<https://www.iam-media.com/review/the-patent-prosecution-review/2027/article/philippines-questions-patent-prosecution-in-the-ai-age>). 17.08.2026).

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Уряд Великої Британії намагається знайти вихід із складної дискусії щодо авторського права та штучного інтелекту, прагнучи збалансувати інтереси творців та розробників ШІ. У грудні 2024 року Міністерство науки, інновацій та технологій розпочало консультації з питань авторського права та ШІ, розглядаючи такі варіанти, як посилення захисту авторських прав через обов'язкове ліцензування, широке виключення щодо аналізу текстів та даних, а також виключення щодо аналізу даних із можливістю відмови правовласників. Спочатку уряд віддавав перевагу підходу з правом відмови, який дозволив би розробникам ШІ використовувати законно доступні матеріали, захищені авторським правом, для навчання, якщо тільки правовласники явно не застерегли свої права. Однак після різкої критики з боку творчих галузей — які стверджували, що це створює нереальне навантаження на власників авторських прав і не забезпечує прозорості — уряд відступив. До березня 2026 року він підтвердив, що виняток з правом відмови більше не є його пріоритетним варіантом...

Натомість уряд зобов'язався зібрати додаткові докази, налагодити діалог із зацікавленими сторонами та стежити за технологічними, правовими та міжнародними змінами, перш ніж ухвалювати рішення щодо майбутньої політики. Жодних законодавчих реформ не було запроваджено, що залишає значну правову невизначеність як для розробників ШІ, так і для правовласників. У звіті зазначається, що розробники ШІ більше не можуть розраховувати на перспективу широкого винятку з авторського права, а правовласники повинні переглянути свої ліцензійні угоди з метою захисту своєї інтелектуальної власності. Уряд також наголосив на важливості прозорості, зокрема на розкритті інформації щодо матеріалів, які використовуються для навчання систем ШІ, та маркування результатів для позначення контенту, згенерованого ШІ. Тому підприємствам рекомендується вже зараз проактивно переглянути свої механізми управління ШІ, джерела даних, договірні права та практику ведення обліку, щоб посилити готовність до дотримання вимог та зменшити ризики, пов'язані з майбутніми регуляторними чи законодавчими змінами» (*AI and Copyright: Balancing Creative Rights and Innovation in the UK* // *Preiskel & Co LLP* (<https://www.preiskel.com/ai-and-copyright-balancing-creative-rights-and-innovation-in-the-uk/>). 18.08.2026).

Сполучені Штати Америки

«Широке впровадження генеративного штучного інтелекту (ШІ) призвело до поширення ризиків, пов'язаних з інтелектуальною власністю, не лише на технологічні та наукоємні компанії, а й на підприємства

практично у всіх галузях, оскільки текст, зображення та код, згенеровані ШІ, можуть порушувати авторські права, права на торговельні марки або патенти, а компанії, чії твори використовуються для навчання ШІ, також можуть бути змушені захищати свої права. Як наслідок, підприємствам слід розглядати страхування поряд із договірним відшкодуванням збитків як засіб управління цими ризиками... Традиційні поліси загальної комерційної відповідальності (CGL) можуть покривати певні претензії щодо авторських прав, зовнішнього вигляду товару та пов'язані з рекламою питання, хоча нові виключення, спрямовані конкретно на генеративну штучну інтелекцію, можуть суттєво обмежити захист. Поліси страхування від помилок та упущень (E&O) та професійної відповідальності можуть пропонувати ширше покриття претензій щодо інтелектуальної власності, що виникають у зв'язку з наданням професійних або технологічних послуг, тоді як поліси кіберстрахування іноді можуть покривати відповідальність перед третіми особами та збитки першої сторони, пов'язані з інцидентами, що стосуються інтелектуальної власності, залежно від їхніх виключень. Страхування від злочинів та зловживань також може забезпечувати захист у випадках, коли збитки, пов'язані з інтелектуальною власністю, є наслідком крадіжки, нечесності або шахрайства з боку співробітників... Крім того, спеціалізоване страхування інтелектуальної власності може забезпечувати захисний страховий захист від позовів про порушення прав, активний страховий захист для забезпечення дотримання власних прав інтелектуальної власності компанії або умовний страховий захист від ризиків, пов'язаних із поточними судовими справами, а також іноді може покривати втрачену вигоду, вилучення продукції з обігу, відшкодування збитків за договором та витрати на захист бренду. Оскільки умови полісів та виключення значно різняться, особливо з огляду на те, що страховики реагують на нові ризики, пов'язані з генеративною штучною інтелекцією, підприємствам слід ретельно аналізувати та узгоджувати свої страхові програми, щоб гарантувати, що страховий захист належним чином враховує їхні конкретні ризики у сфері інтелектуальної власності» (*Micah E. Skidmore. What Every Lawyer Should Know About Insurance Coverage for Intellectual Property Risk in the Age of Gen AI // Haynes and Boone, LLP (<https://www.haynesboone.com/news/alerts/what-every-lawyer-should-know-insurance-coverage-risk-in-age-of-ai>). 12.08.2026*).

«Компанія ByteDance випустила Seedance 2.5 — оновлену версію свого генератора відео на основі штучного інтелекту, який тепер успішно блокує спроби копіювання інтелектуальної власності Голлівуду. Це сталося після значного негативного резонансу в галузі щодо попередньої версії Seedance 2.0, яка викликала критику з боку провідних американських студій через створення контенту з використанням матеріалів, захищених авторським правом, зокрема несанкціонованих «діпфейків» таких відомих зірок, як Том

Круз і Бред Пітт... Ці інциденти спонукали китайського власника TikTok відреагувати на зростаючу стурбованість щодо того, як його генеративні інструменти взаємодіють із захищеними творчими активами. Дослідження показують, що Seedance 2.5 містить більш надійні фільтри, призначені для запобігання повторному використанню конкретних об'єктів авторського права студій, що дозволяє краще узгодити цю технологію з міжнародними стандартами безпеки цифрових медіа... Стрімкий розвиток інструментів для обробки відео на основі штучного інтелекту створив складні умови для студій та виконавців, що породило серйозні питання щодо прав на зображення та захисту творчих творів; отже, це оновлення є важливим кроком на шляху до встановлення чіткіших меж між можливостями генеративного штучного інтелекту та правами визнаних творців... Оскільки галузь продовжує стежити за цими змінами, ефективність нових запобіжних заходів залишатиметься центральною темою дискусій щодо регулювання штучного інтелекту, а головним завданням залишається забезпечення того, щоб такі платформи дотримували балансу між інноваціями та необхідними заходами захисту творчої праці, яка стоїть за великими кіно- та телевізійними проєктами» (*Seedance 2.5 AI Video Generator Now Blocking Hollywood Intellectual Property // The Movie Blog (<https://www.themovieblog.com/2026/08/seedance-2-5-ai-video-generator-blocking-hollywood-intellectual-property/>). 13.08.2026*).

«Масштабний об'єднаний позов про порушення авторських прав, поданий проти OpenAI провідними новинними організаціями та десятками авторів, серед яких Джордж Р. Р. Мартін, вивів правову доктрину «добросовісного використання» на перший план у сфері розвитку генеративного штучного інтелекту. Юридичний спір, розгляд якого заплановано перед федеральним суддею в Нью-Йорку, зосереджується на питанні, чи є використання творів, захищених авторським правом, з відкритого інтернету для навчання великих мовних моделей, таких як ChatGPT, «добросовісним використанням» відповідно до американського законодавства про авторське право. Поки позивачі домагаються судових наказів про видалення існуючих моделей доти, доки їх не буде перенавчено виключно на ліцензованих матеріалах, OpenAI стверджує, що її процес навчання є трансформативним згідно з давнім прецедентом, оскільки дані перетворюються на цілком новий інструмент, а не копіюються, зберігаються чи перепродаються як ринковий замінник...

Обмеження справедливого використання даних для навчання ШІ матиме значні економічні та освітні наслідки у чотирьох основних сферах. По-перше, це суттєво гальмуватиме інновації, створюючи непомірно високі витрати на ліцензування та переговори, що зробить вихід стартапів на ринок практично неможливим і залишить можливість розробляти моделі лише найбільшим технологічним корпораціям. По-друге, витрати, пов'язані з ліцензуванням

астрономічних обсягів даних, неминуче перекладуться на споживачів, що призведе до зростання вартості передплати та обмеження доступу для шкіл, бібліотек, малих підприємств та державних установ. По-третє, наукові дослідження та технічний прогрес сповільняться, оскільки розробка спеціалізованих дослідницьких моделей ставатиме дедалі більш фінансово недоступною... Нарешті, скасування принципу справедливого використання призведе до фрагментації доступу громадськості до знань, перетворивши майбутні системи штучного інтелекту на неповні «клаптикові ковдри», в яких бракуватиме важливих архівів, місцевих репортажів та джерел мовами меншин, водночас поглиблюючи розрив між установами з достатнім фінансуванням та тими, що мають недостатнє фінансування. Зрештою, збереження надійного стандарту справедливого використання відображає основну мету Конституції США щодо законодавства про авторське право: сприяння прогресу науки та корисних мистецтв шляхом збалансування винагороди творців із ширшими технологічними інноваціями» (*Adam Eisgrau. The Copyright Battle That Could Push AI Out of Reach // National Law Forum LLC* (<https://natlawreview.com/article/copyright-battle-could-push-ai-out-reach>). 13.08.2026).

«...Згідно з чинним законодавством США про авторське право, захист інтелектуальної власності залишається суворо пов'язаним з авторством людини, а це означає, що результати, створені виключно штучним інтелектом, не можуть бути об'єктом авторського права. У справі «Thaler v. Perlmutter» Апеляційний суд округу Колумбія підтвердив, що Закон про авторське право вимагає людського авторства для отримання права на авторське право — це рішення залишилося в силі після того, як Верховний суд відмовився переглянути справу в березні 2026 року. Хоча використання інструментів штучного інтелекту не позбавляє твір права на захист автоматично, Бюро з авторських прав США роз'яснило, що текстові підказки користувача, як правило, виконують роль лише інструкцій, а не творчого авторства, оскільки саме система, що лежить в основі, визначає деталі вираження... Люди-автори можуть забезпечити захист лише для своїх власних відчутних, оригінальних внесків — таких як творчий підбір, компоновання, координація або суттєві модифікації після створення контенту. Цей принцип відображений у рішеннях Бюро з авторських прав щодо реєстрації, наприклад у справі «Zarya of the Dawn», де було захищено текст та компоновання автора, водночас виключивши зображення, згенеровані ШІ, а також у відмовах у справах «Théâtre D'opéra Spatial» та «SURYAST», де заявники відмовилися відмовитися від елементів, створених ШІ. Ці адміністративні обмеження наразі перевіряються в рамках федеральних судових справ, що перебувають на розгляді, таких як «Allen v. Perlmutter» та «Suryast U.S. Enterprises LLC v. Perlmutter». Для цілей реєстрації заявники повинні розкривати та відмовлятися

від будь-якого помітного контенту, створеного штучним інтелектом, — за цим стандартом Бюро авторських прав зареєструвало понад 7 000 заяв про змішане авторство станом на травень 2026 року...

Водночас питання законності використання творів, захищених авторським правом, для навчання моделей штучного інтелекту зосереджується на чотирифакторній аргументації щодо «добросовісного використання» відповідно до § 107 Розділу 17 Кодексу законів США, яка значною мірою базується на рішенні Верховного суду у справі «Andy Warhol Foundation for the Visual Arts, Inc. v. Goldsmith» (2023 р.), в якому було встановлено, що додавання нового змісту або технологічних процесів є недостатнім, якщо комерційне використання слугує ринковою заміною. У справі «Thomson Reuters v. ROSS Intelligence» окружний суд штату Делавер виніс перше суттєве рішення, яким відхилив аргумент про справедливе використання для навчання ШІ, оскільки відповідач використовував анотації Westlaw для створення прямого комерційного конкурента; це рішення наразі перебуває на розгляді в рамках проміжної апеляції у Третньому окружному апеляційному суді... Натомість розробники генеративної ШІ досягли сприятливих результатів у Північному окрузі Каліфорнії: у справі «Bartz v. Anthropic PBC» було визнано, що навчання великих мовних моделей на законно придбаних книгах є в значній мірі трансформативним та відповідає принципам добросовісного використання, хоча компанія Anthropic уклала угоду про врегулювання на суму 1,5 млрд доларів для вирішення претензій щодо окремого зберігання нею книг, отриманих із піратських бібліотек; а у справі «Kadrey v. Meta Platforms, Inc.» було винесено рішення на користь Meta в порядку спрощеного судочинства, оскільки позивачі не змогли довести фактичну шкоду ринку на підставі наявних у справі матеріалів...

На відміну від вхідних даних для навчання, результати роботи ШІ становлять окремий предмет розслідування щодо порушення авторських прав, що вимагає доведення факту копіювання та істотної схожості з захищеним виразом, оскільки авторське право не захищає абстрактні ідеї, факти чи загальні стилі. Хоча позови щодо результатів у таких справах, як «Tremblay v. OpenAI, Inc.», були відхилені через неможливість довести істотну схожість, інші судові спори — такі як позови щодо візуального мистецтва у справі «Andersen v. Stability AI Ltd.», архівів новин у справі «The New York Times Co. v. Microsoft Corp.», інформації про управління авторськими правами у справі «Doe v. GitHub, Inc.» та позови щодо музики проти Suno та Udio — продовжують розглядатися в судах. У своєму звіті за травень 2025 року Бюро з авторських прав рекомендувало дозволити ринкам добровільного ліцензування розвиватися органічно, а не нав'язувати обов'язкові законодавчі схеми. Щоб орієнтуватися в цьому правовому середовищі, що розвивається, творці та підприємства повинні окремо оцінювати вхідні та вихідні дані навчання, ретельно документувати історію людської творчості, вирішувати питання розподілу прав та відшкодування збитків за допомогою чітких договорів, точно розкривати

інформацію про участь ШІ під час реєстрації авторських прав та оцінювати ризики заміщення на ринку, щоб запобігти порушенню авторських прав» (*Gene Markin. OUTPUT v. INPUT- Copyright Ownership Challenges in the Era of Artificial Intelligence // National Law Forum, LLC* (<https://natlawreview.com/article/output-v-input-copyright-ownership-challenges-era-artificial-intelligence>). 17.08.2026).

«Оскільки агенти штучного інтелекту, що займаються програмуванням, створюють дедалі більшу частку програмного забезпечення, компанії стикаються зі значними проблемами щодо права власності на інтелектуальну власність, які часто залишаються поза увагою. Хоча згідно з патентним законодавством винахідником має залишатися фізична особа, оновлені рекомендації USPTO роз'яснюють, що штучний інтелект можна розглядати як інструмент; ключовим є те, чи саме людина є автором ідеї винаходу. Якщо інженер лише керує роботою агента та приймає результат без суттєвого інтелектуального внеску, винахід може не мати дійсного винахідника, а отже, і не отримати патент... Ведення документації, що фіксує технічні проблеми, проектні рішення та вказівки людини, є надзвичайно важливим. Захист авторських прав на код, згенерований штучним інтелектом, є настільки ж обмеженим, оскільки результат, створений виключно машиною, не підлягає захисту, а під захист підпадають лише вибір, упорядкування та модифікація цього результату людиною — це означає, що частина кодової бази, створеної агентом, яка підлягає захисту авторським правом, може бути набагато вужчою, ніж це впливає з реєстрації... Захист комерційної таємниці також залежить від вжиття розумних заходів щодо забезпечення конфіденційності, тому важливо використовувати корпоративні інструменти штучного інтелекту з договірними обмеженнями щодо навчання та зберігання даних, тоді як співробітники повинні уникати введення конфіденційної інформації в інструменти, призначені для широкого споживання. Код, згенерований агентом, також може ненавмисно містити матеріали з відкритим кодом або з ліцензією «copyleft», що створює юридичні проблеми та проблеми з дотриманням належної ретельності, які найкраще вирішувати шляхом постійного сканування коду... Для компаній практичні кроки включають ведення обліку винаходів, подання попередніх патентних заявок на інновації, розроблені людьми, оновлення трудових договорів та угод про передачу прав інтелектуальної власності, визначення частки коду, згенерованого ШІ, а також розгляд політик щодо використання інструментів ШІ та записів про походження як стандартних матеріалів для перевірки. Зрештою, в умовах, коли ШІ легко створює та копіює код, патенти, що захищають функціональну концепцію, можуть стати найнадійнішою формою інтелектуальної власності — за умови, що компанії зможуть довести, хто саме стояв за цими винаходами» (*Jeffrey R. Schell. When the AI Writes the Code: Can*

You Still Patent, or Even Own, Your Own Product? // Whiteford, Taylor & Preston LLP. (<https://www.whitefordlaw.com/news-events/when-the-ai-writes-the-code-can-you-still-patent-or-even-own-your-own-product>). 18.08.2026).

«У новому дослідженні, проведеному Лабораторією комп'ютерних наук та штучного інтелекту Массачусетського технологічного інституту (MIT), було виявлено явище під назвою «зникнення атрибуції», яке свідчить про те, що в міру навчання генеративної моделі ШІ на все більших наборах даних стає дедалі складніше простежити зв'язок між згенерованим зображенням та будь-яким конкретним вихідним зображенням у навчальних даних. Наприклад, дослідники виявили, що навіть якщо всі твори Пікассо були б вилучені з навчального набору даних моделі, ШІ все одно міг би згенерувати зображення, яке дуже нагадує його стиль. Це зникнення зв'язку з автором порушує складні правові питання щодо навчальних даних та політики добросовісного використання, що потенційно може ускладнити судові справи щодо крадіжки інтелектуальної власності... Ці висновки є особливо актуальними, оскільки компанії, що працюють у сфері штучного інтелекту, стикаються з хвилею позовів про порушення авторських прав — таких як позови, подані компаніями Disney, NBCUniversal та DreamWorks проти MidJourney, а також газетою «The New York Times» проти OpenAI та Microsoft — у зв'язку з несанкціонованим використанням книг, фотографій та інших творчих творів для навчання моделей. Зрештою, як зазначає головний автор Чжен Дай, таке зникнення атрибуції може змусити суспільство кардинально переосмислити значення інтелектуальної власності» (*Gen AI outputs are unattributable, study finds // Semafor Inc. (<https://www.semafor.com/article/08/19/2026/generative-ai-outputs-are-unattributable-study-finds>). 19.08.2026).*

Японська Держава

«...Патентна система Японії переживає важливі зміни, пов'язані зі штучним інтелектом, транскордонними порушеннями прав на цифрові об'єкти, ефективністю розгляду справ та економічною безпекою. У січні 2025 року Вищий суд з питань інтелектуальної власності підтвердив, що згідно з чинним Законом про патенти винахідниками можуть бути лише фізичні особи, залишивши в силі відмову у задоволенні заявки, в якій в якості винахідника була вказана система штучного інтелекту DABUS. Однак Японське патентне відомство (JPO) продовжує вивчати питання щодо того, як слід визначати авторство винаходу, коли штучний інтелект робить істотний внесок у винахідницьку діяльність, зокрема, чи можуть розробники штучного інтелекту або інші учасники-люди вважатися винахідниками. JPO також

розглядає ширші питання, пов'язані зі штучним інтелектом, зокрема: чи можуть матеріали, згенеровані штучним інтелектом, вважатися рівнем техніки; чи відповідають результати, отримані за допомогою штучного інтелекту, законодавчому визначенню винаходу; та як поширене використання штучного інтелекту має впливати на оцінку новизни та винахідницького рівня. Ці питання набувають все більшої актуальності, оскільки такі компанії, як SoftBank, різко збільшують кількість поданих патентних заявок, використовуючи генеративний штучний інтелект у розробці винаходів...

Японія також розширила потенційну сферу застосування заходів щодо захисту патентних прав на винаходи, пов'язані з Інтернетом. У березні 2025 року Верховний суд ухвалив рішення у судовій справі за участю компаній DWANGO та FC2, згідно з яким передача запатентованого програмного забезпечення або створення запатентованої системи для користувачів у Японії може вважатися порушенням патентних прав навіть у тому випадку, якщо відповідні сервери розташовані за кордоном. Суд наголосив на тому, де саме реалізуються ефекти та економічні наслідки запатентованого винаходу, а не розглядав розташування сервера за кордоном як автоматичне виключення японських патентних прав. JPO продовжує розглядати, як цей принцип повинен діяти на практиці, зокрема, чи повинні як технічні, так і економічні ефекти відбуватися на території країни та чи повинен принаймні один заявлений елемент бути реалізований в Японії. До отримання подальших роз'яснень фахівцям рекомендується формувати портфелі патентів на цифрові технології з використанням різних типів формул винаходу, включаючи формули, що стосуються клієнта, сервера, системи та програми...

Процес розгляду патентних заявок в Японії залишається порівняно швидким і стабільним: щорічно подається приблизно 290 000–310 000 заявок, а перша експертиза проводиться приблизно за 9,4 місяця. Останніми роками кількість відгалужених заявок суттєво зросла, при цьому широкого застосування набула процедура, що дозволяє призупиняти експертизу відгалужених заявок на час розгляду апеляції щодо вихідної заявки. Рівень задоволеності заявників результатами співбесід з експертами також значно підвищився — з 65,5 % до 78,1 %, що підкреслює стратегічну цінність безпосередньої взаємодії з експертами та адаптації стратегій супроводу патентних заявок до індивідуальних особливостей конкретних експертів...

Також починає діяти японська система нерозголошення інформації про патенти, запроваджена відповідно до Закону про сприяння економічній безпеці у травні 2024 року. Протягом першого звітного періоду 90 заявок було передано на перевірку з питань національної безпеки, хоча жодна з них не отримала статусу «засекреченої». Фахівці у сфері патентів повинні й надалі стежити за практичним впливом цієї системи, особливо у сферах чутливих технологій. Нарешті, японські політики розглядають можливість спрощення процедури подання патентних заявок іноземними мовами з метою зменшення витрат на переклад та залучення зарубіжних заявників, хоча залишаються

побоювання, що це може збільшити навантаження на японські компанії, особливо на малі підприємства, у плані моніторингу. Загалом Японія прагне модернізувати свою патентну систему в сферах штучного інтелекту, транскордонних цифрових технологій та міжнародних інновацій, зберігаючи при цьому оперативність розгляду, якість патентів та заходи щодо забезпечення національної безпеки» (*Koji Sugimura and Takuya Izumi. Japan: AI and extraterritoriality dominate patent landscape as JPO refines examination practice // LBR trading as Centellic (<https://www.iam-media.com/index.php/review/the-patent-prosecution-review/2027/article/japan-ai-and-extraterritoriality-dominate-patent-landscape-jpo-refines-examination-practice>). 17.08.2026*).

Наука в сфері інтелектуальної власності

Україна

«Колишнього міністра внутрішніх справ України та призначеного секретаря РНБО Ігоря Клименка звинуватили в академічному плагіаті й можливій фальсифікації даних у докторській дисертації, захищеній ним у 2019 році в Харківському національному університеті внутрішніх справ, а також у кількох наукових статтях 2017 року... Згідно з аналізом, оприлюдненим на ресурсі «Плагіат і фальсифікації в наукових працях», текстові запозичення без належного посилання виявлено на 51 із 414 сторінок дисертації (близько 12% основного тексту) щонайменше із семи праць, опублікованих у російських та білоруських фахових виданнях... Автори аналізу зазначають, що чужі матеріали перекладалися українською мовою з використанням синонімів і перестановкою речень, а чужі висновки та методики подавалися як власні авторські розробки. Крім того, виявлені у публікаціях факти копіювання статистичних результатів іншого дослідження з відмінною вибіркою респондентів розцінюються експертами як імовірна фальсифікація даних... У зв'язку з оприлюдненими матеріалами представник громадської ініціативи «Дисергейт» заявив про намір офіційно звернутися до університету з повідомленням про порушення академічної доброчесності...» (*Віра Шурмакевич. Близько 12% збігів: ексміністра внутрішніх справ Ігоря Клименка звинуватили в плагіаті дисертації // Українська правда (<https://life.pravda.com.ua/society/aktivisti-zayavili-pro-plagiat-u-doktorskiy-disertaciji-igorya-klimenka-316643/>). 03.08.2026*).

Австралійський Союз

«У австралійському звіті «Ambitious Australia» стверджується, що підприємствам потрібні потужніші стимули для співпраці з

університетами, щоб країна могла ефективніше використовувати свій значний науково-дослідний потенціал. Окрім запропонованих Національних стратегічних ініціатив, більшої залученості промисловості до програм підготовки докторів наук та підвищення мобільності науковців, у звіті рекомендується спростити механізми регулювання інтелектуальної власності, реформувати систему податкових стимулів для досліджень і розробок (RDTI) та запровадити ваучери на співпрацю. У ньому пропонуються стандартизовані моделі управління інтелектуальною власністю та вдосконалені процеси передачі інтелектуальної власності, створеної за рахунок державних коштів, з метою зменшення витрат на переговори та прискорення комерціалізації. Однак у статті зазначається, що домовленості щодо інтелектуальної власності часто потребують значного індивідуального підходу, оскільки умови співпраці відрізняються за такими аспектами, як право власності, ліцензування, ексклюзивність, географічні права, розподіл доходів та підхід до майбутніх інновацій. Тому надмірна стандартизація може обмежувати дослідників або заважати підприємствам ефективно використовувати технології в комерційних цілях. Натомість переговори можна прискорити завдяки більш прямому прийняттю рішень та використанню досвіду, набутого в ході попередніх партнерств...

У звіті також пропонується запровадити «стартап-напрямок» програми RDTI, який передбачатиме вищу суму податкового відшкодування — 23,5 % порівняно з 18,5 % — та, можливо, надаватиме щоквартальні грошові аванси для поліпшення грошового потоку стартапів. Відповідність критеріям буде оцінюватися за допомогою бальної системи з урахуванням таких факторів, як потенціал зростання, інвестиції венчурного капіталу, участь у акселераторах, володіння інтелектуальною власністю та співпраця з університетами. Великі компанії також могли б отримувати розширені пільги за програмою RDTI за позитивний внесок у розвиток австралійської екосистеми досліджень та інновацій через партнерство з університетами, працевлаштування дослідників та аспірантів, співпрацю зі стартапами, розвиток кадрового потенціалу та інвестиції в дослідження... Для малих та середніх підприємств із низькими темпами зростання, які в рамках інших запропонованих реформ можуть втратити доступ до окремих частин програми RDTI, ваучери на співпрацю на суму до 150 000 австралійських доларів сприятимуть реалізації спільних науково-дослідних проектів з університетами та науковими установами. Загалом ці рекомендації спрямовані на підвищення попиту промисловості на наукові дослідження, зменшення практичних перешкод для співпраці та заохочення більшої кількості австралійських підприємств до комерціалізації інновацій, розроблених університетами, зберігаючи при цьому достатню гнучкість для окремих проектів співпраці, щоб задовольнити їхні конкретні комерційні та наукові потреби» (*Andrew Mullane, Thomas Griffiths. Ambitious Australia Series: collaboration between industry and universities // Davies Collison*

Cave (<https://dcc.com/news-and-insights/ambitious-australia-series-collaboration-between-industry-and-universities/>). 11.08.2026).

Нова Зеландія

«...Нова Політика управління інтелектуальною власністю Нової Зеландії, яка набере чинності з 1 липня 2026 року для більшості наукових, інноваційних та технологічних досліджень, що фінансуються урядом, надає університетським дослідникам першочергове право на комерціалізацію своїх винаходів — самостійно або спільно з університетом. Щоб ці права мали практичне значення, науковці повинні вміти розпізнавати, коли їхня робота має комерційний потенціал, і своєчасно повідомляти про це до її оприлюднення. Це вимагає більш широких культурних змін у наукових колах: науковці повинні розглядати інновації та шляхи досягнення практичного впливу як легітимні складові своєї академічної ролі, нарівні з науковою діяльністю, викладанням та керівництвом... Тому університети повинні забезпечувати ранню освіту з питань інтелектуальної власності та вміння розпізнавати можливості, надійну підтримку до офіційного оприлюднення результатів, доступ до партнерів та інвесторів, а також кар'єрні структури, що заохочують практичне застосування результатів досліджень. Комерціалізація не обов'язково означає ставати засновником; ліцензування, партнерство з промисловістю, професійна практика та вплив на формування політики також можуть мати значний ефект. Единбурзький університет пропонує можливу модель у вигляді своєї «Інноваційної кар'єрної траєкторії» та «Рамки інноваційних компетенцій», які офіційно визнають інновації частиною академічного розвитку та допомагають дослідникам просуватися від виявлення можливостей до управління та використання інтелектуальної власності... Що стосується Нової Зеландії, то сама лише зміна правил щодо права власності на інтелектуальну власність навряд чи призведе до суттєвого збільшення обсягу оприлюдненої інформації. Успіх залежатиме від того, чи зможуть університети створити таке середовище, в якому дослідники зможуть виявляти можливості, що виходять за межі публікацій, і відчуватимуть, що від них очікують, що вони мають необхідні ресурси та підтримку для їх реалізації» (*Rod McNaughton. Giving researchers commercialisation rights is just the start // University of Auckland* (<https://www.auckland.ac.nz/en/news/2026/08/24/giving-researchers-commercialisation-rights-is-just-the-start.html>). 24.08.2026).

Народна Республіка Бангладеш

«Нещодавнє відкликання кількох наукових статей авторів з Бангладеш із журналів, що мають міжнародну репутацію, викликало

резонанс у науковій спільноті країни, підкресливши серйозні занепокоєння щодо наукової доброчесності, прозорості та відповідального використання штучного інтелекту. Хоча кожне відкликання пов'язане зі своїми конкретними проблемами, у сукупності ці випадки підкреслюють, що автентичність наукової роботи залежить не лише від новизни ідей, а й від прозорості та етичності всього дослідницького процесу. Хоча інструменти штучного інтелекту можуть значно прискорити дослідження, генеруючи ідеї, виявляючи прогалини, оглядаючи літературу та аналізуючи дані, надмірна залежність від них без належної верифікації або суттєвого інтелектуального внеску людини може підірвати академічну достовірність та стандарти авторства...

Законодавство про інтелектуальну власність, зокрема авторське право, захищає саме оригінальне вираження, а не самі лише ідеї, що породжує складні питання щодо права власності та відповідальності в тих випадках, коли штучний інтелект відіграє значну роль у створенні наукових праць. Якщо дослідник заявляє про авторство контенту, створеного ШІ, без суттєвого особистого внеску, виникають фундаментальні питання щодо того, хто насправді є власником твору та хто повинен нести відповідальність за будь-яку дезінформацію або порушення етичних норм. Оскільки університети покладаються на публікації для підвищення кваліфікації викладачів, а уряди — на наукові дослідження для формування політики, будь-яке підривання довіри до наукових результатів може зашкодити репутації установ, зменшити міжнародну співпрацю та можливості фінансування, а також послабити позиції Бангладеш у глобальній економіці знань...

Незважаючи на значне зростання обсягів наукових досліджень та кількості публікацій у індексованих журналах, Бангладеш залишається недостатньо підготовленим до викликів, пов'язаних із стрімким розвитком штучного інтелекту. Закон про авторське право 2023 року визнає авторство людини, але залишається нечітким щодо творів, створених штучним інтелектом, тоді як багато університетських політик щодо плагіату були розроблені до широкого поширення штучного інтелекту. Міжнародні організації, такі як ЮНЕСКО, рекомендують дотримуватися етичних принципів використання штучного інтелекту в освіті та наукових дослідженнях, а багато журналів тепер вимагають від авторів заявляти про використання штучного інтелекту. Щоб сформувати справжню наукову культуру, Бангладеш повинен розробити чітку інституційну політику щодо ШІ для студентів та викладачів, створити надійні комітети з етики з відповідною спеціалізованою підготовкою, реформувати критерії підвищення в званні, надаючи пріоритет якості та доброчесності досліджень над їх кількістю, а також підвищити обізнаність науковців щодо законодавства про інтелектуальну власність...» *(Md Nazmul Hossain Sefat. Intellectual Property Protection and Research Ethics Must Evolve Together // Daily Sun (<https://www.daily-sun.com/post-logu/891567>). 10.08.2026).*

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«У Великій Британії розгорівся великий академічний скандал навколо професора Джейсона Ардея, який нещодавно подав у відставку з посади професора соціології освіти в Кембриджському університеті. Ардей, який народився в 1985 році в сім'ї вихідців із Гани, у 2015 році захистив докторську дисертацію в Ліверпульському університеті імені Джона Мурса і викладав у університетах Дарема та Глазго, перш ніж у 2023 році стати наймолодшим чорношкірим професором Кембриджа та членом коледжу «Джезус». Тоді його призначення широко віталось керівництвом університету як важлива віха в ініціативах з розширення різноманітності, рівності та інклюзії (DEI), а Ардей швидко здобув статус «академічної суперзірки» завдяки подальшим виступам на телебаченні та в ЗМІ...

Однак наукові досягнення Ардея стали предметом ретельного розслідування після публічних звинувачень у плагіаті. У дописі на Substack філософ Натан Кофнас виявив, що докторська дисертація Ардея містила понад 100 уривків, які були надзвичайно схожими на дисертацію, опубліковану шість років тому Паулою Звондзяк-Майерс, що підтвердило занепокоєння, на які вперше звернув увагу Кембридж у 2023 році почесний професор Дейв Гарріс. Спочатку Кембридж захищав Ардея, назвавши звинувачення у плагіаті расистською кампанією, спрямованою на його дискредитацію. Пізніше з'ясувалося, що коли у 2025 році репортер Times Higher Education Джек Гроув розслідував випадок плагіату, Ардей залучив юридичну фірму, щоб заблокувати публікацію, та подав скаргу до столичної поліції, що спричинило чотиримісячне поліцейське розслідування щодо журналіста — крок, який комісар столичної поліції Марк Роулі згодом визнав помилкою...

Скандал набув ще більшого розголосу, коли розслідування газети «Guardian» виявило численні розбіжності в біографічних твердженнях Ардея, які детально викладені в його мемуарах, написаних у співавторстві, під назвою «Великі й нещасні речі», вихід яких заплановано на 27 серпня. Серед цих тверджень — те, що йому в три роки поставили діагноз «аутизм», що він не розмовляв до 11 років, не вмів читати й писати до 18 років, пробіг 600 миль за шість днів та особисто зібрав 5 мільйонів фунтів, пробігши 30 марафонів за 35 днів. Під час допиту Ардей пояснив, що ці кошти насправді були зібрані громадськими організаціями протягом двох десятиліть. Інші твердження, такі як те, що на нього на роботі напав озброєний чоловік у масці та що до будинку його батьків надіслали свинячу голову, були спростовані через відсутність доказів з камер відеоспостереження та поліцейських протоколів, що змусило його видавця внести поправки або видалити деякі частини його біографії.

5 серпня Ардей офіційно подав у відставку, посиляючись на величезне особисте навантаження, пов'язане з публічними коментарями, хоча пізніше програмне забезпечення для виявлення підробок вказало, що його заява про

відставку була складена за допомогою штучного інтелекту. Хоча Ардей продовжує заперечувати будь-які порушення та скасував кілька заходів у рамках туру на підтримку книги, його падіння викликало бурхливі суспільні дебати в рамках триваючих «культурних воєн» щодо репрезентації та DEI. Провідні науковці, серед яких професор Кембриджського університету Пріямвада Гопал, підписали спільний лист із вимогою провести незалежне розслідування щодо процедури призначення Ардея, висловивши занепокоєння, що цей скандал затримає прогрес у вирішенні проблеми історичної недостатньої представленості. У відповідь Кембриджський університет розпочав розслідування щодо кваліфікації Ардея та оголосив про офіційний перегляд своїх процедур призначення провідних науковців і політики щодо наукової недобросовісності» (*David Mouriquand. The Jason Arday controversy: Explaining the University of Cambridge scandal rocking British academia // euronews* (<https://www.euronews.com/culture/2026/08/10/the-jason-arday-controversy-explaining-the-university-of-cambridge-scandal-rocking-british>). 10.08.2026).

«Джейсон Ардей, 41-річний британський соціолог, який у 2023 році став наймолодшим чорношкірим професором Кембриджського університету, був знайдений мертвим у п'ятницю в будинку в Баттерсі, на півдні Лондона, після того як минулого тижня подав у відставку на тлі пильної уваги ЗМІ та звинувачень у плагіаті в його наукових працях, а також сумнівів щодо його заявлених спортивних досягнень та успіхів у зборі коштів. Поліція охарактеризувала смерть як несподівану, але не підозрілу. Незважаючи на скандал, його мемуари «Великі та нещасні речі» («Great and Unfortunate Things») були видані видавництвом Simon & Schuster того ж тижня... Родина Ардея заявила, що перебуває у шоковому стані через втрату «цього чудового батька, партнера, брата, дядька та сина», додавши, що «кампанія дезінформації» та три роки «постійних образ» виявилися занадто важким випробуванням для «лагідної людини». У своїй заяві про відставку він зазначив, що безперервні звинувачення завдали йому глибокої шкоди і що його відхід не слід розцінювати як визнання версій, які поширюються щодо нього; він заперечив плагіат, хоча й визнав деякі помилки у своїй докторській роботі...» (*Jason Arday, Cambridge professor accused of plagiarism, is found dead // NPR* (<https://www.npr.org/2026/08/15/nx-s1-5932488/jason-arday-dead>). 15.08.2026).

«Комерціалізація інтелектуальної власності (ІВ) університетів у Великій Британії — це складний шлях від академічних досліджень до життєздатного бізнесу, який значною мірою залежить від того, як ІВ перебуває у власності, захищається та використовується. Зазвичай

британські університети є власниками ІВ, створеної їхніми співробітниками, і керують її переходом до комерційного сектору через офіси з передачі технологій (ТТО) за допомогою створення спін-офів або укладення ліцензійних угод. Організація цього процесу вимагає ретельного вибору часу для отримання патентного захисту, щоб уникнути передчасного подання заявок або втрати прав через публічне розкриття інформації. Цей стратегічний підхід є особливо важливим у секторі наук про життя, де тривалі терміни розробки та високі вимоги до капіталу створюють «долину смерті» між дослідженнями та комерційною життєздатністю, що змушує інвесторів ретельно вивчати портфелі ІВ, умови ліцензування та структури управління так само уважно, як і саму наукову основу...

При виборі шляху комерціалізації університети та засновники повинні зважити переваги створення спін-ауту — що є ідеальним варіантом для універсальних платформних технологій, здатних підтримувати різноманітні сфери застосування — проти надання ліцензій усталеним компаніям, що часто є ефективнішим для конкретних продуктів, які потребують розгалуженої регуляторної та виробничої інфраструктури. Хоча університетські спін-аути залучили 1,66 млрд фунтів стерлінгів у вигляді акціонерного фінансування у 2023 році, інвестиції, як і раніше, значною мірою зосереджені в «Золотому трикутнику» — Оксфорд, Кембридж та Лондон. Щоб подолати цю регіональну нерівність та підтримати установи за межами цих традиційних центрів, зовнішні регіональні агентства підтримки та моделі спільних ТТО стають дедалі важливішими для ширшої інноваційної екосистеми...

Трансформаційний потенціал ефективної комерціалізації інтелектуальної власності очевидний на прикладі історій довгострокового успіху, таких як оксфордський спін-оф «Vaccitech» та німецька компанія «BioNTech», які демонструють, що революційні технології потребують років стабільних, проактивних інвестицій, перш ніж принесуть значні соціальні та економічні вигоди. Останні дані свідчать про незначне зниження кількості новостворених британських спін-офів та доходів від інтелектуальної власності після піку, спричиненого пандемією, у 2020/21 роках, що підкреслює необхідність постійної стратегічної підтримки в умовах триваючого фінансового тиску. Зрештою, фокус інноваційної екосистеми Великої Британії змістився з простого юридичного питання власності на інтелектуальну власність на більш складне завдання розробки ефективних шляхів комерціалізації, які забезпечують баланс між інституційною віддачею та успішним, масштабованим впровадженням академічних досліджень на ширший ринок» (*Robbie Gauld, Mairi Rudkin. The life sciences spinout journey: university IP - from discovery to market // Marks & Clerk* (<https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102nrc0-the-life-sciences-spinout-journey-university-ip-from-discovery-to-market/>). 26.08.2026).

Сполучені Штати Америки

«Адміністрація Трампа зобов'язала 30 університетів провести перевірку своїх міжнародних партнерських відносин у сфері досліджень, насамперед тих, що передбачають співпрацю з китайськими установами, інакше їм загрожує втрата федерального фінансування наукових досліджень. Згідно з наказом, виданим Міністерством оборони, навчальні заклади повинні переглянути співпрацю зі 130 іноземними установами, які, як було встановлено, займаються діяльністю, що може призвести до незаконного привласнення результатів досліджень, фінансованих урядом США. Пентагон вимагає від університетів припинити будь-які проблемні партнерські відносини протягом двох тижнів, інакше вони втратять право на отримання федерального фінансування наукових досліджень у майбутньому. Чинники заявили, що цей наказ спрямований на захист досліджень, що фінансуються за рахунок платників податків, від несанкціонованого передавання технологій, крадіжки інтелектуальної власності та використання в ворожих цілях. Назви університетів, яких це стосується, не були оприлюднені, але чинники підтвердили, що серед них — Гарвард, Массачусетський технологічний інститут (MIT) та Університет Джонса Гопкінса...

Цей наказ спрямований проти установ, які, на думку Пентагону, становлять загрозу національній безпеці, зокрема 88 установ у материковому Китаї, а також інших установ у Росії та Ірані. До списку входять університети, що мають явні зв'язки з військовими, а також провідні цивільні навчальні заклади, такі як Університет Фудань та Шанхайський університет Цзяотун. Пентагон також доручив університетам провести перевірку співпраці з організаціями, пов'язаними з «перейменованими Інститутами Конфуція» — це фінансовані урядом Китаю мовні та культурні програми, які в США здебільшого припинили свою діяльність, але в деяких випадках продовжують існувати в інших формах...» (*Miranda Jeyaretnam. What to Know About the Pentagon's Crackdown on Universities' Foreign Research Ties // TIME USA, LLC. (<https://time.com/article/2026/08/19/higher-education-universities-china-research-defense-department-harvard-mit/>). 19.08.2026*).

Законодавство з інтелектуальної власності

Україна

«Міністерство освіти і науки України представило для громадського обговорення (пропозиції приймаються до 20 серпня) урядовий проєкт Закону «Про трансфер технологій», розроблений на виконання Угоди про

асоціацію з ЄС та покликаний подолати критичне відставання держави в комерціалізації наукових знань (39-те місце з 39 країн Європи за обсягами продажів інновацій). Законопроект передбачає кардинальне усунення бюрократичних бар'єрів: повне скасування обов'язкової державної реєстрації технологій та процедур погодження їхньої передачі на користь принципу свободи договору відповідно до цивільного законодавства...

Документ пропонує системні зміни до законодавства, дозволяючи державним університетам та науковим установам ставати засновниками стартапів і спін-офів, вносити майнові права на розробки до їхніх статутних капіталів або передавати ліцензії в обмін на частку в компаніях. Отримані доходи та роялті залишатимуться у розпорядженні установ, що дозволить фінансово стимулювати авторів технологій та менеджерів трансферу. Окремо врегульовано права студентів-винахідників: права на створені поза трудовими відносинами розробки належать самим здобувачам освіти, за винятком випадків, коли технологія була створена з «істотним використанням» спеціальних закритих ресурсів чи ноу-хау закладу...

Державна підтримка інноваційної діяльності здійснюватиметься через інноваційні ваучери (покриття витрат на патентування, маркетинг, юридичні послуги), гранти на розробку прототипів та створення спеціальних регуляторних режимів строком до трьох років зі спрощеною сертифікацією. На національному рівні створюється Агенція прикладних досліджень, мережа регіональних трансфер-офісів і єдина цифрова платформа технологій, а професія менеджера з трансферу технологій отримає офіційне визнання та систему сертифікації, що загалом перетворить український науковий доробок на ліквідний економічний актив для післявоєнної відбудови» *(Науковці зможуть заробляти на власних розробках: що змінить новий закон МОН // Судово-юридична газета (<https://sud.ua/uk/news/publication/368440-naukovtsi-zmozhut-zarobliaty-na-vlasnykh-rozrobkakh-shcho-zminyt-novyi-zakon-mon>). 04.08.2026).*

«Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) презентував проєкт Закону України «Про торговельні марки», який 15 липня 2026 року оприлюднили для громадського обговорення... Документ, підготовлений з урахуванням зауважень Європейської Комісії та експертів проєкту EU4IP, містить низку ключових новацій, зокрема імплементує правову позицію Великої Палати Верховного Суду щодо захисту прав на добре відомі торговельні марки.

Законопроект враховує висновок ВП ВС, сформований у постанові від 17 квітня 2024 року у справі № 910/13988/20 (щодо торговельної марки «Цитрамон»), згідно з яким визнання торговельної марки добре відомою не є окремим чи самостійним способом захисту цивільних прав, а є необхідною передумовою для надання особі захисту шляхом визнання недійсною реєстрації

(свідоцтва) іншої конфліктної торговельної марки та зобов'язання УКРНОІВІ внести запис про її скасування. Такий підхід забезпечує збереження *inter partes*-ефекту судового рішення (дія рішення виключно для сторін спору) та запобігає спробам обходу п'ятирічного строку, встановленого статтею 6 bis Паризької конвенції, для оскарження добросовісно зареєстрованої торговельної марки іншої особи...» *(У Верховному Суді схвально оцінили новий законопроект про торговельні марки // Судово-юридична газета (<https://sud.ua/uk/news/sudova-praktyka/369008-u-verkhovnomu-sudi-skhvalno-otsinyly-novy-zakonoproiekt-pro-torhovelni-marky>). 11.08.2026).*

«2 липня 2026 року в Україні запроваджено нову процедуру, яка дозволяє Міністерству оборони та іншим органам безпеки й оборони надавати ліцензії на інтелектуальну власність, що перебуває у державній власності, українським та іноземним фізичним особам і компаніям, які відповідають встановленим вимогам. Ця система покликана сприяти практичному впровадженню та комерціалізації технологій, розроблених у оборонному секторі. Як правило, ліцензії надаються на платній основі, хоча для таких цілей, як національна безпека та оборона, державна діяльність, благодійна діяльність та наукові дослідження, передбачені спрощені безкоштовні невиключні ліцензії... Щонайменше 25 % доходів від ліцензування має бути виплачено авторам або винахідникам, а додаткові кошти — спрямовано на підрозділи, де було розроблено інтелектуальну власність, подальші науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи та захист інтелектуальної власності. Ексклюзивні та єдині ліцензії мають надаватися на основі конкурсного відбору, тоді як неексклюзивні ліцензії можуть надаватися на конкурсній основі або кільком ліцензіатам на рівних умовах. Потенційним ліцензіатам може бути дозволено ознайомитися з технологією та технічною документацією на умовах угоди про конфіденційність, а також виготовляти прототипи за власний рахунок до укладення ліцензійної угоди... Угоди можуть передбачати можливість субліцензування, тоді як невикористання ліцензованої інтелектуальної власності протягом узгодженого терміну може дати державі право розірвати ліцензію. Ця система створює нові можливості для компаній, які прагнуть співпрацювати з оборонним сектором України, локалізувати виробництво або комерціалізувати оборонні технології, хоча угоди, як і раніше, підпадають під дію вимог щодо державної таємниці, інформації обмеженого доступу та експортного контролю за військовими технологіями та технологіями подвійного призначення» *(Oleksiy Stolyarenko. Ukraine: Licensing of State-Owned Defense IP // Baker McKenzie (<https://www.bakermckenzie.com/en/insight/publications/2026/08/ukraine-licensing-of-state-owned-defense-ip>). 13.08.2026).*

«З 31 липня 2026 року в Україні офіційно введено в дію Закон України «Про академічну доброчесність» (№ 4742-IX від 18 грудня 2025 року), який став першим спеціальним нормативно-правовим актом, що комплексно врегулював етичні правила та відповідальність у сферах освіти й науки. Дія документа поширюється на всіх учасників освітнього та наукового процесів — від учнів, студентів і викладачів до наукових установ та видавців. Закон закріпив єдиний перелік із 13 видів академічних порушень, серед яких класичний плагіат, самоплагіат, фабрикація даних, недоброчесне оцінювання та академічне хабарництво...

Нове законодавство також чітко регламентувало використання штучного інтелекту: використання сервісів на кшталт ChatGPT у навчальних чи наукових роботах дозволене лише за умови обов'язкового зазначення цього факту автором, тоді як приховування генерації тексту офіційно визнається правопорушенням. Крім того, посилено відповідальність за комерційне написання робіт на замовлення («відчуження авторства»), що тягне за собою юридичні наслідки як для виконавців, так і для замовників. Залежно від тяжкості проступку, порушникам загрожують різні санкції — від попередження, повторного складання дисципліни й позбавлення стипендій до відрахування, звільнення з посади та позбавлення вже присуджених наукових ступенів чи вчених звань. Водночас закон гарантує презумпцію доброчесності та захист від безпідставних звинувачень: усі заклади зобов'язані затвердити прозорі процедури розгляду справ із забезпеченням права на захист, а будь-які рішення про покарання можуть бути оскаржені в адміністративному або судовому порядку...» *(Закон «Про академічну доброчесність»: що зміниться для студентів, науковців та освітян? // Суспільний кореспондент (<https://www.sknews.net/zakon-pro-akademichnu-dobrochesnist-shcho-zminytsia-dlia-studentiv-naukovtsiv-ta-osvitian/>). 17.08.2026).*

«12 грудня 2025 року набрав чинності Закон України щодо прав інтелектуальної власності на об'єкти, створені у зв'язку з проходженням військової служби, який офіційно закріпив спеціальний правовий режим для інновацій, що народжуються в секторі оборони. Сучасні реалії бойових дій змушують військовослужбовців оперативно створювати нові технічні рішення, вдосконалювати конструкції озброєння, розробляти нові способи ремонту та програмне забезпечення безпосередньо на передовій. Головною метою таких розробок є успішне виконання бойових завдань і збереження життя бійців, через що винахідники об'єктивно не мають змоги здійснювати патентний пошук, наймати фахівців чи готувати повноцінну документацію в польових умовах...

Водночас чинний порядок патентно-правової охорони містить суттєву процедурну ваду. Відповідно до статті 9-1 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», уповноважений орган протягом чотирьох

місяців від дати одержання повідомлення про винахід має не лише ухвалити рішення про необхідність патентування, а й подати готову заявку до патентного відомства. У разі прийняття рішення наприкінці цього строку часу на якісне оформлення складної патентної документації практично не залишається, що створює ризик зниження якості матеріалів або взагалі залишення перспективних розробок без належної правової охорони...

Для розв'язання цієї проблеми фахівці пропонують удосконалити законодавство шляхом запровадження двоетапної процедури з інститутом попередньої заявки (заяви про встановлення дати пріоритету), подібної до американської моделі provisional application. На першому етапі військовослужбовець подає мінімальний опис технічного рішення, який фіксує авторство та дату створення. На другому етапі державний орган проводить безпекову й патентну оцінку, після чого готує повну заявку зі збереженням первинної дати пріоритету. Такий підхід, адаптований до реалій воєнного стану, режиму таємності та особливостей оборонних замовлень, доцільно поширити й на технології подвійного призначення від цивільних і наукових установ. Це дозволить надати державі час на оцінку розробок, забезпечити високу якість патентної документації та зберегти можливість їхнього подальшого міжнародного захисту за процедурою РСТ...» *(Дмитро Гольберг. Військовий пріоритет: реальна можливість захисту розробок, створених у зв'язку з проходженням військової служби // Юридична практика (<https://pravo.ua/viiskovyi-priorytet-realna-mozhlyvist-zakhystu-rozrobok-stvorenykh-u-zv-iazku-z-prokhodzhenniam-viiskovoi-sluzhby/>). 20.08.2026).*

Австралійський Союз

«15 липня 2026 року уряд Австралії оголосив про нову систему регулювання штучного інтелекту, яка передбачає обов'язкові національні стандарти, регулювання діяльності центрів обробки даних, негайне створення Управління з питань штучного інтелекту та тверду прихильність до захисту авторських прав. Спираючись на своє рішення від жовтня 2025 року про відхилення винятку щодо аналізу текстів та даних, уряд планує вже у 2027 році прийняти законодавство, яке прямо заборонятиме системам штучного інтелекту навчатися на австралійських творах, захищених авторським правом, без відповідного дозволу. Ця реформа має на меті остаточно повернути право власності та контроль у руки творців, гарантуючи їм збереження виключного права вирішувати, чи можна використовувати їхню інтелектуальну власність та на яких комерційних умовах...

Однак така зміна політики на користь авторів породжує низку складних і невирішених правових та практичних проблем. Головною проблемою є ринкова конкуренція, оскільки визнані розробники, чії старі моделі були навчені на зібраних наборах даних до введення нових правил, можуть мати несправедливу

перевагу над новими учасниками ринку, які зобов'язані дотримуватися більш суворих стандартів відповідності. Крім того, оскільки авторське право традиційно захищає конкретні вирази, а не абстрактні ідеї, залишаються питання щодо того, як законодавство буде регулювати результати роботи ШІ, що імітують характерний стиль або мотиви творця, не порушуючи при цьому права на дослівне копіювання. Крім того, забезпечення дотримання цих норм щодо закордонних розробників ШІ є серйозною юрисдикційною перешкодою, як і завдання щодо формування справедливого ринку ліцензування, що захищає переговорну силу дрібніших авторів. Зрештою, оскільки технології ШІ розвиваються набагато швидше, ніж законодавчий процес, австралійські законодавці повинні розробити гнучку систему, яка успішно захищатиме інтелектуальну власність, не гальмуючи при цьому відповідальних вітчизняних інновацій» (*Sven Burchartz, Jessica Bell. Not so free to roam: Australia's shifting approach to copyright protection in the age of AI // Kalus Kenny Intelix (<https://kkilawyers.com.au/not-so-free-to-roam-australias-shifting-approach-to-copyright-protection-in-the-age-of-ai/>). 03.08.2026*).

Аргентинська Республіка

«Національний інститут промислової власності Аргентини переглянув адміністративні процедури, що регулюють визнання торговельних марок недійсними та їх повне або часткове скасування через невикористання, згідно з Постановою № 215/2026, яка набирала чинності 6 липня 2026 року. Ця реформа має на меті скоротити затримки, зміцнити дотримання належних процесуальних гарантій та зробити спори щодо торговельних марок більш передбачуваними, водночас запровадивши більш суворі процесуальні вимоги. Сторони, які домагаються визнання недійсними або скасування торговельних марок, повинні довести, що було порушено конкретне право або законний інтерес, що звужує можливості для суто абстрактних оскаржень... Заявники також повинні офіційно повідомити власника торговельної марки у встановлений строк; у разі недотримання цієї вимоги позов може бути відхилений. У постанові роз'яснюється, як процедури визнання недійсними та скасування взаємодіють із процедурами оскарження реєстрації торговельних марок: залежно від того, коли подано оскарження, рішення щодо нього може бути ухвалено в рамках процедури оскарження або окремо; в останньому випадку виконання рішення щодо оскарження може бути призупинено до вирішення питання щодо оскарження. Тому дотримання строків та належне оформлення мають особливе значення... Правила також передбачають, що заявникам має бути надана можливість надати відповідь у разі, якщо власники торговельних марок надають нові факти або документальні докази, які можуть вплинути на результат справи. Перехідні положення передбачають обов'язкове офіційне повідомлення у певних справах, що

перебувають на розгляді, у яких власник ще не надав відповіді на момент набрання чинності новими правилами. Загалом, власники торговельних марок та особи, які оскаржують їх, повинні ретельно документувати свої законні інтереси, стежити за вимогами щодо повідомлень та строками, стратегічно координувати дії щодо скасування або визнання недійсними з процедурами оскарження, а також перевіряти справи, що перебувають на розгляді, на предмет додаткових процесуальних зобов'язань» (*Cecilia Delgado. Argentina establece novas regras para procedimentos de nulidade e caducidade de marcas por falta de uso // Daniel Law (<https://www.daniel.com.br/pt/client-alert/argentina-estabelece-novas-regras-para-procedimentos-de-nulidade-e-caducidade-de-marcas-por-falta-de-uso/>). 05.08.2026*).

«Національний інститут промислової власності Аргентини (INPI) запровадив нову адміністративну процедуру оскарження торговельних марок відповідно до Постанови № 297/2026, яка набирає чинності 12 серпня 2026 року. Ці правила застосовуються до заперечень щодо заявок на реєстрацію торговельних марок, поданих 1 березня 2026 року або пізніше, тоді як раніше подані справи залишаються в регулюванні попередніх норм. Хоча загальна система заперечень залишається в основному незмінною, реформи мають на меті спростити та пришвидшити процедури. Зокрема, було скасовано окремий етап розгляду доказів, що означає, що сторони, як правило, повинні подавати документальні докази під час подання заперечення або надання відповіді на нього... Національне управління з питань торговельних марок перевірятиме зазначені веб-сайти та посилання під час розгляду справи, а також може визначати допустимість доказів, які раніше не могли бути подані у документальній формі. Правила також уточнюють порядок координації з позовами про анулювання через невикористання та адміністративне визнання недійсними. Якщо такі оскарження стосуються заперечення, їх, як правило, слід подавати під час розширення підстав для заперечення або після подання відповіді, і рішення щодо них ухвалюватиметься в рамках процедури розгляду заперечення... Якщо підстави виникнуть пізніше, можна подати окремий позов і повідомити про нього до закінчення строку подання заключних аргументів; у такому випадку рішення щодо заперечення буде призупинено до остаточного вирішення відповідного позову. Загалом ці зміни покликані зробити процедуру оскарження торговельних марок в Аргентині більш автоматизованою, ефективною та передбачуваною» (*Sergio M. Ellmann, Juan Manuel Lopez Mañán, Martin G. Chajchir and Iris V. Quadrio. Changes to the Trademark Opposition Proceedings // Marval O'Farrell Mairal (<https://www.marval.com/publicacion/cambios-en-el-procedimiento-de-oposiciones-de-marcas-17675?lang=en>). 13.08.2026*).

Домініканська Республіка

«3 5 листопада 2026 року новий Кримінальний кодекс Домініканської Республіки запровадить кримінальну відповідальність для юридичних осіб, згідно з якою холдингові компанії нестимуть відповідальність за правопорушення, вчинені їхніми представниками або підлеглими внаслідок неналежного здійснення нагляду та контролю. Щоб пом'якшити або, можливо, уникнути кримінальної відповідальності, організації повинні впровадити ефективні, вимірювані та актуальні програми дотримання вимог, здатні запобігати таким ризикам, виявляти їх та реагувати на них. Хоча новий Кодекс запроваджує правопорушення, характерні саме для цифрового середовища — такі як ті, що стосуються цифрової ідентичності, даних та комунікацій, — він не замінює спеціалізований правовий режим, що регулює інтелектуальну та промислову власність... Отже, компанії повинні включити як новий Кримінальний кодекс, так і чинне законодавство про інтелектуальну власність до своїх комплексних матриць ризиків. Таке включення вимагає запровадження індивідуально розроблених механізмів контролю за дотриманням вимог щодо рутинних, часто децентралізованих бізнес-операцій, пов'язаних з інтелектуальними активами — такими як щоденне використання програмного забезпечення, торговельних марок, баз даних, інформації про конкурентів та комерційних таємниць — замість того, щоб покладатися на загальні посібники з політик... Зрештою, проактивне визначення того, як створюється, використовується та захищається інтелектуальна власність, а також демонстрація ефективного застосування цих конкретних заходів контролю стали надзвичайно важливим пріоритетом корпоративного управління, яким організації повинні зайнятися задовго до набрання чинності новим кримінальним режимом» (*Miguelina Figueroa. Nuevo Código Penal Dominicano: la PI también es una cuestión de gobernanza // Marcasur* (<https://marcasur.com/noticia/nuevo-codigo-penal-dominicano-la-pi-tambien-es-una-cuestion-de-gobernanza&f=08-2026>). 26.08.2026).

Європейський Союз

«Італія запровадила нові обмеження щодо комерційного використання таких термінів, як «artigianale» («ремісничий» або «виготовлений вручну»), згідно із Законом № 34 від 11 березня 2026 року, який набрав чинності 7 квітня 2026 року. Стаття 16 внесла зміни до Рамкового закону Італії про ремесла, згідно з якими посилання на ремісниче виробництво або майстерність у рекламі, маркуванні, упаковці, назвах підприємств, вивісках та торговельних марках, як правило, дозволені лише підприємствам, зареєстрованим в офіційному Реєстрі ремісничих підприємств. Це обмеження застосовується навіть у тих випадках, коли незареєстрована

компанія дійсно виготовляє продукцію, використовуючи традиційні ручні або ремісничі методи... Це створює особливі виклики для великих підприємств у сферах харчової промисловості, моди та товарів розкоші, чий корпоративні структури або розміри не дають їм права на реєстрацію як ремісничих підприємств, незважаючи на те, що вони значною мірою покладаються на кваліфіковану ручну працю. Порушення можуть призвести до значних адміністративних штрафів у розмірі 1 % від обороту компанії, причому мінімальний штраф за кожне порушення становить 25 000 євро. Ця реформа також викликала юридичні питання, оскільки вона потенційно суперечить усталеним принципам інтелектуальної власності, згідно з якими описові терміни, що стосуються характеристик продукції або методів виробництва, зазвичай залишаються доступними для звичайного комерційного використання... Отже, питання щодо дійсності та тлумачення нових обмежень, можливо, зрештою буде вирішуватися в суді. Тим часом компаніям, які не зареєстровані як ремісничі підприємства, рекомендується переглянути італійські маркетингові матеріали, упаковку та інші комунікаційні матеріали й вилучити з них заборонену термінологію, замість цього використовуючи фактичні описи методів виробництва, такі як «повністю виготовлено вручну», «виготовлено з використанням традиційних технік» або «ручне виготовлення», щоб підкреслити ремісничий характер продукції, не порушуючи при цьому нових правил» (*L'impatto della recente normativa a tutela dell'artigianato sulle imprese del Made in Italy // Jacobacci Avvocati* (<https://www.jacobacci-law.com/it/news-e-pubblicazioni/alert-limpatto-della-recente-normativa-a-tutela-dellartigianato-sulle-imprese-del-made-in-italy>). 05.08.2026).

Китайська Народна Республіка

«Китай опублікував п'яту редакцію Закону про торговельні марки, яка набуде чинності 1 січня 2027 року. Це знаменує собою кардинальну зміну політики: від системи, орієнтованої виключно на реєстрацію, до системи, що зосереджується як на реєстрації, так і на фактичному використанні, і покликана запобігти накопиченню прав, оманливим практикам та зловживанням. Переглянуте законодавство запроваджує потужні інструменти для боротьби з подачею заявок недобросовісними заявниками, зокрема замінюючи суб'єктивний критерій «недобросовісності» об'єктивною заборонаю, передбаченою статтею 19, щодо заявок, поданих без наміру використання, які явно перевищують звичайні ділові потреби — ця зміна може поставити під сумнів стратегії подачі заявок з оборонною метою; водночас стаття 24 розширює заборону на превентивну реєстрацію, поширюючи її на будь-яке «навмисне» захоплення використовуваних та впливових знаків незалежно від неналежних засобів... З метою забезпечення дотримання цих стандартів закон передбачає значні адміністративні штрафи за зловмисні судові позови та

оманливі «хитромудрі знаки» (наприклад, неправдиві твердження про «відсутність добавок»), запроваджує суворіший нагляд за агентствами з реєстрації торговельних марок та створює механізм публічного розгляду скарг. Крім того, закон наділяє Китайське національне управління інтелектуальної власності (CNIPA) повноваженнями анулювати з власної ініціативи неактивні або загальні реєстрації, посилюючи контроль за великими оборонними портфелями, для яких відсутні докази використання, хоча використання в Інтернеті тепер чітко визнається як підстава для підтвердження справжніх прав. Захист також посилюється завдяки ширшим міжкласовим гарантіям для незареєстрованих загальновідомих торговельних марок та новому механізму, що дозволяє власникам отримувати «експортні» підтвердження популярності для використання у спорах за кордоном... З процедурної точки зору найважливішою зміною є скорочення строку подання заперечень з трьох до двох місяців, що вимагає від власників торговельних марок прискорення процесів моніторингу, тоді як обмежувальне правило «блокування» тепер застосовується лише у випадку добровільної відмови власника від знака, а не в разі його анулювання. Крім того, перелік об'єктів, що підлягають реєстрації, було розширено за рахунок включення рухомих знаків. У міру наближення дати набрання чинності експерти радять підприємствам негайно оптимізувати свої системи моніторингу, ретельно документувати докази використання та популярності знаків, а також забезпечити, щоб усі нові заявки чітко відповідали фактичним комерційним стратегіям, що дозволить успішно орієнтуватися в цьому новому правовому полі» (*Gabriela Kennedy, Olivia E. Ma. New Trademark Law in China Takes Effect on 1 January 2027: What Businesses Need to Know // Mayer Brown International LLP* (<https://www.mayerbrown.com/en/insights/publications/2026/08/new-trademark-law-in-china-takes-effect-on-1-january-2027-what-businesses-need-to-know>). 05.08.2026).

Королівство Таїланд

«Таїланд остаточно затвердив правила KYC (знай свого клієнта) для соціальних мереж відповідно до Повідомлення Комісії з електронних транзакцій про заходи щодо запобігання технологічним злочинам для постачальників послуг соціальних мереж (№ 2). Опубліковане в «Урядовому віснику» 5 травня 2026 року та призначене для вступу в силу 1 листопада 2026 року, остаточне повідомлення має чітко визначену спрямованість, зосереджуючись на платній онлайн-рекламі та перевірці особи рекламодавця, а не вимагаючи ідентифікації кожного облікового запису користувача, як це передбачалося в початковому проекті. Згідно з цими вимогами, соціальні мережі повинні перевіряти особу рекламодавців перед публікацією їхніх платних рекламних оголошень у Таїланді, причому така перевірка залишається

дійсною протягом одного року. Дозволені методи перевірки включають перевірку документів, що посвідчують особу, виданих урядом, шляхом порівняння обличчя або використання затверджених систем цифрової перевірки особи. Крім того, платформи повинні збирати інформацію про платника, якщо рекламний внесок сплачує третя сторона, і зберігати необхідні ідентифікаційні дані щонайменше 90 днів після припинення надання рекламних послуг...

Хоча ця процедура спочатку була розроблена для боротьби з онлайн-шахрайством та технологічними злочинами, вона відкриває для власників прав інтелектуальної власності (ІВ) новий цінний спосіб отримання доказів, що дозволяє виявляти анонімних порушників у мережі. Отримавши доступ до перевіреної інформації про рекламодавців та платників, що зберігається на платформах, власники прав ІВ — наприклад, спортивні телекомпанії, які борються з несанкціонованими прямими трансляціями, телекомпанії, що стикаються з піратством, або власники брендів, які борються з рекламою контрафактних товарів — можуть встановити справжні особи порушників для забезпечення цивільних позовів про відшкодування збитків або кримінального переслідування. Щоб скористатися цією механікою, власники ІВ повинні зберегти важливі докази, зокрема скріншоти, URL-адреси, ідентифікатори реклами та показники платежів. З огляду на суворий мінімальний 90-денний термін зберігання даних, швидке збереження доказів та оперативна координація з правоохоронними органами є надзвичайно важливими для забезпечення необхідних даних щодо ідентифікації до того, як закінчиться термін зберігання даних на платформі» (*Suebsiri Taweepon, Siwarut Thammarong. Thailand's social media KYC rules offer new options for online IP enforcement // Legal Benchmarking Limited* (<https://www.managingip.com/article/2gqsai3xc9vfdzl1x6dq8/sponsored-content/thailands-social-media-kyc-rules-offer-new-options-for-online-ip-enforcement>). 10.08.2026).

Малайзія

«Адвокат Естер Онг висловила думку, що Малайзія повинна внести поправки до Закону про авторське право 1987 року, щоб уточнити питання авторства та права власності на твори, створені штучним інтелектом, замість того, щоб включати ці положення до проєкту Закону про регулювання штучного інтелекту (ШІ). Онг стверджує, що фундаментальні принципи інтелектуальної власності, такі як оригінальність, мають регулюватися чинним Законом про авторське право, який забезпечує виконання міжнародних договірних зобов'язань країни, тоді як включення конкретних правил до закону, орієнтованого на технології, може призвести до їхнього швидкого застаріння; вона зазначає, що Закон про авторське право історично продемонстрував здатність до адаптації, необхідну для виживання в умовах

технологічних змін — від копіювальних апаратів до генеративного ШІ. Відповідно, вона пропонує розподіл повноважень, за якого Малайзійська корпорація інтелектуальної власності (MyIPO) зберігатиме повноваження з адміністрування авторських прав, тоді як запропонований Центральний орган з питань ШІ відповідатиме за більш широке регулювання, хоча вона визнає, що законопроект про ШІ міг би доповнити цей закон, забезпечуючи прозорість щодо навчальних наборів даних...

Розглядаючи основну правову проблему визначення можливості захисту, Онг проводить розмежування між простими навичками, пов'язаними з підказкою — які вона описує як «навички без контролю» — та суттєвим контролем, що здійснюється через відбір, ітерацію та модифікацію результату. Хоча вона відзначає глобальні розбіжності з цього питання, звертаючи увагу на більш сувору позицію Бюро авторських прав США порівняно з юрисдикціями, які віддають перевагу визнанню на основі творчого контролю людини, вона наголошує, що навіть країни, які раніше захищали твори, створені машинами, зараз скасовують ці закони. Щоб впоратися з ризиками, пов'язаними з відтворенням захищених творів, вона закликає підприємства застосовувати багаторівневу стратегію захисту: використовувати інструменти штучного інтелекту, навчені на ліцензованих наборах даних; домовлятися про відшкодування збитків; уникати підказок, що містять згадки про конкретних митців; проводити перевірку на схожість перед публікацією; а також ретельно документувати «людський внесок» шляхом фіксації підказок та редагувань для збереження прав, що підлягають примусовому виконанню. Щодо відповідальності, Онг покладає основну відповідальність на розробників ШІ, які відбирають навчальні дані, аргументуючи це тим, що вони мають кращі можливості для отримання сукупного ліцензування, водночас застерігаючи, що користувачі залишаються відповідальними, якщо вони навмисно дають системам команди імітувати конкретні твори. Нарешті, вона наголошує на додаткових комерційних небезпеках, таких як невизначеність щодо захисту, потенційні фальсифікації та порушення конфіденційності клієнтів — особливо для юридичних фірм, які завантажують документи, що підпадають під адвокатську таємницю, — та ще раз підкреслює критичну важливість ведення задокументованого обліку творчого внеску людини на момент створення твору» (*T.C. Khor. Lawyer urges Copyright Act reforms to address AI-generated works, not AI Bill // Sun Media Corporation Sdn Bhd. (<https://thesun.my/news/lawyer-urges-copyright-act-reforms-to-address-ai-generated-works-not-ai-bill/>). 04.08.2026*).

«Малайзія розглядає можливість комплексної модернізації Закону про авторське право 1987 року з метою врахування питань штучного інтелекту, цифрового розповсюдження, онлайн-піратства та зростаючого економічного значення творчих активів. У рамках консультацій, проведених

МуІРО в липні 2026 року, пропонуються реформи, що охоплюють весь життєвий цикл авторського права, включаючи створення, право власності, ліцензування, забезпечення дотримання прав, фінансування, збереження та вирішення спорів. На міжнародному рівні Малайзія розглядає можливість приєднання до Пекінського договору про аудіовізуальні виступи з метою зміцнення економічних та моральних прав виконавців аудіовізуальних творів, а також до Брюссельської конвенції для покращення захисту від несанкціонованого розповсюдження сигналів супутникових програм...

Штучний інтелект (ШІ) є одним із головних напрямків запропонованих реформ. Малайзія розглядає питання про те, чи повинні твори, створені за допомогою ШІ або з його участю, підпадати під дію авторського права та за яких обставин; як слід визначати право власності; коли матеріали, захищені авторським правом, можуть використовуватися для навчання ШІ; а також як слід розподіляти відповідальність за порушення авторських прав у результатах роботи ШІ між розробниками та користувачами. Можливі режими навчання варіюються від винятків для аналізу інформації або обчислювальних цілей, що передбачають законний доступ до моделі, до випадків, що вимагають явного дозволу від правовласників. Остаточний підхід матиме значний вплив як на контроль творців, так і на умови діяльності компаній, що працюють у сфері штучного інтелекту...

Також може посилитися цифрове правозастосування. Серед пропозицій — посилення захисту технологічних засобів захисту та інформації про управління правами, прискорення процедур «повідомлення та видалення», динамічні судові заборони, здатні переслідувати піратські веб-сайти на нові домени або дзеркальні сайти, а також судове вилучення або конфіскація доменів, що використовуються переважно для порушення авторських прав. Ці заходи потребуватимуть гарантій проти помилкового блокування, зловмисних повідомлень та непропорційного втручання у законну діяльність, зберігаючи при цьому належні гарантії «безпечної гавані» для постачальників онлайн-послуг...

Декілька пропозицій спрямовані на те, щоб зробити авторське право більш корисним з комерційної точки зору активом та забезпечити творцям більшу частку довгострокової вартості. Механізм фінансування на основі інтелектуальної власності міг би допомогти фінансовим установам оцінювати авторське право для цілей кредитування та інвестування. Право художника на перепродаж могло б забезпечити художникам роялті від відповідних комерційних перепродажів їхніх творів, тоді як права на повернення авторських прав могли б дозволити творцям відновлювати авторські права, передані багато років тому, за певних умов. Ці механізми повинні збалансувати інтереси творців із договірною визначеністю та існуючими інвестиціями...

У рамках консультацій також розглядається питання про запровадження регульованої системи використання «сирітських творів» у випадках, коли після ретельного пошуку не вдається встановити місцезнаходження правовласників, а

також про розширення переліку винятків для освіти, наукових досліджень, бібліотек, архівів, музеїв та осіб з інвалідністю. До організацій колективного управління можуть бути застосовані більш суворі вимоги щодо аудиту, управління, звітності та розподілу роялті, тоді як Трибунал з питань авторського права може отримати ширшу юрисдикцію та можливість застосовувати прискорені процедури для вирішення спорів щодо роялті та інших питань. Крім того, Малайзія розглядає можливість вдосконалення своєї системи добровільного повідомлення про порушення авторських прав з метою посилення доказової бази та підвищення адміністративної ефективності...

Нарешті, запропоновані реформи спрямовані на забезпечення більшої чіткості щодо межі між захистом авторських прав та захистом промислових зразків стосовно художніх творів, включених до виробів масового виробництва. Загалом, ці консультації є спробою перетворити малайзійське законодавство про авторське право на правову базу, яка краще відповідатиме вимогам штучного інтелекту, цифрових ринків та сучасної креативної економіки. Їхня ефективність залежатиме від чітких законодавчих норм, пропорційних засобів правового захисту та гарантій, які забезпечуватимуть баланс між захистом авторів і комерційними стимулами, з одного боку, та технологічними інноваціями, публічним доступом і процесуальною справедливістю — з іншого» (*Lee Lin Li, Chong Kah Yee and Lai Wen Kang. Proposed Reforms to Malaysia's Copyright Act 1987: Rebalancing Protection, Innovation and Creative Value // Tay & Partners (<https://taypartners.com.my/proposed-reforms-to-malaysias-copyright-act-1987-rebalancing-protection-innovation-and-creative-value/>). 08.2026*).

Республіка Гватемала

«Керівна рада Національного інституту судової експертизи Гватемали (INACIF) затвердила постанову № CD-INACIF-20-2026 про створення Лабораторії аналізу торговельних марок з питань інтелектуальної власності. Ця спеціалізована лабораторія, що функціонує у складі Криміналістичних лабораторій Науково-технічного департаменту, є важливим кроком у розвитку системи захисту інтелектуальної власності в Гватемалі. Завданням лабораторії є проведення поглиблених технічних та наукових аналізів словесних, зображувальних, змішаних та тривимірних торговельних марок, а також етикеток, упаковки, логотипів, захисних пломб та шрифтів, що забезпечує важливу підтримку в ході судових проваджень...

Практичне значення цієї нової лабораторії поширюється на кримінальну, цивільну та комерційну сфери. У той час як Реєстр інтелектуальної власності здійснює реєстрацію торговельних марок, лабораторія надаватиме судам експертні, стандартизовані криміналістичні висновки на основі типографічного аналізу та дослідження пакувальних матеріалів, що підвищить доказову

впевненість у судових процесах щодо недобросовісної конкуренції та порушень прав інтелектуальної власності. Крім того, очікується, що спеціалізовані криміналістичні можливості лабораторії сприятимуть боротьбі з підробками та захисту кордонів, допомагаючи прокуратурі та митним службовцям аналізувати захисні пломби та упаковку для перевірки автентичності продукції...» (*María José Huerta. Guatemala Strengthens Trademark Protection with the Creation of INACIF's First Trademark Analysis Laboratory // Dentons* (<https://www.dentons.com/en/insights/articles/2026/august/11/guatemala-strengthens-trademark-protection>). 11.08.2026).

Республіка Кенія

«Відповідно до проєкту Закону Кенії про інтелектуальну власність 2026 року уряд Кенії планує провести масштабну адміністративну реформу шляхом об'єднання трьох основних регуляторних органів — Інституту промислової власності Кенії (KIPi), Ради з авторського права Кенії (KECOVO) та Управління з боротьби з підробками (АСА) — в єдину консолідовану структуру під назвою Управління інтелектуальної власності Кенії (KIPA). Ця знакова реорганізація має на меті усунути роздроблений нагляд, бюрократичне дублювання та неефективність правозастосування шляхом об'єднання патентів, промислових зразків, авторських прав та заходів щодо боротьби з підробками в єдину правову систему...

Для підтримки цієї консолідованої системи законопроект пропонує створити спеціалізований Трибунал з питань інтелектуальної власності для прискорення вирішення спорів. Він також спрямований на боротьбу з новими цифровими загрозами, такими як порушення авторських прав в Інтернеті та роль онлайн-посередників у сприянні порушенням прав інтелектуальної власності. Зрештою, широкі повноваження KIPA виходитимуть за межі базової юридичної реєстрації та будуть спрямовані на активне сприяння комерціалізації місцевих інновацій, традиційних знань та форм культурного самовираження, перетворюючи інтелектуальну власність на стратегічний двигун для місцевих креативних галузей, іноземних інвестицій та загальної економічної конкурентоспроможності» (*JACKTONE LAWI. Kenya plans to merge copyright, anti-counterfeit and IPO bodies // The Star* (<https://www.the-star.co.ke/business/2026-08-20-kenya-plans-to-merge-copyright-anti-counterfeit-and-ipo-bodies>). 20.08.2026).

Республіка Маврикій

«...Після приєднання до Африканської регіональної організації інтелектуальної власності (ARIPO) та підписання Харарського протоколу

Маврикій вніс зміни до Закону про промислову власність 2019 року з метою офіційного включення своїх регіональних зобов'язань у сфері інтелектуальної власності до національного законодавства. Зміни до законодавства передбачають визначення поняття «Харарський протокол», покладення відповідних адміністративних функцій на Управління промислової власності, а також включення представника Відділу торговельної політики до складу Правління... Найбільш суттєвою зміною є введення нової частини VIA, яка встановлює, що патенти, корисні моделі та промислові зразки, видані ARIPO із зазначенням Маврикія, автоматично отримуватимуть внутрішній захист, еквівалентний правам, наданим на національному рівні, за винятком випадків, коли директор прямо повідомить ARIPO про те, що конкретне право не повинно діяти в цій країні... Крім того, ці поправки передбачають, що у разі будь-яких суперечностей Протокол Хараре матиме переважну силу над національним Законом про промислову власність, що підкреслює прихильність Маврикія до гармонізованої регіональної системи та створює передумови для можливого приєднання в майбутньому до Протоколу Банжула щодо торговельних марок» (*Pravin Barthia and Rowan Forster. Mauritius amends the Industrial Property Act 2019 to give domestic effect to the Harare Protocol // ENSafrica (<https://www.ensafrica.com/news/detail/12232/mauritius-amends-the-industrial-property-act->). 03.08.2026*).

Республіка Сінгапур

«З 1 серпня 2026 року до Додатка до Закону Сінгапуру про географічні зазначення 2014 року будуть внесені зміни, щоб офіційно включити «каву» до переліку захищених категорій, що дозволить країні прирівнятися до інших основних товарів, таких як вино, міцні алкогольні напої та сир, які користуються спеціальним захистом на основі походження. Ця законодавча зміна відбувається у вирішальний момент для одного з найбільш торгуваних у світі товарів і надає важливий інструмент для захисту від введення споживачів в оману та збереження репутації країн-виробників, таких як Колумбія... Історично захист культового бренду «Café de Colombia» виявився складним завданням лише за допомогою традиційних торговельних марок, оскільки цей вираз вважався за своєю суттю описовим; отже, Національна федерація виробників кави Колумбії (FNC) стратегічно переорієнтувалася на використання географічних зазначень. Завдяки успішній реєстрації «Café de Colombia» як географічного зазначення як на національному рівні, так і в Європейському Союзі, колумбійські органи влади змогли юридично обмежити використання цього позначення лише автентичними продуктами, ефективно запобігаючи тому, щоб конкуренти продавали неколумбійську каву під цією шанованою назвою...» (*Kimberly Chen. Geographical indications applications for “Coffee” are now accepted in Singapore*

// Marks & Clerk (<https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102nfho-geographical-indications-applications-for-coffee-are-now-accepted-in-singapore/>). 03.08.2026).

«Міністерство юстиції (MinLaw) та Управління інтелектуальної власності Сінгапуру (IPOS) розпочали громадські консультації з метою збору відгуків щодо впливу штучного інтелекту на систему інтелектуальної власності (ІВ) Сінгапуру. У зв'язку з тим, що штучний інтелект дедалі ширше застосовується у створенні контенту, наукових дослідженнях та прийнятті рішень, уряд прагне забезпечити актуальність законодавства у сфері ІВ, ефективно поєднуючи захист людської творчості та інвестицій із сприянням інноваціям на благо суспільства... Спираючись на підхід спільного створення та попередню взаємодію з різними зацікавленими сторонами, в рамках цих консультацій запрошуються широкі коментарі щодо запропонованих законодавчих уточнень та практичних заходів, спрямованих на підвищення визначеності, підзвітності та довіри до системи захисту інтелектуальної власності... Зокрема, у цьому огляді розглядаються такі питання авторського права, як відповідальність за навчання ШІ, управління ризиками під час впровадження ШІ та визначення поняття людської творчості у творах, створених за допомогою ШІ. У сфері патентів у рамках консультації досліджується, як принципи авторства винаходів повинні застосовуватися до дедалі ширшого спектру співпраці між людьми та ШІ, а також як масове оприлюднення технічних розкриттів, згенерованих ШІ, може вплинути на стан техніки» (*Singapore seeks consultation on intellectual property regime's response to AI* // *TNGlobal* (<https://technode.global/2026/08/26/singapore-seeks-consultation-on-intellectual-property-regimes-response-to-ai/>). 26.08.2026).

Республіка Союз М'янма

«18 травня 2026 року Управління з питань інвестицій та корпоративного управління М'янми (DICA) опублікувало нові рекомендації щодо оцінки та затвердження назв компаній, що свідчить про більш суворий та обережний підхід до реєстрації підприємств відповідно до Закону М'янми про компанії. У цих рекомендаціях детально викладено, як DICA оцінює, чи є запропонована назва ідентичною або схожою до існуючої настільки, що це може спричинити плутанину, а також наведено конкретні підстави для відмови... До них належать назви, що відрізняються лише пунктуацією, правописом або вимовою; назви, які лише змінюють порядок слів або додають загальні терміни, такі як «Group» чи «Myanmar»; а також назви, що повторно використовують існуючу торгову марку, навіть у різних секторах бізнесу, або поєднують її з аббревіатурою. DICA також відхилятиме назви, які

можуть вводити в оману щодо існування зв'язку між компаніями, що не мають між собою жодного відношення. Крім того, DICA зберігає повноваження відповідно до статті 26 Закону про компанії М'янми розглядати та вимагати зміни назви навіть після реєстрації, якщо назва згодом буде визнана невідповідною або такою, що не відповідає вимогам... Окрім перевірки на схожість, ці рекомендації суворо забороняють назви, які натякають на несанкціоновану приналежність до державних органів, центрального банку, президента або міжнародних організацій, таких як Організація Об'єднаних Націй, Всесвітня організація охорони здоров'я та ASEAN, а також застерігають від використання термінів, що є чутливими з культурної, релігійної чи політичної точки зору. Отже, підприємства, які планують зареєструватися в М'янмі, повинні провести всебічну попередню перевірку, щоб переконатися, що запропоновані ними назви не спричинять плутанини серед громадськості та не натякають на несанкціоновану підтримку чи зв'язки з урядом, перш ніж подавати свої заявки» (*Yuwadee Thean-ngarm, Aye Thuzar Hlaing, Sann Lin Kyaw. Myanmar's DICA Issues Guidelines on Company Names // Tilleke & Gibbins International Ltd. (<https://www.tilleke.com/insights/myanmars-dica-issues-guidelines-on-company-names/>). 24.08.2026*).

Соціалістична Республіка В'єтнам

«Національна асамблея В'єтнаму схвалила поправки до митного законодавства з метою посилення заходів щодо вилучення контрафактних товарів та товарів, що порушують права інтелектуальної власності (ІВ); цей крок покликаний врахувати зауваження, висловлені під час нещодавнього торговельного розслідування США за статтею 301. Після того як В'єтнам було визнано «пріоритетною іноземною країною» через такі проблеми, як поширене підроблення товарів та недостатній контроль на кордонах, переглянute законодавство, яке набере чинності в березні 2027 року, значно розширює повноваження митних органів... Слід зазначити, що ці зміни поширюють повноваження щодо забезпечення дотримання законодавства на товари, що проходять транзитом через країну, окрім стандартного імпорту та експорту. Згідно з новою системою, митні службовці тепер мають право ініціативно призупиняти митне оформлення вантажів, якщо виявляють очевидні ознаки порушення прав інтелектуальної власності, а також зберігають можливість призупиняти оформлення після отримання доказів та фінансової гарантії від правовласників... Крім того, з метою протидії стрімкому зростанню обсягів транскордонних онлайн-покупок закон запроваджує суворі вимоги до платформ електронної комерції, передбачаючи, що всі товари, які продаються через ці канали, мають проходити стандартні митні процедури, а також зобов'язуючи операторів платформ та логістичних компаній надавати відповідну інформацію митним органам» (*Vietnam approves customs law*

changes to strengthen IP enforcement // Reuters
(<https://www.reuters.com/legal/litigation/vietnam-approves-customs-law-changes-strengthen-ip-enforcement-2026-08-23/>). 23.08.2026).

«Відповідно до Постанови Прем'єр-міністра № 1624/QĐ-TTg, підписаної в серпні 2026 року, В'єтнам вніс зміни до своєї Національної стратегії у сфері інтелектуальної власності до 2030 року, щоб підкреслити, що захист інтелектуальної власності є колективною відповідальністю суспільства. З метою стимулювання ринкових операцій оновлена стратегія передбачає запровадження пілотної програми з оцінки вартості щонайменше 100 об'єктів інтелектуальної власності, що належать університетам, науково-дослідним інститутам та інноваційним стартапам. Законодавча база буде вдосконалена з урахуванням нових технологій, таких як штучний інтелект, блокчейн та великі дані, при цьому буде забезпечено збалансування інтересів зацікавлених сторін та запобігання зловживанню правами... Механізми забезпечення дотримання законодавства будуть орієнтовані на цивільно-правові засоби захисту, доповнені вдосконаленим адміністративним наглядом та більш суворими санкціями, зокрема щодо контрафактних товарів. Крім того, стратегія спрямована на стимулювання торгівлі, інвестицій та передачі технологій, забезпечуючи при цьому національну безпеку шляхом суворого захисту комерційної таємниці та розвитку систем раннього попередження про транскордонні порушення... З метою подальшої комерціалізації науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, що фінансуються державою, уряд доопрацює нормативно-правові акти, що регулюють фінансові операції з об'єктами інтелектуальної власності — зокрема, їх оцінку, використання як застави та облік — а також запровадить цільові кредитні стимули. Нарешті, стратегія передбачає повну цифровізацію державних послуг у сфері інтелектуальної власності, розробку автоматизованих систем моніторингу для виявлення порушень у мережі та створення загальнонаціональної спільної бази даних про об'єкти інтелектуальної власності з метою оптимізації загального нагляду та забезпечення дотримання прав» (*Ha Chi. Vietnam updates intellectual property rules for emerging technologies // Vietnam Economic Association* (<https://en.vneconomy.vn/vietnam-updates-intellectual-property-rules-for-emerging-technologies.htm>). 24.08.2026).

Сполучені Штати Америки

«...14 липня 2026 року Судовий комітет Сенату США провів перше пленарне слухання щодо двопартійного законопроекту «Про відновлення патентоспроможності» 2025 року (PERA), авторами якого є сенатори Том Тілліс та Кріс Кунс. Цей законопроект має на меті замінити створені судами

винятки щодо патентоспроможності відповідно до статті 35 U.S.C. § 101 чіткими законодавчими виключеннями, при цьому залишаючи без змін окремі вимоги щодо новизни, неочевидності та достатнього розкриття інформації. Законопроект PERA є відповіддю на рішення Верховного суду, зокрема у справах «Bilski» (бізнес-методи/абстрактні ідеї), «Mayo» (закони природи), «Myriad» (ізолювані людські гени) та «Alice» (абстрактні ідеї щодо загальних комп'ютерів), які, на думку критиків, створили непередбачувану систему патентоспроможності, що стримує інвестиції в такі галузі, як діагностика, біотехнології, програмне забезпечення та штучний інтелект... Запропонований закон виключатиме певні самостійні математичні формули, насамперед економічні або бізнес-процеси, суто розумові або природні процеси, немодифіковані людські гени в тому вигляді, в якому вони існують в організмі, включаючи ізолювані гени, а також немодифіковані природні матеріали. Прихильники, серед яких колишній директор USPTO Андрій Янку та президент Альянсу з досліджень старіння Сью Пешин, стверджували, що чинна доктрина придатності до патентування призвела до визнання недійсними цінних винаходів, створила невизначеність та стримувала інвестиції, зокрема у сфері медичної діагностики та серед стартапів, тоді як інші вимоги щодо патентоспроможності й надалі запобігатимуть видачі слабких патентів... Противники висловили інші застереження. Представник Асоціації комп'ютерної та телекомунікаційної промисловості (CCIA) Дж. Джон Лі стверджував, що існуючі обмеження щодо придатності забезпечують важливий захист від надмірно широких патентів та зловмисних судових позовів, тоді як інновації та інвестиції в штучний інтелект залишаються на високому рівні, і попередив, що термінологія PERA може створити нову невизначеність. Доктор Дебра Леонард, яка брала участь у знаковому судовому процесі щодо компанії «Myriad», попередила, що PERA може ненавмисно відродити патенти, що охоплюють людські гени, оскільки звичайна лабораторна обробка може кваліфікувати генетичний матеріал як «модифікований», що потенційно обмежить доступ до діагностичних тестів... Під час слухань стало очевидно, що досі існують суттєві розбіжності щодо того, як знайти баланс між стимулюванням інновацій та запобіганням монополізації фундаментальних наукових і технологічних основ. Судовий комітет не дійшов консенсусу, і законодавці закликали до подальших переговорів, зокрема щодо генетичного тестування та запланованої кодифікації рішення у справі «Myriad». (*The Patent Eligibility Restoration Act: Where Things Stand After the Senate Judiciary Committee's First Full-Committee Hearing // A&O Shearman* (<https://www.lit-ip.aoshearman.com/the-patent-eligibility-restoration-act-emwhere-things-stand-after-the-senate-judiciary-committees-first-full-committee-hearingem>).

04.08.2026).

«Сенат США одноголосно ухвалив законопроект S 2677, спрямований на спрощення процедури блокування контрафактних товарів на кордоні шляхом покращення координації між Митною та прикордонною службою (CBP) та власниками прав інтелектуальної власності. Цей законопроект внесе зміни до чинного законодавства, що дозволить CBP передавати неpubлічну інформацію правовласникам та будь-яким іншим сторонам, зацікавленим у даному товарі, за рішенням комісара, а також знизить поріг для передачі такої інформації до рівня «обґрунтованої підозри» у порушенні... У квітні Палата представників ухвалила аналогічний законопроект, і тепер обидві версії необхідно узгодити. Зміни внесені з урахуванням зауважень, висловлених Митною та прикордонною службою (CBP) як за адміністрації Байдена, так і за адміністрації Трампа, зокрема щодо того, що Закон про захист комерційних таємниць міг перешкоджати відомству обмінюватися інформацією, корисною для забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності. Законодавці також наголосили, що законопроект допоможе CBP виявляти закономірності поведінки осіб, які неодноразово вчиняли правопорушення, пов'язані з підробкою товарів» (Ian J. Howard. *Senate Passes Bill to Improve CBP Mechanisms to Block Importation of Counterfeit Goods* // *National Law Forum, LLC* (<https://natlawreview.com/article/senate-passes-bill-improve-cbp-mechanisms-block-importation-counterfeit-goods>). 20.08.2026).

Сполучені Штати Мексики

«У першій половині 2026 року відбулися найзначніші зміни в мексиканській патентній практиці з 1991 року, що суттєво змінили порядок підготовки, подання та супроводу патентних заявок. Ці реформи, зумовлені законодавчими змінами до Федерального закону про охорону промислової власності, новими підзаконними актами та адміністративними змінами в Мексиканському інституті промислової власності (IMPI), змушують заявників приймати стратегічні рішення та визначати бажаний обсяг охорони набагато раніше в життєвому циклі винаходу...

Головною причиною таких змін є перша реформа, яка набрала чинності 11 березня 2026 року та передбачає скорочення максимальної кількості повідомлень від відомства щодо експертизи по суті з чотирьох до двох. Після надання заявником відповіді на друге повідомлення відомства експертиза має завершитися або видачею патенту, або остаточною відмовою. Оскільки в мексиканській системі відсутні такі механізми, як американська процедура подання клопотання про продовження експертизи для поновлення розгляду справи, остаточну відмову можна оскаржити лише в рамках складних і дорогих процедур визнання недійсними у Федеральному адміністративному суді. Хоча реформа дозволяє проводити віртуальні бесіди з експертами, починаючи з

першого повідомлення від відомства, для вирішення технічних питань, вона фактично припиняє поширену практику поступового вдосконалення формули винаходу під час численних раундів обміну зауваженнями. Відповідно, заявники повинні з самого початку визначити свої комерційні цілі та підготувати надзвичайно надійні набори формул винаходу...

Друга та третя реформи, прийняті у квітні 2026 року, запроваджують подальші структурні зміни та суворі законодавчо встановлені терміни. Оновлений Федеральний закон запроваджує систему попередніх патентних заявок, механізми відновлення прав пріоритету, а також сувору вимогу, згідно з якою ІМРІ зобов'язаний завершити експертизу по суті протягом одного року з моменту її початку. Одночасно нові підзаконні акти суттєво обмежують можливість подання добровільних подільних заявок. Якщо експерт висуває заперечення щодо відсутності єдності заявки, будь-який вилучений об'єкт повинен бути включений до роздільної заявки протягом того самого строку на подання відповіді, інакше право на захист цього об'єкта втрачається назавжди. Це унеможливорює традиційну стратегію утримання роздільних заявок у стані розгляду доти, доки розвиваються комерційні плани. Зрештою, модернізована мексиканська патентна система винагороджує ретельну підготовку та проактивне ведення патентних справ, що робить своєчасні та високоякісні юридичні й технічні консультації від місцевих фахівців необхідними для забезпечення ефективного захисту» (*Octavio Espejo. A new paradigm for patent protection in Mexico // Legal Benchmarking Limited (<https://www.managingip.com/article/2gqct140yh6ear7vf24u8/sponsored-content/a-new-paradigm-for-patent-protection-in-mexico>). 07.08.2026*).

Федеративна Республіка Бразилія

«...Бразильський законопроект № 2 210/2022, який спочатку мав на меті модернізацію законодавства про торговельні марки у зв'язку з приєднанням країни до Мадридського протоколу, переріс у більш широку реформу Закону про промислову власність, що може мати значні наслідки для процедури розгляду патентних заявок та міжнародних патентних спорів. Пропоновані зміни у сфері патентного права включають запровадження попередніх патентних заявок, перегляд правил щодо внесення змін під час розгляду заявки та модифікацію чинної системи, яка надає заявникам до 36 місяців для подання запиту на проведення експертизи по суті... Ці реформи мають на меті більш тісне приведення бразильських процедур у відповідність до міжнародної практики та сприяння скороченню накопичених затримок у розгляді патентних заявок, тоді як бразильські організації з інтелектуальної власності виступають за більшу гнучкість для заявників щодо внесення змін до заявок протягом усього процесу експертизи. Цей законопроект також став предметом міжнародної дискусії щодо судових спорів стосовно патентів, що

мають суттєве значення для стандартів. Поправка № 8, внесена у травні 2026 року, пропонувала заходи проти сторін, які домагаються видачі закордонних судових заборон, спрямованих на запобігання судовим спорам у Бразилії або втручання у рішення бразильських судів, що потенційно може включати штрафи та призупинення господарської діяльності... Згодом поправка № 9 запропонувала більш об'єктивні критерії для визначення зловмисної поведінки, посилені гарантії дотримання належного процесу та пропорційності, а також заходи захисту для третіх осіб, які не беруть безпосередньої участі у справі. Ці положення відображають принцип, згідно з яким питання щодо дійсності, порушення та використання бразильських патентів, як правило, повинні вирішуватися бразильськими органами влади. Законопроект залишається на розгляді в Сенатському комітеті з питань науки, технологій, інновацій, комунікацій та інформатики, що означає, що його остаточний варіант ще формується... У разі прийняття цього закону це може суттєво вплинути на стратегії подання заявок на патенти та супровід справ у Бразильському відомстві з патентів і торговельних марок, а також на транскордонні патентні спори, що стосуються бразильських прав» (*Viviane Trojan, Pedro Bastos Motta Matheus, Manuela Martire. Bill No. 2,210/2022 Advances in the Senate and Expands the Debate on Brazil's Patent System // Kasznar Leonardos* (<https://www.kasznarleonardos.com/en/bill-expands-the-debate-on-brazils-patent-system/>). 05.08.2026).

«11 серпня 2026 року Комітет з питань промисловості, торгівлі та послуг (CICS) Палати представників Бразилії виніс схвальний висновок щодо законопроекту № 303/2024 та пов'язаного з ним законопроекту № 3 936/2024, рекомендувавши їх ухвалення на основі єдиного альтернативного тексту, запропонованого депутатом Адріаною Вентурою. Хоча законопроект № 303/2024 спочатку був розроблений з метою внесення змін до Патентного кодексу Бразилії (Закон № 9 279/1996) для того, щоб системи штучного інтелекту могли визнаватися власниками патентів та винахідниками, депутатка Вентура дійшла висновку, що штучний інтелект не може володіти патентними правами, оскільки не має статусу юридичної особи. Крім того, у замінному тексті відхиляються пропозиції законопроекту № 3 936/2024 щодо скорочення терміну охорони творів, створених за допомогою штучного інтелекту, з урахуванням того, що такі заходи суперечитимуть зобов'язанням Бразилії за міжнародними договорами у сфері інтелектуальної власності...

Натомість запропонована поправка вводить новий пункт до статті 6 Патентного кодексу Бразилії, який встановлює, що право на отримання патенту на винахід, розроблений за допомогою ШІ, належить фізичній або юридичній особі, відповідальній за організацію та фінансування його розробки. Хоча ця норма дозволяє ідентифікувати людських співавторів, які зробили справжній винахідницький внесок, вона однозначно скасовує будь-які вимоги до заявників

щодо розкриття або класифікації ступеня участі ШІ у творчому процесі, щоб уникнути зайвого адміністративного навантаження та правової невизначеності. Зрештою, якщо поправка буде схвалена на наступних етапах законодавчого процесу, вона забезпечить чіткі законодавчі орієнтири, які надійно закріплюють патентні права за фізичними або юридичними особами, водночас спрощуючи процедуру подання заявок на інновації, створені за допомогою штучного інтелекту» (*Committee Advances Bill on Patent Ownership of AI-Assisted Inventions // Licks Attorneys* (<https://www.lickslegal.com/news/committee-advances-bill-on-patent-ownership-of-ai-assisted-inventions/>). 18.08.2026).

Федеративно-Демократична Республіка Ефіопія

«Співробітники Управління інтелектуальної власності Ефіопії (EIPA) наразі переглядають національний Декрет № 410/2004 «Про захист авторських та суміжних прав» у співпраці з правознавцями юридичного факультету Університету Аддіс-Абеби з метою посилення заходів захисту від цифрового піратства та забезпечення кращого захисту авторів у зв'язку зі зростанням популярності Інтернету... Керівник відділу авторського права та суміжних прав EIPA Воссен Мулу пояснив, що проект поправок — який пройшов широкі консультації із зацікавленими сторонами — має на меті врахувати реалії сучасного цифрового середовища шляхом запровадження чітких обов'язків для інтернет-провайдерів (ISP), встановлення процедур блокування веб-сайтів, що серйозно порушують авторські права, та формалізації системи «повідомлень про видалення», яка зобов'язує онлайн-платформи видаляти піратський контент після отримання повідомлення від правовласників... Зазначивши, що мета полягає не в забороні таких платформ, як TikTok, YouTube чи Telegram, чиновники наголосили, що основна проблема полягає у праві власності; зокрема, поширення чужих творів без будь-якого дозволу, наприклад, репости повних новинних статей або монтаж музичних файлів, захищених авторським правом, знижує цінність цих творів... Незважаючи на існуючі засоби правового захисту, що передбачають кримінальні санкції у вигляді позбавлення волі на строк від одного до десяти років та штрафи до 25 000 бір, Воссен зазначив, що забезпечення дотримання законодавства залишається складним, оскільки ідентифікувати операторів цифрових каналів часто неможливо, що фактично змушує правовласників самостійно виявляти порушення, подаючи URL-адреси та докази права власності. На додаток до цих правових реформ EIPA планує активізувати інформаційно-просвітницькі кампанії щодо таких зобов'язань, як ліцензування музики для громадського транспорту, а також готується приєднатися до Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів. Ці зусилля зумовлені значним економічним внеском галузей, що базуються на авторському праві, які становлять понад чотири відсотки ВВП Ефіопії, що вимагає

посилення стимулів та заходів захисту для сприяння інвестиціям у кіно, музику, видавничу діяльність та цифровий контент» (*Sara Solomon. EIPA Warns Against Rising Online Copyright Infringement, Revisits Law to Tighten Enforcement // Media & Communications Center (https://www.thereporterethiopia.com/52113/). 01.08.2026*).

Японська Держава

«Японський уряд оприлюднив проект рекомендацій, в яких закликає розробників генеративного штучного інтелекту захищати інтелектуальну власність та дотримувати балансу між технологічними інноваціями та захистом авторських прав. Хоча ці правила не мають юридичної сили, вони заохочують розробників дотримуватися прозорості щодо збору даних, уникати використання даних із піратських веб-сайтів та за запитом повідомляти, чи використовувалися матеріали, захищені авторським правом — такі як манга, музика та фільми — у їхніх навчальних наборах даних... Цей механізм розкриття інформації покликаний допомогти правовласникам зібрати докази для можливих судових розглядів у разі, якщо твори, створені за допомогою ШІ, будуть дуже схожими на їхні твори. Крім того, розробникам рекомендується впроваджувати внутрішні системи, які повідомлятимуть користувачів про те, що згенерований контент схожий на навчальні дані, захищені авторським правом. Очікується, що ці рекомендації, які незабаром будуть остаточно затверджені, застосовуватимуться як до японських, так і до іноземних операторів ШІ в Японії... Щоб не гальмувати інновації, будуть передбачені винятки з обов'язкового розкриття інформації щодо комерційних таємниць та даних, пов'язаних із безпекою; і хоча за недотримання цих вимог не передбачено юридичних санкцій, компанії, які відмовляться дотримуватися цих рекомендацій, повинні будуть пояснити свої мотиви» (*Riyaz ul Khaliq. Japan AI guidelines urge against intellectual property misuse // Anadolu Ajansı (https://www.aa.com.tr/en/asia-pacific/japan-ai-guidelines-urge-against-intellectual-property-misuse/4030644). 18.08.2026*).

Спори та судові розгляди щодо порушення прав інтелектуальної власності

Україна

«Верховний Суд у справі щодо дизайну бланка службового посвідчення Національної поліції підкреслив, що якщо графічний зразок затверджений державним органом для виконання офіційних функцій,

держава не може залежати від волі приватного власника авторських прав, оскільки це суперечить засадам конкуренції та ефективності публічних закупівель. Державне поліграфічне підприємство заявило, що створило цей дизайн і має на нього авторські права, вимагаючи припинити його використання іншою державною установою та стягнути упущену вигоду, тоді як відповідач подав зустрічний позов про визнання недійсним свідоцтва про реєстрацію авторського права та встановлення відсутності прав у позивача... Суд першої інстанції задовольнив первісний позов і відмовив у зустрічному, апеляційний суд скасував це рішення, відмовивши в первісному позові та задовольнивши зустрічний, проте Касаційний господарський суд скасував постанову апеляції в частині зустрічного позову, зазначивши, що правова охорона зображення як об'єкта авторського права припинилася відповідно до Закону «Про авторське право і суміжні права», затверджений зразок не може бути об'єктом приватної власності чи комерційних прав, а визнання відсутності майнових прав є неналежним способом захисту, якщо їх не передано іншій особі, тоді як недійсність реєстрації ефективна лише в реєстраційних системах набуття прав. Таким чином, держава має право вільно використовувати такі офіційні графічні зображення для своїх функцій без обмежень з боку приватних авторських прав, щоб уникнути монополії та забезпечити ефективність публічних закупівель...» (*Верховний Суд відмовився визнавати приватну монополію на дизайн службового посвідчення НПУ // Судово-юридична газета* (<https://sud.ua/uk/news/sudova-praktyka/366518-verkhovnyi-sud-vidmovyvsia-vyznavaty-pryvatnu-monopoliiu-na-dyzain-sluzhbovoho-posvidchennia-npu>). 14.08.2026).

«Апеляційна палата Українського національного відомства з інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) скасувала попередню відмову та затвердила реєстрацію торговельних марок «АЗОВСТАЛЬ» та «AZOVSTAL» на користь ТОВ «Метінвест Холдинг». Компанія «Метінвест», яку представляла юридична фірма «Василь Кісіль і партнери», успішно оскаржила рішення від березня 2025 року, в якому УКРНОІВІ відхилило заявки з міркувань громадського порядку та моралі. Спочатку відомство аргументувало, що, оскільки «Азовсталь» під час війни стала знаковим символом українського національного опору, мужності та незламності, надання приватних прав на торговельну марку суперечило б загальноприйнятим суспільним принципам...

Скасувавши це рішення, Апеляційна палата створила важливий правовий прецедент щодо реєстрації символів воєнного часу. «Метінвест» та його юридична команда довели, що заперечення з міркувань громадського порядку не можуть ґрунтуватися лише на суб'єктивних припущеннях щодо сприйняття громадськості, а вимагають доказів незаконної або опортуністичної комерціалізації з боку сторонньої третьої сторони. «Метінвест» обґрунтував

свій законний історичний зв'язок із брендом, зазначивши, що з 2006 року керує заводом «Азовсталь» та інвестує в нього значні кошти, постачаючи сталь для таких знакових світових споруд, як лондонська вежа «Shard» та саркофаг Чорнобильської АЕС. Крім того, компанія довела, що реєстрація знака мала на меті захистити назву від експлуатації третіми сторонами та зберегти її цілісність, особливо з огляду на те, що «Метінвест» активно використовує цей бренд для підтримки благодійних ініціатив у воєнний час, таких як проєкт «Серце «Азовсталі» та продаж браслетів для збору коштів через «United 24». Апеляційна палата підтвердила, що набуття символічного національного значення саме по собі не є підставою для відмови у реєстрації торговельної марки її законному, історичному власнику, визначивши цю справу як знакове рішення щодо тлумачення положень про публічний порядок у українському законодавстві про інтелектуальну власність» (*Ilarion Tomarov, Marharyta Tolmach. Vasil Kisil and Partners Successfully Defended Metinvest Group's Rights to AZOVSTAL Brand // Chambers and Partners* (<https://chambers.com/articles/vasil-kisil-and-partners-successfully-defended-metinvest-group-s-rights-to-azovstal-brand>). 13.08.2026).

«У межах судового процесу за позовом художника Івана Марчука щодо визнання недійсним ліцензійного договору від 21 травня 2020 року про передачу майнових авторських прав на зображення його картин, Львівський науково-дослідний інститут судових експертиз встановив факт підробки документів... За словами адвокатки митця Наталії Калініченко, експерти дійшли категоричного висновку, що підписи одного з відповідачів — Ігоря Апостола — на всіх дев'яти сторінках оспорюваного договору йому не належать і були виконані іншою особою... Наразі цю справу розглядає Тернопільський міськрайонний суд, а сторона позивача очікує на відновлення провадження та призначення дати наступного судового засідання на підставі отриманих результатів експертизи» (*Підписи на договорі щодо картин Марчука зробив не Апостол — експертиза // ТОВ «ІНФОРМАЦІЙНЕ АГЕНТСТВО „НЬЮЗ ФЛЕШ“»* (<https://ua.news/ua/culture/pidpisi-na-dogovori-shchodo-kartin-marchuka-zrobiv-ne-apostol-ekspertiza>). 14.08.2026).

«...Касаційний господарський суд Верховного Суду у постанові від 13 серпня 2026 року у справі № 910/12688/24 сформулював важливу позицію щодо застосування строків додаткової охорони патентів на лікарські засоби як об'єктів інтелектуальної власності. Суд встановив, що якщо річний строк, передбачений абзацом 4 частини 1 статті 27-1 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» (який скоротив період звернення з п'яти років до одного), розпочався і закінчився до набрання чинності цією нормою 16 серпня 2020 року, вона не застосовується до відносин

із продовження чинності майнових прав... У справі компанія оскаржувала відмову УКРНОІВІ у наданні додаткової охорони через нібито недотримання цього строку між першим дозволом на введення препарату в обіг у будь-якій країні та заявою в Україні. Верховний Суд підтвердив раніше викладені правила: якщо строк почався до 16 серпня 2020 року, але закінчився після — він продовжується до 16 серпня 2021 року; якщо почався пізніше — обліковується за новою нормою. Оскільки суди попередніх інстанцій дотримались цих вказівок, касаційний суд як суд права (а не факту) залишив їх рішення без змін, не переоцінюючи інші обставини. Це рішення забезпечує правову визначеність у сфері патентної охорони фармацевтичних винаходів, захищаючи права патентовласників від ретроактивного застосування скорочених строків» (*КГС ВС роз'яснив, за яких умов не застосовується річний строк для отримання додаткової охорони патенту на лікарський засіб // Юридична практика (<https://pravo.ua/khs-vs-roz-iasnyv-za-iakykh-umov-zastosovuietsia-vstanovlenyi-novoiu-redaktsiiei-zakonu-richnyi-strok-dlia-vykonannia-umov-z-metoiu-otrymannia-dodatkovoi-okhorony-patentu-na-likarskyi-zasib/>). 20.08.2026*).

«Спеціалізована антикорупційна прокуратура та Національне антикорупційне бюро скерували до суду кримінальне провадження щодо колишнього міністра охорони здоров'я Максима Степанова та керівника відділу ДП «Поліграфкомбінат». За версією слідства, посадовець змусив французьку компанію перереєструвати авторські права на графічні елементи дизайну українських державних документів — зокрема стилізований тризуб і карту України — на підконтрольну йому естонську фірму. Це дозволило незаконно стягувати роялті за використання дизайну навіть після завершення роботи посадовця на держпідприємстві, при цьому частину коштів (понад 124 тисячі доларів) було переведено на рахунок доньки експосадовця. Крім того, учасникам схеми інкримінують привласнення державних коштів через 4–6-кратне завищення вартості постачання захисних голограм...»

Розслідування злочину проводилося спільною слідчою групою правоохоронців України, Франції та Естонії за координації Eurojust. Оскільки підозри фігурантам оголосили ще влітку 2023 року, а сам ексочільник міністерства виїхав за кордон, Вищий антикорупційний суд раніше обрав йому запобіжний захід у вигляді заочного тримання під вартою. У межах цієї справи ВАКС уже ухвалив вирoki щодо чотирьох спільників, забезпечивши стягнення в дохід держави майже 180 млн грн, відшкодування понад 20 млн грн завданих збитків підприємству та перерахування близько 6 млн грн на підтримку ЗСУ...» (*Дмитро Петренко. Справу ексглави МОЗ Степанова передали до суду за корупційну схему з дизайном документів // Informator (<https://informator.ua/uk/spravu-eksglavi-moz-stepanova-peredali-do-sudu-za-korupciynu-shemu-z-dizaynom-dokumentiv/>). 21.08.2026*).

«...Данська корпорація LEGO A/S ініціювала в Господарському суді міста Києва судовий процес (справа №910/6005/26) проти українського фізичної особи-підприємця (ФОП), який реалізовував копії конструкторів LEGO TECHNIC через інтернет-магазин podarok.in.ua. Загальна сума позовних вимог становить понад 1,28 млн грн, з яких 1 164 800 грн складає компенсація на користь правовласника, а 116 480 грн — передбачений законодавством штраф у розмірі 10%, що підлягає сплаті до державного бюджету. Крім грошових стягнень, корпорація вимагає заборонити неправомірне використання своєї інтелектуальної власності, а також вилучити та знищити наявні товарні залишки контрафактних наборів...

Претензії світового виробника охоплюють не лише факт збуту підробок, але й незаконне відтворення дизайну оригінального пакування та інтерактивне надання доступу до авторського контенту (використання зображень фірмових коробок у картках товарів на сайті), що створює склад правопорушення ще до фактичного продажу товару клієнту. Спроба приховати реквізити власника інтернет-магазину виявилася марною: на вимогу суду хостинг-провайдер ТОВ «Хостінг Україна» зобов'язаний розкрити всі ідентифікаційні та контактні дані адміністратора сайту, оскільки провайдери не мають правових підстав захищати анонімність порушників перед судовими органами...

Особливістю цієї справи є статус відповідача як ФОП, що на відміну від юридичних осіб (ТОВ) означає повну особисту майнову відповідальність підприємця у разі задоволення позову. Водночас закон встановлює жорсткий 15-денний строк із моменту вручення ухвали для подання відзиву, пропуск якого позбавляє підприємця можливості повноцінно оскаржити розмір компенсації. Цей прецедент свідчить про високі ризики онлайн-торгівлі неліцензійною продукцією з міжнародних маркетплейсів та підкреслює необхідність для бізнесу завчасно перевіряти походження товарів, дизайн пакування, медіаконтент та власну юридичну модель до старту продажів...» **(LEGO вимагає від українського ФОП 1,28 млн грн за продаж копій. Які висновки має зробити бізнес // Retailers.ua (<https://retailers.ua/news/management/lego-vimagaye-vid-ukrayinskogo-fop-128-mln-grn-za-prodaj-kopiy-yaki-visnovki-maye-zrobiti-biznes>). 21.08.2026).**

Австралійський Союз

«Федеральний суд Австралії відхилив апеляцію, подану Індійським агентством з розвитку експорту сільськогосподарської та переробленої харчової продукції (APEDA) у справі щодо торгової марки «Basmati» (Басматі), підтримавши давню позицію Пакистану про те, що «Basmati» є географічним зазначенням. Окрім відхилення апеляції, суд зобов'язав APEDA відшкодувати судові витрати відповідача. Це рішення, яке було позитивно сприйняте Міністерством торгівлі Пакистану, підтверджує рішення, ухвалене

22 грудня 2022 року представником Австралійського реєстратора торговельних марок... У цьому первинному рішенні було відхилено заявку APEDA на реєстрацію терміна «Basmati» як сертифікаційного товарного знака на тій підставі, що цей термін не дозволяє відрізнити рис, сертифікований APEDA, від рису сорту «Basmati», який законно виробляють та реалізують інші торговці. Відхиливши апеляцію, Федеральний суд підтвердив, що рис «Basmati» вирощується як у Пакистані, так і в Індії, що стало значною перемогою для позиції Пакистану, згідно з якою «Basmati» походить із спільного, історично визнаного регіону, і жоден окремий національний орган не може претендувати на виключні права на цей термін з метою виключення інших законних експортерів» (*Australia rejects India's Basmati trademark bid // Dawn* (<https://www.dawn.com/news/2022492>). 13.08.2026).

«Нещодавно Австралійське патентне відомство відхилило оскарження права власності, подане компанією ThermoChem Recovery International (TRI) щодо чотирьох патентних заявок, що належать FULC JV LLC (раніше — Fulcrum Bioenergy) і стосуються технологій перетворення відходів та вуглецевої сировини на рідини за методом Фішера-Тропша та транспортне паливо. Компанія TRI домагалася спільного або виключного права власності відповідно до статті 36 Закону про патенти 1990 року, аргументуючи це тим, що комерційна угода 2013 року передбачала спільну власність на будь-яку «комбіновану технологію», що включає системи очищення газу та системи Фішера-Тропша. Однак представник Патентного відомства відхилив вимоги TRI через низку суттєвих недоліків. Насамперед компанія TRI не змогла чітко визначити конкретну винахідницьку концепцію, права на яку вона заявляла, покладаючись на нечіткі посилання на відомі промислові процеси, а не на конкретні винаходи... Крім того, позиція TRI була підірвана значними недоліками в доказовій базі; у своїх відповідних доказах компанія неналежним чином висунула нові фактичні обставини, замість того щоб відповісти на початкові аргументи FULC, і не змогла продемонструвати, як заявки на патенти фактично відповідали договірному визначенню терміна «Комбінована технологія». Делегат також зазначив наявність договірної невизначеності, оскільки положення про спільну власність були пов'язані з конкретною ліцензією на «Sierra Project», яку TRI не змогла належним чином пов'язати зі спірними винаходами...» (*Benjamin Cleary. Patent Entitlement: Summary of ThermoChem Recovery International Inc. v FULC JV LLC [2026] APO 14 // MBIP* (<https://www.mbip.com.au/articles/patent-entitlement-summary-of-thermochem-recovery-international-inc-v-fulc-jv-llc/>). 27.08.2026).

«8 липня 2026 року Відділ скасування EUIPO підтвердив чинність давно зареєстрованого тривимірного товарного знака ЄС, що захищає характерну форму з трикутними вершинами, пов'язану з шоколадом «Toblerone», відхиливши позов про визнання недійсним, поданий польською компанією «Millano» проти «Kraft Foods Schweiz Holding». Торговельна марка, зареєстрована у 1996 році, охоплює шоколадний батончик, що складається з однорідної основи та суцільної послідовності з 12 відокремлюваних трикутних вершин. Компанія «Millano» стверджувала, що форма не має властивої їй розпізнавальної здатності та визначається природою товару, є необхідною для досягнення технічного результату або надає товару істотну цінність... EUIPO відхилило кожен з цих аргументів. Воно дійшло висновку, що шоколад не має властивої йому природної форми і може продаватися у різноманітних конфігураціях; хоча поділ плитки на секції полегшує її ламання, конкретний загострений дизайн, що нагадує гору, технічно не є необхідним, оскільки звичайні борозенки дозволяють досягти того самого результату. Відомство також дійшло висновку, що форма не надає шоколаду його «істотної цінності», розмежувавши комерційну репутацію від юридичного поняття цінності та зазначивши, що споживачі купують харчові продукти насамперед через такі характеристики, як смак, а не лише через форму... Щодо розпізнавальної здатності, компанія «Millano» не змогла довести, що на момент подання заявки на знак у 1996 році даний дизайн був загальноприйнятим або не мав розпізнавальної здатності, оскільки наведені нею приклади, такі як продукція «KitKat» та «Kinder», були визнані недостатніми та візуально відмінними... Це рішення свідчить про те, що характерні форми товарів можуть отримати довгостроковий захист як торговельні марки, якщо їхні ознаки не є неминучими чи суто функціональними та суттєво відрізняються від галузевих стандартів. Воно також підкреслює значне доказове навантаження на сторони, які прагнуть визнати недійсними попередні реєстрації, та підтверджує, що патент, термін дії якого закінчився, що стосується технічних ознак, не призводить автоматично до визнання недійсним пізнішого знака у формі. Це рішення може бути оскаржене в Апеляційних радах EUIPO» (*Clarisse Merdy. Vormmerken: Toblerone behaalt overwinning bij het EUIPO // Novagraaf (https://www.novagraaf.com/nl/visie/vormmerken-toblerone-behaalt-overwinning-bij-het-euipo/). 05.08.2026).*

«Німецька організація з управління музичними правами GEMA здобула знакову перемогу над генератором музики на основі штучного інтелекту Suno після того, як регіональний суд Мюнхена постановив, що компанія незаконно навчала свої моделі на музиці, захищеній авторським

правом, з репертуару GEMA, не отримавши ліцензії та не сплативши винагороду правовласникам. Суд визнав, що використання Suno таких треків, як «Forever Young» гурту Alphaville та «Daddy Cool» гурту Boney M, порушило законодавство про авторське право як Німеччини, так і США. Як наслідок, Suno тепер має виплатити компенсацію (сума ще не визначена) і в майбутньому буде зобов'язана отримувати ліцензії на будь-яку музику з каталогу GEMA. Це рішення створює важливий прецедент не лише для інших організацій колективного управління правами в Європі, а й для ринку США...

Компанія Suno заявила, що не погоджується з цим рішенням, стверджуючи, що воно ґрунтується на неправильній інтерпретації її технології та порядку застосування законодавства США, і наразі розглядає можливі варіанти дій, зокрема подачу апеляції. Це вже друга значна перемога GEMA над технологічним гігантом після справи проти OpenAI у листопаді 2025 року, пов'язаної з використанням текстів пісень, захищених авторським правом, для навчання ChatGPT. Генеральний директор GEMA д-р Тобіас Хольцмюллер зазначив, що цей вердикт чітко показує: моделі штучного інтелекту, створені на основі вкраденої інтелектуальної власності, не мають правового захисту, а провайдери повинні сплачувати за ліцензії, а не безкоштовно користуватися творами авторів...» (*Beth Simpson. “AI models built on stolen intellectual property have no protection under the law”: German performing rights society wins significant victory over Suno // Future Publishing Limited Quay House (<https://www.musicradar.com/music-industry/ai-models-built-on-stolen-intellectual-property-have-no-protection-under-the-law-german-performing-rights-society-wins-significant-victory-over-suno>). 05.08.2026*).

«1 липня 2026 року Загальний суд Європейського Союзу залишив у силі відмову в реєстрації «FOR BETTER GAMING – VEIKKAUS» як словесного знака ЄС для значної частини послуг у сфері ігор, азартних ігор, розваг, програмного забезпечення та пов'язаних з ними послуг, на які претендував фінський державний оператор азартних ігор Veikkaus Oy. Суд дійшов висновку, що відповідна фінськомовна аудиторія, яка володіє як англійською, так і фінською мовами, сприйматиме цей вираз, по суті, як рекламне повідомлення, що означає «для кращої гри — ставки/азартні ігри» (voor een beter kansspel – weddenschappen/gokken), а не як вказівку на комерційне походження... Хоча рекламні слогани можуть кваліфікуватися як торговельні марки за тим самим критерієм розпізнаваності, що й інші знаки, вони, як правило, повинні мати такі риси, як оригінальність, гра слів, багатозначність або незвичайне формулювання, що спонукає споживачів сприймати їх як ознаку конкретного підприємства. Суд не виявив таких ознак у цьому слогані. Він також розмежував властиву розпізнавальну здатність від набутої в результаті використання. Хоча слово «VEIKKAUS» могло набути значення торговельної марки завдяки широкому комерційному використанню,

це не робить автоматично розпізнаваним весь новий комбінований слоган, щодо якого подано заявку, і навіть дефіс, що розділяє елементи, не змінив цього висновку... Ця справа підкреслює, що підприємствам слід уникати використання виключно звичайних рекламних фраз, включати в слогани справді відмітні елементи та зберігати докази, такі як дані про витрати на рекламу, частку ринку, результати опитувань споживачів та відвідуваність веб-сайту, на випадок, якщо їм згодом знадобиться довести набуту відмітність. Вона також підкреслює, що у реєстрації торговельної марки ЄС може бути відмовлено, якщо абсолютна підстава для відмови існує лише в частині Європейського Союзу, зокрема через значення, яке має слоган у певній мові або на певному ринку» (*Noé Himmelreich. FOR BETTER GAMING - VEIKKAUS': waarom deze reclameslogan geen Uniemark werd // Novagraaf* (<https://www.novagraaf.com/nl/visie/eu-gerecht-sloganbescherming-merk/>). 10.08.2026).

«З моменту запуску в червні 2023 року як централізованого судового форуму для вирішення патентних спорів у державах-членах ЄС, що беруть участь у програмі, Єдиний патентний суд (UPC) користується дедалі більшою підтримкою та довірою серед власників патентів. Протягом початкового семирічного перехідного періоду, що триватиме до травня 2030 року — який, можливо, буде продовжено до 2037 року за результатами консультацій у 2028 році — власники патентів зберігають право виключити свої європейські патенти з юрисдикції UPC. Однак частка нововиданих європейських патентів, що залишаються в юрисдикції UPC, неухильно зростала — з приблизно половини на момент заснування до близько двох третин станом на червень 2026 року, причому приблизно половина з них використовує механізм унітарного патенту. Таке зростання популярності зумовлене спрощеним адмініструванням системи, економічно ефективною структурою поновлення, швидкістю розгляду справ та потужною можливістю забезпечити загальноєвропейські засоби правового захисту, включаючи транскордонні судові заборони, в рамках одного судового провадження...

Показники впровадження в галузі та динаміка ризиків виявляють помітні галузеві тенденції поряд із обнадійливими правовими показниками. Дивно, але сектор медичних та ветеринарних наук продемонстрував вищий за середній рівень впровадження унітарного патенту, незважаючи на традиційну небажання ризикувати, хоча система унітарних додаткових сертифікатів захисту, що перебуває на стадії розвитку, все ще створює певну невизначеність. Навпаки, сектор електроніки демонструє найнижчий рівень впровадження унітарних патентів, але й найменшу кількість відмов від участі, на що впливають скоріше присутність на цільових ринках та строк дії патентів, а не недовіра до самого суду. Крім того, показники скасування патентів на центральному рівні в UPC та Європейському патентному відомстві (ЕПО) виявилися загалом порівнянними;

у 2025 році 32 % процедур скасування в UPC завершилися скасуванням патенту, що майже повністю відповідає показникам ЕРО — 29 % у першій інстанції та 31 % на стадії апеляції. Однак скасування патенту в UPC становить більш серйозний комерційний ризик, оскільки воно може відбутися набагато швидше в рамках активних позовів про порушення прав і набуває негайної чинності в усіх країнах-учасниках ЄС. Судова узгодженість між підрозділами також зміцнюється: Апеляційний суд UPC скасовує приблизно одну третину рішень першої інстанції, тоді як Апеляційні ради ЕРО у 2025 році скасували або змінили 64 % рішень...

З огляду на зростаючу зрілість суду та наближення кінця перехідного періоду власники патентів дедалі частіше переходять до витонченої стратегії, заснованої на патентному портфелі. Замість застосування універсальної політики багато підприємств зараз обирають комбінований підхід у межах окремих патентних сімейств — часто виключаючи критично важливі, вузькі патенти з «загальними формулами» (picture claims), щоб захистити їх від централізованого скасування, водночас використовуючи наступальні повноваження Єдиного патентного суду (UPC) для захисту більш широких формул. Це вимагає зважування переваг швидкого, загальноєвропейського правозастосування проти ризику втратити весь патент у всьому ЄС одним махом, з урахуванням конкретної толерантності до ризику та комерційної присутності власника патенту. Нарешті, щодо ключових європейських ринків, що не беруть участі в системі, таких як Велика Британія, Іспанія та Польща, підприємства повинні й надалі дотримуватися скоординованої паралельної національної патентної стратегії» (*The UPC Three Years In // Cooley LLP* (<https://www.cooley.com/news/insight/2026/2026-08-11-the-upc-three-years-in>). 11.08.2026).

«Заява компанії Guardant Health про застосування тимчасових заходів проти Sophia Genetics щодо європейського патенту, що охоплює технологію виявлення раку, була відхилена Апеляційним судом Єдиного патентного суду (UPC) через відсутність терміновості, що скасувало рішення Паризького місцевого відділення щодо доданого матеріалу, водночас підтвердивши важливість своєчасного забезпечення дотримання прав. Згаданий патент, EP 3 443 066, стосується методу виявлення раку товстої кишки, яєчників, легенів або підшлункової залози шляхом глибокого секвенування безклітинної ДНК. Після надсилання попереджувального листа у травні 2025 року та початку судового розгляду у Великій Британії компанія Guardant 29 серпня 2025 року подала в Парижі клопотання про застосування тимчасових заходів проти чотирьох юридичних осіб компанії Sophia. Паризький місцевий відділ відхилив цю заяву, вважаючи, що патент, ймовірно, є недійсним через додані елементи, та зобов'язав компанію Guardant сплатити

400 000 євро судових витрат; компанія Guardant подала апеляцію, а Sophia — зустрічну апеляцію...

Апеляційний суд дійшов висновку, що компанія Guardant не довела наявності достатньої терміновості відповідно до правила 211.4 Регламенту процедури UPC. Хоча подання окремих заяв про винесення тимчасового судового заборони щодо різних патентів з інтервалом у кілька тижнів є прийнятним з процедурної точки зору, суд вирішив, що затримка з поданням заяви в очікуванні збору інформації щодо всіх патентів сама по собі може становити необґрунтовану затримку. Оскільки у власному попереджувальному листі компанія Guardant посилялася на посібник користувача, в якому також розкривалися особливості патенту, що є предметом спору, було визнано, що компанія Guardant мала конструктивне знання про передбачуване порушення задовго до подання заяви. Сумлінний власник патенту міг би встановити факт порушення з боку всіх чотирьох компаній протягом двох тижнів, отже, компанія Guardant мала знати про це не пізніше середини травня 2025 року; таким чином, подання заяви у серпні відбулося з запізненням на понад три місяці без належного обґрунтування. Суд наголосив, що терміновість оцінюється в кожному конкретному випадку, а на заявника покладається обов'язок довести, що він діяв без необґрунтованої затримки.

Суд також розглянув питання юрисдикції, постановивши, що відповідачі, які мають місце проживання в державі-учасниці Угоди, підпадають під юрисдикцію UPC на підставі місця проживання незалежно від місця вчинення дій, що порушують патентні права, тоді як відповідача, який має місце проживання у Швейцарії, можна залучити до справи, використовуючи французьку дочірню компанію як «орієнтир» відповідно до статті 8(1) Переглянутого Брюссельського регламенту. Щодо суті справи, пункт 1 формули претензії було витлумачено широко: він не вимагає ідентифікації конкретного типу раку, достатньо виявлення будь-якого з чотирьох перелічених видів раку, а вимога щодо глибини секвенування застосовується до всього набору генів. Суд також скасував висновок місцевого відділення щодо доданого матеріалу, дійшовши висновку, що всі ознаки були прямо та однозначно розкриті в оригінальній заявці...» (*Yael Givon. UPC Court of Appeal clarifies the urgency requirement for provisional measures // Mishcon de Reya LLP (<https://www.mishcon.com/news/upc-court-of-appeal-clarifies-the-urgency-requirement-for-provisional-measures>). 11.08.2026*).

«Національні суди держав-членів Європейського Союзу значно розійшлися у своєму тлумаченні нещодавньої судової практики Суду Європейського Союзу (CJEU) щодо додаткових сертифікатів захисту (SPC) для комбінованих фармацевтичних препаратів. Згідно зі статтею 3(a) Регламенту ЄС про SPC (№ 469/2009), препарат повинен бути захищений чинним базовим патентом, щоб мати право на захист за SPC. У своєму

знаковому рішенні у справі «Teva проти Gilead» (C-121/17) СЄС встановив двокомпонентний критерій для комбінованих препаратів, згідно з яким препарат, по-перше, повинен «відноситися до винаходу», охопленого базовим патентом, а по-друге, кожен активний компонент повинен бути «чітко ідентифікований» на основі всієї інформації, що міститься в патенті. Рішення CJEU, ухвалені наприкінці 2024 року у об'єднаних справах C-119/22 та C-149/22, підтвердили, що перша частина критерію «Teva» має завжди виконуватися — навіть якщо комбінований препарат прямо згадується у формулі винаходу — для підтвердження того, що комбінація становить основний винахід. Однак CJEU не висловився щодо того, чи повинні експериментальні дані бути присутніми в описі патенту для виконання цієї першої вимоги, чи достатньо теоретичного, неперевіреного твердження щодо ефективності...

Ця правова неоднозначність призвела до суперечливих рішень національних судів, які розглядали питання щодо SPC на основі патентів, що не містять підтверджуючих емпіричних даних. У 2025 році суди у Франції та Австрії скасували відмови місцевих патентних відомств у видачі додаткового патенту на комбінацію Odefsey® (комбінація рилпівіріну, емтрицитабіну та тенофовіру). Обидва суди постановили, що концептуальне твердження в базовому патенті, яке передбачало синергетичний противірусний ефект, задовольняє першу частину критерію «Teva», дійшовши висновку, що відсутність підтверджуючих експериментальних даних не має значення. Натомість шведський апеляційний суд дійшов протилежного висновку під час розгляду заявки на видачу SPC для препарату Xigduo® (дапагліфлозін та метформін). Хоча в базовому патенті конкретно згадувався метформін і містилося твердження про те, що комбінація забезпечить покращені протидіабетичні результати, шведський суд визнав це твердження лише необґрунтованим припущенням. Він постановив, що без емпіричних даних у базовому патенті комбінований препарат не «підпадає під винахід», що унеможливило його захист за допомогою додаткового патенту...

З огляду на ці суперечливі національні рішення, видається необхідним звернутися до CJEU з новим запитом, щоб з'ясувати, чи повинні заявки в тому вигляді, в якому вони подаються, містити експериментальні дані для відповідності вимогам статті 3(a) щодо комбінованих препаратів. Тим часом фармацевтичні компанії, які розробляють патентні стратегії, повинні, за можливості, включати до основної заявки доклінічні дані або дані *in vitro*, що підтверджують конкретні ефекти комбінованого препарату. Якщо на момент подання заявки на патент на монопрепарат підтверджуючі дані відсутні, заявникам слід розглянути можливість повного виключення з початкової заявки формулювань, що стосуються комбінації. Натомість вони можуть подати окрему, підкріплену даними патентну заявку, спрямовану конкретно на комбінований препарат, до опублікування оригінальної заявки на монопрепарат, що запобіжить використанню першої заявки як рівня техніки

проти другої та захистить від подачі заявок конкурентами» (*Garreth Duncan. SPCs for Combination Products - Will CJEU need to look again? // HGF Ltd (<https://www.hgf.com/knowledge-hub/spcs-for-combination-products-will-cjeu-need-to-look-again/>). 08.2026*).

«Через три роки після початку роботи Єдиного патентного суду (UPC) судові спори щодо фармацевтичних патентів стали дедалі помітнішою частиною діяльності UPC, а місцевий відділ у Гаазі перетворився на головне місце розгляду таких справ. Гаага розглядає приблизно чверть усіх фармацевтичних справ UPC — і приблизно кожну третю справу, якщо брати до уваги виключно місцеві та регіональні відділення. Це вдвічі перевищує її загальну частку у навантаженні суду, оскільки Гаага посідає четверте місце за кількістю загальних позовів у першій інстанції, на які припадає близько 12 % від загального обсягу. Таку концентрацію справ у фармацевтичній галузі в Гаазі можна пояснити спеціалізованим складом суду, оскільки двоє з її суддів, що мають юридичну освіту, є дипломованими біохіміками. Для порівняння: серед інших основних юрисдикцій, де розглядаються такі спори, — Центральний відділ у Мілані (17 %), Місцевий відділ у Мюнхені (15 %) та Місцевий відділ у Дюссельдорфі (10 %)...

Транскордонна юрисдикція UPC та його широкі повноваження щодо збору доказів також надають значні стратегічні переваги, що дозволяють забезпечувати загальноєвропейний захист прав та збереження конфіденційних даних про виробництво. У міру подальшого розвитку суду очікується зростання кількості фармацевтичних судових спорів, що ще більше зміцнить статус Гааги як ключового центру забезпечення дотримання патентних прав у Європі» (*Rutger Kleemans and Nerissa Teeuwen. Three years into the UPC: The Hague takes the lead in pharmaceutical patent litigation // Freshfields (<https://www.freshfields.com/en/our-thinking/blogs/technology-quotient/three-years-into-the-upc-the-hague-takes-the-lead-in-pharmaceutical-patent-litig-102nqf4>). 19.08.2026*).

«Місцевий відділ Єдиного патентного суду (UPC) у Дюссельдорфі встановив структуровану триетапну схему, покликану забезпечити баланс між захистом конфіденційної інформації та комерційних таємниць і потребою патентовласника оцінити ймовірне порушення патентних прав. У справі «Torsoe A/S проти SYPOX GmbH and another», що стосувалася патенту на виробництво водню методом парової реформінгу метану (EP3802413), суд постановив оприлюднити заявнику детальний звіт експерта про перевірку установок з виробництва водню, за умови конкретного вилучення конфіденційних даних та обмеження доступу виключно до

визначеного «клубу конфіденційності», до якого входять конкретно названі особи...

Триетапний тест, який палата раніше запровадила у справі «Bekaert Binjiang Steel Cord Co. & Ltd. проти Siltronic AG», вимагає від суду спочатку визначити, чи містять матеріали, що є предметом спору, комерційні таємниці, персональні дані третіх осіб або іншу конфіденційну інформацію. По-друге, будь-яка конфіденційна інформація, що не має відношення до питання порушення патенту або актів використання, повинна бути вилучена. По-третє, якщо конфіденційна інформація має безпосереднє відношення до порушення, суд повинен у кожному конкретному випадку вирішувати, чи розкривати її заявнику з огляду на загальний обов'язок збереження конфіденційності щодо третіх осіб, чи обмежити доступ до неї конкретною, закритою групою осіб...

У справі «Topsoe» місцевий відділ у Дюссельдорфі додатково роз'яснив, як слід оцінювати критерій релевантності на другому етапі, та розподілив тягар доказування між сторонами. Інформація, на яку експерт прямо посилався у своєму детальному описі порушення, вважається релевантною, що покладає на відповідача обов'язок довести наявність виняткових обставин, які виправдовують редагування, без посилання на аргументи про те, що порушення можна було б оцінити за допомогою альтернативних доказів. І навпаки, щодо інформації, на яку експерт не спирався — наприклад, нецитованих фрагментів широко цитованих вихідних документів — обов'язок довести необхідність її розкриття покладається на заявника. Суд також уточнив, що інформація може вважатися релевантною, якщо вона необхідна для розуміння пояснень експерта в цілому, навіть якщо вона не є строго необхідною для доведення того, що продукт підпадає під сферу дії патентних формул...

Хоча ця концепція відображає власний підхід місцевого відділення і ще не була узгоджена рішенням Апеляційного суду UPC, вона надає важливі орієнтири для власників патентів, які домагаються розкриття доказів, та для відповідачів, які прагнуть захистити конфіденційні комерційні та технічні комерційні таємниці від конкурентів у рамках проваджень в UPC» (*Rachel Montagnon, Katherine Kerr. Balancing disclosure of infringement and exposure of trade secrets - a UPC LD's three-step approach // Herbert Smith Freehills Kramer LLP* (<https://www.hsfkramer.com/notes/ip/2026-08/balancing-disclosure-of-infringement-and-exposure-of-trade-secrets-a-upc-lds-three-step-approach>). 27.08.2026).

Канада

«Суд Кінгс-Бенч провінції Саскачеван виніс перше в Канаді рішення про присудження відшкодування збитків за порушення прав селекціонерів відповідно до Закону про права селекціонерів. У справі «Alliance Seed Corp v Fournier» суд встановив факт порушення прав на захищений сорт твердої

пшениці CDC Verona, який був виведений на ринок через ланцюг ліцензування, кінцевим ланцюгом якого була компанія Alliance Seed. Оскільки відповідач не подав заперечення проти позову та постійно відмовлявся співпрацювати (що, зокрема, призвело до винесення постанови про притягнення до відповідальності за неповагу до суду), справа була вирішена заочним рішенням, що фактично підтвердило відповідальність відповідача... Оскільки раніше в Канаді не було прецедентів щодо відшкодування збитків на підставі Закону про захист прав на патенти (PBRA), суд застосував принципи патентного права, підтвердивши, що компенсація збитків та стягнення прибутку є допустимими засобами правового захисту в цьому контексті. За відсутності надійних даних про продажі суд прийняв запропоновану компанією Alliance «формулу розрахунку втраченого зерна», засновану на оцінках, згідно з якою кількість втраченого насіння розраховувалася шляхом віднімання обсягів, що були продані, зберігалися та висіяні, від загального обсягу виробництва... Після коригування суми на 10 % з огляду на властиву справі невизначеність суд присудив загальний збиток у розмірі приблизно 1,18 млн доларів. Варто зазначити, що суд відмовився видати постійний судовий наказ, незважаючи на доведене порушення, оскільки не виявив доказів триваючого правопорушення та дійшов висновку, що значний розмір відшкодування є достатнім запобіжним заходом. Суд також присудив 50 000 доларів у вигляді штрафних збитків через тривале порушення прав та неправомірну поведінку відповідача під час судового розгляду. Це рішення є чітким сигналом про те, що несанкціонований продаж або розповсюдження сортів насіння, що підлягають захисту, може мати значні фінансові наслідки, а також про те, що канадські суди можуть застосовувати гнучкі підходи, засновані на оцінках, у випадках, коли відповідачі не надають належних документів» (*Adam Lakusta and Ainslie Parsons. Plant breeders' rights take hold: Canada's first enforcement case signals real consequences for infringers // IPH Limited group (<https://www.smartbiggar.ca/insights/publication/plant-breeders-rights-take-hold-canada-s-first-enforcement-case-signals-real-consequences-for-infringers>). 18.08.2026*).

Китайська Народна Республіка

«У 2025 році судова система Китаю у сфері інтелектуальної власності (ІВ) залишалася надзвичайно активною, що свідчило про постійне вдосконалення механізмів захисту торговельних марок у країні. Згідно з щорічним звітом суду, китайські суди прийняли до розгляду 473 411 цивільних справ про ІВ у першій інстанції (зростання на 5,22 % порівняно з 2024 роком), хоча кількість цивільних справ про торговельні марки у першій інстанції дещо зменшилася — до 121 133. Натомість кількість адміністративних справ у сфері ІВ у першій інстанції зросла на 31,67 % — до 27 451, причому кількість спорів щодо торговельних марок у цій категорії збільшилася на 27,2 % — до 24 334.

Кількість кримінальних справ у сфері інтелектуальної власності залишилася відносно стабільною: кількість справ у першій інстанції дещо зменшилася до 9 018, більшість з яких стосувалася порушень прав на зареєстровані торговельні марки, як-от справа в суді міста Цзібо, де цивільні докази щодо підроблених акумуляторів «Nanfu» були передані органам громадської безпеки, що призвело до винесення обвинувального вироку. З метою підвищення якості реєстрації торговельних марок та судового розгляду справ Верховний народний суд (ВНС) та Державне управління інтелектуальної власності Китаю (CNIPA) провели чотири консультативні засідання для вирішення ключових правових проблем. На місцевому рівні суди Пекіна застосували механізми «відкликання та повернення на повторний розгляд» у понад 200 справах, а ВНС закликав місцеві суди впровадити «три-в-одному» розгляд справ для одночасного розгляду адміністративних, цивільних та кримінальних позовів з метою підвищення загальної ефективності судочинства...

У 2025 році судова система Китаю у сфері інтелектуальної власності (ІВ) залишалася надзвичайно активною, що свідчило про постійне вдосконалення механізмів захисту торговельних марок у країні. Згідно з щорічним звітом суду, китайські суди прийняли до розгляду 473 411 цивільних справ про ІВ у першій інстанції (зростання на 5,22 % порівняно з 2024 роком), хоча кількість цивільних справ про торговельні марки у першій інстанції дещо зменшилася — до 121 133. Натомість кількість адміністративних справ у сфері ІВ у першій інстанції зросла на 31,67 % — до 27 451, причому кількість спорів щодо торговельних марок у цій категорії збільшилася на 27,2 % — до 24 334. Кількість кримінальних справ у сфері інтелектуальної власності залишилася відносно стабільною: кількість справ у першій інстанції дещо зменшилася до 9 018, більшість з яких стосувалася порушень прав на зареєстровані торговельні марки, як-от справа в суді міста Цзібо, де цивільні докази щодо підроблених акумуляторів «Nanfu» були передані органам громадської безпеки, що призвело до винесення обвинувального вироку. З метою підвищення якості реєстрації торговельних марок та судового розгляду справ Верховний народний суд (ВНС) та Державне управління інтелектуальної власності Китаю (CNIPA) провели чотири консультативні засідання для вирішення ключових правових проблем. На місцевому рівні суди Пекіна застосували механізми «відкликання та повернення на повторний розгляд» у понад 200 справах, а ВНС закликав місцеві суди впровадити «три-в-одному» розгляд справ для одночасного розгляду адміністративних, цивільних та кримінальних позовів з метою підвищення загальної ефективності судочинства...

Законодавство передбачає суворі покарання за умисні порушення та недобросовісні дії. У 2025 році суди розглянули 115 330 цивільних справ першої інстанції щодо права власності на торговельні марки та їх порушення. Розмір відшкодування розраховується на основі збитків позивача, прибутку відповідача, кратних розмірів ліцензійних платежів, встановлених законом штрафних санкцій у розмірі до 5 мільйонів юанів або штрафних відшкодувань у

розмірі до п'ятикратної базової суми за особливо грубі порушення. Суди дедалі частіше притягують юридичних представників та акціонерів компаній до особистої відповідальності за порушення, скоєні компанією, а також накладають санкції на недобросовісні агентства з реєстрації торговельних марок за недобросовісну конкуренцію... Крім того, з метою боротьби з недобросовісними «загарбниками» торговельних марок Верховний суд Китаю запровадив рекомендації, що дозволяють судам відхиляти зловмисні судові позови та зобов'язувати недобросовісних позивачів відшкодовувати відповідачам обґрунтовані витрати. У разі незадоволення рішенням суду першої інстанції вітчизняні сторони мають 15 днів, а іноземні — 30 днів на подання апеляції; цей процес зазвичай триває від шести до дев'яти місяців, причому щодо остаточних судових рішень можна подати клопотання про перегляд справи протягом шести місяців...» (*Aimin Huo and Lei Fu. China: courts intensify efforts to combat infringement with strengthened protection framework // LBR trading as Centellic (https://www.worldtrademarkreview.com/review/the-trademark-litigation-review/2027/article/china-courts-intensify-efforts-combat-infringement-strengthened-protection-framework). 10.08.2026).*

«Китайські суди дедалі частіше застосовують поняття непрямого порушення патентних прав до компаній, які постачають компоненти, аксесуари, програмне забезпечення або проміжні продукти, спеціально призначені для реалізації запатентованої технології, навіть якщо вони не виробляють і не продають готовий запатентований продукт. Хоча пряме порушення традиційно визначається за правилом «усіх елементів», згідно з яким продукт повинен містити кожен заявлену технічну ознаку, сучасні ланцюги постачання часто розподіляють виробництво між кількома підприємствами... Отже, китайські суди з'ясовують, чи постачальник свідомо надає спеціалізований компонент, призначений для використання разом із запатентованим винаходом, чи має цей компонент істотні законні способи використання, що не порушують патентних прав, та чи знає постачальник, як споживачі будуть його використовувати. Справа Верховного народного суду щодо електронних сигарет ілюструє цей підхід: хоча відповідач продавав лише пристрій для вейпінгу, а споживачі окремо придбавали картриджі, необхідні для формування запатентованої системи, порушення було визнано, оскільки пристрій був спеціально розроблений для такої комбінації, не мав значущих альтернативних способів використання та супроводжувався інструкціями, що показували споживачам, як зібрати та використовувати запатентовану технологію... Ці рішення свідчать про те, що компанії не завжди можуть уникнути відповідальності, переклавши остаточну збірку на споживачів або іншого учасника ланцюга постачання. Відповідно, власники патентів мають більш ефективні засоби захисту своїх прав щодо постачальників, тоді як

виробники та продавці в Китаї повинні розширити оцінку свободи використання та патентних ризиків, охопивши не лише готову продукцію, а й спеціалізовані компоненти, запасні частини, аксесуари, програмне забезпечення та технічні модулі» (*Royal Hu. Can a Component Supplier Be Liable for Patent Infringement? China Has an Answer // Allasya Law & IP* (<https://www.allasya.com/articles/can-component-supplier-be-liable-patent-infringement-china-has-answer>). 12.08.2026).

«Рішення Пекінського суду з питань інтелектуальної власності підтверджує, що захист авторських прав на самобутні архітектурні твори в Китаї може поширюватися не лише на будівлі, а й на споживчі товари, що відтворюють їхнє творче втілення. Спір стосувався пекінської вежі CITIC Tower, або «China Zun», власник авторських прав на яку подав позов проти компаній, що виробляли та продавали алкогольні напої у пляшках, які дуже нагадували характерний силует хмарочоса. Відповідачі стверджували, що обидва дизайни були незалежно натхненні традиційним китайським бронзовим посудом, відомим як «цзунь», який належить до суспільної власності... Суди відхилили цей аргумент захисту, розмежувавши загальнодоступне культурне натхнення від конкретного сучасного втілення вежі, зокрема її характерних вигинів, пропорцій та структури. Як суд першої інстанції, так і Пекінський суд з питань інтелектуальної власності визнали факт порушення, зобов'язали припинити такі дії та присудили загальну суму відшкодування у розмірі 450 000 юанів за збитки та обґрунтовані витрати, а також призначили виправні заходи щодо оприлюднення інформації. У рішенні підкреслюється, що авторське право на архітектурні твори захищає оригінальні художні рішення, а не абстрактні концепції, культурні теми чи суто функціональні елементи... Це також підтверджує, що порушення можуть траплятися в різних галузях: упаковка, скульптури, декоративні предмети чи інші товари можуть порушувати авторські права на архітектурний твір, якщо вони відтворюють його захищене вираження та створюють суттєво подібне загальне візуальне враження. Для підприємств ця справа підкреслює необхідність обережності під час використання відомих пам'яток у дизайні продукції, упаковці, рекламі чи брендингу. Хоча традиційні культурні джерела залишаються доступними для нових творчих інтерпретацій, копіювання характерної адаптації цих джерел сучасним автором може призвести до відповідальності за порушення авторських прав» (*Cher Yang. From Skyscraper to Spirit Bottle: Copyright Protection Extended to Architectural landmark Design in China // Allasya Law & IP* (<https://www.allasya.com/articles/skyscraper-spirit-bottle-copyright-protection-extended-architectural-landmark-design-china>). 19.08.2026).

«Нещодавнє рішення Пекінського суду з питань інтелектуальної власності свідчить про те, що торговельна марка не повинна автоматично визнаватися недійсною через недобросовісну поведінку попереднього власника під час реєстрації, якщо наступний власник придбав та розвинув цю марку в дусі добросовісності. Справа стосувалася торгової марки «Shuguang» для медико-естетичних послуг, спочатку зареєстрованої компанією, яка накопичила понад 560 торгових марок, включаючи копії відомих брендів, що змусило китайський орган з питань торгових марок визнати «Shuguang» недійсною як реєстрацію, отриману неправомірним шляхом... Однак згодом цей знак був переданий лікарні «Guangzhou Shuguang Medical Beauty Hospital Co., Ltd. (the “Plaintiff”)», яка використовувала «Shuguang» як свій основний бренд, у тому числі ще до подання первісної заявки, та вклала значні кошти у формування своєї репутації. Суд відмежував дії правонаступника від дій первісного власника реєстрації, зазначивши, що сам «Shuguang» не імітував відомий знак, а ділова репутація, пов’язана з ним, була результатом насамперед справжньої комерційної діяльності позивача... Це рішення відображає баланс між дедалі жорсткішою кампанією Китаю проти накопичення та незаконного заволодіння торговельними марками та необхідністю захисту законних бізнес-інвестицій, впізнаваності серед споживачів і стабільності ринку. Воно свідчить про те, що наслідки неправомірних дій попередника не обов’язково повинні поширюватися на невинуватих правонаступників, які самостійно набули законних прав... Проте підприємства, які придбавають китайські торговельні марки, повинні ретельно перевіряти історію реєстрації та попередніх власників, а також зберігати переконливі докази фактичного використання, зокрема рекламні матеріали, дані про продажі та інформацію про рекламну діяльність. Це рішення свідчить про загальну готовність китайських судів враховувати те, як торговельні марки фактично функціонують на ринку, а не зосереджуватися виключно на історії їх реєстрації» (*Elena Wu. Can You Lose a Trademark Because of the Previous Owner's Bad Faith? A Beijing IP Court Decision Offers Important Guidance // Allasya Law & IP (<https://www.allasya.com/articles/can-you-lose-trademark-because-previous-owners-bad-faith-beijing-ip-court-decision-offers>). 19.08.2026*).

Південно-Африканська Республіка

«Нещодавній спір щодо авторських прав, у якому брали участь медійна особистість Ntando Duma та фотоагентство Pixel Kollektive, висвітлив поширене хибне уявлення стосовно права на відтворення фотографій, а саме — що публічне зазначення імені фотографа рівнозначне дозволу на комерційне використання. Конфлікт виник після того, як зображення, що належить Pixel Kollektive — фотографам, які його зробили, — нібито було використано в комерційній рекламній кампанії третьою стороною

без дозволу, незважаючи на те, що агентство було зазначено як автор під час первинного поширення зображення в соціальних мережах...

У Південній Африці, де діє Закон про авторське право № 98 від 1978 року, фотографії класифікуються як художні твори, де «автор» визначається як особа, відповідальна за композицію знімка, зазвичай фотограф. Суд розглянув питання, чи роблять внески Дума щодо її вбрання, пози та місця зйомки її автором фотографії, але дійшов висновку, що ці внески не становлять «композиції», підтвердивши, що сам факт зображення на знімку не надає об'єкту зйомки права власності на авторські права, захист якого обмежується правами на приватність або особисті права, а не правами інтелектуальної власності...

Ключовим аспектом судового рішення стали нюанси прав власності щодо робіт, виконаних на замовлення. Хоча Закон про авторське право загалом передбачає, що авторські права на фотографію, виконану на замовлення, спочатку належать замовнику, який за неї заплатив, законодавство дозволяє сторонам на договірній основі виключити це положення. У даному випадку, хоча компанія «Homcoming Events» найняла та оплатила послуги «Pixel Kollektive» для зйомки заходу, стандартний договір про надання послуг «Pixel» містив пункт, який прямо виключав це передбачене законом правило за замовчуванням, щоб зберегти за собою авторські права. Суд визнав цю угоду дійсною, постановивши, що компанія «Pixel Kollektive» зберегла авторські права, незважаючи на те, що робота виконувалася на замовлення...» (*Amani Patel. Photographs and Copyright: The Copyright Lessons Behind a Recent Celebrity Dispute // Spoor & Fisher (<https://spoor.com/photographs-and-copyright-law/>). 18.08.2026*).

Республіка Індія

«Вищий суд Калькутти постановив, що готелі не можуть покладатися виключно на ліцензію кабельного оператора для трансляції літературних та музичних творів, захищених авторським правом, через телевізори у номерах для гостей. Колегія суддів у складі судді Дебангу Басака та судді Мд. Шаббара Рашиді винесла це рішення у справі за апеляційною скаргою, поданою Індійським товариством з управління правами на публічне виконання (IPRS) проти компанії «Hotel Appolo & Tours Pvt. Ltd.», скасувавши попереднє рішення окружного суду Дарджілінга про відмову у видачі тимчасового судового заборони...

Суперечка виникла, коли готель стверджував, що сплата ним стандартних абонентських платежів ліцензованому кабельному оператору звільняє його від необхідності отримання окремої ліцензії від IPRS. Однак Вищий суд роз'яснив, що відповідно до Закону про авторське право передача кабельного контенту в номери готелю є «публічним повідомленням». Суд підкреслив, що ліцензія

кабельного оператора на мовлення суворо обмежена його безпосередніми абонентами і не надає готелю права комерційно поширювати цей контент серед гостей, які платять за проживання, оскільки їх не можна вважати абонентами кабельного оператора. Крім того, суд визначив, що надання телебачення як додаткової послуги підвищує комерційну цінність бізнесу готелю, що робить це дією комерційного використання, навіть якщо з гостей не стягується окрема плата за перегляд телебачення. Визнавши, що несанкціоноване використання завдасть непоправної шкоди правовласникам, Вищий суд видав тимчасовий судовий наказ, який забороняє готелю здійснювати публічне поширення творів, захищених авторським правом, без отримання відповідної ліцензії та сплати встановлених законом роялті до вирішення судової справи» (*Soumyadip Mullick. Hotels need copyright licence for in-room cable TV music: Cal HC // MillenniumPost* (<https://www.millenniumpost.in/bengal/hotels-need-copyright-licence-for-in-room-cable-tv-music-cal-hc-671469>). 07.08.2026).

«Компанія «Phonographic Performance Limited (PPL) India», найстаріша в країні організація з ліцензування авторських прав, продовжила свою кампанію проти несанкціонованого використання музики, захищеної авторським правом, подавши до суду на елітний нічний клуб «Ballr» у Пуні, власниками якого є актор Санджай Дутт та Герамб Шелке. 7 серпня Вищий суд Бомбея задовольнив клопотання PPL про застосування тимчасових заходів, заборонивши клубу публічно виконувати або використовувати будь-які звукозаписи PPL без дійсної ліцензії... Представник PPL, який відвідав місце проведення заходу 24 червня, виявив цілу низку хітів з музичних чартів, зокрема «Badtameez Dil», «Maui Hi Maui», «Dard-e-Disco», «O Saki Saki», «Dus Bahane», «What Do You Mean» Джастіна Бібера та «Levitating» Дуа Ліпи, авторські права на які належать PPL. Суд зазначив, що компанія Ballr раніше мала ліцензію, термін дії якої закінчився і не був продовжений, і тому заборонив відповідачам використовувати репертуар PPL без невиключної ліцензії на публічне виконання... Представник PPL Хітен Васан заявив, що організація й надалі виявлятиме випадки несанкціонованого використання та вживатиме правових заходів, додавши, що судова заборона є чітким сигналом про те, що подальше порушення може мати серйозні правові наслідки» (*Mohar Basu. Bombay HC restrains Sanjay Dutt's Pune nightclub from playing songs without authorisation // Mid-Day Infomedia Ltd.* (<https://www.mid-day.com/entertainment/bollywood-news/article/bombay-hc-restrains-sanjay-dutt-nightclub-from-playing-unauthorised-songs-23644504>). 13.08.2026).

«Вищий суд Делі відмовився видати терміновий судовий наказ, який би забороняв приватному телеканалу «Galactic Television and Communications» (GTC) здійснювати пряму трансляцію «Gurbani» із

Золотого храму. У позові про порушення авторських прав, поданому Комітетом «Шіромані Гурдвара Парбандхак» (Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee, SGPC), GTC звинувачується у порушенні виключних прав на відтворення трансляцій відповідно до статті 37 Закону про авторське право шляхом ретрансляції контенту «Gurbani», який SGPC транслює виключно на YouTube... Однак суддя Ануп Джайрам Бхамбані зазначив, що, оскільки «Gurbani» є літературно-музичним твором, що складається з віршів з «Guru Granth Sahib», які співаються під музику, його декламація під час добросовісної релігійної церемонії не становить порушення авторських прав, за умови відсутності комерційного використання. Ця попередня оцінка була підкріплена твердженням GTC про те, що компанія не стягує з громадськості плату за перегляд телетрансляції. Хоча суд відмовився видати тимчасовий заборонний наказ на цьому етапі, він видав повістку у справі та призначив наступне слухання на 24 вересня для подальшого розгляду спору» (*Shruti Kakkar. Telecasting Gurbani for genuine religious purpose not copyright infringement: Delhi HC // HindustanTimes (<https://www.hindustantimes.com/india-news/telecasting-gurbani-for-genuine-religious-purpose-not-copyright-infringement-delhi-hc-101786700322794.html>). 14.08.2026*).

Республіка Корея

«У історичному рішенні щодо захисту фармацевтичних торгових марок Вищий суд з питань інтелектуальної власності Кореї визнав недійсними реєстрації торгових марок трьох генеричних препаратів від гепатиту В — «Vemlia» компанії Dong-A, «Vemliver» від Daewoong та «Vemlino» від Samil Pharmaceutical — визнавши, що вони неналежним чином імітували оригінальний товарний знак «VEMLIDY» компанії Gilead Sciences і були зареєстровані недобросовісно; згодом Верховний суд відхилив апеляції виробників генериків без розгляду справи по суті, що зробило це рішення остаточним. Компанія «Gilead» вивела препарат «VEMLIDY» на світовий ринок у 2016 році, а в Південній Кореї — у 2017 році, а три виробники генериків подали заявки на реєстрацію своїх торговельних марок, що містять спільну частину «Vemli», перед виведенням своїх препаратів на ринок у 2023 році... У Вищому суді з питань інтелектуальної власності відповідачі стверджували, що «VEM» є описовим елементом, який посиляється на медичний термін «Vaccine Escape Mutant» (мутант, що уникнув дії вакцини), тому знаки не є схожими, якщо розглядати їх у цілому. Юридична команда компанії Gilead спростувала це твердження, надавши результати ретельних опитувань, які показали, що 95–97 % споживачів та медичних працівників не знайомі з аббревіатурою «VEM», і що жодна з приблизно 40 наукових праць, поданих відповідачами, не підтвердила, що це є загальноновживаним терміном... Суд виніс рішення на користь компанії «Gilead» за всіма пунктами, зазначивши,

що при оцінці схожості торговельних марок у фармацевтичній галузі слід враховувати як думку пересічних споживачів, так і думку фахівців; що «VEM» не є стандартизованою аббревіатурою, не фігурує в жодній спеціалізованій базі даних аббревіатур і використовується для позначення різних інших медичних термінів; а також що результати опитування — які показали, що лише 6,3 % лікарів, 3,3 % фармацевтів та 3 % широкої громадськості розпізнали значення «VEM» — додатково довели, що цей знак не є описовим. Суд також прийняв докази фактичної плутанини на ринку, зокрема скріншоти програмного забезпечення для виписування рецептів, на яких при введенні «vem» відображалися як оригінальні, так і генеричні препарати, відхилив недосконалу методологію опитування відповідачів та встановив, що вони явно недобросовісно імітували надзвичайно креативний вигаданий знак компанії Gilead... З того часу ці три компанії змінили свої торговельні марки на «Tafvira», «Tafvir» та «TenoS». Це рішення є суттєвим відхиленням від попередніх корейських судових рішень, які часто допускали таке копіювання, підкреслює вирішальну роль доказів, отриманих у ході опитувань, та посилює заходи захисту від опортуністичних стратегій брендингу генериків. Варто зазначити, що оскільки реєстрації були визнані недійсними навіть після виведення на ринок генериків, попереднє використання тепер може розглядатися як порушення прав, а встановлення факту недобросовісності відкриває можливість для присудження підвищеного відшкодування збитків, що має суттєві ринкові наслідки для фармацевтичної галузі» (*Sung Nam Kim and Jason J. Lee. Korean Court Invalidates Generic Drug Trademarks in Landmark Pharmaceutical Brand Protection Case // Kim & Chang* (https://www.ip.kimchang.com/en/insights/detail.kc?sch_section=4&idx=35363). 11.08.2026).

Республіка Сінгапур

«Вищий суд Сінгапуру відхилив спробу торгової компанії United Shipping Services (USS) залучити компанію ST Engineering Aerospace Systems (Steas) до судового розгляду щодо порушення прав на торговельну марку у зв'язку з нібито підробленими підшипниками, поставленими для літаків ВПС Республіки Сінгапур. USS подала позов проти третьої сторони з метою отримання компенсації або розподілу відповідальності у разі, якщо буде встановлено, що вона порушила права на торговельні марки, що належать американській компанії Timken, яка виробляє інженерні підшипники. Компанія Steas замовляла підшипники у USS у період з січня по жовтень 2024 року, але згодом виявила, що багато з них не відповідали технічним вимогам, і компанія Timken остаточно визнала їх підробкою, що спонукало Timken подати позов проти USS за імпортом та продаж підроблених товарів, що містять її торговельні марки...

Компанія USS стверджувала, що компанія Steas повинна нести спільну відповідальність, оскільки вона не перевірила справжність деталей і, встановивши їх, представила їх як оригінальні. Однак помічник секретаря суду Джером Гох визнав такі аргументи «явно безпідставними» та відхилив повідомлення про залучення третьої сторони. Він постановив, що договірні відносини між USS та Steas не свідчать про те, що Steas спонукала або заохочувала до порушення прав. Будь-яке невиконання компанією Steas своїх зобов'язань щодо технічного обслуговування могло б, у кращому разі, спричинити окрему регуляторну відповідальність, а не спільну відповідальність за порушення прав на торговельну марку. Суд також визнав суперечливим твердження компанії USS про те, що компанія Steas неправильно представила підшипники як оригінальні, оскільки саме компанія USS їх постачала. У результаті компанії USS було наказано сплатити компанії Steas 15 000 сінгапурських доларів у вигляді судових витрат та видатків» (*Low Youjin. High Court rejects bid to bring ST Engineering unit into trademark infringement suit over RSAF aircraft parts // SPH Media Limited, Co. (<https://www.businesstimes.com.sg/companies-markets/high-court-rejects-bid-bring-st-engineering-unit-trademark-infringement-suit-over-rsaf-aircraft>). 07.08.2026*).

Соціалістична Республіка В'єтнам

«У системі інтелектуальної власності В'єтнаму судові спори щодо торговельних марок характеризуються подвійною системою адміністративних та цивільних процедур, причому адміністративний шлях історично є набагато популярнішим та ефективнішим. За оцінками Міністерства науки та технологій (MoST), до 95 % справ про порушення прав інтелектуальної власності розглядалися в адміністративному порядку, тоді як статистика Верховного народного суду показує, що цивільні суди розглянули лише 17 справ про порушення прав інтелектуальної власності в першій інстанції в період з 2022 року по травень 2025 року. Адміністративний шлях — що здійснюється через органи управління ринком, інспекції, поліцію, митницю та народні комітети — забезпечує швидке примусове виконання рішень, включаючи накладення штрафів та конфіскацію або знищення товарів. Однак він не дозволяє присуджувати відшкодування збитків, що робить цивільні позови дедалі привабливішими, оскільки економічне зростання підвищує ставки у справах про порушення прав на торговельні марки. Ця подвійна система ще більше конкретизована Циркуляром № 02/2008, який надає цивільним судам виключну юрисдикцію щодо спорів, пов'язаних із правами на реєстрацію, пріоритетом, правом власності, передачею прав, ліцензуванням та недобросовісною конкуренцією...

Останнім часом у цій сфері правозастосування відбулися значні структурні реформи. З адміністративної точки зору, Указ № 189 (набрав чинності 1 липня 2025 року) децентралізував державне управління, передавши повноваження місцевим органам влади, ліквідувавши підрозділ Інспекції Міністерства науки та технологій, що займався питаннями інтелектуальної власності, та спрямувавши власників торговельних марок до VNIPO або провінційних народних комітетів для звернення з проханням про застосування санкцій. У судовій сфері Закон «Про організацію народних судів» у редакції 2024 року створив передумови для створення спеціалізованих судів з питань інтелектуальної власності. Офіційно створені 1 липня 2025 року відповідно до Постанови Національних зборів № 81/2025/UBTVQH15, ці регіональні суди в Ханой (що охоплюють північні провінції) та Хошиміні (що охоплюють південні провінції) мають виключну юрисдикцію щодо спорів у сфері інтелектуальної власності. Наприклад, у період з 1 липня 2025 року по 25 квітня 2026 року Другий регіональний народний суд Ханоя прийняв до розгляду 42 позови щодо інтелектуальної власності, з яких 21 було прийнято до розгляду, три вирішено, шість повернуто, а один передано до іншого суду...

Визначення факту порушення прав на торговельну марку залишається серйозним викликом. Історично органи правозастосування уникали самостійної оцінки «ймовірності введення в оману», значною мірою покладаючись на зовнішні експертні висновки — так звані «оцінки інтелектуальної власності», — що затягувало розгляд справ. В'єтнамський інститут досліджень інтелектуальної власності (VIPRI) при Міністерстві науки та технологій є єдиною організацією, уповноваженою надавати такі експертні висновки з питань промислової власності, і хоча кількість сертифікованих експертів зростає з чотирьох до одинадцяти, лише п'ятеро з них займаються питаннями торговельних марок. Реформа Закону про інтелектуальну власність 2022 року мала на меті змінити цю надмірну залежність шляхом внесення поправок до статті 201, щоб уточнити, що «Висновок про оцінку промислової власності» VIPRI є лише одним із джерел доказів і не є обов'язковим для суду. Ця зміна була особливо помітною у суперечливій справі «Бін Мін», де Народний суд міста Хошиміна та Вищий народний суд Хошиміна (25 квітня 2025 року) повністю відхилили висновок VIPRI про порушення прав, постановивши, що він має лише довідковий характер. У цій справі відповідач успішно довів, що VIPRI оцінював зразки продукції, виготовлені виключно для маркетингових досліджень і негайно відкликані з ринку, що робило експертний висновок недостатнім...

Відомі торговельні марки часто стають об'єктами недобросовісних реєстрацій та підробок. У зміненому Законі про інтелектуальну власність 2022 року було зроблено спробу посилити захист відомих торговельних марок шляхом уточнення критеріїв оцінки популярності серед «відповідної громадськості», а не всього населення країни, а також шляхом надання гнучкості відповідно до статті 75, завдяки чому не обов'язково має бути

дотримано всіх встановлених законом критеріїв. Проте, оскільки у В'єтнамі досі відсутня офіційна процедура визнання, VNIPO та суди приймають такі суб'єктивні рішення опосередковано. Це проілюстрував випадок, коли 9 червня 2025 року VNIPO відхилило опротестування компанії Colart Scotland LP, постановивши, що численні міжнародні реєстрації та історія компанії Colart, що сягає 1832 року, є недостатніми для встановлення широкої популярності її торговельної марки «WINSOR & NEWTON» у протистоянні з місцевим фізичною особою...

Загалом ситуація із захистом торговельних марок у В'єтнамі поступово змінюється: адміністративний підхід поступається місцем більш збалансованій системі, що базується на судовій практиці. Створення спеціалізованих судів з питань інтелектуальної власності є знаковою подією, яка має сприяти підвищенню послідовності, рівня кваліфікації та довіри як серед вітчизняних, так і іноземних правовласників. Однак для досягнення суттєвих змін необхідні постійне підвищення кваліфікації суддів, чіткіші рекомендації щодо загальновідомих торговельних марок та недобросовісності, більш ефективні процедури застосування попередніх заходів захисту, а також тісніша інтеграція адміністративних та цивільних механізмів захисту, що дозволить забезпечити своєчасний та ефективний захист у дедалі складнішому комерційному середовищі» (*Dang Thi Hong Nga, Dang Thi To Hang. Vietnam: trademark litigation evolution strengthens civil proceedings amid dual enforcement system // LBR trading as Centellic (<https://www.worldtrademarkreview.com/review/the-trademark-litigation-review/2027/article/vietnam-trademark-litigation-evolution-strengthens-civil-proceedings-amid-dual-enforcement-system>). 10.08.2026*).

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Британське відомство інтелектуальної власності (UKIPO) постановило, що ірландська мережа ресторанів швидкого харчування Supermac's, що базується в Голуеї, може зареєструвати свою назву та логотип у Великій Британії, що є значним кроком у її тривалій суперечці з McDonald's щодо використання терміну «Mac». UKIPO визначило, що брендинг Supermac's містить суттєві візуальні, звукові та концептуальні відмінності від торгових марок McDonald's, таких як «Big Mac» та «McCafé», що гарантує, що пересічний споживач не плутатиме їх безпосередньо та не асоціюватиме елементи брендингу «Mc» або «Mac». Заснована в 1978 році Петом Макдоною, Supermac's є найбільшою ірландською фірмою швидкого харчування в Республіці Ірландія. Макдона привітав рішення у Великій Британії, зазначивши, що воно підкріплює принцип, згідно з яким усі підприємства заслуговують на рівний правовий захист незалежно від їх розміру...» (*Davy Wilson. Big Macs v Supermac's: Irish burger chain wins UK*

trademark case // BBC (<https://www.bbc.com/news/articles/crl7ez18x9lo>). 07.08.2026).

«Британський Суд з питань інтелектуальної власності виніс рішення, згідно з яким інфлюенсерка в соціальних мережах Джорджія Олдрідж та її компанія «Rolo Fashion Limited» зобов'язані виплатити 213 000 фунтів стерлінгів у якості відшкодування збитків за продаж підроблених товарів класу «люкс» із торговими марками, що належать брендам Fendi, Loewe, Christian Dior та Celine, які входять до групи LVMH. Відповідальність за порушення прав на торговельні марки була встановлена ще в січні 2025 року, тож суду залишилося лише визначити розмір збитків. Незважаючи на постанови про розкриття банківських виписок, даних про постачальників та рахунків-фактур, відповідачі неодноразово надавали неповні та суперечливі докази щодо продажу підробок, і суддя чітко дав зрозуміти, що вони не повинні отримувати вигоди від такої відмови від співпраці...

На підставі наявних доказів суд оцінив, що відповідачі здійснили 4 752 незаконних продажів. Суд застосував коефіцієнт заміщення у розмірі 15 % і дійшов висновку, що приблизно 713 покупок підроблених товарів витіснили покупки оригінальних товарів. Виходячи з розрахункового прибутку у розмірі 280 фунтів стерлінгів за кожен продаж оригінального товару, брендам було присуджено 200 000 фунтів стерлінгів у якості компенсації за втрачений прибуток. Щодо решти 4 039 транзакцій, у яких не вдалося встановити втрачені продажі оригінальної продукції, суд застосував «принцип користувача», присудивши гіпотетичний розумний розмір роялті за несанкціоноване використання торговельної марки. За відсутності доказів, що встановлюють відповідну ставку ліцензійного збору, суддя застосував мінімальний розмір роялті у розмірі 3 % до середньої ціни продажу відповідачів, що дало додаткові 13 000 фунтів стерлінгів і збільшило загальну суму відшкодування до 213 000 фунтів стерлінгів...

Бренди не змогли домогтися відшкодування окремого збитку, пов'язаного з підривом репутації, оскільки їхні докази щодо розмивання та дискредитації були визнані спекулятивними, особливо з огляду на те, що покупці, як видається, розуміли, що товари є підробками. Позов про додаткове відшкодування збитків на підставі умисного порушення прав також було відхилено. Це рішення підтверджує, що британські суди можуть застосовувати принцип користувача у справах про торговельні марки для відшкодування правовласникам збитків від продажів, що порушують права, які не можна безпосередньо пов'язати з втраченими продажами оригінальної продукції. Воно також демонструє, що недостатнє розкриття інформації з боку порушників не обов'язково зменшує їхню відповідальність, тоді як власники торговельних марок, які вимагають відшкодування за шкоду репутації, повинні надавати конкретні докази, а не покладатися на загальні твердження щодо розмивання,

плутанини або шкоди престижу» (*Angel Skyers and Lucinda Murphy. An expensive side hustle: social media influencer ordered to pay £213,000 for trade mark damages // Lewis Silkin LLP (https://www.lewissilkin.com/insights/2026/08/10/an-expensive-side-hustle-social-media-influencer-ordered-to-pay-213-000-for-tra-102ngsx). 10.08.2026*).

«У справі «Hasbro Consumer Products проти Công ty TNHH & Ors» Високий суд Англії виніс надзвичайно широкий міжнародний судовий наказ щодо «Wolfoo» — популярного дошкільного серіалу на YouTube, який звинувачували у копіюванні матеріалів із «Peppa Pig». Позивачі заявили про порушення авторських прав та прав на торговельну марку, а також про недобросовісну конкуренцію на території Великої Британії, ЄС та численних країн, що є учасницями міжнародних договорів про авторське право. У червні суд виніс рішення в спрощеному порядку щодо конкретної претензії, пов'язаної зі звуковими записами «Peppa Pig», після того як технічні докази на основі спектрограм продемонстрували копіювання в репрезентативній вибірці відеороликів «Wolfoo», а відповідачі не змогли суттєво спростувати ці докази... Хоча авторське право має територіальний характер, суд застосував передбачену міжнародним приватним правом «презумпцію схожості», визнавши, що відповідні закони іноземних держав про авторське право можна обґрунтовано вважати істотно схожими на англійське законодавство, оскільки відповідачі не вказали конкретних відмінностей. Цей висновок підкріплювався гармонізацією законодавства в рамках ЄС та міжнародними документами, такими як Римська конвенція, Угода ТРІПС та Договір ВОІВ про виконавські виступи та фонограми... Суд також погодився з використанням репрезентативної вибірки замість аналізу понад 30 000 відеороликів Wolfoo, визнавши обґрунтованим припущення про наявність додаткових порушень у всій колекції. Відповідно, суд виніс постанову про видалення відповідних відеороликів Wolfoo у всіх юрисдикціях, на які поширюється дія відповідних міжнародних правових рамок у сфері авторського права. Це рішення свідчить про те, що англійські суди за відповідних обставин можуть забезпечувати ефективні транскордонні засоби правового захисту авторських прав та приймати вибірку для встановлення фактів порушення у дуже великих онлайн-каталогах... Однак до його значення слід ставитися з обережністю, оскільки це рішення суду першої інстанції, яке було ухвалено в результаті тривалого та нетипового спору, стосувалося особливо очевидного порушення прав на звукозапис, а відповідачі не завжди були присутні в суді або мали юридичного представника» (*Eloise Ryan. Peppa Pig is granted an international injunction // Shoosmiths LLP (https://www.shoosmiths.com/perspectives/stories/articles/peppa-pig-is-granted-an-international-injunction). 11.08.2026*).

«У важливому рішенні Вищого суду Лондона ритейлер швидкої моди Shein програв перший раунд судового процесу про порушення авторських прав проти конкуруючої платформи Temu. Shein стверджував, що сторонні продавці на Temu використовували його фотографії товарів, захищені авторським правом, для продажу підробленого одягу, звинувачуючи платформу в санкціонуванні порушень у промислових масштабах. Однак суддя Келін Бекон відхилив ці претензії, не знайшовши доказів того, що Temu знала про порушення, заохочувала його або надавала інструменти, призначені для полегшення завантаження матеріалів, що порушують авторські права. Суд також звернув увагу на фундаментальну проблему щодо ланцюга прав власності, виявивши, що компанія Shein UK не володіла авторськими правами на момент, коли вона вперше вимагала видалення контенту в червні 2023 року, оскільки ці права належали її китайській дочірній компанії Guangzhou Shein до укладення ретроактивної ліцензійної угоди, яка була укладена місяцем пізніше. Крім того, Високий суд виніс рішення на користь британського оператора Temu, компанії Whalesco UK, у її зустрічному позові щодо фінансових збитків, понесених внаслідок видалення товарних позицій, залишивши питання про конкретний розмір збитків для визначення в ході наступного судового розгляду...»

Це рішення забезпечує значну правову визначеність для операторів онлайн-торгових майданчиків, підтверджуючи, що платформи, які виступають у ролі пасивних посередників, як правило, не несуть відповідальності за контент, завантажений сторонніми продавцями, фактично перекладаючи тягар забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності на окремих продавців, а не на платформи-хостинг...» **(Camilla Rydzek. Shein loses UK copyright case against Temu over product photos // Magnus Media & Events Ltd (<https://www.theindustry.fashion/shein-loses-temu-copyright-case/>). 13.08.2026).**

Сполучені Штати Америки

«Компанія Brown-Forman, власник бренду Jack Daniel's, програла останній раунд свого 12-річного спору щодо торговельної марки з компанією VIP Products, виробником іграшки для собак «Bad Spaniels». Апеляційний суд США дев'ятого округу скасував попереднє рішення від 2025 року, знявши постійну судову заборону, яка забороняла продаж цієї пародійної іграшки. Колегія з трьох суддів дійшла висновку, що ця сувенірна іграшка не шкодить репутації бренду віскі. У своєму рішенні суд підкреслив, що, оскільки іграшка є неспоживчим товаром, її нецензурні натяки не викликають такого ж відраження, як це було б у випадку, якби вони були розміщені на споживчому товарі, призначеному для людей. Згадана іграшка імітує культову квадратну пляшку «Jack Daniel's», замінюючи напис «Old No. 7» на «The Old No. 2, on your

Tennessee Carpet» та додаючи описи на кшталт «43% Poo By Vol.» і «100% Smelly»...

Тривалий конфлікт розпочався у 2014 році, коли компанія Jack Daniel's надіслала компанії «VIP Products» листа з вимогою припинити порушення прав, на що остання відповіла позовом про визнання відсутності порушення. Окружний суд штату Арізона спочатку виніс рішення на користь Jack Daniel's, але Дев'ятий апеляційний округ скасував це рішення у 2020 році, посиляючись на право на свободу слова. У 2023 році спір дійшов до Верховного суду США, де судді одноголосно постановили, що компанія VIP Products не може автоматично покладатися на захист, передбачений Першою поправкою, оскільки вона використовувала елементи, що є торговими марками, для ідентифікації власного комерційного продукту. Верховний суд повернув справу на новий розгляд, у результаті чого окружний суддя США Стівен Макнамі минулого року знову виніс рішення на користь компанії Jack Daniel's, перш ніж це рішення було скасоване останнім рішенням Дев'ятого окружного апеляційного суду...» (*James Bayley. James Bayley. Jack Daniel's loses latest round in 12-year 'Bad Spaniels' trademark battle // Union Press Ltd (<https://www.thedrinksbusiness.com/2026/08/jack-daniels-loses-latest-round-in-12-year-bad-spaniels-trademark-battle/>). 06.08.2026*).

«Федеральний суддя в штаті Огайо відхилив ту частину позову про визнання права, поданого компанією Designer Shoe Warehouse (DSW) проти Sony Music Entertainment, постановивши, що позов роздрібного продавця був «превентивним позовом», спрямованим на те, щоб випередити очікуваний позов про порушення авторських прав з боку лейблу. Позов, спочатку поданий у липні 2025 року компанією DSW та її материнською компанією Designer Brands, мав на меті отримати рішення про те, що музика, використана в їхньому маркетингу в соціальних мережах, не порушувала авторських прав, оскільки ці треки були охоплені ліцензійними угодами між лейблами та такими платформами, як TikTok та Instagram. Хоча це відхилення позову дозволяє продовжити розгляд паралельного позову Sony про порушення авторських прав — у якому стверджується, що DSW без дозволу використала щонайменше 122 записи у понад 170 рекламних відео — у Каліфорнії, позови DSW про визнання права щодо інших названих співвідповідачів, зокрема Sony Music Publishing, Universal Music та BMG, залишаються чинними в штаті Огайо...

Ця судова суперечка є частиною ширшої загальногалузевої кампанії великих звукозаписних лейблів проти комерційних брендів, які використовують неліцензовану музику в маркетингових кампаніях у соціальних мережах; ця кампанія вже була спрямована проти інших відомих організацій, таких як Marriott та Crumbl. Основна ліцензійна лінія захисту DSW стикається з труднощами через прецедент у Флориді 2022 року проти виробників Bang

Energy, в якому було встановлено, що переконання бренду в тому, що ліцензія платформи охоплює комерційне використання, впливає лише на розмір потенційних збитків, а не на відповідальність за пряме порушення авторських прав. Це не перша сутичка DSW з питаннями захисту авторських прав на музику, оскільки у травні 2025 року Warner Music Group вже подавала позов проти цього ритейлера за подібні неліцензовані публікації, що наражало компанію на потенційні збитки, які перевищували 30 мільйонів доларів. Зрештою, у разі задоволення поданого клопотання про перенесення справи Sony з Каліфорнії до Огайо, суддя зазначив, що федеральний суд штату Огайо з радістю прийме повернення об'єднаного судового розгляду» (*Mandy Dalugdug. Judge tosses shoe retailer DSW's preemptive copyright suit against Sony Music // Music Business Worldwide* (<https://www.musicbusinessworldwide.com/judge-tosses-shoe-retailer-dsws-preemptive-copyright-suit-against-sony-music/>). 10.08.2026).

«Навколо історичної плівки Запрудера — 26-секундного аматорського відеозапису вбивства Джона Ф. Кеннеді у 1963 році — розгорівся федеральний спір щодо авторських прав. Хоча фізична плівка належить уряду США і зберігається в Національному архіві, авторські права належать музею «Sixth Floor Museum» на Ділі-Плаза, який отримав її у 1999 році як пожертву від родини Запрудерів. Нинішня судова суперечка розпочалася у квітні 2025 року, коли некомерційна організація «Форум з відкритого доступу до урядових документів» (Forum on Open Access to Government Records) опублікувала несанкціоновану комерційну книгу під назвою «Афера: авторські права на фільм Запрудера» (SCAM: The Zapruder Copyright). У книзі, автором якої є адвокат Марк Джавіч, без дозволу відтворено десятки кадрів із фільму Запрудера, щоб довести, що цей матеріал є піддробкою, яка зазнала змін. Згодом «Форум» подав позов як проти музею, так і проти Національного архіву, вимагаючи винесення декларативного рішення про визнання авторських прав недійсними та зобов'язання федерального уряду опублікувати кадри в Інтернеті...

У рішенні щодо клопотань відповідачів про відхилення позову федеральний суддя Далласа Джейн Дж. Бойл встановила, що між сторонами існує реальний спір, оскільки «Форум» активно продає книгу, що містить спірні кадри, а суворі ліцензійні вимоги Музею свідчать про його готовність захищати свої права. Однак суддя Бойл відхилила кілька ключових аргументів «Форуму» щодо визнання авторського права недійсним. Вона відкинула твердження про відсутність оригінальності фільму через нібито історичні фальсифікації, зазначивши, що низький поріг оригінальності в авторському праві вимагає лише самостійного створення та мінімального прояву творчості, які незначні фізичні зміни не можуть звести нанівець. Вона також остаточно відхилила аргумент «злиття», висунутий «Форумом» — натхненний теорією фахівця з

авторського права Мелвілла Німмера про те, що надзвичайно важливі історичні зображення є надто значущими, щоб перебувати у приватній власності, — постановивши, що Абрагам Запрудер зробив чіткі творчі вибори щодо того, як знімати подію. Крім того, суддя відхилила твердження щодо шахрайства стосовно Бюро з авторських прав та недоліків в історичному ланцюжку прав власності...

Незважаючи на ці відхилення, музей все ще має захищати свої авторські права на трьох інших фронтах. Суддя залишив у силі аргумент «Форуму» щодо добросовісного використання, назвавши використання кадрів у критичній книзі парадигматичним прикладом добросовісного використання. Суд також підтримав аргумент про відмову від прав щодо шести конкретних кадрів (з 207 по 212), які попередній власник фільму, компанія «Time Inc.», нібито беззастережно передав у суспільне надбання у 1960-х роках. Крім того, суддя дозволив продовжити розгляд позову про відмову від прав, погодившись з аргументом «Форуму» про те, що власники авторських прав не подали жодного позову про порушення прав протягом шістдесяти років, незважаючи на широке публічне транслювання, таке як трансляція на національному телебаченні у програмі Джеральдо Рівери в 1975 році...

Нарешті, це рішення завдало значного удару Національному архіву, відхиливши його клопотання про відхилення позову, поданого на підставі Закону про свободу інформації (FOIA). Суддя Бойл постановила, що відповідно до FOIA суди мають повноваження зобов'язувати урядові установи проактивно розміщувати документи, запити на які надходять найчастіше, у своїх онлайн-читальних залах для доступу громадськості. Вона також відхилила аргумент Національного архіву про те, що ця вимога щодо електронної публікації поширюється лише на документи, створені після 1 листопада 1996 року, що робить це рішення потенційно важливим для розширення доступу громадськості до історичних урядових архівів» (*Aaron Moss. Inside the Strange Copyright Fight Over America's Most Famous Home Movie // AARON MOSS (<https://copyrightlately.com/zapruder-film-copyright-ruling/>). 10.08.2026*).

«6 серпня 2026 року Апеляційна комісія з перегляду рішень (ARP) Відомство з патентів і торговельних марок США (USPTO) ухвалила прецедентне рішення у справі «Ex parte Baurin», яке підкріпило чинну доктрину подвійного патентування на основі очевидності (OTDP) та водночас окреслило план потенційних майбутніх реформ. Згідно з чинним законодавством, OTDP запобігає необґрунтованому подовженню терміну дії патентної ексклюзивності та захищає від ризику зловживання, пов'язаного з тим, що патентоспроможні нечіткі формули винаходів, які належать різним власникам, можуть бути окремо заявлені та використані в численних судових процесах. У справі «Baurin» ARP скасувала попереднє рішення Ради з розгляду патентних спорів та апеляцій (PTAB), яка відхилила відмову на підставі OTDP,

оскільки термін дії заявлених формул винаходів закінчився б раніше, ніж термін дії пізніше поданого патенту-еталону, і, отже, не призвів би до подовження ексклюзивності. Поновивши відмову, Апеляційний суд з патентних питань (ARP) постановив, що згідно з обов'язковим прецедентом Федерального апеляційного суду аргумент щодо запобігання зловживанням самостійно обґрунтовує відмову на підставі OTDP навіть у разі відсутності неналежного продовження терміну дії патенту. Відповідно, існуючі стандарти експертизи за OTDP залишаються повністю чинними, що дозволяє відхиляти заявки на підставі патентів, поданих пізніше та термін дії яких закінчується пізніше, незалежно від того, чи подовжується ексклюзивність...

Виходячи за межі існуючих прецедентів, ARP запропонувала простішу та більш передбачувану систему OTDP, яку USPTO могло б запровадити у разі зміни відповідних судових або законодавчих повноважень. Цей перспективний підхід переносить основний акцент у розгляді OTDP на запобігання неналежним продовженням терміну дії патенту на основі об'єктивних дат подання заявки, а не на основі спекулятивних припущень щодо майбутніх змін терміну дії. Щодо патентів із різних сімей, які не мають спільної дати пріоритету, експерти порівнюватимуть дати подання заяв щодо терміну дії патенту; якщо заявлений документ має пізнішу дату подання заявки щодо терміну дії патенту, ніж заявка, що розглядається, то підстав для занепокоєння щодо продовження терміну дії немає, і перевірка за OTDP завершується. Щодо заявок у межах однієї сім'ї, які мають спільну дату пріоритету, експерти натомість оцінюватимуть фактичні дати подання та видачі. Відповідно до рішення Федерального апеляційного суду у справі «Allergan проти MSN Laboratories», заявка, подана пізніше, може бути відхилена на підставі раніше поданої батьківської заявки, але заявка, подана раніше, не може бути відхилена на підставі її пізніше поданої дочірньої заявки, при цьому експерти спираються на встановлені факти, такі як фактичні коригування терміну дії патенту, а не на гіпотетичні зміни терміну...

Нарешті, запропонована ARP система значно обмежила б роль аргументу щодо запобігання зловживанням під час експертизи патентів. Експертна група розкритикувала відмови, що ґрунтуються на суто гіпотетичних зловживаннях, зазначивши, що вимога щодо подання кінцевих застережень за таких обставин накладає невинновдані обмеження щодо спільного володіння, які перешкоджають фундаментальним та подальшим дослідженням серед організацій, що співпрацюють. Щоб вирішити цю проблему, ARP запропонувала, щоб аргумент проти утисків міг слугувати підставою для відмови за OTDP лише за наявності конкретних доказів попереднього розділення власності та судових утисків або у разі дотримання суворого двостороннього стандарту очевидності. Хоча рішення у справі Baurin не змінює щоденні процедури експертизи одразу, запропонована ним концепція відкриває чіткий шлях до адміністративної реформи...» ***(Karen G Potter and Laura Westergard. USPTO Reconsiders Obviousness-Type Double Patenting and***

Proposes a New Examination Framework // Morrison Foerster LLP
(<https://lifesciences.mofo.com/topics/uspto-reconsiders-obviousness-type-double-patenting-and-proposes-a-new-examination-framework>). 10.08.2026).

«У справі «Deltona Transformer Corporation проти The NOCO Company» (11-й окружний апеляційний суд, 4 серпня 2026 р.) Одинадцятий окружний апеляційний суд розглянув питання, чи є порушенням прав інтелектуальної власності використання торгової марки іншої компанії як **ключового слова в інтернет-рекламі**. Компанія «Deltona», виробник зарядних пристроїв під торговою маркою «Battery Tender», подала позов проти компанії «NOCO» — конкурента, який використовував термін «battery tender» у ставках на ключові слова, рекламі продукції, описах та спілкуванні з клієнтами. Присяжні визнали компанію NOCO винною у порушенні прав на торговельну марку та недобросовісній конкуренції, присудивши 1,3 млн доларів США відшкодування збитків та 5,75 млн доларів США штрафних збитків, а окружний суд зобов'язав компанію повернути понад 12 млн доларів США прибутку та видав постійний судовий наказ...

У ході розгляду апеляції Одинадцятий окружний апеляційний суд постановив, що сама по собі ставка на ключові слова не є порушенням, оскільки відбувається «за лаштунками» і не створює плутанини у споживачів, що відповідає загальній думці інших окружних апеляційних судів. Однак суд підтвердив висновок присяжних про те, що інші випадки використання NOCO — зокрема, використання фрази «battery tender» у рекламі, описах продукції та комунікаціях — становили порушення. Суд скасував рішення щодо відшкодування збитків за неправдиву рекламу, оскільки компанія Deltona не заявляла про цю претензію, підкресливши, що сторона повинна повідомити про всі заявлені претензії. Суд підтвердив відповідальність NOCO згідно із Законом штату Флорида про оманливі та недобросовісні торговельні практики, але обмежив грошове відшкодування за шкоду репутації наслідковими збитками, які не підлягають відшкодуванню згідно з положенням закону про «фактичні збитки». Він також підтвердив стягнення 12,1 млн доларів, посиляючись на умисні дії NOCO, та судовий наказ, що забороняє використання навіть окремого слова «Tender», щоб запобігти подальшій плутанині серед споживачів» (***Rebekah Whittington O'Brien. Keyword Bidding Alone Does Not Constitute Trademark Infringement - But \$19 million Award Still Affirmed // Eleventh Circuit Business Blog***
(<https://www.11thcircuitbusinessblog.com/2026/08/keyword-bidding-alone-does-not-constitute-trademark-infringement-but-19-million-award-still-affirmed/>). 12.08.2026).

«Апеляційний суд США третього округу підтвердив відмову у видачі попереднього судового заборони, про яку просила організація ASTM International щодо компанії UpCodes, визнавши, що UpCodes, ймовірно, зможе довести свою правоту, посилаючись на захист на підставі «добросовісного використання» щодо публікації технічних стандартів ASTM, які були включені шляхом посилання до обов'язкових будівельних норм. ASTM розробляє та ліцензує стандарти, що використовуються в таких галузях, як будівництво та інженерія, тоді як UpCodes управляє онлайн-платформою для пошуку будівельних норм і з 2024 року почала публікувати певні стандарти ASTM без ліцензії... Суд дійшов висновку, що три з чотирьох передбачених законом факторів добросовісного використання свідчили на користь UpCodes. Публікація компанії слугувала іншій, соціально цінній меті, допомагаючи людям ознайомитися з юридичними зобов'язаннями; стандарти були здебільшого фактичними та функціональними, а їхнє повне відтворення було обґрунтованим, оскільки ці стандарти в повному обсязі були включені до законодавства. Докази щодо шкоди, завданої ринку ліцензування ASTM, на цьому попередньому етапі були визнані недостатніми... Це рішення не вирішує остаточно спір щодо авторських прав і не встановлює, що всі технічні стандарти, включені до законодавства, можуть вільно відтворюватися. Натомість результат залежатиме від таких факторів, як конкретний стандарт, спосіб набуття ним юридичної сили, мета повторної публікації та докази заподіяння шкоди ринку. Проте це рішення підкріплює аргументи на користь публічного доступу до матеріалів, створених приватними особами, які уряди включають до законодавства... Організаціям зі стандартизації, можливо, доведеться переглянути підходи до ліцензування та забезпечення дотримання прав, тоді як підприємства, видавці та юридичні технологічні платформи повинні ретельно розрізняти доступ до матеріалів, опублікованих на законних підставах, та більш широке несанкціоноване повторне використання стандартів, захищених авторським правом» (*Pramod Chintalapoodi. UpCodes Wins Key Fair Use Ruling Over Access to Incorporated Building Standards // Chip Law Group (<https://www.chiplawgroup.com/upcodes-wins-key-fair-use-ruling-over-access-to-incorporated-building-standards/>). 13.08.2026*).

«10 серпня 2026 року Апеляційний суд США з федеральних питань у справі «Dental Monitoring SAS проти Align Technology, Inc.» постановив, що система аналізу рівня техніки, встановлена у справі «Dynamic Drinkware, LLC проти Nat'l Graphics, Inc.», застосовується до визначення рівня техніки як відповідно до положень 35 U.S.C. § 102(e) до вступу в силу AIA, так і відповідно до положень 35 U.S.C. § 102(d) після вступу в силу AIA. Це рішення фактично скасовує прецедентне рішення Ради з розгляду патентних спорів та апеляцій (PTAB) від 2023 року у справі «Penumbra, Inc. проти RapidPulse, Inc.», яке обмежувало застосування справи «Dynamic Drinkware»

лише патентами, виданими до вступу в силу AIA, та встановлювало, що посилання за AIA повинні лише відповідати базовим «формальним вимогам» згідно з §§ 119 та 120 при описі об'єкта, на який посилаються... Відповідно до відновленого стандарту Dynamic Drinkware з двома частинами, заявлений довідковий патентний документ кваліфікується як рівень техніки на дату подання попередньої заявки на пріоритет, лише якщо попередня заявка підтверджує предмет рівня техніки, на який посилаються, та надає письмовий опис відповідно до 35 U.S.C. § 112(a) для принаймні одного пункту у довідковому патенті...

Відхиляючи доктрину «Penumbra», запропоновану РТАВ, Федеральний апеляційний суд аргументував, що буквальне формулювання § 102(d)(2) та § 119(e)(1) AIA вимагає наявності матеріального права на дату пріоритету, а не лише дотримання процедурних формальностей щодо подання заявки. Оскільки § 119(e)(1) прямо пов'язує надання пріоритету з оприлюдненням винаходу у спосіб, передбачений § 112(a), раніше поданий попередній або пріоритетний документ повинен суттєво підтверджувати принаймні одну формулу винаходу патенту, на який посилаються. Суд також розглянув своє попереднє підтвердження рішення у справі «Penumbra» відповідно до Правила 36, уточнивши, що такі узагальнені підтвердження не мають прецедентного значення та не встановлюють обов'язкового права окружного суду. Відповідно, особи, які оскаржують патенти в рамках переглядів після видачі та судових розглядів, більше не можуть покладатися на спрощені формальні критерії для визначення більш ранньої дати рівня техніки, що встановлює для власників патентів більш суворі вимоги щодо захисту від заперечень щодо попереднього рівня техніки та очевидності у всіх патентних спорах, як за законом AIA, так і за законодавством, що діяло до AIA» (*Pratibha Khanduri, David H. Holman. IP Hot Topic: Federal Circuit's Dental Monitoring Opinion Overrules PTAB's Precedential Penumbra Decision // Sterne, Kessler, Goldstein & Fox PLLC. (<https://www.sternekeessler.com/news-insights/client-alerts/ip-hot-topic-federal-circuits-dental-monitoring-opinion-overrules-ptabs-precedential-penumbra-decision/>). 14.08.2026*).

«Компанія Lee Mendelson Film Productions, яка володіє правами на публікацію музики до мультсеріалу «Peanuts» авторства Вінса Гуаральді, уклала угоди щодо врегулювання двох судових позовів про порушення авторських прав, пов'язаних із несанкціонованим використанням цієї музики в соціальних мережах. Виробник колекційних предметів Buckle-Down погодився виплатити 27 500 доларів за використання пісні «Linus and Lucy» у рекламі в Instagram та TikTok без ліцензії на синхронізацію, а Міністерство внутрішніх справ США погодилося виплатити 20 000 доларів за використання пісні Гуаральді «O Tannenbaum» у святковому привітанні... Компанія Buckle-Down також погодилася на постійну судову заборону щодо майбутнього

використання без ліцензії, а угода з Міністерством внутрішніх справ передбачає процедуру повідомлення з залученням Міністерства юстиції у разі повторного використання музики без дозволу. Компанія наголосила, що ліцензування персонажів «Peanuts» не означає автоматичного надання ліцензії на музику, яка регулюється окремо. Дві інші компанії, BedHead та Beast Kingdom, уклали ліцензійні угоди без подання позовів проти них... Ці угоди є результатом більш масштабної кампанії з забезпечення дотримання прав, яка також включала судові позови проти компаній GameMill Entertainment та Heritage Auctions, що досі перебувають на розгляді, і привернула увагу після того, як Стівен Колберт виконав пісню «Linus and Lucy» у фіналі свого шоу; згодом телеканал CBS уклав ліцензійну угоду, а отримані кошти були передані на благодійність» (*Camila Curcio. Peanuts Music Owner Settles Copyright Suits With U.S. Government, Buckle-Down // Law Commentary, LLC. (https://www.lawcommentary.com/articles/peanuts-music-owner-settles-copyright-suits-with-us-government-buckle-down). 18.08.2026).*

«Сполучені Штати висунули звинувачення проти 17 іранців, яких підозрюють у приналежності до компанії «Mabna Institute», що надає хакерські послуги на замовлення, у зв'язку з багаторічними операціями з викрадення даних американських організацій; дев'ять із обвинувачених раніше, у березні 2018 року, були звинувачені у хакерських атаках на понад 300 університетів та приватних компаній. Міністерство юстиції також оголосило винагороду в розмірі до 10 мільйонів доларів за інформацію, яка допоможе встановити місцеперебування п'яти з цих обвинувачених... Вісім нещодавно названих обвинувачених звинувачуються у крадіжці результатів наукових досліджень, інтелектуальної власності, електронних листів та іншої конфіденційної інформації під час проведення кібероперацій для Корпусу вартів ісламської революції Ірану, інших іранських урядових структур, університетів та платних клієнтів. Прокурор США Джеймі Макдональд охарактеризував ці звинувачення як такі, що викривають ширшу мережу, що фінансується державою та націлену на американські університети, підприємства та урядові установи, зазначивши, що плин часу не зупинить зусиль щодо виявлення та притягнення до відповідальності винних... Кампанія, яка, як вважається, розпочалася приблизно у 2013 році, була спрямована на облікові записи понад 100 000 професорів по всьому світу і дозволила успішно зламати приблизно 8 000 з них, що призвело до викрадення 31,5 терабайтів академічних даних — зокрема журналів, дипломних робіт, дисертацій, електронних книг та досліджень у численних галузях — загальною вартістю приблизно 3,4 мільярда доларів. Ця діяльність зачепила 178 університетів (144 з них — у США), щонайменше 53 приватні компанії (42 з них — із штаб-квартирами в США), дві неурядові організації та щонайменше 10 державних відомств США; однією з найвідоміших жертв стала компанія НВО, з якої, за

повідомленнями, вимагали 6 мільйонів доларів у біткойнах... Зараз обвинуваченим висунуто звинувачення у змові з метою здійснення комп'ютерних вторгнень, електронному шахрайстві, несанкціонованому доступі з метою отримання фінансової вигоди та крадіжці особистих даних з обтяжуючими обставинами, кожне з яких карається позбавленням волі на строк до 20 років...» (*Bill Toulas. US charges Iranian hackers over \$3.4 billion intellectual property theft // Bleeping Computer® LLC* (<https://www.bleepingcomputer.com/news/security/us-charges-iranian-hackers-over-34-billion-intellectual-property-theft/>). 19.08.2026).

«Апеляційний суд США Одинадцятого округу залишив у силі рішення у справі про авторські права на користь компанії DISH Network щодо несанкціонованої ретрансляції через Інтернет телевізійних програм арабською мовою для абонентів у США. Компанія DISH володіла ексклюзивними правами на розповсюдження та публічне показування в США програм на 21 каналі, включаючи канали, що надавалися компанією MBC FZ LLC, розташованою в ОАЕ. Відповідачі надавали послуги, зокрема через сервіси UlaTV та AhlaTV, які, як стверджується, записували захищені програми, кодували їх для онлайн-трансляції та передавали через телевізійні приставки без дозволу компанії DISH... Одинадцятий апеляційний округ підтвердив висновки про те, що компанія MBC є власником відповідних зареєстрованих аудіовізуальних творів, що права, які підлягають примусовому виконанню, були передані компанії DISH, а також що відповідачі безпосередньо порушили ці права шляхом експлуатації кодерів. Відповідно, суд залишив без змін постійний судовий заборону, присудив 600 000 доларів у вигляді встановлених законом збитків, а також відшкодування витрат на юридичні послуги та судові витрати. Це рішення підтверджує, що виключні права на телевізійне розповсюдження залишаються чинними, коли телепрограми записуються та ретранслюються через інтернет-сервіси, а не в рамках традиційного телемовлення. Воно також підкреслює важливість для правовласників наявності чітких ліцензійних угод, реєстрації авторських прав та технічних доказів, що пов'язують відповідачів з інфраструктурою, яка використовується для порушення прав... Отже, провайдери IPTV, стрімінгові платформи, дистриб'ютори та реселери пристроїв повинні перевіряти та документувати ланцюжок ліцензування контенту, який вони поширюють у Сполучених Штатах, включаючи програми, що походять з-за кордону, замість того, щоб покладатися на неформальні запевнення щодо наявності дозволу» (*Pramod Chintalapoodi. Eleventh Circuit Affirms DISH Copyright Win Over Unauthorized Arabic-Language Streaming Services // Chip Law Group* (<https://www.chiplawgroup.com/eleventh-circuit-affirms-dish-copyright-win-over-unauthorized-arabic-language-streaming-services/>). 20.08.2026).

«Моделі штучного інтелекту, на яких базуються чат-боти, такі як ChatGPT, Gemini та Claude, були навчені на величезних базах даних опублікованих творів, що охоплюють сотні мільйонів книг, статей, наукових праць та іншого інтернет-контенту. Це означає, що більшість авторів несвідомо зробили свій внесок у створення інструментів, які зараз загрожують їхньому заробітку, проте юридична реальність є набагато складнішою, ніж здається на перший погляд. Адвокат з питань інтелектуальної власності Кеті Гелліс зазначає, що вся сфера права та технологій є складною, а обидві сторони висловлюють сильні емоції. В одному з перших рішень такого роду суддя Вільям Алсуп минулого року зобов'язав компанію Anthropic виплатити 1,5 мільярда доларів у рамках угоди про авторські права письменникам, чийми творами навчали її моделі, але насправді він визнав саме навчання законним і покарав компанію лише за піратське копіювання книг із незаконних «тіньових бібліотек», порівнявши засвоєння великою мовною моделлю (LLM) трильйонів слів із тим, як письменник вивчає літературу, щоб створити щось нове... Гелліс вважає цей результат загалом сприятливим для компаній, що займаються штучним інтелектом, з огляду на те, що штраф у розмірі 1,5 млрд доларів є незначним порівняно з прогнозованим річним доходом у розмірі близько 200 млрд доларів до 2028 року, і вона наголошує, що законодавство про авторське право стосується саме копіювання, а не простого читання чи сприйняття твору. Оскільки законодавство про авторське право не оновлювалося з 1976 року, судді змушені застосовувати п'ятдесятирічні норми до питань, які можуть визначити майбутнє галузі, що, за словами адвоката Джейсона Хендерсона, призводить до того, що законодавство «всіляко суперечить самому собі»... Ці спори, як правило, стосуються доктрини добросовісного використання, яка дозволяє використовувати матеріали, захищені авторським правом, без ліцензії, якщо таке використання є достатньо трансформативним, з урахуванням мети, характеру, обсягу використаного матеріалу та впливу на ринок. Суди, як правило, забороняють створення навчальних матеріалів, спрямованих на пряму конкуренцію з оригінальним твором, як це було у справі, в якій компанія Thomson Reuters виграла позов проти Ross Intelligence за створення конкуруючої платформи для юридичних досліджень, але вони виявляють більшу поблажливість, коли такої конкуренції немає; аргументи авторів про те, що чат-боти конкурують, створюючи синтетичні книги, поки що не знайшли підтримки... Гелліс розрізняє питання авторського права, що виникають у зв'язку з навчальними даними, та ті, що стосуються результатів, згенерованих ШІ, посилаючись на справу «Thaler проти Perlmutter», в якій було визнано, що твори, повністю створені ШІ, не можуть бути об'єктом авторського права, що, у свою чергу, порушило складні питання щодо доведення ступеня участі машини. Більшість компаній досі перебувають у процесі судових розглядів, тому остаточного вирішення найближчим часом не очікується; ранні судові рішення вже впливають на поведінку, навіть якщо пізніші суди можуть їх скасувати, тому компаніям, що працюють у сфері ШІ,

нерозумно ігнорувати судову практику, яка постійно розвивається» (*Amanda Silberling. Is it legal to train AI models on copyrighted books? It's complicated // TechCrunch Media LLC. (<https://techcrunch.com/2026/08/23/is-it-legal-to-train-ai-models-on-copyrighted-books-its-complicated/>). 23.08.2026*).

«Окружний суд США Центрального округу Каліфорнії відхилив клопотання про відшкодування витрат на юридичні послуги, подане пуерто-риканською музичною суперзіркою Bad Bunny (Benito Antonio Martinez Ocasio) та пов'язаними з ним співвідповідачами після закриття справи про порушення авторських прав, порушеної проти них (EmPawa Africa Music Services Ltd. проти Ocasio). Суперечка, що лежить в основі справи, була ініційована компанією emPawa Africa Music Services Limited, що базується у Великій Британії та представляє африканських виконавців, а також нігерійським музичним продюсером Ezeani Chidera Godfrey (відомим під псевдонімом Dera). Компанія emPawa, яка володіє ексклюзивними реєстраціями авторських прав на інструментальну композицію та звукозапис Godfrey «Empty My Pocket» (а також на її подальшу версію за участю виконавця Joeboy), стверджувала, що Bad Bunny використав несанкціонований семпл цього треку у своїй пісні «Enséñame a Bailar» з хітового альбому 2022 року «Un Verano Sin Ti»...

Коли emPawa спочатку намагалася домовитися про укладення угоди, представники Bad Bunny стверджували, що отримали дійсну ліцензію від Adesina Lekan, власника нігерійської музичної компанії Lakizo, яка брала участь у розповсюдженні пісні «Empty My Pocket». Однак команда Bad Bunny не надала документів, що підтверджують, що Lakizo володіла правами на ліцензування семплу. Як наслідок, emPawa та Godfrey подали позов проти Bad Bunny, лейблів-дистриб'юторів The Orchard та Rimas Entertainment, а також стрімінгових платформ, зокрема Spotify та Apple. Зрештою позов було відхилено після того, як між співпозивачами виник стратегічний розкол — emPawa віддавала перевагу укладення угоди, тоді як Godfrey наполягав на судовому розгляді, — що змусило їхнього спільного адвоката відмовитися від справи, внаслідок чого позивачі залишилися без представника...

Після відхилення позову Bad Bunny та співвідповідачі намагалися стягнути з emPawa судові витрати. Суд відхилив цей запит, визнавши позицію emPawa об'єктивно обґрунтованою. Суд наголосив, що emPawa надала угоду, яка свідчила про відсутність у Lakizo прав на субліцензування, тоді як сторона захисту не змогла представити жодних доказів, що підтверджували б повноваження Lakizo на надання ліцензії. Суд також відхилив аргументи про те, що emPawa діяла з неправомірними мотивами, проводячи передсудову піар-кампанію, зазначивши, що emPawa з самого початку демонструвала щире бажання укласти мирову угоду. Нарешті, суд зауважив, що emPawa є невеликим суб'єктом господарювання порівняно з деякими найбільшими

світовими музичними та стрімінговими корпораціями, і дійшов висновку, що, оскільки позовні вимоги не були об'єктивно безпідставними, присудження судових витрат не мало жодної обґрунтованої запобіжної мети» (**Matthew Hersh. No attorney fees for Bad Bunny in battle with Nigerian producer and distributor // CCH Incorporated (<https://www.vitallaw.com/news/copyright-c-d-cal-no-attorney-fees-for-bad-bunny-in-battle-with-nigerian-producer-and-distributor/ipm01f4529ca56ac046b08f49ec2bd4f7b193>). 26.08.2026**).

«Апеляційний суд США по Федеральному округу підтвердив рішення про відхилення позову про порушення патентних прав та присудження судових витрат на користь компанії Volkswagen Group of America у справі проти непрактикуючої організації (NPE) VDPP, LLC. Суперечка стосувалася невиконання компанією VDPP вимог закону про маркування патентів (35 U.S.C. § 287(a)), що є обов'язковою умовою для стягнення збитків, понесених до подачі позову. Хоча VDPP не виробляла та не продавала власні запатентовані окуляри з електричним керуванням, суд ще раз наголосив, що NPE не може ігнорувати зобов'язання своїх ліцензіатів щодо маркування. VDPP надала 11 ліцензій на умовах угоди, але не змогла довести, що будь-який ліцензіат маркував свою продукцію або що VDPP доклала розумних зусиль для забезпечення такого дотримання вимог... Федеральний апеляційний суд відхилив аргумент про те, що ліцензії, надані в рамках угоди про врегулювання, не підпадають під дію правил маркування, підтвердивши рішення окружного суду про відхилення позову та відмову у наданні дозволу на внесення змін до позову як безперспективні. Крім того, Федеральний апеляційний суд підтвердив висновок окружного суду про наявність «виняткового випадку» та подальше присудження судових витрат відповідно до § 285 розділу 35 Кодексу законів США, посилаючись на систематичну зловмисну судову поведінку VDPP. Така поведінка включала вимагання відшкодування збитків та видачу судових заборон щодо патенту, термін дії якого закінчився, нерозкриття відповідних угод про врегулювання спору, висунення безпідставних позицій та застосування загальної стратегії подання позовів з метою отримання угоди про врегулювання з низькою сумою відшкодування... Суд уточнив, що така поведінка не обов'язково має самотійно порушувати Правило 11, щоб обґрунтувати визнання справи винятковою. Нарешті, Суд відхилив апеляцію щодо санкцій, накладених на адвоката VDPP, через відсутність юрисдикції, зумовлену процедурними порушеннями в повідомленні про апеляцію та відсутністю у VDPP правової зацікавленості в оскарженні покарань, накладених на її адвоката. Це рішення підкреслює, що власники патентів, зокрема NPE, повинні забезпечити суворе дотримання вимог щодо маркування патентів як для своїх власних продуктів, так і для продуктів своїх ліцензіатів, щоб зберегти своє право на відшкодування збитків до початку судового розгляду» (**Keval Amin. Off the Mark- NPE Licensees Must Comply with Patent**

«Позивачі у справах про комерційну таємницю часто стикаються з парадоксом судової процедури: вони повинні описати свої таємниці достатньо детально, щоб відхилити клопотання про відмову у розгляді справи, не розкриваючи при цьому саме ту інформацію, яку прагнуть захистити. Нещодавнє рішення Північного округу Техасу у справі «O9 Solutions Inc. проти SAP SE et al.» надає практичний посібник щодо подолання цієї проблеми. У цій справі компанія O9 Solutions, що розробляє програмне забезпечення на основі штучного інтелекту, подала позов проти конкурента SAP та трьох колишніх керівників вищого рівня на підставі Закону про захист комерційних таємниць (Defend Trade Secrets Act) та Єдиного закону штату Техас про комерційні таємниці (Texas Uniform Trade Secrets Act), стверджуючи, що ці співробітники завантажили тисячі конфіденційних файлів перед звільненням. Коли відповідачі подали клопотання про відхилення позову, аргументуючи це тим, що у позовній заяві недостатньо конкретно визначено комерційні таємниці та факти їх незаконного привласнення, суд відхилив їхні заперечення. Застосувавши триетапну схему, суд дійшов висновку, що O9 достатньо обґрунтувала свою позицію, визначивши вісім окремих груп комерційних таємниць — таких як дизайн платформи Digital Brain, дорожні карти продуктів та списки клієнтів — вказавши на конкретні документи, позначені як конфіденційні в межах цих категорій, та детально описавши розумні заходи щодо збереження таємниці, такі як угоди про нерозголошення (NDA) та шифрування. Важливо, що суд підтвердив: позивачам не потрібно розкривати точний характер комерційної таємниці на стадії подання позовної заяви, за умови, що вони доведуть, що принаймні деякі аспекти класифікованої інформації підлягають захисту...

Суд також визнав звинувачення O9 у незаконному привласненні інформації вкрай правдоподібними, підкріпленими переконливими доказами, що стосуються поведінки, такими як масове завантаження файлів, приурочене до зустрічей з приводу звільнення, електронні листи з підозрілими темами, переслані самим працівником, а також те, що колишній головний директор з доходів швидко забезпечив SAP надзвичайно важливого клієнта, використовуючи власні рішення O9 на основі штучного інтелекту. Окрім суттєвих позовів щодо комерційної таємниці, суд відхилив заперечення SAP проти «групового позову» як проти SAP SE, так і проти SAP America, зазначивши, що O9 надала достатнє фактичне підтвердження їхньої спільної діяльності, наприклад, спільну інфраструктуру підбору персоналу. Крім того, суд відхилив клопотання про «forum non conveniens» щодо перенесення справи до Нідерландів, оскільки відповідачі не змогли конкретно вказати імена та

очікувані свідчення ключових свідків, які, за їхніми твердженнями, перебували там. Зрештою, ця справа, яка досі розглядається федеральним суддею США Семом А. Лінді, підкреслює, що хоча позивачі повинні класифікувати свої таємниці та детально описати заходи безпеки, щоб уникнути відхилення позову, вони не зобов'язані розкривати самі таємниці. Це рішення є нагадуванням для учасників судових процесів про необхідність спиратися на конкретні групи, приклади на рівні документів та вагомні докази неправомірного привласнення, водночас забезпечуючи, щоб процедурні клопотання, такі як групове подання позову та перенесення місця розгляду справи, підкріплювалися конкретними фактичними даними» (*Stephen E. Fox. Pleading Your Case Without Giving Away the Store: Surviving a Motion to Dismiss in Trade Secret Cases* // *National Law Forum, LLC* (<https://natlawreview.com/article/pleading-your-case-without-giving-away-store-surviving-motion-dismiss-trade-secret>). 27.08.2026).

«Окружний суд США Північного округу Каліфорнії відхилив подану колективну позовну заяву проти компанії Meta Platforms, Inc., в якій стверджувалося про порушення Закону про авторське право в цифрову епоху (DMCA) під час навчання її систем штучного інтелекту, водночас надавши позивачеві дозвіл на внесення змін до позову (Beaulier проти Meta Platforms, Inc.). Позов був поданий 3D-художником Austin Beaulier від імені передбачуваної групи авторів, чийі цифрові моделі — завантажені до репозиторіїв, таких як Sketchfab, Thingiverse та Polycam, на умовах ліцензій Creative Commons та з тегами «NoAI» — були включені до наборів даних для навчання штучного інтелекту компанії Meta. Оскільки багато учасників групи не зареєстрували свої авторські права офіційно, у позові не стверджувалося безпосередньо про порушення авторських прав; натомість позивач спирався на положення DMCA, що забороняють несанкціоноване видалення інформації про управління авторськими правами (СМІ) згідно з розділом 1202(b)(1) та розповсюдження творів, з яких видалено СМІ, згідно з розділом 1202(b)(3)...

Суд відхилив позов на підставі пункту 1202(b)(1), визначивши, що у позовній заяві не було доведено необхідний елемент умислу. Щоб подати позов на підставі цього положення, позивач повинен переконливо довести наявність СМІ, її видалення або зміну, умисел, що стоїть за таким видаленням, а також обґрунтовані підстави для усвідомлення того, що така дія спричинить, уможливить, полегшить або приховає порушення. Хоча суд визнав, що Beaulier належним чином довів, що Meta видалила метадані, які визначають дозволені межі використання, знаючи, що це може уможливити несанкціоноване використання, у позові не було доведено навмисного умислу. Суд зауважив, що у позові йшлося про автоматизований конвеєр, який перетворює необроблені 3D-файли на вхідні дані для машинного навчання, що природним чином призводить до втрати метаданих ліцензування, оскільки цільовий формат

просто не може їх вмістити. Оскільки це було випадковим побічним ефектом перетворення даних, а не цілеспрямованим видаленням, позов був відхилений, хоча суд зазначив, що змінений позов міг би бути прийнятий, якби позивач міг переконливо довести, що втрата СМІ була «уникненням дизайнерським рішенням»...

Суд також відхилив позов щодо розповсюдження відповідно до розділу 1202(b)(3), оскільки у позовній заяві не було наведено фактів, що дають підстави для судового розгляду. Суд постановив, що переміщення та використання копій, з яких було видалено СМІ, виключно в рамках внутрішніх навчальних наборів даних компанії Meta є внутрішнім використанням у межах підприємства, а не комерційною передачею чи зовнішнім розповсюдженням, передбаченими законом. Відповідно, обидва позови були відхилені, при цьому суд надав Beaulier можливість переформулювати свої звинувачення» (*Matthew Hersh. Inherent design or 'avoidable design choice'? DMCA claim turns on the distinction between the two // CCH Incorporated* (<https://www.vitallaw.com/news/copyright-n-d-cal-inherent-design-or-avoidable-design-choice-dmca-claim-turns-on-the-distinction-between-the-two/ipm01722dcd01b37c498fa6fcd94b58f2337d>). 27.08.2026).

«Апеляційний суд США з федеральних питань (CAFC) виніс два рішення у пов'язаних між собою апеляційних справах між компаніями Apple Inc. та Smart Mobile Technologies LLC щодо дійсності трьох патентів, що стосуються мобільних бездротових пристроїв із декількома передавальними та приймальними компонентами. Компанія Apple оскаржила ці патенти в рамках процедури перегляду між сторонами (inter partes review), стверджуючи, що вони є очевидними на тлі сукупності джерел попереднього рівня техніки, однак головний спір точився навколо тлумачення формули винаходу щодо «мультиплексованих сигналів». CAFC підтримав більш вузьке тлумачення Ради з розгляду патентних спорів та апеляцій (РТАВ), згідно з яким сигнали мають об'єднуватися в єдиний сукупний потік перед одночасною передачею, а не просто послідовно використовувати один і той самий канал. Оскільки наведені джерела рівня техніки не розкривали саме цей конкретний тип об'єднання сигналів, CAFC підтвердив висновок РТАВ про те, що Apple не змогла довести, що більшість формул винаходу у всіх трьох патентах не підлягають патентуванню...

Однак CAFC скасував і повернув на новий розгляд висновок РТАВ щодо очевидності стосовно конкретної підгрупи пунктів формули винаходу у двох патентах після подання Smart Mobile зустрічної апеляції. Компанія Smart Mobile стверджувала, що поєднання джерел рівня техніки створить «вузьке місце» у передачі даних, що утримає фахівця у відповідній галузі від здійснення запропонованого поєднання. CAFC встановив, що РТАВ порушила Закон про адміністративні процедури, неточно зазначивши, що компанія Smart

Mobile не розглянула мотивацію до поєднання, тим самим не зваживши належним чином технічні недоліки такого поєднання проти його переваг. Відповідно, хоча суд підтвердив чинність більшості патентних пунктів, він повернув спірну підгрупу до PTAB для подальшого розгляду з метою належної оцінки доказів щодо виникнення «вузького місця». (*Rose Esfandiari. CAFC Delivers Blow to Apple in Appeal of PTAB Disputes with Smart Mobile // IPWatchdog, Inc. (<https://ipwatchdog.com/2026/08/27/cafc-delivers-blow-to-apple-in-appeal-of-ptab-disputes-with-smart-mobile/>). 27.08.2026*).

«Апеляційний суд США по Федеральному округу підтвердив рішення Ради з розгляду патентних спорів та апеляцій (PTAB), в якому оскаржувані патентні формули були визнані такими, що не підлягають патентуванню через їх очевидність, у справі «The Nielsen Company (US), LLC проти TVision Insights, Inc.». Справа стосувалася патенту компанії Nielsen, що стосувався систем вимірювання аудиторії на основі камер, у якому розкривалося використання зображень з низькою роздільною здатністю для виявлення людей та зображень з високою роздільною здатністю для розпізнавання облич. У ході міжстороннього перегляду (IPR), ініційованого компанією TVision, PTAB визнала всі оскаржувані пункти патенту очевидними на підставі комбінацій, що включали наукову публікацію Тіана, в якій оцінювався аналіз міміки обличчя з використанням зображень із зниженою роздільною здатністю...

Одним із головних питань у апеляції було те, чи помилилася PTAB, визначивши, що робота Тіана є аналогічним рівнем техніки. Згідно з патентним законодавством, рівень техніки є аналогічним, якщо він належить до сфери діяльності винахідника або має обґрунтовану релевантність до конкретної проблеми, яку вирішує винахід. Хоча у клопотанні компанії TVision прямо стверджувалося лише те, що робота Тіана належить до тієї самої сфери діяльності, Рада дійшла висновку, що робота Тіана має обґрунтовану релевантність, не розглядаючи при цьому критерій сфери діяльності. Компанія Nielsen оскаржила це рішення на підставі Закону про адміністративні процедури (АРА), посилаючись на відсутність належного повідомлення та можливості надати відповідь. Федеральний апеляційний суд відхилив аргумент Nielsen щодо АРА з трьох окремих підстав: по-перше, критерії двох видів аналогічного рівня техніки часто перетинаються в плані доказів та аналізу, а теорія аналогічного рівня техніки може впливати з суттєвого обговорення у клопотанні; по-друге, Nielsen фактично розглянула обидва критерії у своїй відповіді власника патенту; і по-третє, будь-який нібито недолік у повідомленні був неістотним, оскільки Nielsen визнала, що їй не було перешкоджано у наданні будь-яких відповідних аргументів або доказів...

Щодо суті справи апеляційний суд постановив, що істотні докази підтверджують висновок Комісії про те, що Tian є обґрунтовано релевантним

аналогічним рівнем техніки. Суд відхилив спробу компанії Nielsen звужити межі відповідного розгляду до конкретних питань щодо джерел світла, описаних у описі винаходу, підкресливши, що самі патентні формули не обмежуються використанням джерел світла. Федеральний апеляційний суд також відхилив аргументи компанії «Nielsen» щодо відсутніх обмежень у формулі винаходу, визнавши, що вони ґрунтувалися на елементах, які не вимагаються формулою винаходу, та підтвердив висновок РТАВ про наявність мотивації для поєднання заявлених джерел на підставі підтверджуючих показань експертів» (*Vincent Li. Resolution Impossible- Lower Resolution Prior Art is Analogous Art to Higher Resolution Claims // National Law Forum, LLC* (<https://natlawreview.com/article/resolution-impossible-lower-resolution-prior-art-analogous-art-higher-resolution>). 27.08.2026).

Турецька Республіка

«У своєму остаточному рішенні турецькі суди остаточно постановили, що власник торгової марки не може нести фінансову відповідальність за витрати на зберігання підроблених товарів після того, як ці товари були офіційно вилучені та переміщені на склад, що перебуває під управлінням держави, в ході кримінального провадження. Це знакове рішення було ухвалено в результаті спору, в якому турецьке Митне управління нарахувало компанії Colgate-Palmolive Company значні витрати на зберігання 264 740 одиниць підробленої зубної пасти загальною вагою майже 27,7 тонн, які були затримані в період з 2020 по 2023 роки після того, як їх було визнано товарами, що порушують права інтелектуальної власності... Хоча Міністерство торгівлі Туреччини оскаржило це рішення про скасування — посилаючись на статтю 109 Митного регламенту Туреччини, яка передбачає, що товари, затримані за підозрою у порушенні прав, повинні залишатися за рахунок правовласника, — Регіональний адміністративний суд Газіантепа в кінцевому підсумку відхилив цей аргумент у своєму остаточному рішенні від 5 березня 2026 року. Аргументація суду ґрунтувалася на відмінному правовому статусі сторін у справі: у контексті кримінального провадження власник торговельної марки вважається потерпілим від порушення прав, тоді як фактичне право власності на фізичні товари залишається за виробником підробок... Отже, судді дійшли висновку, що покладення на потерпілого логістичних витрат, пов'язаних зі зберіганням незаконного майна порушника, є принципово несправедливим і порушує принципи особистої кримінальної відповідальності, оскільки зберігання фактично передається державі з метою збереження доказів, а не здійснюється правовласником з метою комерційного контролю. Таке тлумачення фактично встановлює обмеження щодо застосування статті 109, визнаючи, що, хоча правовласники можуть нести тягар відповідальності за активний нагляд або сприяння вилученню, вони не повинні нести фінансові

витрати, пов'язані з утриманням державою вилученої контрабанди... Звільняючи правовласників від цих, часто значних, довгострокових зборів, це судові рішення усуває серйозний фінансовий стримуючий фактор, що перешкоджає забезпеченню дотримання прав інтелектуальної власності, та підкреслює нагальну необхідність законодавчого уточнення з метою чіткішого визначення меж зобов'язань правовласників та обов'язків держави на етапі прикордонного контролю» (*Direnç Bada, Atahan Erkul. Rights Holders not Liable for Customs Storage of Criminally Seized Counterfeits // Gün + Partners Avukatlık Bürosu* (<https://gun.av.tr/insights/updates/rights-holders-not-liable-for-customs-storage-of-criminally-seized-counterfeits>). 07.08.2026).

Японська Держава

«Вищий суд з питань інтелектуальної власності Японії в Токіо підтвердив рішення про визнання недійсним японського аналога відомого патенту компанії RED на стиснене відео у форматі RAW (японський патент № 5231529). Цим рішенням було відхилено апеляцію компанії Nikon, яка наразі є власником патенту, та забезпечено значну перемогу компанії Panasonic — японському конкуренту, який спочатку ініціював судовий процес щодо визнання патенту недійсним. Суд погодився з Японським патентним відомством (JPO) у тому, що оскаржувані пункти патенту не містять винахідницького рівня та лише поєднують існуючі технології. Згідно з японським патентним законодавством, це визнання недійсним має зворотну силу, що означає, що з юридичної точки зору патент розглядається так, ніби він ніколи не існував у країні...

Протягом майже двох десятиліть сімейство патентів компанії RED, яке охоплює запис RAW-файлів із візуально безвтратним стисненням безпосередньо в камері, визначало, які виробники могли пропонувати вбудовані функції запису RAW і за якою ціною. Щоб уникнути порушення патентних прав, компанія Kinefinity була змушена видалити CinemaDNG зі своїх камер, Blackmagic Design прибрала CinemaDNG з таких камер, як Pocket Cinema Camera 4K, щоб розробити свій кодек BRAV з частковим дебієрингом, а компанія DJI протягом багатьох років не могла пропонувати вбудовану підтримку ProRes RAW у Ronin 4D. Хоча раніше цей патент витримав серйозні виклики, зокрема позов від Sony у 2013 році та петицію від Apple до Апеляційної ради з патентних спорів США у 2019 році, він зрештою відіграв ключову роль у придбанні компанії RED компанією Nikon.

Це придбання призвело до значної зміни ролей для компанії Nikon. У 2022 році компанія RED подала позов проти Nikon щодо оновлень прошивки для камери Z 9, а Nikon подала зустрічний позов, стверджуючи, що патенти на формат RAW не підлягають примусовому виконанню. Після того як у 2023 році позов було відхилено, у 2024 році Nikon придбала компанію RED,

успадкувавши її патентний портфель, і згодом опинилася в ситуації, коли їй довелося захищати чинність того самого патенту, проти якого вона раніше боролася. Ця поразка в суді сталася в делікатний для Nikon момент, оскільки компанія робить велику ставку на кіноіндустрію, випускаючи натхненні RED лінійки Nikon ZR та Z CINEMA, щоб протидіяти поточному фінансовому тиску на свій бізнес у сфері обробки зображень...

Однак практичний масштаб цього визнання недійсним залишається обмеженим. Рішення стосується виключно Японії; американські та інші міжнародні патенти компанії RED залишаються чинними, а її глобальні ліцензійні угоди не втратять чинності. Крім того, термін дії патенту мав закінчитися вже у квітні 2028 року, і рішення суду є частковим визнанням недійсними конкретних пунктів формули винаходу, а не скасуванням усього портфеля патентів RED. Проте це рішення фактично усуває комерційну «плату за проїзд» в Японії для компанії Panasonic — яка вже підтримує вбудований формат ProRes RAW у своїх камерах LUMIX GH7, S1RII та S1II — і ставить питання щодо того, наскільки вільно технологія вбудованого RAW тепер поширюватиметься серед камер на японському ринку» (*Nino Leitner. RED's Compressed RAW Patent Invalidated in Japan – Nikon Loses Defending the Patent It Once Fought // cinema5D GmbH (<https://www.cined.com/reds-compressed-raw-patent-invalidated-in-japan-nikon-loses-defending-the-patent-it-once-fought/>). 07.08.2026*).

«У Японії власники торговельних марок можуть захищати свої права за допомогою двох основних цивільно-правових механізмів: основного судового позову, спрямованого на отримання постійних судових заборон, грошової компенсації та заходів щодо відновлення довіри до бренду, або процедури попередньої судової заборони для отримання тимчасового та невідкладного захисту. Хоча попередні судові заборони є швидшим і спочатку менш витратним способом, вони пов'язані з великим тягарем доведення неминучої шкоди та вимагають від заявника внесення значної застави — часто в розмірі від десятків мільйонів до понад 100 мільйонів ієн — для покриття потенційних збитків у разі, якщо заборона згодом буде скасована. Позови про порушення прав подаються до районних судів, причому в районних судах Токіо та Осаки діють спеціалізовані відділи з питань інтелектуальної власності. Судові збори залежать від економічної вартості збитків, відшкодування яких вимагається, і хоча сторона, що програла справу, зазвичай несе основні судові витрати, позивач, який виграв справу, як правило, може відшкодувати лише частину своїх витрат на юридичне представництво, що обмежуються приблизно десятьма відсотками від присуджених збитків...

Основний судовий процес зазвичай триває від одного до півтора року і складається з двох окремих етапів: спочатку встановлюється відповідальність, а потім визначається розмір збитків. Процес розпочинається з попереднього

усного слухання, яке проводиться через 40–50 днів після подання позову, після чого відбувається обмін письмовими заявами. У японському цивільному процесі відсутня широка процедура розкриття доказів, характерна для США; натомість використовуються обмежені постанови про надання документів, експертні афідавіти та документальні докази, оскільки судді часто обходяться без показань свідків у справах про торговельні марки. У відповідь на звинувачення у порушенні прав відповідачі зазвичай посиляються на такі аргументи на свій захист, як відсутність схожості, відсутність ризику введення в оману, добросовісне використання, не пов'язане з торговельною маркою, відповідно до статті 26(1), попереднє використання, вичерпання прав або паралельний імпорт. Відповідачі також можуть подавати паралельні клопотання про визнання недійсними або скасування реєстрації через невикористання до Японського патентного відомства (JPO), що може змусити суддів очікувати на результат адміністративного розгляду перед винесенням судового рішення...

Якщо відповідальність встановлюється на початковому етапі, грошове відшкодування суворо обмежується фактичними збитками, оскільки за японським законодавством штрафні збитки не допускаються. Розмір збитків розраховується відповідно до статті 38 Закону про торговельні марки за допомогою трьох основних методів: втрачений прибуток власника торговельної марки за одиницю продукції, чистий прибуток порушника або розумна ставка роялті. Ставки роялті можуть бути присуджені навіть у тому випадку, якщо власник торговельної марки не використовував її активно, причому судові рішення історично варіювалися від менше одного відсотка до понад десяти відсотків залежно від вартості бренду та його комерційного внеску. Крім того, суди визнають нематеріальні збитки за підривання репутації бренду, коли дешеві підробки підривають ринкову репутацію бренду класу «люкс». Рішення районних судів можуть бути оскаржені в регіональних Вищих судах — або безпосередньо у Вищому суді з питань інтелектуальної власності у справах, що належать до юрисдикції Вищого суду Токіо, — а в кінцевому підсумку — у Верховному суді на підставі конституційних підстав або істотних юридичних помилок...

Окрім цивільного судочинства, власники торговельних марок можуть скористатися прикордонним контролем, звернувшись до генерального директора митної служби із заявою про призупинення імпорту або експорту товарів, щодо яких є підозра у підробці. Після подання заяви митні органи проводять місячну процедуру перевірки, під час якої як правовласник, так і імпортер мають можливість надати докази, перш ніж буде прийнято рішення про конфіскацію вантажу. З метою оптимізації адміністративного процесу Японія нещодавно запровадила важливі законодавчі та процедурні реформи. У 17-му виданні «Керівних принципів експертизи торговельних марок», що набирає чинності у квітні 2026 року, було уточнено систему згоди шляхом встановлення того, що ймовірність введення в оману, як правило, відсутня у

відносинах корпоративного контролю, таких як відносини між материнськими компаніями, дочірніми компаніями або афілійованими підприємствами, що перебувають у спільній власності. Крім того, реформи статті 4(1)(viii) Закону про торговельні марки пом'якшили історично суворі правила відмови щодо торговельних марок, що містять особисті імена, передбачивши, що згода тепер потрібна лише тоді, коли вбудоване особисте ім'я є широко впізнаваним серед споживачів у відповідному секторі ринку» (*Masayuki Yamanouchi, Yuta Oishi, Koki Sasaki and Satoko Yokogawa. Japan: ensuring success under the trademark enforcement framework // LBR trading as Centellic* (<https://www.worldtrademarkreview.com/review/the-trademark-litigation-review/2027/article/japan-ensuring-success-under-the-trademark-enforcement-framework>). 10.08.2026).

«...Патентні судові спори в Японії стають дедалі ефективнішими та привабливішими для власників інтелектуальної власності, що зумовлено значним зростанням розмірів присуджених відшкодувань та модернізацією судової системи. У районних судах Токіо та Осаки частка судових рішень щодо порушення патентних прав, за якими було присуджено відшкодування у розмірі щонайменше 100 мільйонів ієн, зросла з 22 відсотків у період з 2014 по 2019 рік до 42 відсотків у період з 2020 по 2023 рік. Ця тенденція досягла свого апогею у 2025 році, коли Вищий суд з питань інтелектуальної власності ухвалив історичне рішення у справі «Toray проти Sawai Pharmaceutical & Fusō Pharmaceutical Industries», присудивши рекордну суму, що перевищила 20 млрд ієн — майже втричі більше за попередній рекорд щодо розміру відшкодування. Загалом власники патентів перемагають приблизно у 31 відсотку судових рішень, а з урахуванням вигідних позасудових угод цей показник наближається до 40 відсотків. У поєднанні зі значно нижчими судовими витратами порівняно зі Сполученими Штатами та відсутністю обмежувальних стандартів щодо надання судових заборон, таких як американська доктрина eBay, Японія утверджується як ефективна самостійна або паралельна юрисдикція в рамках глобальних стратегій захисту патентних прав...

Ця зміна особливо помітна у судових рішеннях щодо патентів, необхідних для стандартів (SEP), у сферах телекомунікацій та технологій Інтернету речей (IoT). Історично забезпечення дотримання прав за SEP в Японії обмежувалося рішенням Великої колегії 2014 року у справі «Apple проти Samsung», яке встановило надмірно суворі критерії для доведення того, що користувач є «недобровільним ліцензіатом», та використовувало формулу розрахунку збитків, яка знижувала розмір присуджених роялті нижче міжнародних стандартів справедливості, розумності та недискримінації (FRAND). Однак два рішення Токійського окружного суду 2025 року кардинально змінили цю ситуацію... У справі «Pantech проти Google» суд визнав компанію Google «недобросовісним ліцензіатом» і виніс судову

заборону після того, як компанія відмовилася розкрити дані про продажі під час спроб урегулювання спору за посередництва суду, що в підсумку спонукало сторони до укладення всеосяжної глобальної ліцензійної угоди щодо смартфонів Google. Незабаром після цього у справі «Pantech проти ASUS» було відмовлено від обмежувального коефіцієнта «стандартного коефіцієнта внеску», який застосовувався у справі «Apple проти Samsung», натомість спираючись на світову практику ліцензування та міжнародну судову практику, таку як справа «Unwired Planet проти Huawei», що дозволило присудити значно більший розмір відшкодування...

Ця зміна особливо помітна у судових рішеннях щодо патентів, необхідних для стандартів (SEP), у сферах телекомунікацій та технологій Інтернету речей (IoT). Історично забезпечення дотримання прав за SEP в Японії обмежувалося рішенням Великої колегії 2014 року у справі «Apple проти Samsung», яке встановило надмірно суворі критерії для доведення того, що користувач є «недобровільним ліцензіатом», та використовувало формулу розрахунку збитків, яка знижувала розмір присуджених роялті нижче міжнародних орієнтирів справедливості, розумності та недискримінації (FRAND). У рамках судового розгляду справ щодо SEP суд оцінює всю поведінку сторін під час переговорів аж до укладення угоди, вимагає від користувачів обґрунтувати свої зустрічні пропозиції точними даними про обсяги продажів та обмежує аргументи щодо дійсності патенту лише двома раундами подання письмових матеріалів. Доповнюючий механізм медіації у справах щодо SEP — який проводиться колегією у складі одного судді та двох технічних експертів — має на меті досягти вирішення спору приблизно за три засідання за ще більш прискореним графіком. Важливо, що у разі провалу медіації або переговорів щодо укладення угоди факт відсутності співпраці з боку користувача або його відмова надати необхідні комерційні дані фіксується і може бути використаний у подальшому судовому процесі для встановлення того, що ця сторона є небажаним ліцензіатом, що, у свою чергу, унеможлиблює використання аргументу щодо зловживання правами як захисту проти винесення судового наказу...

Хоча японські суди не встановлюють в односторонньому порядку глобальні ставки роялті за принципом FRAND у своїх рішеннях, як це роблять англійські суди, нова процесуальна система створює потужні комерційні стимули для виробників, щоб вони вели переговори в дусі доброї волі з метою укладення глобальних угод. Поєднавши вдосконалені методи розрахунку розміру збитків, чіткі механізми запобігання затягуванню переговорів та спеціалізовані канали медіації, Японія створила передбачуване та послідовне середовище для вирішення спорів, що дозволяє їй судам відігравати центральну роль у вирішенні транскордонних спорів щодо SEP» (*Yuzo Wada. Japan: a new era for SEP litigation // LBR trading as Centellic (<https://www.iam-media.com/review/the-patent-litigation-review/2027/article/japan-new-era-sep-litigation>). 17.08.2026*).

Сучасний стан авторського права в Україні та світі

«Захист творів мистецтва на міжнародному рівні вимагає набагато більше, ніж просто володіння авторським правом, оскільки не існує єдиної системи реєстрації чи правової системи, яка б забезпечувала захист у всьому світі. Ефективний захист вимагає скоординованої стратегії, що охоплює документацію щодо права власності, цільову реєстрацію авторських прав та торговельних марок, укладення договорів, контроль виробництва, ліцензування, митне правозастосування та збереження доказів. Право власності на фізичний твір мистецтва не тотожне праву власності на авторські права до нього, тому покупці, галереї та музеї, як правило, не можуть відтворювати твір або використовувати його в комерційних цілях, якщо ці права не були прямо передані або надані за ліцензією...

Художники повинні забезпечувати чіткий ланцюжок прав власності, документуючи внески асистентів, фотографів, виробників та інших співпрацівників, а також зберігаючи ескізи, вихідні файли, договори та виробничу документацію. Хоча авторське право, як правило, виникає автоматично в країнах-учасниках Бернської конвенції, його захист має територіальний характер, що робить стратегічну реєстрацію на місцевому рівні цінною на важливих ринках та у місцях виробництва. У разі виробництва за кордоном, зокрема в Китаї, у договорах слід чітко регулювати питання конфіденційності, несанкціонованого використання, субпідряду, тиражів, додаткових копій, форм, цифрових файлів та матеріалів для автентифікації. У договорах з галереями та ліцензійних угодах також слід точно визначити, які види використання, території, продукти та рекламні заходи є дозволеними...

Також може знадобитися додатковий захист інтелектуальної власності. Права на торговельну марку можуть захищати ім'я або підпис митця, коли вони використовуються як бренд, тоді як реєстрація промислових зразків дозволяє захистити зовнішній вигляд функціональних предметів, таких як меблі чи ювелірні вироби. Моральні права та захист у вигляді роялті від перепродажу суттєво відрізняються в різних країнах, тому важливо дотримуватися місцевих законодавчих вимог. Розважальні проекти вимагають особливо ретельного узгодження прав, оскільки художні твори можуть переходити з фільмів у рекламу, сувенірну продукцію, ігри та інші медіа...

Генеративний ШІ створює додаткові складнощі як щодо авторства, так і щодо несанкціонованого використання. Митці, які використовують ШІ, повинні зберігати докази свого творчого внеску та чітко визначати, чи можуть співпрацівники, виробники або ліцензіати використовувати їхні твори чи файли для навчання ШІ. У разі порушення прав митці повинні зберігати цифрові докази, розглядати можливість проведення тестових покупок, використовувати механізми видалення контенту на платформах та митні процедури, а також

визначати юрисдикцію, в якій знаходяться порушники, активи та виробничі потужності. Загалом, міжнародний захист інтелектуальної власності повинен супроводжувати твір мистецтва на всіх етапах його фактичного виробництва, продажу, експонування та ліцензування, причому запобіжні заходи мають бути вжиті до того, як цінні файли, форми або права виходять з-під контролю митця» (*Fred Rocafort. Protecting Your Artwork Internationally: What Artists Need to Do Before the Work Travels // Harris Sliwoski LLP (<https://harris-sliwoski.com/chinalawblog/protecting-your-artwork-internationally-what-artists-need-to-do-before-the-work-travels/>). 06.08.2026*).

«Несанкціоновані сиквели та кіноімітації вже давно існують на периферії кіноіндустрії, використовуючи успішні фільми та обходячи обмеження, пов'язані з авторським правом і торговими марками. Ця практика набула особливого поширення в Італії з кінця 1970-х до 1990-х років, коли відносно м'яке правозастосування та орієнтована на жанри кіноіндустрія сприяли створенню неофіційних сиквелів та імітацій голлівудських хітів, таких як «Чужий», «Термінатор», «Щелепи» та «Злі мертві»... Деякі фільми, як-от «Зомбі 2» Лучіо Фульчі, використовували свою асоціацію з успішними стрічками насамперед у маркетингових цілях, водночас розвиваючи власну самобутню художню ідентичність. Гонконгське кіно дотримувалося подібних практик, особливо щодо успішних франшиз, таких як «Містер Вампір», де межа між офіційними сиквелами, спін-офами та неавторизованими стрічками іноді ставала розмитою...

Посилення захисту прав інтелектуальної власності призвело до того, що такі проекти стали менш поширеними у Сполучених Штатах, хоча кінематографісти знайшли альтернативні шляхи — використання творів, що перебувають у суспільному надбанні, розподіл прав власності та екранізації оригінальних сюжетів, в яких елементи, характерні саме для кіно, залишалися захищеними. Такі фільми, як «Повернення до Озу» та «Ніколи не кажи «ніколи»», демонструють, як складні структури власності можуть уможливити створення фільмів, що нагадують продовження, без порушення прав іншої студії. Фрагментована структура власності також створила тривалі ускладнення для таких франшиз, як «П'ятниця 13-те», де різні елементи можуть перебувати під контролем різних правовласників...

Протягом останніх десятиліть несанкціоновані продовження дедалі частіше з'являються у вигляді низькобюджетних «мокбастерів», екранізацій творів, що перебувають у суспільному надбанні, та некомерційних фан-фільмів. Такі компанії, як The Asylum, комерційно використовують схожість із великими кінопрем'єрами, тоді як окремі режисери іноді створюють неофіційні продовження з особистої прихильності до певних фільмів, як-от у випадку з «Showgirls 2». Загалом історія несанкціонованих сиквелів ілюструє, як авторське право, правила щодо творів, що перебувають у суспільному надбанні,

та фрагментовані права власності формують кіновиробництво, водночас виявляючи мотивації — від прямого комерційного опортунізму до пристрасної творчості, що базується на фанатській прихильності» (*Katie Rife. Copyright Is for Suckers: A Brief History of Unofficial Movie Sequels // yahoo! news* (<https://ca.news.yahoo.com/copyright-suckers-brief-history-unofficial-180000140.html>). 11.08.2026).

«За даними уряду США, африканські музиканти та митці щороку втрачають сотні мільйонів доларів через недостатній захист інтелектуальної власності. Кетрін Хайнер, аташе з питань інтелектуальної власності для країн Африки на південь від Сахари в Відомстві патентів і торговельних марок США, посилаючись на дані Ініціативи з розвитку музичної економіки, повідомила, що лише в Кенії та Нігерії щороку не стягується 286 мільйонів доларів доходів від продажу музичних записів...

Збитки зберігаються попри значне зростання в регіоні. За даними Міжнародної федерації фонографічної індустрії, у 2025 році доходи від музики в Африці на південь від Сахари зросли на 22,6% — майже вп'ятеро більше, ніж середній світовий показник у 4,8% — причому на Південну Африку припадає три чверті доходів регіону. Проте на Африку все ще припадає лише приблизно 1–2 % світових доходів від музики. Гінер наголосила, що зміцнення регуляторних та правових систем є надзвичайно важливим для того, щоб творчі діячі могли реалізувати справжню цінність своєї праці, зазначивши, що, хоча двозначне зростання регіону протягом п'яти років поспіль є вражаючим, значна частина потенційної цінності залишається «невикористаною», і очікується, що інтелектуальна власність стане рушійною силою майбутнього зростання. Вона наголосила, що надійний транскордонний захист має ґрунтуватися на правових системах, підкріплених сильною політичною волею, аргументуючи це тим, що на цифровому ринку артисти потребують обґрунтованої впевненості у правовій узгодженості за межами своїх країн...

Відхиляючись від типового скептицизму адміністрації Трампа щодо багатосторонніх договорів, Гінер закликала уряди африканських країн ратифікувати Договір ВОІВ про авторське право та Договір ВОІВ про виконавські виступи та фонограми. Вона пояснила, що ці договори, повністю впроваджені на національному рівні, забезпечують правові механізми — зокрема технічні засоби захисту та інформацію про управління правами — які лежать в основі моделей цифрового розповсюдження, таких як стрімінг та завантаження, що дає змогу митцям отримувати дохід від своїх творів навіть там, де традиційні канали розповсюдження недоступні...

Саме американські артисти та звукозаписні лейбли стали б головними бенефіціарами посилення правових механізмів захисту інтелектуальної власності в Африці. З цією метою уряд США започаткував ініціативу «IP for Growth» — річну програму, яка демонструє, як надійний захист та забезпечення

дотримання прав інтелектуальної власності сприяють розвитку креативної економіки Африки...» (*Friedrich Von Moltke. African musicians losing millions without IP protection, says US // African Business* (<https://african.business/2026/08/arts-culture/african-musicians-losing-millions-without-ip-protection-says-us>). 25.08.2026).

Україна

«...Авторське право є одним із найпоширеніших способів охорони результатів творчої діяльності, проте навколо нього існує чимало помилкових уявлень, зокрема переконання, що твори не охороняються до державної реєстрації, тоді як насправді воно виникає автоматично з моменту створення твору в об'єктивній формі вираження і не потребує жодних заявок чи дозволів, охоплюючи особисті немайнові права (авторство, ім'я, недоторканність твору, які є невідчужуваними та безстроковими) та майнові права (дозвіл чи заборона використання, отримання винагороди, передача за договором, що діють протягом життя автора та 70 років після його смерті) на широкий спектр об'єктів, таких як літературні твори, фотографії, музика, комп'ютерні програми, дизайн, бази даних та аудіовізуальні твори, на відміну від торговельних марок чи патентів, які вимагають реєстрації; державна реєстрація, хоча й не створює саме право, істотно спрощує доведення авторства та дати створення у спорах, полегшує укладення ліцензійних договорів, проведення due diligence, залучення інвестицій та взаємодію з платформами, підтверджуючи відомості про автора та твір у свідоцтві, тоді як без неї доводиться збирати численні докази на кшталт чернеток, листування чи метаданих файлів, і процедура реєстрації в УКРНОІВІ є відносно простою (формальна перевірка без експертизи новизни, з поданням заяви, примірника твору та супровідних документів), хоча строки й вартість залежать від виду та обсягу матеріалів, включаючи офіційні збори та послуги представника, а для творів із комерційною цінністю доцільно реєструвати права заздалегідь; українське свідоцтво слугує додатковим доказом за кордоном завдяки Бернській конвенції, де авторське право діє автоматично, на відміну від торговельної марки, яка захищає ідентифікатор товарів і потребує реєстрації (логотип може охоронятися обома способами), ідеї та концепції не охороняються (лише конкретна форма вираження, для них застосовують комерційну таємницю, NDA чи патенти), права на твори фрілансерів за замовчуванням належать автору, якщо договором не передбачено інше, а в разі копіювання контенту можливі претензії, звернення до платформ чи судовий захист із вимогами про припинення порушення та відшкодування збитків...» (*Реєстрація авторського права в Україні: навіщо вона потрібна і як відбувається? // IP EYE* (<https://ip-eye.ua/reyestraciya-avtorskogo-prava-v-ukrayini-navishho-vona-potribna-i-yak-vidbuvayetsya/>). 10.08.2026).

«Український продюсер Павло Шилько розповів про свій досвід повної передачі майнових прав на відомі хіти «Євробачення», через що втратив можливість отримувати регулярні роялті... Зокрема, написавши англомовний текст до пісні «Lasha Tumbai» для Верки Сердючки, він на прохання представників Андрія Данилка погодився повністю віддати авторські права, не передбачаючи подальшого колосального комерційного успіху композиції, яка здобула друге місце на «Євробаченні-2007» і стала світовим хітом... Аналогічна ситуація склалася і під час співпраці зі співачкою Тіною Кароль над піснею «Show Me Love» для «Євробачення-2006» (7-ме місце у фіналі), за створення якої автор отримав лише разовий гонорар, повністю передавши всі права виконавиці...» (Анастасія Гребешко. Генпродюсер YUNA зізнався, як втратив мільйони через Верку Сердючку // Телевізійна служба новин (<https://tsn.ua/glamur/henprodiuser-yuna-ziznavsia-iaak-vtratyv-milyony-cherez-vyerku-serdiuchku-3147284.html>). 12.08.2026).

Королівство Есватіні

«Есватіні переходить до більш суворого дотримання авторських прав: медіаорганізації, телерадіокомпанії, підприємства та організатори заходів отримали попередження про те, що музику та інші творчі твори, захищені авторським правом, не можна використовувати без явного дозволу. Товариство з авторських та суміжних прав Есватіні (ESCASO) та Відомство інтелектуальної власності наголосили, що авторське право виникає автоматично з моменту створення твору, хоча реєстрація може допомогти встановити право власності, контролювати використання та розраховувати роялті. Художник, який надає музику телерадіокомпанії, не надає автоматичного дозволу на її використання, а для різних видів діяльності потрібні відповідні ліцензії: загальне мовлення може регулюватися колективним ліцензуванням, тоді як для реклами та промоційного контенту, як правило, потрібні окремі ліцензії на синхронізацію...

Ці правила також поширюються на несанкціоноване використання фотографій, відео та текстових матеріалів, а також музики, що лунає на фестивалях, у готелях, ресторанах, магазинах та інших комерційних закладах. Стягнення та розподіл роялті розпочнуться з 2025 фінансового року, а не будуть застосовуватися ретроактивно з 2018 року. Влада також веде переговори з великими цифровими платформами, такими як Meta, щоб забезпечити виплату роялті місцевим митцям, чиї твори транслюються в Інтернеті. Водночас чиновники розширюють просвітницьку роботу серед населення, особливо серед творців із сільської місцевості, ремісників та малих підприємств, щоб допомогти їм зрозуміти питання авторського права, торговельних марок та брендингу. Оскільки інформаційно-просвітницькі кампанії тепер поступаються місцем заходам із забезпечення дотримання

законодавства, організації, які продовжують використовувати захищені твори без ліцензій, можуть зіткнутися з судовими позовами, що відображає більш широкі зусилля Есватіні щодо трактування інтелектуальної власності як економічного активу та забезпечення того, щоб творці отримували належну компенсацію» (*Mnelisi Dlamini. Media houses told to secure music licences as copyright enforcement tightens // (<https://times.co.sz/40922/news/media-houses-told-to-secure-music-licences-as-copyright-enforcement-tightens/>). 05.08.2026*).

Королівство Таїланд

«Таїланд став важливим виробничим центром для міжнародних кіно-, теле-, стрімінгових, рекламних та музичних проєктів, однак іноземним студіям і продюсерам слід розглядати виробництво в цій країні не лише як угоду про надання місцевих послуг. Юридичне та комерційне структурування слід розпочинати ще до початку зйомок, оскільки рішення щодо виробничих суб'єктів, іноземної власності, дозволів, учасників проєкту, інтелектуальної власності, фінансування, страхування, пілг та дистрибуції можуть визначити, чи можна буде фактично використовувати готовий твір у всьому світі. Зйомки іноземних фільмів, як правило, вимагають дозволу від Таїландського кінобюро та координації з місцевою виробничою компанією, тоді як обмеження у медіа-секторі, передбачені Законом Таїланду про іноземний бізнес, означають, що включення таїландської юридичної особи до структури не вирішує автоматично регуляторних питань або питань власності. Дозвіл на зйомки також не обов'язково надає право на всі подальші форми використання, такі як прокат у кінотеатрах, місцеве телемовлення, фізичні носії, маркетинг або інші види діяльності, спрямовані на ринок Таїланду, кожна з яких може вимагати окремого аналізу...

Наявність чітко визначеного тайського партнера з виробництва має особливе значення, оскільки місцеві організації можуть займатися питаннями отримання дозволів, підбору знімальних майданчиків, формування знімальної групи, нарахування заробітної плати, оформлення дозволів на роботу для іноземців, податкового адміністрування, бухгалтерського обліку, страхування, узгодження прав та взаємодії з органами влади, тоді як міжнародна студія чи платформа, як правило, зберігає творчий та комерційний контроль. Ці обов'язки та повноваження щодо прийняття рішень повинні бути чітко розподілені в договорах. Не менш важливим є встановлення повного ланцюжка прав власності під час зйомок... Угоди з авторами, акторами, режисерами, музикантами, фотографами, дизайнерами та іншими учасниками повинні передбачати права, необхідні для запланованого світового життєвого циклу проєкту, включаючи стримінг, кінопрокат, локалізацію, дубляж, субтитрування, трейлери, рекламу, кліпи, соціальні мережі, сиквели та інші похідні або рекламні види використання. Не слід просто припускати, що такі міжнародні

поняття, як «робота, виконана за наймом», широкі повноваження та відмова від моральних прав, забезпечать бажаний результат відповідно до законодавства Таїланду...

Виробники також повинні отримати дозвіл на використання контенту третіх осіб, що з'являється на екрані, зокрема художніх творів, дизайнів, фотографій, торгових марок, відеоматеріалів та інших об'єктів, що підлягають правовому захисту. Особливої уваги потребують права на музику та права артистів, оскільки дозвіл на використання в епізоді може не поширюватися на трейлери, саундтреки, платну рекламу або міжнародні рекламні кампанії. Тому юридичну підготовку слід планувати паралельно з технічною підготовкою, організувавши документацію щодо доручень, ліцензій, дозволів на використання, дозволів на використання музики, угод про використання локацій, страхування, титрів, обмежень щодо реклами та інших доказів ланцюжка прав власності. Особиста інформація, зібрана від артистів та знімальної групи, також створює окремі зобов'язання щодо конфіденційності та кібербезпеки...

Пільги щодо виробництва та інвестицій у Таїланді можуть забезпечити значні фінансові вигоди, однак питання щодо права на їх отримання, витрат, документації, платіжних потоків та вимог до аудиту слід враховувати з самого початку, а не вирішувати вже після завершення зйомок. Загалом успіх міжнародного виробництва в Таїланді залежить від узгодження регуляторних дозволів, корпоративної структури, місцевих обов'язків, прав власності на інтелектуальну власність, прав учасників, стимулів, вимог щодо поставки та майбутнього розповсюдження ще до укладення істотних зобов'язань. Проект може бути технічно та творчо завершеним, але залишатися комерційно непридатним, якщо його базова правова структура не підтримує спочатку заплановане глобальне використання» (*Naytiwut Jamallsawat and Supitchaya Akeyati. Producing for Global Distribution in Thailand: Why the Production Structure Matters Before the Cameras Roll // Formichella & Sritawat (<https://fosrlaw.com/2026/film-production-thailand-global-distribution/>). 17.08.2026*).

Об'єднані Арабські Емірати

«Ресторани, кафе, готелі, торгові центри, фітнес-центри, авіакомпанії та подібні заклади на території ОАЕ підпадатимуть під дію нової системи ліцензійних зборів за використання музики з грудня 2026 року. Це стало можливим після того, як Міністерство економіки та туризму оприлюднило «Керівництво з колективного управління музичними правами» відповідно до Постанови міністерства № 136 від 2026 року, яке також поширюється на плаваючі готелі, радіостанції, телеканали, концерти та інші заходи, під час яких використовується музика, захищена авторським правом. Розмір зборів буде

залежати від характеру використання та масштабів господарської діяльності, хоча конкретні суми поки що не оприлюднено. Ця система покликана стандартизувати ліцензування, а також регулювати збір і розподіл платежів, пов'язаних із музичними правами... Впровадження розпочнеться на початку грудня, причому Асоціація музичних прав Еміратів та Music Nation — обидві організації, які нещодавно отримали дозвіл від Міністерства — відповідатимуть за збір зборів, видачу однорічних ліцензій, що підлягають поновленню, та розподіл виплат серед авторів і правовласників. Міністр Абдулла бін Тук Аль-Маррі підкреслив прихильність ОАЕ до підвищення конкурентоспроможності музичної та креативної галузей у рамках економічної диверсифікації та реалізації концепції «We the UAE 2031», зазначивши, що ці правила зроблять легальне використання музики більш зрозумілим для бізнесу, одночасно посилюючи захист композиторів, авторів пісень, виконавців, продюсерів та видавців... Освітнянські та наукові заклади, державні органи, музика, що використовується під час національних урочистостей та некомерційних особистих заходів, будуть звільнені від сплати збору, при цьому міністерство матиме право згодом розширити перелік винятків. Десять відсотків зібраних коштів будуть спрямовані до нового Фонду підтримки культури в галузі музики, який перебуватиме під спільним наглядом Міністерства економіки та туризму й Міністерства культури, з метою надання фінансової, технічної та художньої підтримки композиції, виробництва, розповсюдження, живих виступів та молодих талантів... Міністерство також здійснюватиме нагляд за уповноваженими органами колективного управління шляхом проведення перевірок та розгляду скарг з метою підвищення прозорості, справедливості та відповідності найкращим міжнародним практикам, одночасно зміцнюючи позиції ОАЕ як глобального центру креативної економіки та захисту інтелектуальної власності» (*Nivetha Dayanand. UAE introduces new music licensing fees: What restaurants, hotels and malls need to know // Al Nisr Publishing LLC (<https://gulfnews.com/business/retail/uae-introduces-new-music-licensing-fees-what-restaurants-hotels-and-malls-need-to-know-1.500637152>). 11.08.2026*).

Республіка Індія

«Організації та підприємства, які проводять публічні святкування Онам (щорічне свято збору врожаю та індуїстської культури) в Індії, можуть зіткнутися з судовими позовами, якщо вони використовуватимуть музику, захищену авторським правом, без необхідної ліцензії або сертифіката про відсутність заперечень (NOC). Компанія Novex Communications, яка має повноваження надавати ліцензії на музику від таких лейблів, як Saregama, Yash Raj Films та Zee Music, нагадала організаторам заходів, що для публічного або комерційного використання записаної музики,

DJ-сетів, живих виступів та танцювальних номерів із використанням треків, захищених авторським правом, як правило, необхідний попередній дозвіл... Ця вимога також поширюється на заходи, що проводяться в готелях, ресторанах, курортах, торгових центрах, залах для проведення весіль та інших подібних закладах, і не обмежується лише святкуваннями Онам. Розмір ліцензійних зборів частково визначається кількістю відвідувачів заходу. Відповідно до Закону Індії про авторське право 1957 року, несанкціоноване публічне виконання або поширення музичних творів, що охороняються авторським правом, може вважатися порушенням авторських прав, що дає правовласникам або їхнім уповноваженим представникам підстави для звернення до суду» **(Anna Jose. Onam events using copyrighted songs without licence may face legal action: Novex // newindianexpress.com (https://www.newindianexpress.com/amp/story/states/kerala/2026/Aug/12/onam-events-using-copyrighted-songs-without-licence-may-face-legal-action-novex). 12.08.2026).**

Соціалістична Республіка В'єтнам

«За словами Фам Тхі Кім Оан, заступниці директора Бюро з авторського права В'єтнаму, країна активно зміцнює систему захисту авторських прав. В'єтнам ухвалив закони та нормативні акти, що відповідають більшості міжнародних договорів, якими він зобов'язаний керуватися, а у 2025 році вніс поправки до Закону про інтелектуальну власність, додавши положення щодо забезпечення дотримання авторських прав у цифровому середовищі, зокрема щодо використання штучного інтелекту для підтримки творчої діяльності. Новий указ № 341, виданий у грудні 2025 року, запровадив додаткові санкції за порушення авторських прав у кіберпросторі та уточнив обов'язки інтернет-провайдерів щодо співпраці з правовласниками з метою видалення контенту, що порушує авторські права. Бюро з авторського права також посилило співпрацю з правоохоронними органами, зокрема з Департаментом поліції з питань кібербезпеки та запобігання злочинам у сфері високих технологій, і пропонує внести зміни до Кримінального кодексу з метою посилення покарань за порушення авторських прав, особливо в цифровому середовищі...

Щодо хронічної проблеми використання неліцензійного програмного забезпечення підприємствами, Оанх рекомендує компаніям провести аналіз своєї діяльності, виявити неліцензійне програмне забезпечення та отримати відповідні ліцензії безпосередньо від правовласників. Вона наголосила, що Бюро з авторського права організовує навчальні програми для підвищення обізнаності та дотримання вимог з боку бізнесу, а також закликає бізнес-спільноту формувати міцну культуру дотримання авторських прав, щоб

компанії могли впевнено співпрацювати з міжнародними партнерами, не побоюючись ненавмисних порушень...

З метою подальшого скорочення кількості порушень Бюро з авторського права доручає органам влади по всій країні вживати заходів щодо забезпечення дотримання законодавства, тісно співпрацюючи з міністерствами та Міністерством громадської безпеки; у зв'язку з цим уже було проведено розслідування та порушено кримінальні справи щодо кількох випадків. Правовласникам рекомендується відігравати більш активну роль у захисті своїх прав за допомогою правових заходів, а також звертатися за підтримкою до державних органів у випадках, коли порушники відмовляються співпрацювати. У перспективі В'єтнам готується до розробки самостійного закону про авторське право, який, за планом, має бути поданий на розгляд уряду у 2027 році та має на меті привести політику у відповідність до технологічного розвитку та сучасних соціально-економічних умов країни» ***(Rights holders should be more proactive in protecting their rights: copyright office // Viet Nam News (<https://vietnamnews.vn/opinion/1796681/rights-holders-should-be-more-proactive-in-protecting-their-rights-copyright-office.html>). 03.08.2026).***

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Згідно із законодавством Великої Британії про авторське право, підприємства та організації, як правило, повинні отримати дозвіл від правовласників на відтворення або виконання музики в громадських місцях — як для клієнтів, так і для співробітників. Більшість закладів — зокрема магазини, офіси, заводи, салони, ресторани, паби, спортзали, готелі, кінотеатри, громадський транспорт та багато інших місць — повинні мати відповідну ліцензію для цього. Основними органами з ліцензування є PRS for Music, що представляє композиторів та музичних видавців, та PPL (Phonographic Performance Limited), яка видає ліцензії на звукозаписи від імені звукозаписних компаній та виконавців... Ці організації колективного управління видають ліцензії та збирають роялті, завдяки чому підприємствам не доводиться звертатися до кожного правовласника окремо. Раніше потрібно було отримати дві окремі ліцензії від PPL та PRS for Music, але зараз ці організації пропонують єдину спільну ліцензію через компанію PPL PRS Ltd, відому як TheMusicLicence. Суди тлумачать поняття «публічне відтворення» у широкому сенсі, що охоплює будь-яке відтворення музики поза межами домашнього середовища» *(John Woodhouse. Playing music in public places // House of Commons (<https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-10812/>). 19.08.2026).*****

«Британська асоціація кінотеатрів (UKCA) розглядає можливість введення обмежень або потенційної заборони на використання смарт-окулярів Meta AI у кінотеатрах Великої Британії, оскільки оператори зважують серйозні ризики, пов'язані з порушенням приватності та піратством, проти переваг цієї технології у плані доступності. Смарт-окуляри оснащені вбудованими камерами, здатними непомітно робити фотографії та знімати відео; хоча вони мають світловий індикатор, що сигналізує про активний запис, його легко можна закрити, що викликає широке занепокоєння щодо згоди користувачів та приватності. Для власників кінотеатрів ці окуляри становлять новий значний канал для незаконного запису. За даними UKCA, порушення авторських прав щорічно завдає збитків британському креативному сектору щонайменше 500 млн фунтів стерлінгів (585 млн євро), причому понад 90 відсотків піратських копій нових фільмів походять саме з кінозалів. Хоча кінотеатри вже використовують спостереження з боку персоналу та спеціальні чохли для блокування телефонів — завдяки чому у 2025 році було запобіжено 121 спробі несанкціонованого запису — прихований характер смарт-окулярів значно ускладнює боротьбу з цим явищем...

Водночас ці пристрої надають суттєві переваги в плані доступності для кіноглядачів з інвалідністю. Генеральний директор UKCA Філ Клапп зазначив, що смарт-окуляри можуть забезпечувати індивідуальні субтитри для глядачів, які нечують або мають проблеми зі слухом, тоді як компанія Meta наголосила, що ця технологія надає надзвичайно важливу допомогу для людей із вадами зору, попередивши, що обмеження її використання стане значним кроком назад. Хоча на сьогодні в кінотеатрах Великої Британії не введено загальнонаціональної заборони, дискусії щодо регулювання смарт-окулярів на базі штучного інтелекту продовжують набирати обертів по всій Європі» **(Craig Saueurs. UK cinemas consider ban on Meta 'pervert glasses' over piracy and privacy concerns // euronews (<https://www.euronews.com/culture/2026/08/20/uk-cinemas-consider-ban-on-meta-pervert-glasses-over-piracy-and-privacy-concerns>). 20.08.2026).**

Сполучені Штати Америки

«Медіаорганізація STAR розпочала комплексну кампанію з дослідження ринку, яка триватиме до кінця року, з метою аналізу та картографування попиту на міжнародну інтелектуальну власність у розважальній галузі Сполучених Штатів. Ця ініціатива спрямована на відбір понад 1 500 компаній, що базуються в США, для оцінки їхнього комерційного інтересу до іноземного кіно- та телевізійного контенту, прав на адаптацію форматів, римейків художніх фільмів та проектів на ранніх стадіях розробки. Згідно з попередніми галузевими дослідженнями STAR, американські

телерадіокомпанії, стрімінгові платформи та дистриб'ютори наразі витрачають від 1,5 до 1,9 млрд доларів щорічно на придбання, адаптацію та розробку іноземної інтелектуальної власності. Хоча ці витрати є значними, вони становлять лише незначну частку від 80 млрд доларів, що інвестуються щорічно у виробництво контенту в США, що свідчить про значний потенціал розширення ринку у міру зростання попиту американської аудиторії на міжнародний контент...

У рамках цієї кампанії з картографування будуть визначені та оцінені ключові керівники та особи, що приймають рішення, у основних секторах медіа-екосистеми США. До цих секторів належать: ефірне, кабельне телебачення та стрімінгові платформи; кіно-, телевізійне та цифрове виробництво; дистрибуція кінофільмів у кінотеатрах та для домашнього перегляду; брендовий маркетинг та реклама; технології, штучний інтелект та послуги з локалізації; фінансові та талант-агентства; а також інфраструктура та допоміжні послуги, такі як постпродакшн та юридичні фірми. Визначивши конкретні потреби у контенті та комерційні інтереси ще до офіційного запуску STAR, ініціатива має на меті створити перевірену мережу кваліфікованих покупців, співпродюсерів та впливових осіб галузі, що в кінцевому підсумку забезпечить іноземним власникам інтелектуальної власності структурований та практичний доступ до американського ринку розваг» (*STAR launches industry research campaign to Map U.S. appetite for foreign intellectual property // Prensario SRL (<https://www.prensario.net/STAR-launches-industry-research-campaign-to-Map-US-appetite-for-foreign-intellectual-property-53778.note.aspx>). 10.08.2026*).

«Суперечка 2015 року, в якій фігурувала брокерська компанія з нерухомості 360 ABQ з Альбукерке, ілюструє як ризики використання зображень з Інтернету без дозволу, так і тактику, що застосовується так званими «тролями авторських прав». Компанія ABQ отримала вимогу виплатити 30 000 доларів, супроводжувану погрозою подати федеральний позов на суму 150 000 доларів, після того як її співробітники використали зображення панорами Альбукерке, знайдене в Інтернеті, без вказівки авторства чи повідомлення про авторські права. Хоча ABQ помилково вважала, що зображення можна використовувати безкоштовно, порушення авторських прав, як правило, не вимагає наявності обізнаності чи умислу, тому невинна помилка не обов'язково виключає факт порушення... Однак порушення авторських прав не означає автоматично, що власник авторських прав має право на значний розмір відшкодування, зазначений у листі з вимогою, оскільки доступні засоби правового захисту залежать від таких факторів, як реєстрація авторських прав, час порушення, фактичний збиток та обставини використання. «Авторські тролі» використовують цю невизначеність, застосовуючи бізнес-модель, що базується на виявленні можливих порушень, надсиланні агресивних вимог про

укладення угоди та наголошенні на потенційно можливих штрафних санкціях, часто не вдаючись у підсумку до судового розгляду... Одержувачі не повинні просто ігнорувати такі вимоги, а мають оцінити можливі засоби захисту та пом'якшувальні обставини, зокрема справедливе використання, відсутність правової зацікавленості, строк позовної давності, відповідальність постачальника або ліцензування, страхове покриття, проблеми з реєстрацією авторських прав, необґрунтовані збитки та зловживання авторським правом. Водночас не кожен заявник щодо авторських прав є «тролем»: законні правовласники можуть мати добре обґрунтовані претензії щодо порушення прав і, як правило, надають відповідні докази, прагнучи досягти розумного вирішення. Деякі спори можуть також стосуватися видалення або зміни інформації про управління авторськими правами, а не звичайного порушення, що передбачає окремі правові вимоги та засоби правового захисту» (**Sarai Simpson. Copyright Trolls: Scary Letters, Real Risks, and Practical Defenses // Bricker Graydon Wyatt LLP** (<https://www.bricker.com/insights/publications/copyright-trolls-scary-letters-real-risks-and-practical-defenses>). 11.08.2026).

«На початку 1980-х років Майкл Джексон і Пол Маккартні підтримували тісну музичну співпрацю та особисту дружбу, працюючи разом над такими піснями, як «The Girl Is Mine» і «Say Say Say». Під час роботи над останньою піснею Маккартні порадив Джексону інвестувати в музичне видавництво — пораду, про яку він згодом пошкодував. Наприкінці 1960-х років Маккартні та Джон Леннон втратили контроль над компанією Northern Songs, яка володіла їхніми авторськими правами, після того як видавник Дік Джеймс таємно продав свої акції компанії Lew Grade's Associated Television (ATV), через що Маккартні залишився без повної частки роялті від пісень «Beatles», співавтором яких він був; тому він почав купувати видавничі права на музику інших виконавців і поділився цією стратегією з Джексонем... Джексон усвідомив, що справжні гроші в музичному бізнесі приносять авторські права, які генерують ліцензійні платежі щоразу, коли пісня звучить по радіо, використовується у фільмі або з'являється в рекламному ролик. У середині 1980-х років компанія ATV Music виставила на продаж свій каталог, що включав авторські права на приблизно 251 пісню гурту «Beatles», таких як «Yesterday», «Hey Jude» та «Let It Be», а також тисячі інших треків. Маккартні не брав участі в торгах, натомість Джексон і його команда зробили ставку та 14 серпня 1985 року придбали компанію ATV Music за 47,5 мільйона доларів. Ця угода виявилася геніальним бізнес-ходом, проте зруйнувала їхню дружбу, оскільки Маккартні відчув себе зрадженим тим, що Джексон тепер володів правами на справу всього його життя, і почав надавати ліцензії на пісні «Beatles» для рекламних роликів... У 1995 році Джексон об'єднав компанію ATV з видавничим підрозділом Sony, створивши компанію Sony/ATV Music

Publishing, отримавши 95 мільйонів доларів і зберігши при цьому 50-відсоткову частку. Через сім років після смерті Джексона його спадкоємці продали решту частки компанії Sony приблизно за 750 мільйонів доларів. За понад три десятиліття початкова інвестиція Джексона у розмірі 47,5 мільйона доларів принесла загальний прибуток у розмірі понад 1 мільярд доларів, що зробило цю угоду однією з найуспішніших в історії музичної індустрії» (*Nourhan Sandouk. This day in history: Michael Jackson buys the publishing rights to the Beatles' songs // AOL Media LLC (<https://www.aol.com/articles/day-history-michael-jackson-buys-095649000.html>). 14.08.2026*).

«1 січня 2024 року короткометражний мультфільм 1928 року «Пароплав Віллі» (*Steamboat Willie*) перейшов у суспільне надбання США після закінчення 95-річного терміну дії авторського права, який спочатку було продовжено Законом про продовження терміну дії авторського права імені Сонні Бono 1998 року та підтверджено Верховним судом. Завдяки цьому творці можуть вільно копіювати, адаптувати та реміксувати конкретні творчі елементи, що містяться в цьому оригінальному фільмі, такі як грубіші, чорно-білі версії Mickey Mouse та Minnie Mouse без рукавичок... Хоча твори 1929 та 1930 років, що відповідають критеріям, згодом перейшли у суспільне надбання відповідно у 2025 та 2026 роках, закінчення терміну дії авторських прав не звільняє від захисту весь образ Mickey Mouse; пізніші версії з сучасними елементами дизайну залишаються захищеними власними чинними авторськими правами, що означає: порушення оцінюється суворо для кожної версії окремо. Важливо зазначити, що, хоча авторське право захищає творчий вираз протягом обмеженого часу, компанія «The Walt Disney Company» зберігає безстрокові права на торговельну марку «Mickey Mouse» як комерційний бренд та ідентифікатор джерела... Законодавство про торговельні марки запобігає виникненню у споживачів плутанини щодо походження, спонсорства або схвалення товарів і послуг, а це означає, що автори можуть використовувати зображення з публічного домену у нових творчих творах, але не можуть використовувати їх таким чином, щоб це наводило на думку про офіційну приналежність до компанії Disney...

Ця важлива відмінність між авторським правом та торговою маркою вже стала причиною судових спорів, таких як позов компанії Disney у 2025 році проти продавця ювелірних виробів, який використовував брендинг «Mickey 1928», щоб створити враження офіційного зв'язку. Прецеденти Верховного суду, зокрема у справах «Dastar Corp. проти Twentieth Century Fox» та «Jack Daniel's проти VIP Products», роз'яснюють, що хоча законодавство про торговельні марки не може використовуватися для створення безстрокового авторського права або вимагати зазначення авторства для творів, що належать до суспільної власності, воно суворо забороняє використання зображень із суспільної власності як ідентифікатора джерела, якщо це створює ймовірність

введення споживачів в оману... Отже, творці, які використовують ці матеріали, що нещодавно перейшли у суспільне надбання, повинні ретельно дотримуватися цих правових меж, спираючись виключно на історичні зразки, що не підлягають захисту, додаючи до них власне оригінальне вираження та чітко позначаючи свої твори, щоб уникнути будь-яких натяків на спонсорство з боку компанії Disney. Таким чином вони зможуть реалізувати творчу свободу, яку надає суспільне надбання, водночас дотримуючись чинних заходів захисту торговельних марок, що запобігають введенню споживачів в оману...» (*Steamboat Willie Copyright // Sierra IP Law, PC* (<https://sierraiplaw.com/steamboat-willie-copyright/>). 16.08.2026).

Федеративна Демократична Республіка Непал

«Непальська кіноіндустрія стикається з кризою цифрового піратства, що набирає обертів і характеризується несанкціонованими «записами з камери» у кінозалах, які розбиваються на фрагменти та широко поширюються на таких платформах, як YouTube, TikTok, Instagram та Facebook. Як показують нещодавні випадки з такими відомими фільмами, як «Гауталі» та «Балідан», те, що спочатку починається як короткі рекламні ролики, часто переростає у несанкціоновані повні версії фільмів, що загрожує касовим зборам та завдає серйозних фінансових збитків продюсерам, акторам та технічним працівникам. У відповідь на це 31 липня 2026 року Рада з розвитку кіно Непалу опублікувала повідомлення, в якому попередила громадськість, що запис та поширення захищеного авторським правом кіноконтенту порушує як Закон про авторське право 2002 року, так і Закон про електронні транзакції 2006 року, що може призвести до штрафів, позбавлення волі та відповідальності за заподіяну шкоду. Однак нинішнє правозастосування залишається переважно реактивним і покладається на Кібербюро поліції Непалу, яке розглядає окремі запити на видалення на основі URL-посилань та доказів у вигляді метаданих після того, як матеріал уже потрапив у обіг...

Ця проблема з дотриманням законодавства ускладнюється недостатньою обізнаністю аудиторії, оскільки багато глядачів — зокрема представники непальської діаспори, які прагнуть культурного зв'язку — беззастережно поширюють і споживають піратський контент, не усвідомлюючи правових наслідків... Визнаючи, що закони, розроблені понад два десятиліття тому, не здатні регулювати сучасний ландшафт соціальних медіа, Реєстраційна служба з питань авторського права Непалу наразі розробляє новий закон про авторське право з метою модернізації правового захисту, відновлення довіри творців та забезпечення довгострокового зростання вітчизняної кіноіндустрії» (*Jony Nepal. From cinema halls to social media: How Nepali films are facing a new piracy threat // The Kathmandu Post* (<https://kathmandupost.com/art->

culture/2026/08/15/from-cinema-halls-to-social-media-how-nepali-films-are-facing-a-new-piracy-threat). 15.08.2026).

Федеративна Республіка Бразилія

«Згідно з даними, оприлюдненими «Brazilian Publishers» — промоційним партнерством між Бразильською книжковою палатою (CBL) та ApexBrasil — обсяг продажів авторських прав на бразильські книги у першому півріччі досяг 4 млн доларів США, що становить 44,6 % від загального обсягу експорту галузі. Експорт друкованих книг склав решту 55,3 % від обсягу продажів видавництв-учасників, що за той самий період становив 5 млн доларів США. Це свідчить про помітну зміну у структурі експорту порівняно з попередніми періодами: у першому півріччі минулого року загальний обсяг експорту досяг 14,3 млн доларів США, причому продаж авторських прав становив 17,3 %, а експорт друкованих книг — 82,6 %. Аналогічно, у 2024 році продажі авторських прав становили 4 млн доларів США (30,6 %), тоді як експорт друкованих книг — 10 млн доларів США (69,3 %)...» (Brazil expands copyright exports // Brazil-Arab News Agency (ANBA) (<https://anba.com.br/en/brazil-expands-copyright-exports/>). 07.08.2026).
